

การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ เรื่องรำวงมาตรฐาน โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอน
สอนทักษะปฏิบัติของเดวิส ร่วมกับ แอปพลิเคชัน TikTok สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

วิทยานิพนธ์
ของ
ศศิณา นิยมสุข

เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

พฤษภาคม 2565

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ เรื่องรำวงมาตรฐาน โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอน
สอนทักษะปฏิบัติของเดวิส ร่วมกับ แอปพลิเคชัน TikTok สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

วิทยานิพนธ์

ของ

ศศิณา นิยมสุข

พูน บณฺฑิต ชีวะ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

พฤษภาคม 2565

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

The development of learning activity of enhancing performance-skill in Dramatic arts
on standard Thai dance on Davie's theory with TikTok application for
Mathayomsuksa 1 students

Sasina Niyomsuk

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of Requirements
for Master of Education (Curriculum and Instruction)

May 2022

Copyright of Mahasarakham University

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของนางสาวศศิณา นิยมสุข
แล้วเห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชา
หลักสูตรและการสอน ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ

(รศ. ดร. ประสาท เนืองเฉลิม)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(ผศ. ดร. รุติวรดา พลเยี่ยม)

.....กรรมการ

(ผศ. ดร. กัญญารัตน์ โคจร)

.....กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

(ผศ. ดร. ปิยะธิดา ปัญญา)

มหาวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญา การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

.....
(รศ. ดร. พชรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ)

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

.....
(รศ. ดร. กริสน์ ชัยมูล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ชื่อเรื่อง	การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ เรื่อง รำวงมาตรฐาน โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส ร่วมกับ แอปพลิเคชัน TikTok สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1		
ผู้วิจัย	ศศิมา นิยมสุข		
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จุติวรดา พลเยี่ยม		
ปริญญา	การศึกษามหาบัณฑิต	สาขาวิชา	หลักสูตรและการสอน
มหาวิทยาลัย	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	ปีที่พิมพ์	2565

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ เรื่อง รำวงมาตรฐาน ตามแนวคิดของเดวิส ร่วมกับ แอปพลิเคชันTikTok ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) เพื่อเปรียบเทียบทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ เรื่อง รำวงมาตรฐาน ตามแนวคิดของเดวิส ร่วมกับ แอปพลิเคชันTikTok ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 80 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ เรื่อง รำวงมาตรฐาน ตามแนวคิดของเดวิส ร่วมกับ แอปพลิเคชันTikTok ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/13 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 โรงเรียนสารคามพิทยาคม จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 35 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ (1) แผนการจัดการเรียนรู้ทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ (2) แบบประเมินทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ (3) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐาน โดยใช้ t-test (Dependent Sample)

ผลการวิจัย พบว่า

การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ เรื่อง รำวงมาตรฐาน ตามแนวคิดของเดวิส ร่วมกับ แอปพลิเคชันTikTok ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ให้มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 83.07/84.52 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

การเปรียบเทียบทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ เรื่อง รำวงมาตรฐาน ตามแนวคิดของเดวิส ร่วมกับ แอปพลิเคชันTikTok ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 80 หลังเรียน คิดเป็น ร้อยละ 84.52 สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

นักเรียนมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ เรื่อง รำวง มาตรฐาน ตามแนวคิดของเดวิส ร่วมกับ แอปพลิเคชันTikTok อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : ทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์, รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส, แอปพลิเคชัน TikTok

TITLE	The development of learning activity of enhancing performance-skill in Dramatic arts on standard Thai dance on Davie's theory with TikTok application for Mathayomsuksa 1 students		
AUTHOR	Sasina Niyomsuk		
ADVISORS	Assistant Professor Titiworada Polyiem , Ph.D.		
DEGREE	Master of Education	MAJOR	Curriculum and Instruction
UNIVERSITY	Maharakham University	YEAR	2022

ABSTRACT

The aims of this research were 1) to develop Thai standard dancing skills learning activity based on Davies' concept with TikTok application of mathayomsuksa 1 students with 80/80 criteria 2) to compare the performing skills on Thai standard dancing based on Davies' concept with TikTok application of mathayomsuksa 1 students with 80% criteria 3) to study the students' satisfaction with the learning activities of performing skills on Thai standard dancing based on Davies' concept with TikTok application. The sample used in the research were 35 students from mathayomsuksa 1/13 of Sarakham Pittayakhom School in second semester of 2021 academic year. They were selected by Cluster Random Sampling. The research instruments were (1) Dramatic arts skills Learning Management Plan (2) Dramatic arts skills assessment (3) Student satisfaction questionnaire. The statistics used to analyze the data were percentage, mean, standard deviation and test the hypothesis using t-test (Dependent Sample).

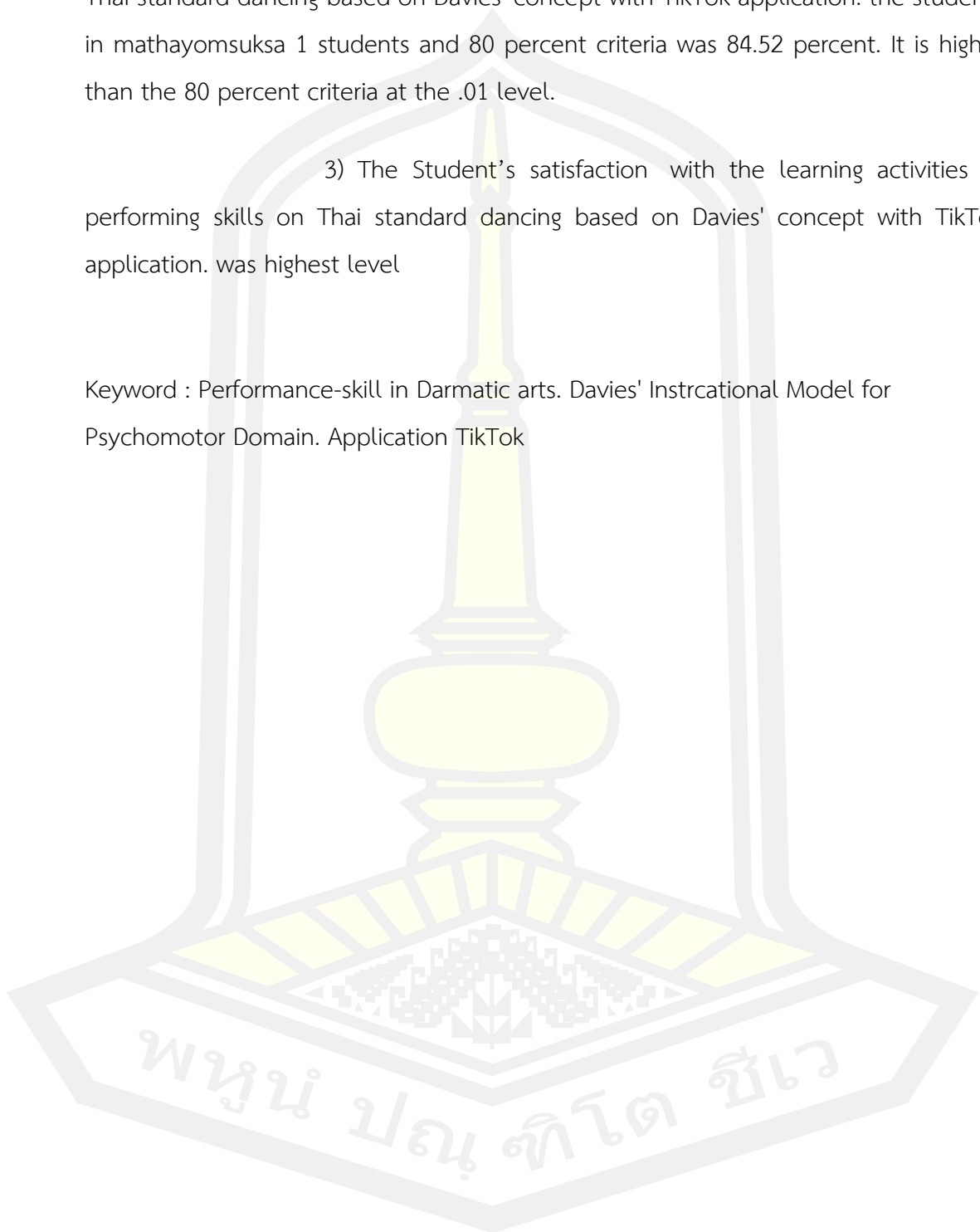
The research has found that

1) The efficiency of the developing activities on Thai standard dancing based on Davies' concept with TikTok application of mathayomsuksa 1 was 83.07/84.52.

2) The result the comparison between the performing skills on Thai standard dancing based on Davies' concept with TikTok application. the students in mathayomsuksa 1 students and 80 percent criteria was 84.52 percent. It is higher than the 80 percent criteria at the .01 level.

3) The Student's satisfaction with the learning activities of performing skills on Thai standard dancing based on Davies' concept with TikTok application. was highest level

Keyword : Performance-skill in Darmatic arts. Davies' Instrcational Model for Psychomotor Domain. Application TikTok

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยครั้งนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จิตติวรดา พลเยี่ยม อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำแนวทางที่ถูกต้อง ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ เอาใจใส่ด้วยดีเสมอมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง จึงกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. ประสาท เนืองเฉลิม ประธานกรรมการสอบ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กัญญรัตน์ โคจร กรรมการสอบ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปิยะธิดา ปัญญา กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก ที่ได้ให้คำแนะนำข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เพื่อให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ ตลอดจนคณาจารย์ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้และประสบการณ์อันมีค่า ตลอดระยะเวลาที่ศึกษาในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ขอกราบขอบพระคุณผู้อำนวยการโรงเรียนสารคามพิทยาคม คณะครูและนักเรียนโรงเรียนสารคามพิทยาคม ที่กรุณาให้ความสะดวกในการทดลองใช้เครื่องมือ และให้ความร่วมมือในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ตลอดจน คุณครูเสาวนิต ทัพโยธินา คุณครูชดาษา อ้วนพรมมา คุณครูมณฑิยา ธิติยศศิริ คุณครูฉัตรณี พัสดุรินนท์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ รัตติยา โกมินทรชาติ ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการศึกษาค้นคว้าอย่างดี ทำให้เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีคุณภาพ

ขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา ผู้ให้ชีวิต ให้ความรัก ความอบอุ่น และขอขอบคุณญาติพี่น้อง ครอบครัวและเพื่อน ๆ ที่ให้การสนับสนุน ส่งเสริม ช่วยเหลือ และให้กำลังใจ เป็นผลให้การศึกษาครั้งนี้สำเร็จลงด้วยดี คุณค่าและประโยชน์ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณ บพการี บุรพาจารย์และผู้มีพระคุณทุกท่าน ที่ได้อบรมสั่งสอนประสิทธิ์ประสาทความรู้ทำให้ข้าพเจ้าเป็นผู้ที่มีการศึกษาและประสบความสำเร็จมาจนตราบนานเท่านาน

ศศิณา นิยมสุข

สารบัญ

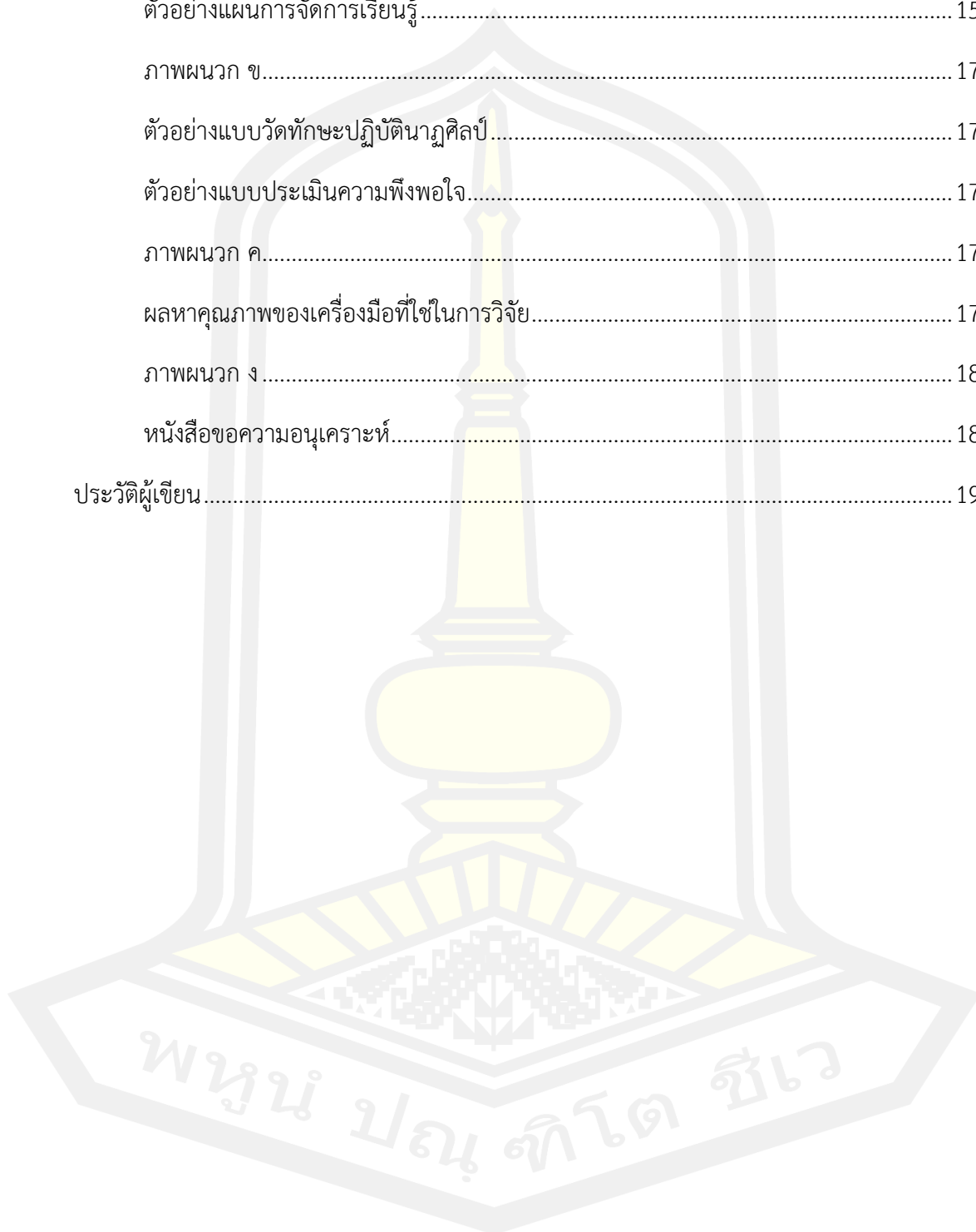
	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญ.....	ฌ
สารบัญตาราง.....	๗
บทที่ 1	1
บทนำ.....	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายการวิจัย	4
สมมติฐานการวิจัย	4
ขอบเขตการวิจัย	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
ประโยชน์ที่รับจากการวิจัย	8
บทที่ 2	9
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระ	
นาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	9
วิสัยทัศน์.....	9
หลักการ	9
จุดหมาย.....	10
สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน.....	10

คุณลักษณะอันพึงประสงค์.....	11
ความสำคัญของรายวิชากลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระที่ 3.....	12
เนื้อหาสาระของรายวิชากลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระที่ 3.....	12
สาระและมาตรฐานการเรียนรู้.....	13
คุณภาพผู้เรียน	13
ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง.....	14
รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติ	18
แนวคิดเกี่ยวกับการสอนทักษะ	18
ทฤษฎีการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ	20
รูปแบบการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะปฏิบัติ	22
รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส.....	24
ทักษะการปฏิบัตินาฏศิลป์	32
ความหมายของทักษะปฏิบัติ	32
ความสำคัญของการสอนทักษะปฏิบัติ	34
จุดมุ่งหมายของการสอนทักษะปฏิบัติ	35
ทฤษฎีการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ	36
ข้อควรคำนึงในการสอนทักษะปฏิบัติ.....	38
รูปแบบการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะปฏิบัติ	39
การวัดทักษะปฏิบัติ	49
แอปพลิเคชัน TikTok.....	65
ความหมาย.....	65
หลักการใช้งาน	68
TikTok กับ การศึกษา.....	77
แผนการจัดการเรียนรู้.....	79

ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้.....	79
ความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้.....	79
องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้.....	81
ขั้นตอนของการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้.....	83
ประสิทธิภาพของแผนจัดการเรียนรู้.....	85
กระบวนการหาประสิทธิภาพของแผนจัดการเรียนรู้.....	85
เกณฑ์การประเมิน (Rubrics).....	87
ความหมายของ Rubrics.....	87
ประโยชน์ของเกณฑ์การให้คะแนน.....	88
ลักษณะของ Rubrics ที่ดี และ จุดประสงค์ของการสร้าง rubrics.....	92
การกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน.....	94
การสร้างเกณฑ์การให้คะแนน.....	96
ขั้นตอนการสร้างเกณฑ์การให้คะแนน.....	97
การเขียน Rubrics.....	99
ข้อดีของการประเมินโดยใช้ Rubrics.....	105
ความพึงพอใจ.....	108
ความหมายของความพึงพอใจ.....	108
องค์ประกอบที่ทำให้เกิดความพึงพอใจ.....	108
ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ.....	109
การวัดความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้.....	110
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	115
งานวิจัยในประเทศ.....	115
งานวิจัยต่างประเทศ.....	118
บทที่ 3.....	120

วิธีดำเนินการวิจัย	120
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	120
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา.....	120
การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือวิจัย	121
1. การสร้างและการหาคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้	121
2. การสร้างแบบประเมินทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์	129
3. การสร้างแบบวัดความพึงพอใจ	132
การเก็บรวบรวมข้อมูล	133
การวิเคราะห์ข้อมูล	134
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	135
บทที่ 4	139
ผลการวิจัย	139
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	139
ลำดับขั้นตอนในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	139
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	140
บทที่ 5	145
สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	145
สรุปผลการวิจัย.....	145
อภิปรายผลการวิจัย.....	146
ข้อเสนอแนะ	148
ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้.....	148
ข้อเสนอแนะเพื่อทำการวิจัยครั้งต่อไป	149
บรรณานุกรม.....	150
ภาพผนวก	158

ภาพผนวก ก.....	159
ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้.....	159
ภาพผนวก ข.....	171
ตัวอย่างแบบวัดทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์.....	171
ตัวอย่างแบบประเมินความพึงพอใจ.....	171
ภาพผนวก ค.....	176
ผลหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	176
ภาพผนวก ง.....	187
หนังสือขอความอนุเคราะห์.....	187
ประวัติผู้เขียน.....	195

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1	มาตรฐาน ศ 3.1 เข้าใจ และแสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่านาฏศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวัน	15
ตารางที่ 2	มาตรฐาน ศ 3.2 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างนาฏศิลป์ ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม..	15
ตารางที่ 3	โครงสร้างรายวิชา รายวิชาศิลปะพื้นฐาน (นาฏศิลป์)	17
ตารางที่ 4	ลำดับขั้นตอนวัตถุประสงค์ด้านทักษะพิสัยของเดวิส	27
ตารางที่ 5	การเชื่อมโยงประเด็นสำคัญของทฤษฎีประยุกต์สู่การสอนทักษะปฏิบัติ	36
ตารางที่ 6	การให้คะแนนเวลาในการปฏิบัติงาน.....	58
ตารางที่ 7	การกำหนดน้ำหนักคะแนนของทักษะปฏิบัติ.....	59
ตารางที่ 8	การคิดเทียบเปอร์เซ็นต์เป็นดัชนี	59
ตารางที่ 9	ตารางตัวอย่างของเกณฑ์การประเมินภาพรวม (ทักษะการเขียน)	94
ตารางที่ 10	ตัวอย่างที่ 1 Rubrics แบบภาพรวมเพื่อประเมินการนำเสนอปากเปล่า	100
ตารางที่ 11	ตัวอย่างที่ 1 แบบประเมินแฟ้มสะสมงาน	102
ตารางที่ 12	การวิเคราะห์หน่วยการเรียนรู้ ที่ 3 นาฏยศัพท์-ภาษาท่า และการแสดงนาฏศิลป์.....	122
ตารางที่ 13	เกณฑ์การประเมินทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ แบบรูบริคสกออร์ โดยเกณฑ์ให้คะแนน คุณภาพ 3 ระดับ ที่ ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองโดยอิงจากเกณฑ์ของ บุญเรียง ขจรศิลป์.....	129
ตารางที่ 14	แบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) สำหรับผู้เชี่ยวชาญ	130
ตารางที่ 15	แสดง วัน เวลา ในการดำเนินการศึกษา.....	134
ตารางที่ 16	การแสดงผลการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ เรื่อง รำวงมาตรฐาน ตามแนวคิดของเดวิส ร่วมกับ แอปพลิเคชันTikTok ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีประสิทธิภาพ ตามเกณฑ์ 80/80.....	140

ตารางที่ 17 ผลการเปรียบเทียบทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ เรื่อง รำวงมาตรฐาน ตามแนวคิดของเดวิสร่วมกับแอปพลิเคชันTikTok ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 35 คน ตามเกณฑ์ร้อยละ 80.....	141
ตารางที่ 18 ตารางแสดงคะแนนการวัดทักษะปฏิบัติหลังเรียน ทักษะใหญ่ (E ₂).....	141
ตารางที่ 19 แสดงผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ นาฏศิลป์ เรื่อง รำวงมาตรฐาน ตามแนวคิดของเดวิส ร่วมกับ แอปพลิเคชันTikTok ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	144
ตารางที่ 20 ตารางสรุปผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส ร่วมกับ แอปพลิเคชัน TikTok สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของผู้เชี่ยวชาญ	177
ตารางที่ 21 ตารางผลการหาดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบประเมินทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส ร่วมกับ แอปพลิเคชัน TikTok สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1.....	178
ตารางที่ 22 ตารางผลการหาดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบประเมินความพึงพอใจ ที่มีต่อ การจัดการเรียนรู้ เรื่อง รำวงมาตรฐาน โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส ร่วมกับ แอปพลิเคชัน TikTok สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	179
ตารางที่ 23 ตารางแสดงคะแนนการวัดทักษะปฏิบัติระหว่างเรียน (E ₁).....	180
ตารางที่ 24 ตารางคะแนนแบบประเมินทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ ระหว่างเรียน (E ₁) ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	181
ตารางที่ 25 ตารางแสดงคะแนนการวัดทักษะปฏิบัติหลังเรียน ทักษะใหญ่ (E ₂).....	183
ตารางที่ 26 ตารางคะแนนแบบประเมินทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์หลังเรียน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1.....	185

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 นั้นเป็นหลักสูตรที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งทางร่างกาย ความรู้ คุณธรรม และมีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษา ต่อการประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิตซึ่งกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะเป็นกลุ่มสาระที่ช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีจินตนาการทางศิลปะ ชื่นชมความงาม มีสุนทรียภาพ ความมีคุณค่า ซึ่งมีผลต่อคุณภาพชีวิตมนุษย์ กิจกรรมทางศิลปะช่วยพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม ตลอดจนการนำไปสู่การพัฒนาสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นในตนเอง อันเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพได้ เกิดความซาบซึ้งในคุณค่าของศิลปะ เปิด โอกาสให้ผู้เรียนแสดงออกอย่างอิสระในศิลปะแขนงต่างๆ ประกอบด้วยสาระสำคัญ 3 สาระ ได้แก่ สาระที่ 1 ทักษะศิลป์ มีความรู้ความเข้าใจองค์ประกอบศิลป์ ทศนาธาตุ สร้างและนำเสนอผลงานทางทัศนศิลป์จากจินตนาการ โดยสามารถใช้อุปกรณ์ที่เหมาะสม รวมทั้งสามารถใช้เทคนิค วิธีการของศิลปินในการสร้างงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่างานทัศนศิลป์ ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนศิลป์ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่างานศิลปะที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และสากล ชื่นชม ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน สาระที่ 2 ดนตรี มีความรู้ความเข้าใจองค์ประกอบดนตรี แสดงออกทางดนตรีอย่างสร้างสรรค์วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่าดนตรี ถ่ายทอดความรู้สึก ทางดนตรีอย่างอิสระ ชื่นชมและประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างดนตรี ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่าดนตรี ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และสากล ร้องเพลง และเล่นดนตรีในรูปแบบต่างๆ แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเสียงดนตรี แสดงความรู้สึกที่มีต่อดนตรีในเชิงสุนทรียะเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างดนตรีกับประเพณีวัฒนธรรม และเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์ และ สาระที่ 3 นาฏศิลป์ มีความรู้ความเข้าใจองค์ประกอบนาฏศิลป์ แสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ใช้ศัพท์เบื้องต้นทางนาฏศิลป์ วิเคราะห์วิพากษ์ วิจารณ์คุณค่านาฏศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระ สร้างสรรค์การเคลื่อนไหวในรูปแบบต่างๆ ประยุกต์ใช้นาฏศิลป์ในชีวิตประจำวัน เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างนาฏศิลป์กับประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม เห็นคุณค่าของนาฏศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และสากล (กระทรวงศึกษาธิการ 2553)

นาฏศิลป์ไทยเป็นศิลปะแห่งการละคร พ็อนรำ และดนตรี เป็นศิลปวัฒนธรรมอย่างหนึ่งที่

ปัจจุบันการเรียนนาฏศิลป์และการปฏิบัติทักษะทางด้านนาฏศิลป์ ไม่ได้รับความสนใจจากนักเรียนมากนัก โดยเฉพาะความเข้าใจในท่ารำของนาฏยศัพท์ซึ่งส่งผลนำไปสู่การปฏิบัติท่ารำ เพลงรำ วงมาตรฐาน อย่างถูกต้องและสวยงาม ทำให้ผู้เรียนปฏิบัติท่ารำไม่ได้ ส่งผลให้ทักษะปฏิบัติด้านนาฏศิลป์ค่อนข้างต่ำ ผิดกับอิทธิพลทางวัฒนธรรมต่างชาติที่เข้ามาอย่างรวดเร็ว ทำให้นักเรียนได้รับวัฒนธรรมที่สนุกสนานมีรูปแบบที่หลากหลายความสนใจในการเรียนนาฏศิลป์จึงลดน้อยลง อีกทั้งปัจจุบันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส โควิด-19 ส่งผลต่อระบบการศึกษาเป็นอย่างมาก เนื่องจากการณ้เกิดการระบาดอย่างรุนแรง แพร่เชื้อไปทั่วประเทศ รัฐบาลจึงมีมาตรการเร่งด่วน เพื่อใช้ป้องกันการแพร่กระจายของเชื้อไวรัส คือ มาตรการกึ่งปิดเมือง (Semi-lockdown) และมาตรการเว้นระยะห่างทางสังคม (Social Distancing) โรงเรียนจึงจำเป็นต้องถูกปิดไปด้วย เพื่อลดช่องทางการแพร่เชื้อไวรัส จากการตรวจสอบข้อมูลด้านการศึกษาจากฝ่ายวิชาการ โรงเรียนสารคามพิทยาคม ในปีที่ผ่านมา คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาธนาฏศิลป์ พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 78.59 (ฝ่ายวิชาการ โรงเรียนสารคามพิทยาคม, 2563 : 23) ซึ่งต่ำกว่าเป้าหมายที่ทางโรงเรียนได้กำหนดไว้ คือ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 จากการสำรวจข้อมูลเบื้องต้นโดยการสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการกับครูผู้สอนวิชานาฏศิลป์ของโรงเรียน พบว่า การจัดการเรียนการสอนวิชานาฏศิลป์ส่วนมากที่ยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร เนื่องมาจาก ยังไม่มีรูปแบบการเรียนการสอนที่สามารถส่งเสริมทักษะนาฏศิลป์ ในการจัดกระบวนการเรียนการสอนโดยตรง และอีกประเด็นหนึ่งคือปัญหาความแตกต่างระหว่างบุคคล ซึ่งในการเรียนรู้ท่ารำแต่ละท่านั้น เป็นเรื่องง่ายสำหรับบางคน แต่เป็นเรื่องที่ยุ้งยากมากสำหรับคนที่ไม่มีทักษะด้านนี้เลย ทำให้ผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่าย และไม่อยากเรียนวิชานาฏศิลป์ หาก

นักเรียนไม่สามารถปฏิบัติทักษะในขั้นเริ่มต้นได้นักเรียนจะไม่สามารถปฏิบัติทักษะในขั้นที่ยากและซับซ้อนขึ้นไปได้ทำให้นักเรียนไม่สามารถปฏิบัติทำซ้ำได้ และไม่ผ่านการประเมินด้านทักษะปฏิบัติทำซ้ำ ส่งผลให้เป็นอุปสรรคต่อการส่งเสริมด้านการพัฒนาทักษะทางนาฏศิลป์ที่ยั่งยืน

ผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษาค้นคว้าวิธีการจัดการเรียนการสอนจากเอกสารงานวิจัย และตำราเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาทักษะปฏิบัติ รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส ร่วมกับแอปพลิเคชันTikTok พบว่า การจัดการเรียนรู้ที่ ผู้วิจัยจึงพิจารณาเลือกที่จะนำรูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติตามแนวคิดของเดวิส (Davies, 1971 : 50 - 56 อ้างถึงใน (ทิตินา แชมมณี 2555) ซึ่งประกอบไปด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้ 1) ขั้นสาธิตทักษะหรือการกระทำ คือ ให้ผู้เรียนได้เห็นทักษะหรือการกระทำที่ต้องการให้ผู้เรียนทำได้ในภาพรวม โดยสาธิตให้ผู้เรียนดูทั้งหมดตั้งแต่ต้นจนจบ 2) ขั้นสาธิตและให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย คือ ผู้สอนแบ่งทักษะทั้งหมดให้เป็นทักษะย่อย ๆ และสาธิตส่วนย่อยแต่ละส่วนให้ผู้เรียนสังเกตและทำตามไปทีละส่วนอย่างช้าๆ 3) ขั้นให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย คือ ผู้เรียนลงมือปฏิบัติทักษะย่อยโดยไม่มีการสาธิตหรือการแสดงแบบอย่างให้ดู 4) ขั้นให้เทคนิควิธีการ คือ ผู้สอนแนะนำเทคนิควิธีการที่จะช่วยให้ผู้เรียนนั้นทำงานได้ดีขึ้น 5) ขั้นให้ผู้เรียนเชื่อมโยงทักษะย่อย ๆ เป็นทักษะที่สมบูรณ์ คือ เมื่อผู้เรียนสามารถปฏิบัติแต่ละส่วนได้แล้วจึงให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย ๆ ต่อเนื่องกันตั้งแต่ต้นจนจบ ซึ่งรูปแบบการสอนตามแนวคิดของเดวิส เป็นการฝึกให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติทักษะย่อย ๆ ได้ก่อนค่อยเชื่อมโยงต่อกันไปเป็นทักษะใหญ่ จะช่วยแก้ไขปัญหาการปฏิบัติทักษะทางด้านนาฏศิลป์ของผู้เรียนให้ประสบผลสำเร็จได้ดีและรวดเร็วยิ่งขึ้น(Davies, 1971 : 50 – 56 อ้างถึงใน (ทิตินา แชมมณี 2555)โดยเฉพาะในขั้นที่ 3 ให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย ต้องอาศัยความมีวินัยทำซ้ำ ๆ บ่อยครั้งจนเกิดเป็นความเคยชิน ความชำนาญ ช่วยเสริมสร้างความมีวินัยให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียนเนื่องด้วยผู้เรียนต้องเอาใจใส่ต้องการฝึกฝนทักษะนั้น ๆ ด้วยตนเอง โดยนำมาพร้อมกับแอปพลิเคชัน TikTok ที่เป็นแพลตฟอร์มที่มี ลักษณะเด่นคือเป็นแพลตฟอร์มวิดีโอสั้นที่ผู้ใช้สามารถสร้างวิดีโอความยาว 15-60 วินาที (ปัจจุบันสามารถเพิ่มความยาววิดีโอได้สูงสุด 3 นาที) และสื่อดแทรกองค์ประกอบต่างๆ เช่น เพลงประกอบ ฟิลเตอร์ เอฟเฟกต์ เข้าไปในวิดีโอได้ จึงเหมาะแก่การผลิตคอนเทนต์ขนาดสั้น ในการถ่ายทอดบทเรียน เพื่อให้สอดคล้องกับเทรนด์การเรียนรู้แบบทีละเล็กละน้อย การนำเสนอบทเรียนที่ตื่นเต้นและน่าสนใจ อาจใช้เป็นตัวกระตุ้นเพื่อดึงคำถามให้นักเรียนขบคิดเพื่อนำไปต่อยอด ค้นคว้าต่อในแหล่งข้อมูลอื่นๆ เพื่อช่วยให้นักเรียนเข้าถึงความรู้ที่ต้องการได้ง่ายขึ้น ในสถานการณ์ที่ต้องจัดการเรียนการสอนรูปแบบออนไลน์ในปัจจุบัน

จากความสำคัญและปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการพัฒนาทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ เรื่อง รำวงมาตรฐาน ในการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์หน่วยที่ 3 นาฏยศัพท์-ภาษาท่าและการแสดงนาฏศิลป์ไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มาออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนรู้อัตลักษณ์ตามแนวคิดของเดวิส ร่วมกับ

แอปพลิเคชัน TikTok ซึ่งเป็นรูปแบบที่สามารถจัดการเรียนการสอนได้ทั้ง การจัดการเรียนการสอนตามปกติ และการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้อย่างเป็นลำดับขั้นตอน ทำให้สามารถพัฒนาทักษะปฏิบัติทำซ้ำ และยังเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ผู้เรียนสามารถพัฒนาความคิดอย่างสร้างสรรค์ และสามารถประดิษฐ์ผลงานทางด้านการแสดงได้ ส่งผลให้ผู้เรียนมีความสามารถในการปฏิบัติร่างมาตรฐานได้อย่างถูกต้อง อีกทั้งเป็นการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนาฏศิลป์ให้สูงขึ้นเป็นไปตามเกณฑ์ ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะรักในความเป็นไทยและมีความภาคภูมิใจในศิลปวัฒนธรรมของไทยมากขึ้น

ความมุ่งหมายการวิจัย

1.2.1 เพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ เรื่อง ร่างมาตรฐาน ตามแนวคิดของเดวิส ร่วมกับ แอปพลิเคชัน TikTok ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

1.2.2 เพื่อเปรียบเทียบทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ เรื่อง ร่างมาตรฐาน ตามแนวคิดของเดวิส ร่วมกับ แอปพลิเคชัน TikTok ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 80

1.2.3 เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ เรื่อง ร่างมาตรฐาน ตามแนวคิดของเดวิส ร่วมกับ แอปพลิเคชัน TikTok ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

สมมติฐานการวิจัย

1. นักเรียนที่เรียนทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ เรื่อง ร่างมาตรฐาน ตามแนวคิดรูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส ร่วมกับ แอปพลิเคชันTikTok มีทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1) ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 โรงเรียนสารคามพิทยาคม จำนวน 846 คน จาก นักเรียนทั้งหมด 17 ห้องเรียน (มีความคล้ายคลึงของประชากร ที่มีความสามารถใกล้เคียงกัน โดยพิจารณาจากหลักฐานการจัดห้องเรียนของทางโรงเรียน โดยทางโรงเรียนได้จัดห้องเรียนแบบละความสามารถตั้งแต่แรกเข้า)

2) กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/13 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 โรงเรียนสารคามพิทยาคม จำนวน 35 คน คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้เทคนิคการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

2. ตัวแปร

1) ตัวแปรต้น คือ

1.1) รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส ร่วมกับ แอปพลิเคชัน TikTok

2) ตัวแปรตาม

1) ทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์
2) ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อรูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส ร่วมกับ แอปพลิเคชัน TikTok

3. เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นเนื้อหาหลักสูตรการเรียนรู้ศิลปะ สารนาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 หน่วยการเรียนรู้ ที่ 3 เรื่อง นาฏยศัพท์-ภาษาท่าและการแสดงนาฏศิลป์ไทย จำนวน 6 แผน 12 ชั่วโมง มีรายละเอียด ดังนี้

ร่ำวงมาตรฐาน : เพลงคืนเดือนหงาย	2	ชั่วโมง
ร่ำวงมาตรฐาน : เพลงคืนเดือนหงาย	2	ชั่วโมง
ร่ำวงมาตรฐาน : เพลงหญิงไทยใจงาม	2	ชั่วโมง
ร่ำวงมาตรฐาน : เพลงหญิงไทยใจงาม	2	ชั่วโมง
ร่ำวงมาตรฐาน : เพลงดวงจันทร์ขวัญฟ้า	2	ชั่วโมง
ร่ำวงมาตรฐาน : เพลงดวงจันทร์ขวัญฟ้า	2	ชั่วโมง

4. ระยะเวลา

การวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 2 ประจำปีการศึกษา 2564

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์

หมายถึง การแสดงออกทางร่างกาย โดยใช้ศัพท์เบื้องต้นทางนาฏศิลป์มาถ่ายทอดความรู้สึก ผ่านกระบวนการเคลื่อนไหวร่างกายรูปแบบต่างๆ และลงมือทำออกมาอย่างถูกต้อง คล่องแคล่วและรวดเร็ว ซึ่งต้องอาศัยการฝึกหัดซ้ำๆ จนเกิดความชำนาญ สามารถปฏิบัติงานได้อย่างเป็นอัตโนมัติ เพื่อวัดทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ ทั้งหมด 4 ด้าน ได้แก่ ความถูกต้องของท่ารำ ท่ารำสัมพันธ์กับคำร้องและจังหวะ ลีลาอ่อนช้อยสวยงาม และ ความพร้อมเพรียง วัดได้จากแบบประเมินทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ โดยเป็น เกณฑ์การประเมิน (Rubrics) หมายถึง เกณฑ์การให้คะแนนโดยพิจารณาจากการปฏิบัติทักษะนาฏศิลป์ของผู้เรียน โดยจะมีคำอธิบายลักษณะของทักษะการปฏิบัติในแต่ละระดับไว้ชัดเจน โดยเป็น แบบรูบริคสกอว์ โดยเกณฑ์ให้คะแนนคุณภาพ 3 ระดับ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยอิงจากเกณฑ์ของ บุญเรียง ขจรศิลป์

2. รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส

หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนฝึกทักษะปฏิบัติ โดยทักษะส่วนใหญ่จะประกอบไปด้วยทักษะย่อย ๆ จำนวนมากรูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิสฝึกให้ผู้เรียนทำทักษะย่อย ๆ เหล่านั้นให้ชำนาญก่อนแล้วค่อยนำทักษะย่อยมาเชื่อมกันเป็นทักษะใหญ่ จะช่วยให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จได้ดีและรวดเร็วขึ้น รูปแบบรูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส ประกอบด้วย 5 ขั้นตอนดังนี้

- 1) ขั้นสาธิตทักษะหรือการกระทำ คือ ให้ผู้เรียนได้เห็นทักษะหรือการกระทำที่ต้องการให้ผู้เรียนทำได้ในภาพรวม โดยสาธิตให้ผู้เรียนดูทั้งหมดตั้งแต่ต้นจนจบ
- 2) ขั้นสาธิตและให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย คือ ผู้สอนแบ่งทักษะทั้งหมดให้เป็นทักษะย่อย ๆ และสาธิตส่วนย่อยแต่ละส่วนให้ผู้เรียนสังเกตและทำตามไปทีละส่วนอย่างช้าๆ
- 3) ขั้นให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย คือ ผู้เรียนลงมือปฏิบัติทักษะย่อยโดยไม่มีการสาธิตหรือการแสดงแบบอย่างให้ดู
- 4) ขั้นให้เทคนิควิธีการ คือ ผู้สอนแนะนำเทคนิควิธีการที่จะช่วยให้ผู้เรียนนั้นทำงานได้ดีขึ้น
- 5) ขั้นให้ผู้เรียนเชื่อมโยงทักษะย่อย ๆ เป็นทักษะที่สมบูรณ์ คือ เมื่อผู้เรียนสามารถปฏิบัติแต่ละส่วนได้แล้วจึงให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย ๆ ต่อเนื่องกันตั้งแต่ต้นจนจบ

3. แอปพลิเคชัน TikTok

หมายถึง แอปพลิเคชันที่สามารถสร้างสรรค์วิดีโอสั้น ความยาวไม่เกิน 15 วินาที ซึ่งช่วยให้ผู้ใช้สามารถใส่เนื้อหาการเรียนการสอน ลงวิดีโอใน TikTok ทำให้มีเนื้อที่สั้นกระชับและรวดเร็วไม่น่าเบื่อ ทั้งยังสามารถใส่เพลงประกอบและตกแต่งให้สวยงามได้จึงดึงดูดความสนใจผู้เรียนได้

เป็นอย่างดีและเข้าถึงผู้เรียนได้จำนวนมากในระยะเวลาอันสั้น (ปัจจุบันสามารถเพิ่มความยาววิดีโอได้สูงสุด 3 นาที) โดยในตัวแอปพลิเคชันสามารถเพิ่มองค์ประกอบต่างๆ เช่น เพลงประกอบ ฟิลเตอร์ เอฟเฟกต์ เข้าไปในวิดีโอได้ จึงเหมาะแก่การผลิตสื่อการสอนขนาดสั้น ในการถ่ายทอดบทเรียน เรื่อง รำวงมาตรฐาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เพื่อให้สอดคล้องกับเทรนด์การเรียนรู้ในปัจจุบัน และเป็นการนำเสนอบทเรียนที่ตื่นเต้นและน่าสนใจ อาจใช้แบบทดสอบเป็นตัวกระตุ้นให้นักเรียนได้แสดงความสามารถของตนเองลงบนแอปพลิเคชัน TikTok และให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติทักษะ ปฏิบัตินาฏศิลป์ เรื่อง รำวงมาตรฐาน ได้ด้วยตนเอง โดยการเรียนรู้ผ่านแอปพลิเคชัน TikTok และยังช่วยให้นักเรียนเข้าถึงความรู้ที่ต้องการได้ง่ายขึ้น

4. รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส ร่วมกับ แอปพลิเคชัน TikTok

หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยนำรูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของ เดวิส มาร่วมแอปพลิเคชัน TikTok โดยจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามขั้นตอนของรูปแบบการสอน ทักษะปฏิบัติของเดวิส และนำเอา แอปพลิเคชัน TikTok เข้ามาอยู่ในกิจกรรมการเรียนการสอนตาม รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส ซึ่งกระบวนการเรียนการสอนของรูปแบบ การสอนทักษะ ปฏิบัติของเดวิส ร่วมกับ แอปพลิเคชัน TikTok มีทั้งหมด 5 ขั้นตอนได้แก่

ขั้นที่ 1 ขั้นสาธิตทักษะหรือการกระทำผู้สอนสาธิตทักษะการปฏิบัตินาฏยศัพท์พื้นฐาน และ รำวงมาตรฐาน ให้นักเรียนดูเป็นตัวอย่างในงานฝึกทักษะปฏิบัติ โดยอัดคลิป VDO แล้วอัปโหลดลง แอปพลิเคชัน TikTok โดยใช้ ช่อง TikTok ของผู้สอน เป็นการกระทำในลักษณะที่เป็นธรรมชาติ ไม่ ซ้ำหรือเร็วเกิน ก่อนการสาธิต ผู้สอนให้คำแนะนำแก่ผู้เรียนในการสังเกต ชี้แนะจุดสำคัญที่เน้นให้ ความ สนใจเป็นพิเศษในการสังเกต

ขั้นที่ 2 ขั้นสาธิตและให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย เมื่อผู้เรียนได้เห็นภาพรวมของการ ทักษะ ทั้งหมดแล้ว ผู้สอนแตกทักษะทั้งหมดให้เป็นทักษะย่อย ๆ และสาธิตส่วนย่อยแต่ละส่วนให้ผู้เรียน สังเกตและทำตามไปทีละส่วนอย่างช้า ๆ โดยอัดคลิป วิดีทัศน์ แล้วอัปโหลดลง แอปพลิเคชัน TikTok โดยใช้ username ของผู้สอน

ขั้นที่ 3 ขั้นให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย (Duet) ผู้เรียนลงมือปฏิบัติทักษะย่อยโดยผู้เรียนเข้าไป Duet ทักษะการปฏิบัตินาฏยศัพท์พื้นฐาน และ รำวงมาตรฐาน กับคลิป วิดีทัศน์ ต้นฉบับ ใน username ของผู้สอน บนแอปพลิเคชัน TikTok และให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อยนั้นจนทำได้ ทำ เช่นนี้ เรื่อยไปจนกระทั่งครบทุกส่วน

ขั้นที่ 4 ขั้นให้เทคนิควิธีการ เมื่อผู้เรียนปฏิบัติได้แล้ว ผู้สอนแนะนำเทคนิควิธีการที่จะ ช่วย ให้ผู้เรียนสามารถทำงานนั้นได้ดีขึ้น เช่น ทำได้ประณีตสวยงามขึ้น ทำได้รวดเร็วขึ้น ทำได้ง่ายขึ้น หรือ สั้นเปลืองน้อยลง เป็นต้น

ขั้นที่ 5 ขั้นให้ผู้เรียนเชื่อมโยงทักษะย่อย ๆ เป็นทักษะที่สมบูรณ์ (Challenge) เมื่อผู้เรียนสามารถปฏิบัติ แต่ละส่วนได้แล้ว จึงให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย ๆ ต่อเนื่องกันตั้งแต่ต้นจนจบ และฝึกปฏิบัติหลาย ๆ ครั้ง จนกระทั่งสามารถปฏิบัติทักษะที่สมบูรณ์ได้อย่างชำนาญ และให้ผู้เรียนทำการ Challenge โดยอัดคลิป วิดีทัศน์ แล้วอัปโหลดลง แอปพลิเคชัน TikTok โดยใช้ ช่อง TikTok ของผู้เรียน เพื่อเป็นการวัดและการประเมินผล ทักษะการปฏิบัตินาฏยศัพท์พื้นฐาน และ รำวงมาตรฐาน

5. การหาประสิทธิภาพของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (E1/E2)

หมายถึง การหาประสิทธิภาพการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวิส ร่วมกับแอปพลิเคชัน TikTok ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 โดยหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และร้อยละ

80 ตัวแรก (E1) หมายถึง ประสิทธิภาพของกระบวนการที่เกิดจากการนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้กับนักเรียน แล้วทำการวัดผลทักษะปฏิบัติระหว่างเรียน เป็นแบบทดสอบทักษะย่อย ท้ายแผนในแต่ละแผน โดยใช้คะแนนจากแบบประเมินทักษะปฏิบัติ ซึ่งต้องไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80

80 ตัวหลัง (E2) หมายถึง ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ ซึ่งคำนวณได้ทำการวัดผลทักษะปฏิบัติหลังเรียน เป็นแบบทดสอบทักษะใหญ่ ทั้งหมด 3 เพลง แล้วนำมาหาค่าเฉลี่ยแล้วเทียบเป็นร้อยละกับคะแนนเต็ม ซึ่งต้องไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80

6. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อรูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส ร่วมกับแอปพลิเคชัน TikTok หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดที่ดีของผู้เรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส ร่วมกับ แอปพลิเคชันTikTok ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง รำวงมาตรฐาน ในด้านเนื้อหาที่สอดคล้องกับการวิจัย โดยใช้เครื่องมือแบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ พอใจมากที่สุด, มาก, ปานกลาง, น้อย และน้อยที่สุด

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. นักเรียนสามารถปฏิบัตินาฏยศัพท์พื้นฐานและแสดงรำวงมาตรฐานได้
2. ครูสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ได้อย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุตามการเรียนรู้
3. ครูได้แนวทางในการพัฒนาสื่อการเรียนรู้และได้สื่อการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพหลากหลายเพิ่มมากขึ้น เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้สูงขึ้น
4. ผลจากการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อนักเรียน ให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ มีเจตคติที่ดีและมีทักษะในการปฏิบัติกิจกรรมนาฏศิลป์ ได้ดียิ่งขึ้น

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ เรื่อง รำวงมาตรฐาน โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้ การสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส ร่วมกับ แอปพลิเคชันTikTok ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัย ได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าเอกสารและงาน วิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
2. แนวคิด ทฤษฎีการสอนปฏิบัติของเดวิส
3. ทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์
4. แอปพลิเคชัน TikTok
5. แผนการจัดการเรียนรู้
6. ประสิทธิภาพของนวัตกรรม
7. เกณฑ์การประเมิน (Rubrics)
8. ความพึงพอใจ
9. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

วิสัยทัศน์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้ง เจตคติ ที่จำเป็นต่อการศึกษาคือ การประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ 2551)

หลักการ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีหลักการที่สำคัญ ดังนี้

1. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติ มีจุดหมายและมาตรฐานการเรียนรู้ เป็นเป้าหมายสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณธรรมบนพื้นฐาน ของความเป็นไทยควบคู่กับความเป็นสากล

2. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อปวงชน ที่ประชาชนทุกคนมีโอกาสได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาค และมีคุณภาพ
3. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่สนองการกระจายอำนาจ ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น
4. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นทั้งด้านสาระการเรียนรู้ เวลาและการจัดการเรียนรู้
5. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
6. เป็นหลักสูตรการศึกษาสำหรับการศึกษาในระบบ นอกกระบบและตามอัธยาศัย ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมายสามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้ และประสบการณ์

จุดหมาย

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ จึงกำหนดเป็นจุดหมายเพื่อให้เกิดกับผู้เรียน เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

1. มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยและปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. มีความรู้ ความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต
3. มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัย และรักการออกกำลังกาย
4. มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
5. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ ดังนี้

1. ความสามารถในการสื่อสาร เป็นความสามารถในการรับและส่งสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนะของตนเองเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้งการเจรจาต่อรองเพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูล

ข่าวสารด้วยหลักเหตุผลและความถูกต้อง ตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสาร ที่มีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม

2. ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิด อย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม

3. ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรมและข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม แสวงหาความรู้ ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา และมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเอง สังคมและสิ่งแวดล้อม

4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่างๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม และการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นความสามารถในการเลือก และใช้เทคโนโลยีด้านต่างๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคม ในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้อง เหมาะสม และมีคุณธรรม

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ดังนี้

5.1 รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

5.2 ซื่อสัตย์สุจริต

5.3 มีวินัย

5.4 ใฝ่เรียนรู้

5.5 อยู่อย่างพอเพียง

5.6 มุ่งมั่นในการทำงาน

5.7 รักความเป็นไทย

5.8 มีจิตสาธารณะ

นอกจากนี้ สถานศึกษาสามารถกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพิ่มเติมให้สอดคล้องตามบริบทและจุดเน้นของตนเอง

ความสำคัญของรายวิชากลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระที่ 3

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะเป็นกลุ่มสาระที่ช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีจินตนาการทางศิลปะ ชื่นชมคุณค่าความงาม มีสุนทรียภาพ ซึ่งมีผลต่อคุณภาพชีวิตและช่วยพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม ตลอดจนการนำไปสู่การพัฒนาสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นในตัวเอง ซึ่งจะเป็นพื้นฐานสำคัญในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพได้

เนื้อหาสาระของรายวิชากลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระที่ 3

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจ มีทักษะทางศิลปะ มีความซาบซึ้งในคุณค่าของศิลปะ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงอย่างอิสระ ในศิลปะแขนงต่างๆ (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ 2551) ประกอบด้วยสาระสำคัญคือ

1. ทักษะศิลป์ มีความรู้ความเข้าใจองค์ประกอบศิลป์ ทักษะธาตุ สร้างและนำเสนอผลงานทางทัศนศิลป์จากจินตนาการ โดยสามารถใช้อุปกรณ์ที่เหมาะสม รวมทั้งสามารถใช้เทคนิค วิธีการของศิลปินในการสร้างงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจารณ์คุณค่างานทัศนศิลป์ เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างทัศนศิลป์ ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม เห็นคุณค่างานศิลปะที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล ชื่นชม ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

2. ดนตรี มีความรู้ความเข้าใจองค์ประกอบดนตรีแสดงออกทางดนตรีอย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจารณ์คุณค่าดนตรี ถ่ายทอดความรู้สึก ทางดนตรีอย่างอิสระ ชื่นชมและประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างดนตรี ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่าดนตรีที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และสากล ร้องเพลงและเล่นดนตรีในรูปแบบต่าง ๆ แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเสียงดนตรี แสดงความรู้สึกที่มีต่อดนตรีในเชิงสุนทรีย์ เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างดนตรีกับประเพณีวัฒนธรรม และเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์

3. นาฏศิลป์ มีความรู้ความเข้าใจองค์ประกอบนาฏศิลป์ แสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ ใช้ศัพท์เบื้องต้นทางนาฏศิลป์ วิเคราะห์วิพากษ์ วิจารณ์คุณค่านาฏศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระ สร้างสรรค์การเคลื่อนไหวในรูปแบบต่าง ๆ ประยุกต์ใช้นาฏศิลป์ในชีวิตประจำวัน เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างนาฏศิลป์กับประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม เห็นคุณค่าของนาฏศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และสากล

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้

สาระที่ 1 ทักษะศิลป์

มาตรฐาน ศ 1.1 สร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ตามจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจัยคุณค่างานทัศนศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่องานศิลปะอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

มาตรฐาน ศ 1.2 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างทัศนศิลป์ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่างานทัศนศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และสากล

สาระที่ 2 ดนตรี

มาตรฐาน ศ 2.1 เข้าใจและแสดงออกทางดนตรีอย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจัยคุณค่าดนตรี ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่อดนตรีอย่างอิสระ ชื่นชม และ ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

มาตรฐาน ศ 2.2 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างดนตรี ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่าของดนตรีที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล

สาระที่ 3 นาฏศิลป์

มาตรฐาน ศ 3.1 เข้าใจ และแสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจัยคุณค่านาฏศิลป์ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระ ชื่นชม และ ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

มาตรฐาน ศ 3.2 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างนาฏศิลป์ ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม เห็นคุณค่าของนาฏศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล

คุณภาพผู้เรียน

จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

1. รู้และเข้าใจเรื่องทัศนธาตุ และ หลักการออกแบบและเทคนิคที่หลากหลาย ในการสร้างงานทัศนศิลป์ 2 มิติ และ 3 มิติ เพื่อสื่อความหมายและเรื่องราวต่าง ๆ ได้อย่างมีคุณภาพ วิเคราะห์รูปแบบเนื้อหาและประเมินคุณค่างานทัศนศิลป์ของตนเองและผู้อื่น สามารถเลือกงานทัศนศิลป์โดยใช้เกณฑ์ที่กำหนดขึ้นอย่างเหมาะสม สามารถออกแบบรูปภาพ สัญลักษณ์กราฟิกในการนำเสนอข้อมูลและมีความรู้ ทักษะที่จำเป็นด้านอาชีพที่เกี่ยวข้องกับงานทัศนศิลป์

2. รู้และเข้าใจการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการของงานทัศนศิลป์ของชาติ และท้องถิ่นแต่ละยุคสมัย เห็นคุณค่างานทัศนศิลป์ที่สะท้อนวัฒนธรรมและสามารถเปรียบเทียบงานทัศนศิลป์ที่มาจากยุคสมัยและวัฒนธรรมต่างๆ

3. รู้และเข้าใจถึงความแตกต่างทางด้านเสียง องค์ประกอบ อารมณ์ ความรู้สึกของบทเพลงจากวัฒนธรรมต่างๆ มีทักษะในการร้อง บรรเลงเครื่องดนตรี ทั้งเดี่ยวและเป็นวงโดยเน้นเทคนิคการร้องบรรเลงอย่างมีคุณภาพ มีทักษะในการสร้างสรรค์บทเพลงอย่างง่าย อ่านเขียนโน้ตในบันไดเสียง ที่มีเครื่องหมาย แปลงเสียงเบื้องต้นได้ รู้และเข้าใจถึงปัจจัยที่มีผลต่อรูปแบบของผลงานทางดนตรี องค์ประกอบของผลงานด้านดนตรีกับศิลปะแขนงอื่น แสดงความคิดเห็นและบรรยายอารมณ์ความรู้สึกที่มีต่อบทเพลง สามารถนำเสนอบทเพลงที่ชื่นชอบได้อย่างมีเหตุผล มีทักษะในการประเมินคุณภาพของบทเพลงและการแสดงดนตรี รู้ถึงอาชีพต่างๆที่เกี่ยวข้อง ข้องกับดนตรีและบทบาทของดนตรีในธุรกิจบันเทิง เข้าใจถึงอิทธิพลของดนตรีที่มีต่อบุคคลและสังคม

4. รู้และเข้าใจที่มา ความสัมพันธ์ อิทธิพลและบทบาทของดนตรีแต่ละวัฒนธรรมในยุคสมัยต่างๆ วิเคราะห์ปัจจัยที่ทำให้งานดนตรีได้รับการยอมรับ

5. รู้และเข้าใจการใช้นาฏยศัพท์หรือศัพท์ทางการละครในการแปลความและสื่อสารผ่านการแสดง รวมทั้งพัฒนารูปแบบการแสดงสามารถใช้เกณฑ์ต่างๆในการพิจารณาคุณภาพการแสดง วิเคราะห์เปรียบเทียบงานนาฏศิลป์ โดยใช้ความรู้เรื่ององค์ประกอบทางนาฏศิลป์ร่วมจัดการแสดง นำแนวคิดของการแสดงไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน

6. รู้และเข้าใจประเพณีละครไทยในแต่ละยุคสมัย ปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของนาฏศิลป์ไทย นาฏศิลป์พื้นบ้าน ละครไทย และละครพื้นบ้าน เปรียบเทียบลักษณะเฉพาะของการแสดงนาฏศิลป์จากวัฒนธรรมต่าง ๆ รวมทั้งสามารถออกแบบและสร้างสรรค์อุปกรณ์เครื่องแต่งกายในการแสดงนาฏศิลป์และละคร มีความเข้าใจ ความสำคัญ บทบาทของนาฏศิลป์และละครในชีวิตประจำวัน

ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง

สาระที่ 3 นาฏศิลป์

พหุ ประถมศึกษา

ตารางที่ 1 มาตรฐาน ศ 3.1 เข้าใจ และแสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่านาฏศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวัน

ม. 1	1.อธิบายอิทธิพลของนักแสดงชื่อดัง ที่มีผลต่อการ โน้มน้าวอารมณ์หรือความคิดของผู้ชม	● การปฏิบัติของผู้แสดงและผู้ชม ● ประวัตินักแสดงที่ชื่นชอบ ● การพัฒนารูปแบบของการแสดง
	2. ใช้นาฏยศัพท์หรือศัพท์ทางการละคร ในการแสดง	● นาฏยศัพท์หรือศัพท์ทางการละคร ในการแสดง ● ภาษาท่า และการตีบท ● ท่าทางเคลื่อนไหวที่แสดงสื่อทางอารมณ์ ● ระเบียบแต่ลัด ● รำวงมาตรฐาน
	3. แสดงนาฏศิลป์และละครในรูปแบบง่ายๆ	● รูปแบบการแสดงนาฏศิลป์ นาฏศิลป์พื้นบ้าน
	4. ใช้ทักษะการทำงานเป็นกลุ่ม ในกระบวนการ ผลิตการแสดง	● บทบาทและหน้าที่ของฝ่ายต่างๆ ในการจัดการ แสดง ● การสร้างสรรค์กิจกรรมการแสดงที่สนใจโดยแบ่ง ฝ่ายและหน้าที่ให้ชัดเจน
	5. ใช้เกณฑ์ง่ายๆ ที่กำหนดให้ในการพิจารณา คุณภาพการแสดงที่ชม โดยเน้นเรื่องการใช้เสียงการ แสดงท่าและการเคลื่อนไหว	● หลักในการชมการแสดง

ตารางที่ 2 มาตรฐาน ศ 3.2 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างนาฏศิลป์ ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม
เห็นคุณค่าของนาฏศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นภูมิปัญญาไทยและสากล

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.1	1. ระบุปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของ นาฏศิลป์ นาฏศิลป์พื้นบ้าน ละครไทย และละครพื้นบ้าน	● ปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลง ของนาฏศิลป์ นาฏศิลป์พื้นบ้าน ละครไทย และละครพื้นบ้าน
	2. บรรยายประเภทของละครไทยในแต่ละยุคสมัย	● ประเภทของละครไทยในแต่ละยุคสมัย

คำอธิบายรายวิชา

รายวิชา นาฏศิลป์ รหัสวิชา ศ21101 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 เวลา 40 ชั่วโมง/ภาคเรียน

แสดงโดยให้หลักเกณฑ์พิจารณา คุณภาพเรื่องการใช้เสียง การแสดงท่า และการเคลื่อนไหว ความรู้ความเข้าใจนาฏยศัพท์ และการแสดงนาฏศิลป์และละครในรูปแบบต่างๆ สามารถใช้ทักษะการทำงานเป็นกลุ่มในกระบวนการผลิตการแสดงโดยกำหนดบทบาทและหน้าที่อย่างชัดเจนเพื่อการสร้างสรรค์กิจกรรมแสดงให้น่าสนใจวิเคราะห์และประเมินค่าคุณภาพการ

โดยการใช้ทักษะกระบวนการทางด้านนาฏศิลป์ในการแสดงออกรูปแบบการแสดงอย่างสร้างสรรค์ การวิเคราะห์ วิพากษ์ วิจัยเพื่อให้เห็นคุณค่าของนาฏศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล เข้าใจความสำคัญของนาฏศิลป์ ที่มีความซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ มีความมุ่งมั่นในการทำงาน อยู่อย่างพอเพียง มีจิตสาธารณะ และรักความเป็นไทย เห็นความสำคัญและคุณค่าของนาฏศิลป์ไทยสามารถนำเอาความรู้ด้านนาฏศิลป์ไปประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวัน และประกอบการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ ตลอดจนสร้าง

ศ 3.1 ม.1/1 ม.1/2 ม.1/3 ม.1/4 ม.1/5

ศ 3.2 ม.1/1 ม.1/2

รวม 7 ชั่วโมง

พูน ปณ จิต ชีวะ

ตารางที่ 3 โครงสร้างรายวิชา รายวิชาศิลปะพื้นฐาน (นาฏศิลป์)

โครงสร้างรายวิชา

รหัสวิชา ศ21101 รายวิชาศิลปะพื้นฐาน (นาฏศิลป์) จำนวนหน่วยกิต 0.5 จำนวน 20 ชั่วโมง

ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 ระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย การเรียนรู้	มาตรฐาน/ตัวชี้วัด/ ผลการเรียนรู้	สาระสำคัญ	เวลา (ชม.)		น้ำหนัก คะแนน	
1	นาฏย ศัพท์-ภาษา ท่าและการ แสดง นาฏศิลป์ ไทย	มาตรฐาน ศ3.1 เข้าใจและแสดงออก ทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่านาฏศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดอย่าง อิสระชื่นชม และประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวัน/ตัวชี้วัดที่ 2 ใช้นาฏย ศัพท์หรือศัพท์ทางการละครในการ แสดง	นาฏยศัพท์	2	20	10	100
			ภาษาท่า	2		10	
			ร่ำวงมาตรฐาน : เพลงคืนเดือนหงาย 1	2		5	
			ร่ำวงมาตรฐาน : เพลง คืนเดือนหงาย 2	2		15	
			ร่ำวงมาตรฐาน : เพลง หญิงไทยใจงาม 1	2		5	
			ร่ำวงมาตรฐาน : เพลง หญิงไทยใจงาม 2	2		15	
			ร่ำวงมาตรฐาน : เพลง ดวงจันทร์ขวัญฟ้า 1	2		5	
			ร่ำวงมาตรฐาน : เพลง ดวงจันทร์ขวัญฟ้า 2	2		15	
			ฟ้อนเงี้ยว	4		20	
			รวม				

รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติ

ทฤษฎีหลักการและแนวคิดของรูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาทักษะพิสัย ทักษะเป็นความชำนาญหรือความสามารถในการปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่ง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนควรคำนึง ถึงระบบการทำงาน ในของอวัยวะต่างๆ แนวคิดเกี่ยวกับการสอน ทักษะควรมีขอบเขตที่ชัดเจน มีนักการศึกษากล่าวถึงแนวคิดและขอบเขตของการเรียนรู้ด้านทักษะที่สำคัญ กล่าวไว้ดังนี้

แนวคิดเกี่ยวกับการสอนทักษะ

ทักษะเป็นความชำนาญ หรือ ความสามารถในการปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่ง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนควรคำนึงถึงระบบการทำงานของอวัยวะต่างๆ แนวคิดเกี่ยวกับการสอน ทักษะควรมีขอบเขตที่ชัดเจน มีนักการศึกษากล่าวถึงแนวคิดและขอบเขตของการเรียนรู้ด้านทักษะ ที่สำคัญดังนี้

Gagne (1985 : 9-13) อธิบายแนวคิดไว้ว่า ทักษะปฏิบัติเป็นสมรรถภาพการเรียนรู้ของมนุษย์ ที่เกี่ยวกับการเคลื่อนไหวร่างกายส่วนต่างๆ การดำเนินชีวิตประจำวันของมนุษย์ มีความเกี่ยวข้องกับทักษะการเคลื่อนไหวทั้งสิ้น และได้จัดโครงสร้างของทักษะปฏิบัติ ในการเคลื่อนไหว ของร่างกายเพื่อการทำงานไว้ 3 มิติ คือ

มิติที่ 1 ลักษณะของงานที่ประณีตและงานหยาบ (Fine – Gross Performance) ลักษณะประณีตหรืองานละเอียดมักเป็นงานที่ใช้อวัยวะเพียงบางส่วน โดยปกติใช้มือหรือนิ้วใช้กำลังน้อย เช่น การเย็บผ้า การเขียนหนังสือ การพิมพ์ดีด รวมทั้งการร้องเพลง การพูด ส่วนงาน หยาบมักเป็นงานที่ต้องใช้อวัยวะจำนวนมากหรือใช้ทุกส่วนของร่างกาย ต้องใช้กำลังมาก เช่น การแบกของ สิ่งของ การขุดดิน การเดิน การเล่นกีฬาต่างๆ

มิติที่ 2 งานต่อเนื่องและงานไม่ต่อเนื่อง (Continuous – Discrete) งานต่อเนื่องคืองานที่ต้องการกระทำติดต่อกันไป เมื่อเริ่มต้นแล้วจะหยุดไม่ได้ เช่น การขับรถยนต์ การขี่รถจักรยาน ส่วนงานที่ไม่ต่อเนื่องเป็นงานที่ไม่ต้องกระทำติดต่อกัน เช่น การฝึกกระโดดสูง การทำซ้ายหัน ขวาทัน เป็นต้น

มิติที่ 3 งานในวงจรปิดและวงจรเปิด (Closed looped – Open looped task) งานในวงจรปิดหมายถึง ทักษะการเคลื่อนไหวที่ผู้ปฏิบัติสามารถกระทำได้โดยไม่ต้องอาศัยสิ่งเร้าภายนอกเกิดจากการกระตุ้นจากภายในกล้ามเนื้อ เช่น การเขียนวงกลมบนกระดานดำโดยไม่ต้องมอง เป็นการกระทำได้โดยอัตโนมัติ ส่วนการทำงานแบบวงจรเปิดเป็นการกระทำที่ต้องอาศัยสิ่งเร้าภายนอกเป็นตัวกระตุ้น คือ ต้องอาศัยข้อมูลย้อนกลับเพื่อการกระทำต่อไป เช่น การเดินบนสะพานแคบ ๆ ผู้เดินจะต้องมองดูทางเดิน หากเดินผิดทิศทางก็จะรู้ได้โดยผ่านทางสายตา

นวลจิตต์ เขาวงกิตพงศ์ (2552 : 7-12) กล่าวถึงการจัดลำดับการปฏิบัติ ไว้ 7 ลำดับ ได้แก่

1. การรับรู้ (perception) เป็นความสามารถในการใช้ความรู้สึกในการรับรู้สิ่งเร้าที่ทำให้เกิดกิจกรรมการปฏิบัติ

2. การตั้งรับ (set) เป็นการเตรียมความพร้อมของร่างกาย และ อารมณ์ เพื่อตอบสนองต่อสิ่งเร้าใหม่

3. การตอบสนองขั้นต้น(guided response) เป็นขั้นแรกของการเรียนรู้ทักษะ ที่มีความซับซ้อน รวมถึงการเรียนรู้แบบลองผิดลองถูกจนถึงขั้นสามารถลงมือทำงานและประสบความสำเร็จได้ด้วยการฝึกฝน

4. มีกลไกของการปฏิบัติ (mechanism) เป็นขั้นตอนของการปฏิบัติตอบสนอง ด้วยความเคยชิน สามารถปฏิบัติได้อย่างคล่องแคล่วมีความมั่นใจ

5. ตอบสนองที่ซับซ้อนอย่างชัดเจน (complex overt response) เป็นขั้นที่มีทักษะการทำงาน (performance skills) เต็มที่ แสดงออกได้ด้วยการเคลื่อนไหวที่ซับซ้อน ความเร็วความถูกต้องแม่นยำ การใช้ประสาทสัมผัสของกล้ามเนื้อได้ในระดับสูงโดยใช้พลังงานจำนวน น้อย และเป็นการทำงานได้อย่างอัตโนมัติ

6. ขั้นปรับเปลี่ยน (adaptation) เป็นขั้นของการพัฒนาทักษะที่มีลักษณะเฉพาะสามารถปรับเปลี่ยนตามความต้องการที่มีลักษณะพิเศษได้

7. ขั้นคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (origination) เป็นขั้นของการริเริ่มสร้างสรรค์รูปแบบของการเคลื่อนไหวใหม่ๆ ที่ใช้แก้ปัญหาในสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่งโดยเฉพาะได้

กัญญา ลินทรตันศิริกุล (2554 : 270) กล่าวถึง แนวคิดของบลูม (Bloom, 1956) ว่า เป็นความสามารถในด้านการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับระบบการทำงานของอวัยวะต่างๆ ภายในร่างกาย 5 ขั้น ต่อไปนี้

1. การเลียนแบบ เป็นพฤติกรรมที่ เลือกตัวแบบหรือเลือกตัวอย่าง
2. การทำตามแบบ เป็นพฤติกรรมที่ลงมือกระทำตามแบบที่สนใจ
3. การมีความถูกต้อง เป็นพฤติกรรมการตัดสินใจเลือกทำตามแบบที่เห็นว่า

ถูกต้อง

4. การกระทำอย่างต่อเนื่อง เป็นพฤติกรรมที่ทำตามวิธีการได้ถูกต้องรวดเร็ว

5. การกระทำโดยธรรมชาติ เป็นพฤติกรรมที่สามารถปฏิบัติได้โดยอัตโนมัติ

จากข้อมูลดังกล่าวทำให้ทราบว่า แนวคิดเกี่ยวกับการสอนทักษะควรมีขอบเขต ที่ชัดเจน ในการจัดการเรียนการสอนผู้สอนจะต้องคำนึงถึงระบบการทำงานของอวัยวะต่างๆ ของร่างกาย กลไกของการปฏิบัติ และสมรรถภาพการเรียนรู้ของมนุษย์ เพื่อนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพ

ทฤษฎีการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ

ทฤษฎีการเรียนรู้ด้านทักษะปฏิบัติมีเนื้อหาสอดคล้องกับ การเรียนรู้การทำงานของกล้ามเนื้อ และการเคลื่อนไหวส่วนต่างๆ ของร่างกาย ซึ่ง (ชนรัชฎ์ ศิริสวัสดิ์, 2560 : 7-11) ได้ให้รายละเอียด และนำเสนอทฤษฎีการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติของนักจิตวิทยากลุ่มพฤติกรรมนิยมที่น่าสนใจ 4 ทฤษฎี ได้แก่ ทฤษฎีการวางเงื่อนไขแบบคลาสสิกของพาฟลอฟ ทฤษฎีการเชื่อมโยงของธอร์นไดค์ และทฤษฎีการวางเงื่อนไขการกระทำของสกินเนอร์ ซึ่งมีเนื้อหาที่สำคัญดังนี้

1. ทฤษฎีการวางเงื่อนไขแบบคลาสสิกของพาฟลอฟ

ทฤษฎีการวางเงื่อนไขแบบคลาสสิกของพาฟลอฟ (Pavlov, 1849-1936) มีหลักการเรียนรู้ที่เชื่อว่า การเรียนรู้ของสิ่งมีชีวิตจำนวนมากเกิดจากการวางเงื่อนไข กล่าวคือ การตอบสนองหรือการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นต่อสิ่งเร้าหนึ่งมักมีเงื่อนไขหรือ สถานการณ์เกิดขึ้น ซึ่งในสภาพปกติหรือในชีวิตประจำวันการตอบสนองเช่นนั้นอาจไม่มี เช่น กรณีสุนัขได้ยินเสียงกระดิ่งและ น้ำลายไหล เสียงกระดิ่งเป็นสิ่งเร้าที่ต้องการให้เกิดการเรียนรู้จากการวางเงื่อนไขกฎแห่งการเรียนรู้ขึ้น 4 ข้อ ได้แก่

1) กฎการลบพฤติกรรม คือ ความเข้มข้นของการตอบสนอง จะลดลงเรื่อย ๆ ถ้าให้ร่างกายได้รับสิ่งเร้าที่วางเงื่อนไขอย่างเดียว

2) กฎแห่งการคืนกลับ คือ การตอบสนองที่เกิดจากการวางเงื่อนไขที่ลดลงเพราะได้รับแต่สิ่งเร้าที่วางเงื่อนไขเพียงอย่างเดียว

3) กฎความคล้ายคลึงกัน คือ ถ้าร่างกายมีการเรียนรู้โดยแสดงอาการตอบสนองจากการวางเงื่อนไขต่อสิ่งเร้า ที่วางเงื่อนไขหนึ่งแล้วถ้ามีสิ่งเร้าอื่นที่มีคุณสมบัติคล้ายคลึงกันกับสิ่งเร้าที่วางเงื่อนไขเดิม ร่างกายจะตอบสนองเหมือนกับสิ่งเร้าที่วางเงื่อนไขนั้น

4) กฎการจำแนก คือ ถ้าร่างกายมีการเรียนรู้โดยแสดงอาการตอบสนองจากการวางเงื่อนไขต่อสิ่งเร้าที่วางเงื่อนไขเดิม ร่างกายจะตอบสนองแตกต่างไปจากสิ่งเร้าที่วางเงื่อนไขนั้น

2. ทฤษฎีการเชื่อมโยงของธอร์นไดค์

ทฤษฎีการเชื่อมโยงของธอร์นไดค์ (Thorndike, 1898) กล่าวถึง การเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้า (Stimulus-S) และการตอบสนอง (Response-R) โดยมีหลักว่า การเรียนรู้เกิดจากการเชื่อมโยง ระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนอง โดยการตอบสนองมีหลายรูปแบบ จนกว่าจะพบรูปแบบที่เหมาะสมที่สุด เรียกการตอบสนองเช่นนี้ว่าการลองผิดลองถูก คือการให้ผู้เรียนลงมือกระทำด้วยตนเองจนพบว่ามีการตอบสนองรูปแบบเดียวที่เหมาะสมที่สุด และพยายามทำให้เกิดการตอบสนองเช่นนี้เชื่อมโยงกับสิ่งเร้าที่ต้องการให้เรียนรู้ต่อไป

นอกจากนี้ธอร์นไคต์ ได้ตั้งกฎการเรียนรู้ที่สำคัญ คือ

1) กฎแห่งความพร้อม (Law of Readiness) การเรียนรู้เกิดขึ้นได้ดี ถ้าผู้เรียนมีความพร้อมทั้งกายและใจ

2) กฎแห่งการฝึกหัด (Law of Exercise) การฝึกหัดหรือกระทำบ่อยๆ ด้วยความเข้าใจจะทำให้การเรียนรู้มั่นคงทนถาวร

3) กฎแห่งการใช้ (Law of Use and Disuse) การเรียนรู้เกิดจากการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนอง ความมั่นคงของการเรียนรู้จะเกิดขึ้น หากได้มีการนำไปใช้บ่อยๆ

4) กฎแห่งผลที่พึงพอใจ (Law of Effect) เมื่อบุคคลได้รับผลที่พึงพอใจ ย่อมอยากจะทำซ้ำต่อไป แต่ถ้าได้รับผลที่ไม่พึงพอใจจะไม่อยากทำ ดังนั้นการได้รับผลที่พึงพอใจ จึงเป็นปัจจัยสำคัญในการเรียนรู้

3. ทฤษฎีการวางเงื่อนไขการกระทำของสกินเนอร์

ทฤษฎีการวางเงื่อนไขการกระทำของสกินเนอร์ (Skinner, 1966) สรุปได้ว่า พฤติกรรมของบุคคลเป็นผลจากการที่ได้มีการปฏิสัมพันธ์ในสภาพแวดล้อม ผลกรรมที่เกิดขึ้นจะเป็นตัวกำหนดว่าพฤติกรรมดังกล่าวจะเกิดขึ้นอีกหรือไม่ในอนาคต โดยผลกรรมที่ส่งผลทำให้พฤติกรรมนั้นเกิดขึ้นอีกในอนาคตเรียกว่า การเสริมแรงทางบวก (Positive Reinforcer) ส่วนผลกรรมที่ส่งผลให้พฤติกรรมนั้นลดลงหรือยุติลงในอนาคต เรียกว่า การลงโทษ (Punisher) มีรายละเอียดสำคัญ ดังนี้

1) การเสริมแรง (Reinforcement) คือ การทำให้อัตราการตอบสนอง หรือความถี่ ของการแสดงพฤติกรรมเพิ่มขึ้น อันเป็นผลจากการได้รับสิ่งเสริมแรง (Reinforce) ที่เหมาะสม การเสริมแรงมี 2 ทาง ได้แก่

(1) การเสริมแรงทางบวก (Positive Reinforcement) เป็นการให้สิ่งเสริมแรงที่บุคคลพึงพอใจ มีผลทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมถี่ขึ้น

(2) การเสริมแรงทางลบ (Negative Reinforcement) เป็นการนำเอาสิ่งที่บุคคลไม่พึงพอใจออกไป มีผลทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมถี่ขึ้นเป็นการเพิ่มความถี่ของพฤติกรรมแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ การเสริมแรงทางบวก และการเสริมแรงทางลบ

2) การลงโทษ (Punishment) เป็นการลดพฤติกรรมแสดงออกอันเป็นผลมาจากการได้รับผลกรรมบางอย่างหลังจากแสดงพฤติกรรมนั้น ผลกรรมที่ส่งผลทำให้พฤติกรรมนั้นลดลงหรือยุติลง การลงโทษมี 2 ทาง ได้แก่

(1) การลงโทษทางบวก (Positive Punishment) เป็นการให้สิ่งเร้าที่บุคคลที่ไม่พึงพอใจ มีผลทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมลดลง

(2) การลงโทษทางลบ (Negative Punishment) เป็นการนำสิ่งเร้าที่บุคคลพึงพอใจ หรือสิ่งเสริมแรงออกไป มีผลทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมลดลงทฤษฎีการเรียนรู้แต่ละทฤษฎีที่กล่าวมานั้นพัฒนาทักษะปฏิบัติสามารถใช้เป็นแนวทางในการวางแผน และพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

จากข้อมูลดังกล่าวทำให้ทราบว่า แนวคิดเกี่ยวกับทักษะการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ นั้นผู้สอนควรคำนึงถึง การตอบสนองของร่างกายผู้เรียนต่อกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติเป็นหลัก การเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ เป็นการเรียนรู้ โดยการเคลื่อนไหวส่วนต่างๆของร่างกาย โดยให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติ ดังนั้นผู้สอนควรจัดกระบวนการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติให้เชื่อมโยงกับการตอบสนองของร่างกายผู้เรียน

รูปแบบการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะปฏิบัติ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2551 : 3-5) อธิบายว่ารูปแบบการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะปฏิบัติ เป็นรูปแบบการเรียนการสอนที่มีผู้พัฒนาขึ้นเพื่อนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนวิชาที่เน้นการปฏิบัติ ดังตัวอย่างสาระที่มุ่งเน้นทักษะการปฏิบัติจากหลักสูตร ได้แก่ ทักษะกระบวนการทำงาน ทักษะการสร้างของเล่นของใช้ การสร้างชิ้นงานหรือโครงงาน ทักษะการสืบค้นข้อมูล และทักษะกระบวนการแก้ปัญหา

ทิศนา ขัมมณี (2559 : 243-247) ได้อธิบายรูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาทักษะปฏิบัติหรือด้านทักษะพิสัย (Psycho-Motor Domain) ไว้ว่า เป็นรูปแบบที่มุ่งช่วยพัฒนาความสามารถของผู้เรียนในด้านการปฏิบัติ การกระทำ หรือการแสดงออกต่าง ๆ ซึ่งจำเป็นต้องใช้หลักการ วิธีการที่แตกต่างไปจากการพัฒนารูปแบบด้านอื่นๆ รูปแบบที่สามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาทางด้านนี้ที่สำคัญที่จะนำเสนอมี 3 รูปแบบดังนี้

1) รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส (Davie's Instructional Model for Psychomotor Domain)

รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส (Davies, 1971 : 63-65) เป็นรูปแบบการเรียนการสอนที่ช่วยพัฒนาความสามารถด้านทักษะปฏิบัติของผู้เรียนโดยเฉพาะอย่างยิ่งทักษะที่ประกอบด้วยทักษะย่อยจำนวนมาก มีกระบวนการเรียนการสอน 5 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 เป็นขั้นที่ให้ผู้เรียนได้เห็นทักษะหรือการกระทำที่ต้องการให้ผู้เรียนทำได้ในภาพรวม โดยการสาธิตให้ผู้เรียนดูทั้งหมดตั้งแต่ต้นจนจบ ไม่ช้าหรือเร็วเกินไปก่อนการสาธิต ครูควรให้คำแนะนำแก่ผู้เรียนในการสังเกต ขั้นที่ 2 ขั้นสาธิตและให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย เมื่อผู้เรียน ได้เห็นภาพรวมของการกระทำหรือทักษะทั้งหมดแล้ว ผู้สอนควรแตกทักษะทั้งหมดให้เป็นทักษะย่อย ๆ และสาธิตส่วนย่อยแต่ละส่วนให้ผู้เรียนสังเกตและทำตามไปทีละส่วนอย่างช้าๆ ขั้นที่ 3 ขั้นให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย ผู้เรียนลงมือปฏิบัติทักษะย่อยโดยไม่มีการสาธิตหรือการแสดงแบบอย่างให้ดู เมื่อได้แล้วผู้สอน จึงเริ่มสาธิต

ทักษะย่อยส่วนต่อไปจนกระทั่งครบทุกส่วน ขั้นที่ 4 ขั้นให้เทคนิควิธีการ เมื่อผู้เรียนปฏิบัติได้แล้ว ผู้สอนอาจจะแนะนำเทคนิควิธีการที่จะช่วยให้ผู้เรียนนั้นทำงานได้ดีขึ้น และขั้นที่ 5 ขั้นให้ผู้เรียน เชื่อมโยงทักษะย่อย ๆ เป็นทักษะที่สมบูรณ์ เมื่อผู้เรียนสามารถปฏิบัติแต่ละส่วนได้แล้วจึงให้ผู้เรียน ปฏิบัติทักษะย่อย ๆ ต่อเนื่องกันตั้งแต่ต้นจนจบ และฝึก ปฏิบัติหลายๆ ครั้ง จนสามารถปฏิบัติทักษะที่ สมบูรณ์ได้อย่างชำนาญ

2) รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการพัฒนาทักษะปฏิบัติ ของซิมป์สัน (Instructional Model Based on Simpson's Processes for psycho-Motor Skill Development)

รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการพัฒนาทักษะปฏิบัติของซิมป์สัน (Simpson, 1972) เป็นรูปแบบการเรียนการสอน ที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติหรือทำงานที่ต้อง อาศัยการเคลื่อนไหวหรือการประสานงานของกล้ามเนื้อทั้งหลายได้อย่างดี มีความถูกต้องและมีความ ชำนาญ มีกระบวนการเรียนการสอน 7 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 ขั้นการรับรู้ เป็นขั้นการให้ผู้เรียนรับรู้ใน สิ่งที่จะทำ โดยการให้ผู้เรียนสังเกตการทำงานนั้นอย่างตั้งใจ ขั้นที่ 2 ขั้นการเตรียมความพร้อม เป็นขั้น การปรับตัวให้พร้อมเพื่อการทำงานหรือแสดงพฤติกรรมนั้น ทั้งทางด้านร่างกายจิตใจ อารมณ์ ขั้นที่ 3 ขั้นการสนองตอบภายใต้การควบคุม เป็นขั้นที่ให้โอกาสแก่ผู้เรียนในการตอบสนองต่อสิ่งที่รับรู้ ซึ่งอาจ ใช้วิธีการให้ผู้เรียนเลียนแบบการกระทำ หรืออาจใช้วิธีการให้ผู้เรียนลองผิดลองถูก จนกระทั่งสามารถ ตอบสนองได้อย่างถูกต้อง ขั้นที่ 4 ขั้นการให้ลงมือกระทำจนกลายเป็นกลไกที่สามารถกระทำตัวเอง เป็นขั้นที่ช่วยให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จในการปฏิบัติ และเกิดความเชื่อมั่นในการทำสิ่งนั้น ๆ ขั้นที่ 5 ขั้นการกระทำอย่างชำนาญ เป็นขั้นที่ช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนการกระทำนั้นๆ จนผู้เรียนสามารถทำได้ อย่งคล่องแคล่ว ชำนาญ เป็นไปโดยอัตโนมัติ ขั้นที่ 6 ขั้นการปรับปรุงและประยุกต์ใช้ เป็นขั้นที่ช่วยให้ ผู้เรียนปรับปรุงทักษะให้ดียิ่งขึ้น และประยุกต์ใช้ทักษะที่ตนได้รับการพัฒนาในสถานการณ์ต่างๆ และ ขั้นที่ 7 ขั้นการคิดริเริ่ม เมื่อผู้เรียนสามารถปฏิบัติสิ่งใดสิ่งหนึ่งอย่างชำนาญ และสามารถประยุกต์ใช้ ในสถานการณ์ที่หลากหลายแล้วผู้ปฏิบัติจะเริ่มเกิดความคิดใหม่ๆ ในการกระทำ หรือปรับการกระทำ นั้นให้เป็นไปตามที่ตนต้องการ

3) รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ (Harrow's Instructional Model for psychomotor Domain)

รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ (Harrow, 1972 : 50- 56) เป็นรูปแบบการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนเกิดความสามารถทางด้านทักษะปฏิบัติต่างๆ กล่าวคือ ผู้เรียนสามารถปฏิบัติหรือกระทำอย่างถูกต้องสมบูรณ์ และชำนาญ มีกระบวนการเรียนการสอน 5 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 ขั้นการเลียนแบบ เป็นขั้นที่ให้ผู้เรียนสังเกตการกระทำที่ต้องการให้ผู้เรียนทำได้ อย่างน้อยผู้เรียนจะสามารถบอกได้ว่า ขั้นตอนหลักของการกระทำนั้นๆ มีอะไรบ้าง ขั้นที่ 2 ขั้นการลง

มือกระทำตามคำสั่ง เมื่อผู้เรียนได้เห็นและสามารถบอกขั้นตอนของการกระทำที่ต้องการเรียนรู้แล้ว ให้ผู้เรียนลงมือทำโดยไม่มีแบบอย่างให้เห็น ผู้เรียนอาจลงมือทำตามคำสั่งของผู้สอนหรือทำตามคำสั่งที่ผู้สอนเขียนไว้ในคู่มือก็ได้ ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และปรับการกระทำให้ถูกต้องสมบูรณ์ขึ้น ขั้นที่ 3 ขั้นการกระทำอย่างถูกต้องสมบูรณ์ ขั้นนี้เป็นขั้นที่ผู้เรียนจะต้องฝึกฝนจนสามารถทำสิ่งนั้นๆ ได้อย่างถูกต้องสมบูรณ์ โดยไม่จำเป็นต้องมีแบบอย่างหรือมีคำสั่งนำทางการกระทำ ขั้นที่ 4 ขั้นการแสดงออก ขั้นนี้เป็นขั้นที่ผู้เรียนมีโอกาสดูฝึกฝนมากขึ้น จนกระทั่งสามารถกระทำสิ่งนั้นได้ถูกต้องสมบูรณ์แบบอย่างคล่องแคล่ว รวดเร็ว ราบรื่น และด้วยความมั่นใจ และขั้นที่ 5 ขั้นการกระทำอย่างเป็นธรรมชาติ ขั้นนี้ เป็นขั้นที่ผู้เรียนสามารถกระทำสิ่งนั้นๆ อย่างสบาย อย่างเป็นไปอย่างอัตโนมัติโดยไม่รู้สึกรู้ว่าต้องใช้ความพยายามเป็นพิเศษ ซึ่ง ต้องอาศัยการปฏิบัติบ่อยๆ ในสถานการณ์ต่างๆ ที่หลากหลาย

รูปแบบการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะปฏิบัติ แต่ละรูปแบบที่กล่าวมา มีวัตถุประสงค์ไปในทิศทางเดียวกัน คือช่วยพัฒนาทักษะปฏิบัติต่างๆ ของผู้เรียนให้ถูกต้อง สมบูรณ์และชำนาญยิ่งขึ้น การเลือกใช้รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติให้สอดคล้องกับวิชาที่สอนเป็นสิ่งสำคัญผู้สอนควรศึกษาทฤษฎี หลักการ และแนวคิดของรูปแบบการเรียนการสอนที่สนใจ รวมทั้งทำความเข้าใจ ลักษณะธรรมชาติของวิชาที่สอน จึงจะสามารถนำรูปแบบการเรียนการสอนมาใช้พัฒนาทักษะปฏิบัติให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ในการวิจัยนี้ ผู้วิจัยเลือกใช้รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส เนื่องจากเป็นรูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นพัฒนาทักษะย่อย ๆ ก่อนแล้วจึงนำทักษะย่อยที่ได้นำมาเชื่อมโยงเป็นทักษะที่สมบูรณ์ ซึ่งสอดคล้องกับวิชาที่ใช้ทักษะย่อยจำนวนมาก ในการฝึกทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ ก็เช่นเดียวกัน ประกอบด้วยทักษะย่อยต่างๆ มากมาย ฝึกทักษะปฏิบัติพื้นฐาน ให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย ให้เทคนิควิธีการ ให้ผู้เรียนเชื่อมโยงทักษะย่อย ๆ เป็นทักษะที่สมบูรณ์ ดังนั้นรูปแบบการเรียนการสอนนี้ จึงเป็นรูปแบบที่น่าสนใจในการนำมา ใช้พัฒนาการจัดการเรียนการสอนเรื่อง รำวงมาตรฐาน

รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส

1. ความเป็นมาของรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติ ของเดวิส

ความเป็นมาของรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของเดวิสรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของเดวิส(Dave's Instruction Model)เป็นรูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติ (Psychomotor Domain) ซึ่งทักษะพิสัยเป็นส่วนหนึ่ง ในการจัดกลุ่ม วัตถุประสงค์ของการศึกษา (Taxonomy of Educational Objective) ของศาสตราจารย์บลูม (Bloom) แห่ง มหาวิทยาลัยชิคาโกและผู้ร่วมงานบลูมได้จัดกลุ่มของวัตถุประสงค์ของการศึกษาออกเป็น 3 พิสัย (Domain) ดังนี้ (สุรงค์ โค้วตระกูล, 2550)

1. ด้านพุทธิพิสัย (Cognitive Domain) เป็นวัตถุประสงค์ที่เกี่ยวกับความรู้ ความคิดและการนำความรู้ไปประยุกต์ ซึ่งสามารถจำแนกและจัดลำดับจากรดับพื้นฐานถึงระดับสูงได้ 6 ระดับ คือ

1.1 ความรู้ความจำ (Knowledge) เป็นความรู้ที่เกี่ยวกับความจริงต่างๆ และ สิ่งเฉพาะตัว

1.2 ความเข้าใจ (Comprehension) เป็นความสามารถในการใช้ความคิด เพื่อศึกษาเนื้อหาสาระต่าง ๆ ที่เคยเรียน

1.3 การนำความรู้มาใช้ (Application) เป็นความสามารถในการนำสิ่งที่ เรียนรู้มาใช้ในชีวิตประจำวันหรือนำความรู้ไปใช้

1.4 การวิเคราะห์ (Analysis) เป็นความสามารถในการใช้สมองแยกแยะ สิ่งที่ต้องการเรียนรู้ ออกเป็นส่วนย่อย และแสดงความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบย่อยต่างๆได้

1.5 การสังเคราะห์ (Synthesis) เป็นความสามารถในการนำข้อมูลจากองค์ประกอบย่อย ๆ มาผสมผสานเพื่อให้เป็นสิ่งใหม่ๆ เรื่องใหม่ ๆ

1.6 การประเมินผล (Evaluation) เป็นความสามารถที่ใช้ความรู้ที่เรียนมาในการตัดสิน วินิจฉัยคุณค่าของสิ่งที่ได้เรียนรู้

2. ด้านจิตพิสัย (Affective Domain) เป็นวัตถุประสงค์ที่เกี่ยวกับความรู้ สึกอารมณ์และทัศนคติซึ่งมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมผู้เรียน โดย Bloom, Krathwohl และ Masain ได้จัดแบ่งด้านความรู้สึกรู้ได้ 5 ระดับ ดังนี้

2.1 การรับรู้ (Receiving or Attending) เป็นขั้นที่นักเรียนเริ่มที่จะเตรียมตอบสนองต่อสิ่งเร้าที่อยู่รอบตัวรับรู้หรือรับฟัง

2.2 การตอบสนอง (Responding) เป็น ขั้นที่ตอบสนองต่อสิ่งเร้าด้วยความเต็มใจหรือแสดงความพอใจ

2.3 การเห็นคุณค่า (Valuing) เป็นขั้นที่ ผู้เรียนมีพฤติกรรมตอบสนอง เพราะ เห็นคุณค่าของสิ่ง ที่เรียนด้วยตนเอง

2.4 การรวบรวมค่านิยม (Organization) เป็นขั้นการรับค่านิยมหลายอย่างที่จะจัดกระจายเข้าเป็นหมวดหมู่และส่วนหนึ่ง ของความคิด

2.5 การยอมรับค่า นิยมเป็นส่วนหนึ่ง ของปรัชญาชีวิต (Characterization) ที่มีผลต่อการแสดงออกทางพฤติกรรมเป็นขั้นที่ค่านิยมจะเป็นส่วนหนึ่งของบุคลิกภาพผู้เรียน

3. ด้านทักษะพิสัย (Psychomotor Domain) เป็นวัตถุประสงค์ของการศึกษาที่เป็นเรื่องทักษะทางร่างกายเช่น ทักษะการเคลื่อนไหวกล้ามเนื้อ รวมทั้งการประสานกันของสมอง และกล้ามเนื้อวัตถุประสงค์ ของทักษะพิสัยมักจะมุ่งเน้นไปที่การปรับเปลี่ยนหรือการพัฒนาในพฤติกรรมหรือทักษะบลุ่ม และเพื่อนร่วมงานของเขาไม่ได้สร้างหมวดหมู่ย่อยสำหรับทักษะพิสัยตั้งแต่ต้น จึงมีนักการศึกษาอื่นๆ ได้สร้างกลุ่ม วัตถุประสงค์ของการศึกษาทักษะพิสัย (Taxonomies of Psychomotor Domain ของตนเองที่สำคัญ คือ เดวิสอาร์เฮช (Dave, R.H.) ซิมพ์สัน อี เจ (Simpson,E.J) และแฮร์โรว์ เอ เจ (Harrow A.J.)

Davies (1971 : 183) เสนอวัตถุประสงค์ของการศึกษาด้านทักษะพิสัย (Dave's psychomotor domain Taxonomy) ของการศึกษาและการอบรมด้านทักษะปฏิบัติออกเป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. การคัดลอกเลียนแบบการกระทำ (Imitation Copy Action) สังเกตและเลียนแบบครูผู้สอนหรือครูฝึกดู และการกระทำซ้ำกระบวนการหรือคัดลอกกิจกรรมให้ทำตามเลียนแบบทำซ้ำหรือปฏิบัติตาม

2. การฝึกปฏิบัติด้วยตนเอง (Manipulation) ตามกิจกรรมหรือจำลองกิจกรรมการเรียนการสอน หรือความจำจากงานจากการเรียนการสอนที่เป็นลายลักษณ์อักษรหรือด้วยวาจา

3. การปฏิบัติให้ถูกต้องหรืออิสระ (Precision) ให้ปฏิบัติงานหรือทำกิจกรรมจนเกิดความชำนาญและมีคุณภาพสูงโดยไม่ต้องให้ความช่วยเหลือหรือการเรียนการสอน

4. การฝึกปฏิบัติด้วยความมั่นใจ (Articulation) ให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติทักษะอย่างต่อเนื่องในแต่ละส่วนย่อยเหล่านี้นั้นกว่า ผู้เรียนจะเรียนรู้ทักษะย่อยได้ดี และผู้สอนจะให้เทคนิคการปฏิบัติงานให้ดีขึ้น รวดเร็วมีความประณีตมากขึ้น

5. ปฏิบัติได้อย่างเป็นธรรมชาติโดยอัตโนมัติ (Naturalization) ครูให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย ๆ ต่อเนื่องกันตั้งแต่ต้นจนจบและฝึกปฏิบัติหลายๆ ครั้ง จนกระทั่งสามารถปฏิบัติทักษะ ที่สมบูรณ์ได้อย่างชำนาญ

2. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามทักษะปฏิบัติของเดวิสตั้งตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ลำดับขั้นตอนวัตถุประสงค์ด้านทักษะพิสัยของเดวิส

ระดับ	ความหมาย	ตัวอย่างพฤติกรรม	คำกริยาที่บ่งบอกถึงการกระทำ
การเลียนแบบ (Imitation)	สามารถที่จะสังเกตและทำตาม	ดูการขี่จักรยานและลองทำตาม	การดู, การทำตาม, ฯลฯ
การลงมือปฏิบัติ (Manipulation)	เน้นทักษะที่สามารถทำได้	ฝึกหัดขี่จักรยาน	การจัดกระทำ, การปฏิบัติ ฯลฯ
ความถูกต้อง (Precision)	เน้นความถูกต้องในการแสดงพฤติกรรมและควบคุมและลดความผิดพลาด	สามารถขี่จักรยาน ทรงตัว ได้โดยไม่ล้ม	การปฏิบัติ, ทักษะ ที่ถูกต้อง, ฯลฯ
ความถูกต้อง (Precision)	ความชัดเจนในการปฏิบัติ (Articulation)	เน้นการเรียนรู้วิธีการถูกต้องตามขั้นตอนที่สามารถขึ้นจักรยาน ขี่จักรยานและหยุดจักรยานได้อย่างถูกต้อง	การปฏิบัติตามขั้นตอนที่ถูกต้อง ฯลฯ
ความเป็นธรรมชาติ (Naturalization)	การแสดงพฤติกรรมเป็นประจำเป็นอัตโนมัติจนกลายเป็นธรรมชาติ	สามารถขึ้นจักรยาน ขี่จักรยาน และหยุดจักรยานได้อย่างปกติ ปราศจากข้อผิดพลาดต่างๆ	การปฏิบัติจนเป็นนิสัย, การทำให้เป็นลักษณะนิสัยส่วนตัว ฯลฯ

การนำรูปแบบการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติของเดวิสมีความเหมาะสมและเพียงพอในการฝึกอบรมในที่ทำงานสำหรับเด็กเล็ก หรือสำหรับผู้ใหญ่การเรียนรู้ทักษะทางกายภาพเป็น เรื่องใหม่และท้าทาย ซึ่งอาจต้องมีความสนใจเพิ่มเติมในการรับรู้และการเตรียมปฏิบัติหรือสำหรับทุกคน

ต่อมา (Davies, 1971) ได้ขยายความรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติของเดวิส อาร์เฮช ไว้ว่า บางครั้งการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ด้านทักษะปฏิบัติ (Psychomotor Objectives) ที่ปฏิบัติได้จริงเช่นเดียวกับ การเรียนรู้ การปฏิบัติงานกลิ้งหรือการเล่น เปียโนนั้นเป็นเรื่องที่ยากกว่าการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ที่เป็นจริง (Cognitive Objectives) ครูและผู้สอนบางคน

มีความเชื่อว่าเทคนิค การสอนและกลยุทธ์ที่ย่งยากในการสอนทักษะปฏิบัติและการสอนด้านความรู้ มีความแตกต่างกันอย่างไรก็ตามการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ทั้งสองด้านมีขั้นตอนการเรียนรู้ การสอนที่ต่างกันรายละเอียดการเรียนการสอนการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ

การแบ่งชั้นของงาน (Classes of Industrial Tasks) เดวิส ไอ.เค. เสนอว่าการที่ ประสบความสำเร็จในการดำเนินงานที่ต้องใช้ทักษะที่ เกี่ยวข้องกับได้รับทั้งความรู้และองค์ประกอบของ ทักษะปฏิบัติ ดังที่ ซีมัวร์ Seymour) (Davies 1971 : 196) ได้กำหนดกรอบของงานทุกงานมีทั้ง ความรู้และด้านการปฏิบัติ ในขณะที่สัดส่วน ความสัมพันธ์กันของทั้งสองส่วนจะแตกต่างกันไปตาม ลักษณะของงานไปแต่ละงาน การวิเคราะห์ ทักษะปฏิบัติงานมีส่วนช่วยให้การปฏิบัติงานเกิด ความสำเร็จ แสดงให้เห็นว่า ทักษะปฏิบัติงานมีลักษณะโครงสร้างหรือคุณสมบัติ ที่คล้ายกัน ซีมัวร์ (Seymour) ได้เสนอพื้นฐานของงานเหล่านี้ ออกเป็น 6 ชั้น งาน ดังนี้

1. งานฝีมือที่ต้องทำด้วยมือของตัวเองหรือของผู้ประกอบการ เช่น การเย็บ ด้วยมือ การปัก การตกแต่ง
2. งานฝีมือที่ต้องมีเครื่องมือช่วยเกี่ยวข้องกับการใช้งานโดยมีเครื่องมือช่วยในการทำงานเช่น งานประกอบเกือบทุกประเภท
3. การทำงานด้วยเครื่องจักรที่มีจุดประสงค์เดียวเกี่ยวข้องกับการใช้งานของ เครื่องจักรกลหรือการขับเคลื่อนด้วยระบบไฟฟ้าสำหรับจุดประสงค์เฉพาะที่เฉพาะเจาะจง เช่นคอยละ ขดลวดพายबररु การพิมพ์
4. การทำงานของเครื่องจักรอเนกประสงค์เกี่ยวกับการใช้เครื่องใช้ไฟฟ้าขับเคลื่อน สามารถปรับได้อย่างง่ายดายและมีวัตถุประสงค์การใช้งานที่หลากหลายต่างกันเช่น จักรเย็บผ้า อุตสาหกรรมเครื่องกว้านในงานกลึง
5. การทำงานของเครื่องจักรมีผู้รับผิดชอบคอยควบคุม การทำงานให้มีผลผลิต ออกมาตามจำนวนของเครื่องจักรกึ่ง อัตโนมัติหรือเครื่องจักรอัตโนมัติ เช่น การทำงานโดยอัตโนมัติ และ การเป็นการทอผ้าเครื่องกว้าน กลึงอัตโนมัติ
6. การทำงานที่ต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญ เกี่ยวข้องกับการทำงานซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญ และ ที่ไม่ เข้าหากกับงานอื่นมีลักษณะที่มีความรับผิดชอบสูงในการทำงานดังกล่าวเช่น การตั้งค่า เครื่อง และการบำรุงรักษาและการค้นพบความผิดปกติ การซ่อมแซมเครื่องจักร

สัดส่วนของความรู้และทักษะที่มีความแตกต่างกันทั้ง 6 ชั้นของการทำงานในงานฝีมือและ การทำงานที่ต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญ ตัวอย่างเช่น งานขนาดใหญ่ต้องใช้ทักษะองค์ประกอบ ชิ้นงาน ภาระงาน และความรู้ ที่แตกต่างกัน จากงานที่มีขนาดเล็กแต่อาจมีรูปแบบการปฏิบัติงานที่คล้ายกัน อยู่ในชั้นเรียนอื่นๆการทำงานเหล่านี้จะมีการระบุความเป็นไปได้สำหรับครูและนักเรียน เพื่อประเมิน

ความสำคัญ ของความรู้ ทักษะและการวางแผนการฝึกอบรมที่แตกต่างกัน การฝึกวิเคราะห์ทักษะ การปฏิบัติงาน (Skills Analysis Training)

Seymour (1971 : 111-112) ได้กล่าวว่า สิ่งสำคัญคือต้องแยกความแตกต่างระหว่างวิธีการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติที่ดีและ วิธีการระบบที่ประสบความสำเร็จที่เสนอโดยซีมัวร์ บนพื้นฐานของสิ่งสำคัญ คือ ต้องแยกความแตกต่างระหว่างวิธีการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติที่ดีและ วิธีการระบบที่ประสบความสำเร็จที่เสนอโดยซีมัวร์ (Seymour) (Davies) บนพื้นฐานของงานวิจัยของอายุการใช้งาน และการตรวจสอบฐาน กลยุทธ์การฝึกอบรมงานของเขาใน รายละเอียดและทักษะการวิเคราะห์ ด้วยเหตุผลนี้วิธีการของเขามักจะเรียกว่าการฝึกอบรมทักษะ การวิเคราะห์ วิธีการนี้จะมีจุดมุ่งหมายพื้นฐาน 4 ประการ ซึ่ง แสดงลักษณะกระบวนการทั้งหมด

1. ต้องให้ผู้รับการฝึกอบรมเป็นพนักงานที่ มีความรู้ความสามารถและมีความมั่นใจ
2. เป้าหมายที่ ประสบความสำเร็จต้องว่า ด้วยการกำจัดการใช้เวลา และ การใช้ทรัพยากร
3. อำนาจความสะดวกของผู้รับการฝึกอบรมควรบูรณาการระบบข้อมูลทางสังคม และทางด้านเทคนิคของโรงงานและสถานที่ทำงาน
4. ช่วยเหลือผู้รับการฝึกอบรมที่มีการเปลี่ยนแปลงงานของพวกเขาและมีการฝึกอบรมอีกครั้ง เพื่อทบทวนโดยไม่ให้เกิดความล่าช้า

การฝึกอบรมทั่วไปปฏิสัมพันธ์ ที่สำคัญระหว่างคนงานและเครื่องจักรงานและองค์กรไม่ควรมองข้ามหรือละเลยการฝึกอบรมการวิเคราะห์ ทักษะปฏิบัติ อย่างไรก็ตามการมุ่งที่จะแก้ไขความสมดุล นี้ โดยมีระบบการวิเคราะห์ความต้องการของงานสังคมและการวางแผนทางด้านเทคนิค เนื้อหาความรู้เกี่ยวกับงาน

ในการสอนหรือการเรียนรู้ทักษะทางกายภาพใดๆ ก็จำเป็นที่จะต้องพิจารณาองค์ประกอบข้อมูลหรือความรู้ของงาน เนื้อหาด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความแตกต่างกันของข้อมูล 3 ชนิด จะต้องเรียนรู้ถ้าผู้รับการฝึกได้ฝึกให้เข้าถึงระดับของคนงานที่มีความสามารถและประสบการณ์

1. ข้อมูลเกี่ยวกับโรงงานที่เกิดขึ้นจริง และสถานที่ทำงานซึ่งงานจะดำเนินการนี้จะเกี่ยวข้องกับการเรียนรู้การส่ง ออกของเขาเหมาะกับข้อมูลและมีส่วนช่วยในระบบการผลิตโดยรวม
2. ข้อมูลเกี่ยวกับงานที่เกิดขึ้นจริงจะทำอะไรทำไมไม่ต้องทำและวิธีการที่จะทำ
3. ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพของงานที่คาดหวังจะเกี่ยวข้องกับการทราบลักษณะก่อให้เกิดความผิดพลาดของพวกเขาและผลกระทบที่ มีความรับผิดชอบต่อพวกเขาสิ่งที่สามารถแก้ไขพวกเขาและวิธีที่พวกเขาสามารถป้องกันได้

ข้อมูลทั้งหมดนี้ การทำงานและการวิเคราะห์ ทักษะปฏิบัติที่แน่นอนและเอกสารเหล่านี้ จะต้องเป็น พื้นฐานสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้ของผู้สอนในขณะที่โปรแกรมการฝึกอบรมส่วน

ใหญ่ได้จัดทำขึ้นเพื่อสอนตามแผนการสอนของแต่ละคนในงานของพวกเขาไปสู่จุดเน้นข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพการฝึกอบรมการวิเคราะห์ ทักษะปฏิบัติอย่างไรก็ตามการกำหนดเพื่อแลก ความสมดุล โดยปราศจากการเรียนการสอนที่เป็นระบบ ในการหลีกเลี่ยงความผิด และ ทักษะการวิเคราะห์ ความผิดพลาดที่ไม่สามารถดำเนินการสอนไม่ถึงระดับการเรียนรู้

รูปแบบการสอนของเดวิส

Davies (1971 : 50-56) ได้นำเสนอรายละเอียดการสอนเนื้อหาของทักษะการปฏิบัติว่าโครงสร้างที่ยุงยากในการสอนเนื้อหาทักษะปฏิบัติงานของงานส่วนใหญ่ประกอบด้วย สัญญาณความเชื่อมโยงและการเลือกปฏิบัติที่หลากหลายและกลยุทธ์การอภิปรายแสดง ความคิดเห็นในส่วนสุดท้ายเป็นความเกี่ยวข้องและมีความหมายน่าจะเป็นความแตกต่างที่ยิ่งใหญ่ที่สุดระหว่างการเรียนการสอนความรู้และการสอนทักษะปฏิบัติเป็นส่วนที่สร้างความห่างจากความต้องการของครู แท้จริงแล้วนี่เป็นส่วนหนึ่งในเหตุผลสำหรับการใช้งานที่เพิ่มขึ้นของอุปกรณ์การฝึกอบรมและการจำลองในพื้นที่ของทักษะทางร่างกายมีส่วนช่วยจะทำให้ครูและนักเรียนที่จะใช้เวลาการเรียนการสอนได้เกิดผลสำเร็จและมีประสิทธิภาพ การสอนเนื้อหาทักษะปฏิบัติของงานต่างๆส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับการให้ผู้เรียนจะทำได้และความหมายว่าครูจะต้องรับผิดชอบทำตามตัวอย่างการสอน 5 ขั้นตอนดังนี้

1. ครูผู้สอนสาธิตการปฏิบัติงานให้ผู้เรียนเห็น การปฏิบัติงานโดยภาพรวมตั้งแต่ต้นจนจบ โดยการสาธิตการปฏิบัติงานครูควรสาธิตอย่างช้าๆ ตามลำดับ
2. ครูหรือผู้สอนแบ่งทักษะการปฏิบัติงานทั้งหมดออกเป็นทักษะย่อยหรือแบ่งสิ่งที่กระทำออกเป็นส่วนย่อย ๆ และสาธิตการปฏิบัติงานแต่ละส่วนย่อย ๆ ให้ผู้เรียนสังเกตและปฏิบัติตามไปที่ละส่วนย่อยอย่างช้าๆ
3. ครูหรือผู้สอนให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อยแต่ละส่วน โดยไม่มีการสาธิตให้ดูเมื่อผู้เรียนติดขัด ครูผู้สอนควรให้คำชี้แนะกระทั่งผู้เรียนทำได้เมื่อได้แล้วครูผู้สอนจึงเริ่มสาธิตทักษะย่อยส่วนต่อไป และให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อยนั้นจนทำได้ทำแบบนี้ไปเรื่อย ๆ จนครบทุกส่วน
4. ครูหรือผู้สอนอนุญาตให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติทักษะย่อยอย่างต่อเนื่องในแต่ละส่วนย่อยเหล่านี้จนกว่าผู้เรียนจะเรียนรู้ทักษะย่อยได้ดีและครูผู้สอนจะให้เทคนิคการปฏิบัติงานให้ดีขึ้น มีความประณีตมากขึ้น
5. ครูหรือผู้สอนให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย ๆ ต่อเนื่องกันตั้งแต่ต้นจนจบและฝึกปฏิบัติหลายๆครั้งจนกระทั่งสามารถปฏิบัติทักษะที่สมบูรณ์ได้อย่างชำนาญ

เพื่อให้เข้าใจรูปแบบการเรียนการสอนมากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยได้ศึกษารูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส (ทีศนา เขมมณี 2559) ซึ่งได้อธิบาย ทฤษฎี หลักการ แนวคิด วัตถุประสงค์

กระบวนการเรียนการสอน และผลที่ผู้เรียนจะได้รับจากการเรียนตามรูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส มีรายละเอียดต่อไปนี้

3. ทฤษฎี/ หลักการ/ แนวคิดของรูปแบบการเรียนการสอนทักษะของเดวิส

Davies (1971 : 50-56) ได้นำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะปฏิบัติ ไว้ว่า ทักษะส่วนใหญ่จะประกอบไปด้วยทักษะย่อย ๆ จำนวนมาก การฝึกให้ผู้เรียนสามารถทำทักษะย่อย ๆ เหล่านั้นได้ก่อนแล้วค่อยเชื่อมโยงต่อกันไปเป็นทักษะใหญ่ จะช่วยให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จได้ดีและรวดเร็วขึ้น

4. วัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอนทักษะของเดวิส

รูปแบบนี้มุ่งช่วยพัฒนาความสามารถด้านทักษะปฏิบัติของผู้เรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ทักษะที่ประกอบด้วยทักษะย่อยจำนวนมาก

5. กระบวนการเรียนการสอนของรูปแบบการเรียนการสอนทักษะของเดวิส

ขั้นที่ 1 ขั้นสาธิตทักษะหรือการกระทำ ขั้นนี้ เป็นขั้นที่ให้ผู้เรียนได้เห็นทักษะหรือการกระทำที่ต้องการให้ผู้เรียนทำได้ในภาพรวม โดยการสาธิตให้ผู้เรียนดูทั้งหมดตั้งแต่ต้นจนจบ ทักษะหรือการกระทำที่สาธิตให้ผู้เรียนดูนั้น จะต้องเป็นการกระทำในลักษณะที่เป็นธรรมชาติ ไม่ซ้ำหรือเร็วเกินไปกติกาก่อนการสาธิต ครูควรให้คำแนะนำแก่ผู้เรียนในการสังเกต ควรชี้แนะจุดสำคัญที่ควรให้ความสนใจเป็นพิเศษในการสังเกต

ขั้นที่ 2 ขั้นสาธิตและให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย เมื่อผู้เรียนได้เห็นภาพรวมของการกระทำหรือทักษะทั้งหมดแล้ว ผู้สอนควรแตกทักษะทั้งหมดให้เป็นทักษะย่อย ๆ หรือแบ่งสิ่งที่กระทำออกเป็นส่วนย่อย ๆ และสาธิตส่วนย่อยแต่ละส่วนให้ผู้เรียนสังเกตและทำตามไปทีละส่วนอย่างช้า ๆ

ขั้นที่ 3 ขั้นให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย ผู้เรียนลงมือปฏิบัติทักษะย่อยโดยไม่มีการสาธิตหรือการแสดงแบบอย่างให้ดู หากติดขัดจุดใด ผู้สอนควรให้คำชี้แนะ และช่วยแก้ไข จนกระทั่งผู้เรียนทำได้ เมื่อได้แล้วผู้สอนจึงเริ่มสาธิตทักษะย่อยส่วนต่อไป และให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อยนั้นจนทำได้ ทำเช่นนี้เรื่อยไปจนกระทั่งครบทุกส่วน

ขั้นที่ 4 ขั้นให้เทคนิควิธีการ เมื่อผู้เรียนปฏิบัติได้แล้ว ผู้สอนอาจจะแนะนำเทคนิควิธีการที่จะช่วยให้ผู้เรียนนั้นทำงานได้ดีขึ้น เช่น ทำได้ประณีตสวยงามขึ้น ทำได้รวดเร็วขึ้น ทำได้ง่ายขึ้น หรือสิ้นเปลืองน้อยลง เป็นต้น

ขั้นที่ 5 ขั้นให้ผู้เรียนเชื่อมโยงทักษะย่อย ๆ เป็นทักษะที่สมบูรณ์ เมื่อผู้เรียนสามารถปฏิบัติแต่ละส่วนได้แล้ว จึงให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย ๆ ต่อเนื่องกันตั้งแต่ต้นจนจบ และฝึกปฏิบัติหลายๆ ครั้งจนสามารถปฏิบัติทักษะที่สมบูรณ์ได้อย่างชำนาญ

6. ผลที่ผู้เรียนจะได้รับจากการเรียนตามรูปแบบการเรียนการสอนทักษะของ เดวีส์

ผู้เรียนจะสามารถปฏิบัติทักษะได้อย่างดี มีประสิทธิภาพ สรุปได้ว่ารูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวีส์เหมาะที่จะ นำไปใช้ ในการจัดการเรียนการสอนในวิชาที่มี ทักษะย่อยหลายอย่าง เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จาก ทักษะย่อย หรือทักษะพื้นฐานไปหาทักษะที่ยากขึ้น ให้เรียนรู้การเชื่อมโยงทักษะย่อย ๆ เป็นทักษะที่สมบูรณ์ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะใช้รูปแบบการ เรียนการสอนนี้ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ เรื่อง รำวงมาตรฐาน โดยใช้ รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ตามแนวคิดของเดวีส์ ร่วมกับ แอปพลิเคชัน TikTok ของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เพื่อศึกษาและหาแนวทางพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอน ทักษะ ปฏิบัตินาฏศิลป์ พัฒนาทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ และวัดความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อ การจัดการเรียนการสอนทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ เรื่อง รำวงมาตรฐาน โดยใช้รูปแบบการสอน ทักษะ ปฏิบัตินาฏศิลป์ตามแนวคิดของเดวีส์ ร่วมกับ แอปพลิเคชัน TikTok

สรุป กิจกรรมทักษะปฏิบัติของเดวีส์ คือ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนฝึก ทักษะปฏิบัติ โดยทักษะส่วนใหญ่จะประกอบไปด้วยทักษะย่อย ๆ จำนวนมากรูปแบบการเรียนการ สอนทักษะปฏิบัติของเดวีส์ฝึกให้ผู้เรียนทำทักษะย่อย ๆ เหล่านั้นให้ชำนาญก่อนแล้วค่อยนำทักษะ ย่อยมาเชื่อมกันเป็นทักษะใหญ่ จะช่วยให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จได้ดีและรวดเร็วขึ้น และมีคุณภาพ ดีขึ้น เมื่อนักเรียนฝึกทักษะย่อยต่างๆ ที่เป็นองค์ประกอบย่อยของงานทั้งหมดแล้ว จึงนำประสบการณ์ ย่อยเหล่านี้ มาสู่การปฏิบัติงานเต็มรูปแบบ แสดงให้เห็นว่าเมื่อใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของ เดวีส์ ร่วมกับแอปพลิเคชัน TikTokในกิจกรรมการเรียนการสอนส่งผลให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สูงขึ้น ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำไปเพื่อปรับปรุงเพื่อใช้เป็นแนวทางในการวิจัยครั้งนี้

ทักษะการปฏิบัตินาฏศิลป์

ทักษะปฏิบัติ (Practice Skills)

ความหมายของทักษะปฏิบัติ

เมื่อศึกษาถึงความหมายของคำว่าทักษะปฏิบัติ โดยศึกษาจากเอกสารและตำราที่ เกี่ยวข้องพบว่ามีความเกี่ยวข้องกับความหมายของคำศัพท์หลายคำ ได้แก่คำว่า Skill, Motor Skill, Motor Learning, Practical Skill, Performance, Performance Skill และ Psychomotor Skill

ไดน์ทอน (Deighton, 1971 : 6) ได้ให้ความหมายของคำว่า ทักษะ (Skill) ว่า หมายถึง ระดับของความชำนาญที่ได้รับผลสำเร็จในการทำงานหรือกลุ่มของงาน เช่น ทักษะของความ ชำนาญในการขับเครื่องบิน และความหมายของทักษะนี้ มีข้อตกลงว่า จะต้องเป็นทักษะที่เกี่ยวข้องใน

กิจกรรมที่มีความซับซ้อนมากกว่าความสามารถเบื้องต้น ตัวอย่าง เช่น ในการยิงปืนจะต้องขึ้นอยู่กับความสามารถพื้นฐานของการบังคับมือ และการร่วมกันทำงาน ของอวัยวะหลาย ๆ ส่วน

ซิลเวียส และเคอร์รี่ (Silvius; & Curry, 1971 : 13) กล่าวว่า ทักษะ (Skill) คือ ความสามารถทางกายและทางความคิดที่บุคคลเรียนแล้ว และทำได้โดยง่ายและแม่นยำ หรือได้รับจากการฝึกจากอุตสาหกรรม หรือสถาบันการศึกษาวิชาชีพ โดยการทำซ้ำ ๆ อย่างมีระบบ

ครอสเมียร์และริปปเปิล (Klaus Meier; & Ripple, 1971 : 23) ให้ความหมายของทักษะ ไว้ว่า ทักษะหมายถึง ระดับของความคล่องแคล่วในการประกอบกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งให้ดำเนินไปอย่างต่อเนื่องตามลำดับ ผู้ที่มีความสามารถทางทักษะสูง ได้แก่ผู้ที่มีลักษณะต่าง ๆ ดังนี้

1. สามารถประกอบกิจกรรมนั้น ๆ ให้สำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ แม้ว่าจะมีความตั้งใจในการกระทำนั้นแต่เพียงน้อยก็ตาม
2. สามารถแยกแยะ และมองเห็นแนวทางที่จะทำได้ดีกว่า
3. สามารถรู้ผลหรือตรวจสอบความถูกต้องได้เร็วและไม่ผิดพลาด
4. ทำได้เร็วและมีการประสานงานกันดี
5. มีความคงที่ คือทำได้ดีสม่ำเสมอ แม้ว่าจะอยู่ภายใต้ภาวะแวดล้อมต่าง ๆ

กัน

กาเย่ (Gagne', Robert M. & Briggs, 1979 : 6) ได้ให้ความหมายของการปฏิบัติ (Performance) ว่าการปฏิบัติ ของทักษะปฏิบัติจะถูกสะท้อนออกมาในการกระทำของการเคลื่อนไหวร่างกายที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมของกล้ามเนื้อ การกระทำที่สังเกตได้จะถูกทำให้เป็นมาตรฐานในรูปของความรวดเร็วความแม่นยำ ความแรง หรือความราบรื่นในการจัดการ

ซิงเกอร์ (Singer, 1982 : 30) กล่าวว่า การเรียนรู้ในการปฏิบัติ (Motor Learning) หมายถึง การเรียนรู้ทักษะพื้นฐานเกี่ยวกับการเคลื่อนไหว รวมไปถึงการสะท้อนหรือการส่งความเห็นของการเปลี่ยนแปลงที่มีความสัมพันธ์อย่างถาวรในการปฏิบัติ หรือผลของพฤติกรรมที่มีศักยภาพจากการปฏิบัติ และประสบการณ์ในอดีต

(Gagne', 1988 : 20) กล่าวว่า ทักษะปฏิบัติ (Skill) คือ การจัดลำดับการดำเนินงานจากการผสมผสานการเคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกายเข้า ด้วยกันเพื่อให้เกิดการปฏิบัติและผลงานเป็นการทำงานของกลไกทางร่างกายร่วมกับการสั่งงานของสมอง ระบบประสาท และกล้ามเนื้อ ร่วมกันเป็นอย่างดี ทักษะจะแสดงออกมาให้ทราบได้จากการแสดงความสามารถในการปฏิบัติให้เกิดผลผลิตที่ตอบสนองความต้องการ ด้วยการเคลื่อนไหว กลไกทางร่างกายอย่างต่อเนื่อง

สุชาติ ศิริสุขไพบูลย์ (2526 : 9) กล่าวว่า ทักษะ (Skill) ในความหมายทั่วไป หมายถึง ความสามารถ ความชำนาญทางกล้ามเนื้อ ของบุคคลซึ่งเรียกว่า ทักษะปฏิบัติ (Motor Skill) หรือ ทักษะทางกล้ามเนื้อ (Psychomotor Skill) ทักษะทางกล้ามเนื้อ หรือทักษะปฏิบัติ เป็นลักษณะ

พฤติกรรมที่เป็นผลผลิตจากการเรียนรู้รูปแบบหนึ่ง ซึ่งเป็นการเรียนรู้ทักษะ ความชำนาญ ในโรงฝึกงาน เช่น การตะไบ สกัด เลื่อย การใช้เครื่องจักรกล การเชื่อมโลหะ การซ่อมเครื่องยนต์ การประกอบวงจร ฯลฯ ล้วนเป็นพฤติกรรมที่ต้องแสดงออกของกล้ามเนื้อ ในด้านของความถูกต้อง ความคล่องแคล่ว ความเชี่ยวชาญและชำนาญการ ซึ่งต้องอาศัยการฝึกหัดที่เหมาะสม

จากความหมายที่กล่าวมาข้างต้นพอสรุปได้ว่า ทักษะปฏิบัติ หมายถึง การแสดงออกทางร่างกาย โดยใช้ศัพท์เบื้องต้นทางนาฏศิลป์มาถ่ายทอดความรู้สึก ผ่านกระบวนการเคลื่อนไหวร่างกายรูปแบบต่างๆ และลงมือทำออกมาอย่างถูกต้องคล่องแคล่วและรวดเร็ว ซึ่งต้องอาศัยการฝึกหัดซ้ำๆ จนเกิดความชำนาญ สามารถปฏิบัติงานได้อย่างเป็นอัตโนมัติ เพื่อให้เกิดลีลาที่อ่อนช้อยสวยงามและถูกต้อง มีความพร้อมเพรียง คล่องแคล่ว มีความมั่นใจและกล้าแสดงออก

ความสำคัญของการสอนทักษะปฏิบัติ

การสอนทักษะปฏิบัติเป็นการเรียนการสอนอย่างหนึ่งซึ่งช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติได้ด้วยตนเอง ได้ฝึกทักษะเพิ่มเติมจากเนื้อหา โดยมีครูเป็นผู้แนะนำช่วยเพิ่มพูนความรู้ให้แก่ผู้เรียน การฝึกปฏิบัติเฉพาะทางนั้นจะอาศัยเฉพาะแบบเรียนและการฝึกปฏิบัติในแบบเรียนเพียงอย่างเดียวว่ายังไม่เพียงพอ ทั้งจะไม่ช่วยให้ผู้เรียนมีความสามารถในการทักษะเฉพาะทางได้เพียงพอ ดังนั้นจึงมีความสำคัญที่ครูจะต้องสร้างการฝึกปฏิบัติเฉพาะทางขึ้นสำหรับ ฝึกเพิ่มเติมเพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีความคล่องแคล่วในทักษะเฉพาะทาง

ความสำคัญของการสอนทักษะปฏิบัติ

ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2522 : 129–130) ได้แยก ออกได้เป็น 2 ลักษณะ คือ

1. ความสำคัญในแง่ของการศึกษา

ในแง่ของการศึกษา การสอนทักษะปฏิบัติมีความสำคัญเพราะทำให้การศึกษาเป็นการศึกษาที่สมบูรณ์ เป็นการศึกษาที่ผสมผสานกันไประหว่างทฤษฎีและปฏิบัติ โดยปกติการสอนแบบบรรยายจะเป็นแต่เพียงการบอกหรือการสอนด้วยคำพูดเท่านั้น ในการอภิปรายก็เป็นการซักถามด้วยคำพูดอีกเช่นกัน แต่การสอนทักษะปฏิบัติเป็นการสอนโดยให้ผู้เรียนเรียนจากของจริงและลงมือทำด้วยตนเอง ผู้เรียนจะรู้ด้วยตนเองว่าสิ่งที่เรียนนั้นเป็นอย่างไร มีปัญหาอะไร และในบางกรณี ก็จะแก้ปัญหาด้วยตนเองด้วยพร้อมกันไป แล้วแต่รูปแบบของการฝึกปฏิบัติ เป็นการให้ ประสบการณ์ตรง (Direct Experiences) กับผู้เรียน

2. ความสำคัญในแง่ของผู้เรียนผู้สอน

ในแง่ของผู้สอน การสอนทักษะปฏิบัติจะช่วยให้ผู้เรียนเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุวัตถุประสงค์ในแง่ของการนำไปใช้ในขณะที่ยังสอนได้มีโอกาสเห็นผลการสอนของตนในทันทีทัน ว่า สอนแล้วนิสิตนักศึกษาสามารถทำได้จริงหรือเปล่า ได้เรียนรู้จริงหรือไม่นอกจากนั้นผู้เรียนและผู้สอนยังได้มีโอกาสได้ให้ข้อติชม (Feedback) ทันทีทันใดซึ่งจะส่งผลให้การเรียนรู้ดีขึ้น

รัชนี้ ศรีไพรพรรณ (2525 : 56) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการสอนทักษะปฏิบัติว่า

1. ทำให้ผู้เรียนเข้าใจบทเรียนได้ดีขึ้นเพราะการฝึกทักษะปฏิบัติจะเป็นเครื่องมือทบทวนความรู้ที่ผู้เรียนได้เรียนและทำให้เกิดความชำนาญ คล่องแคล่วในเนื้อหาวิชานั้นยิ่งขึ้น
2. ทำให้ครูทราบความเข้าใจของนักเรียนที่มีต่อบทเรียน ซึ่งจะช่วยให้ครูสามารถปรับปรุงเนื้อหา วิธีสอนและกิจกรรมในแต่ละบทเรียน ตลอดจนสามารถช่วยผู้เรียนให้เรียนได้ดีที่สุดตามความสามารถ
3. ฝึกให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่น และสามารถประเมินผลงานของตนเองได้
4. ฝึกให้ผู้เรียนได้ทำงานตามลำพัง โดยมีความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย

สรุปได้ว่า การสอนทักษะปฏิบัติ มีความสำคัญในแง่ของการฝึกฝนทักษะต่าง ๆ พร้อมกันไป เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนรู้วิธีการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ในขณะเดียวกันผู้สอนก็ จะได้พบด้วยว่า สิ่งที่ตนเองสอนนั้นนักเรียนสามารถจะปฏิบัติได้มากน้อยเพียงใด

จุดมุ่งหมายของการสอนทักษะปฏิบัติ

ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2522 :130-131) และ สุชาติ ศิริสุขไพบุลย์ (2526 : 30) กล่าวว่า หัวใจของการสอนทักษะปฏิบัติ คือ การให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติในสิ่งที่เรียนนั้น แล้วผู้เรียนจะรู้ได้ในทันที ว่า สิ่งที่เขาทำนั้นเป็นอย่างไร การสอนแบบฝึกปฏิบัติมีจุดมุ่งหมายได้อีกหลายประการ เช่น

1. ให้ผู้เรียนรู้จักและคุ้นเคยกับเครื่องมือและอุปกรณ์ที่สำคัญ
2. ให้ผู้เรียนได้คุ้นเคยกับการวางแผนเตรียมการและทดลองใช้เครื่องมือปฏิบัติการและการฝึกปฏิบัติต่าง ๆ
3. เพื่อฝึกฝนและพัฒนาความสามารถในการสังเกต รวบรวมและตีความข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้จากห้องปฏิบัติการหรือฝึกปฏิบัติต่าง ๆ
4. เพื่อฝึกฝนและพัฒนาความสามารถในการเสนอรายงานผลการฝึกปฏิบัติที่ดีและมีความเหมาะสม
5. เพื่อพัฒนาความสามารถของผู้เรียนในการที่จะรวบรวมและสัมพันธ์แนวคิดหลักการและความรู้ต่าง ๆ เข้าด้วยกัน เพื่อมองเห็นภาพรวมของวิชานั้น
6. เพื่อประยุกต์หลักการทั่วไปเข้ากับสถานการณ์จริงในห้องทดลองหรือในการปฏิบัติภาคสนาม อื่น ๆ
7. เพื่อให้เห็นปัญหาและพิจารณาถึงทางเลือกในการดำเนินงานปฏิบัติสิ่งต่าง ๆ
8. เพื่อให้รู้จักวิเคราะห์ผลของการฝึกต่อสมมติฐานที่ตั้งไว้และวิเคราะห์ผลที่เกิดขึ้นกับการปฏิบัติจริงในชีวิตประจำวัน

9. เพื่อส่งเสริมและพัฒนาทัศนคติที่ดี และก่อให้เกิดความภูมิใจในงานอาชีพด้านต่าง ๆ

สรุปได้ว่า จุดมุ่งหมายของการสอนทักษะปฏิบัติ หัวใจของการสอนทักษะปฏิบัติ คือ การให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติในสิ่งที่เรียนนั้น แล้วผู้เรียนจะรู้ได้ในทันทีว่า สิ่งที่เขาทำนั้นเป็นอย่างไร การสอนแบบฝึกปฏิบัติมีจุดมุ่งหมาย ให้ผู้เรียนรู้จักและคุ้นเคยกับเครื่องมือและอุปกรณ์ที่สำคัญและทดลองใช้เครื่องมือปฏิบัติการและการฝึกปฏิบัติต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมและพัฒนาทัศนคติที่ดี และก่อให้เกิดความภูมิใจในงานอาชีพด้าน ต่าง ๆ

ทฤษฎีการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ

ทฤษฎีการเรียนรู้ที่จะกล่าวถึงในที่นี้ ได้แก่ ทฤษฎีในกลุ่มพฤติกรรมนิยม ทฤษฎีของนักจิตวิทยาในกลุ่มเกสโตลท์ ทฤษฎีประมวลสารสนเทศ (Information Processing) แนวทฤษฎีของนักจิตวิทยาสาขาไซเบอร์เนติก ทฤษฎีการเรียนรู้อย่างมีลำดับขั้นตอน (Hierarchical Control Model) และทฤษฎีการเรียนรู้การเชื่อมโยงแบบต่อเนื่อง (Chaining) ของกาเย่(Gagne') ทฤษฎีการเรียนรู้ดังกล่าวมีประเด็นสำคัญ และการนำมาประยุกต์สู่การสอนทักษะปฏิบัติได้ ดังรายละเอียดตารางที่ 5 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 5 การเชื่อมโยงประเด็นสำคัญของทฤษฎีประยุกต์สู่การสอนทักษะปฏิบัติ

ทฤษฎี	ประเด็นสำคัญ	การประยุกต์สู่การสอนทักษะปฏิบัติ
ทฤษฎีพฤติกรรมนิยม	1. การเรียนรู้เกิดจากการเชื่อมโยงสิ่งเร้ากับการตอบสนองที่เหมาะสม	1. ครูสามารถทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติได้โดยการจัดสภาพการณ์ที่เหมาะสม คือ สภาพการณ์ที่ใกล้เคียงกับการทำงานในโรงงานหรือสถานประกอบอาชีพ และได้ฝึกการทำงานโดยใช้วัสดุอุปกรณ์ที่ใกล้เคียงกับการทำงานในการประกอบอาชีพจริง ๆ
	2. การเรียนรู้เกิดได้จากการวางเงื่อนไข และการให้การเสริมแรงแบบต่าง ๆ	2.การเรียนรู้ทักษะปฏิบัติเกิดขึ้นได้เมื่อผู้เรียนได้เห็นแบบอย่างการปฏิบัติงานนั้นๆ และได้รับการเสริมแรงภายหลังที่ผู้เรียนมีพฤติกรรมเลียนแบบอย่างนั้น
	3. การเรียนรู้จะเกิดได้ดีและมีความคงทนสูง เมื่อผู้เรียนมีโอกาสได้ทำพฤติกรรมนั้นซ้ำ ๆ หลายๆ ครั้ง	3.ครูสามารถทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติได้ดี และมีความคงทนของการเรียนรู้สูง เมื่อครูเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกทำงานทักษะปฏิบัตินั้นซ้ำ ๆ หลาย ๆ ครั้ง

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ทฤษฎีของ นักจิตวิทยา กลุ่มเกสโตลท์	4. ประสิทธิภาพของการ เรียนรู้ขึ้นอยู่กับธรรมชาติ ของการเรียนรู้ส่วนบุคคล	4.การสอนทักษะปฏิบัติจะให้ความสำคัญ กับการกระทำรายบุคคลมากกว่าการทำงานเป็นกลุ่ม ดังนั้น ครูจะต้องจัดสภาพการเรียนการสอนโดยคำนึงถึงความ แตกต่างของผู้เรียนเฉพาะของผู้เรียนเป็นรายบุคคล
ทฤษฎีประมวล สารสนเทศ (Information Processing)	5. การเรียนรู้เกิดจาก กระบวนการที่เกี่ยวกับความ ตั้งใจ ความจำและ กระบวนการภายในอื่นๆ เชื่อมโยงกับการจัดระบบ และการให้ความหมายของ ข่าวสารความสามารถในการ รับรู้และการทำงาน	5.ครูต้องให้ความสนใจกับวิธีการเสนอ เทคนิคการจัดระบบข้อมูลให้กับผู้เรียน อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความคิดรวบยอด เกี่ยวกับการทำงาน
ทฤษฎีของ นักจิตวิทยา สาขาไซเบอร์ เนติก	6. การให้ผลย้อนกลับมี อิทธิพลต่อการเกิดการ เรียนรู้และทำงาน	6.การฝึกฝนการทำงานทักษะปฏิบัติโดยได้รับข้อมูลย้อนกลับ เป็นระยะ ๆ จะทำให้ผู้เรียนเกิดความชำนาญในการทำงาน ดังนั้นครูจะต้องจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนงานที่ได้รับการ สอน โดยครูจะต้องจัดการให้ข้อมูลย้อนกลับเป็น ระยะๆ และ ฝึกให้ผู้เรียนรู้จักการสังเกต และให้ผลย้อนกลับด้วยตนเอง เพื่อนำไปปรับปรุงการทำงานในครั้งต่อไปจนสามารถทำงาน ได้อย่างชำนาญ
ทฤษฎีการเรียนรู้ อย่างมีลำดับ ขั้นตอน Hierarchical Control Model)	7. การทำงานที่เป็นทักษะ ขั้นสูงต้องเกิดจากการได้ เรียนรู้การทำงานทักษะ พื้นฐานแล้วรู้จักเลือกเอา ทักษะพื้นฐานที่รู้แล้วมาปรับ เพื่อการทำงานในทักษะขั้น สูงต่อไป	7.ในการสอนทักษะปฏิบัติ ครูต้องวิเคราะห์งานโดยการแตก รายละเอียดของงานที่จะให้ผู้เรียนปฏิบัติออกเป็นทักษะย่อย แล้วเรียงลำดับงานทักษะย่อยเหล่านั้นจากง่ายไปหายาก แล้ว สอนงานทักษะย่อยที่ง่ายก่อน และการประเมินผลการปฏิบัติ ทักษะย่อยของผู้เรียน ทักษะย่อยใดที่ผู้เรียนยังไม่ประสบ ผลสำเร็จให้ผู้เรียนกลับไปฝึกใหม่จนประสบผลสำเร็จก่อน

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ทฤษฎีการเรียนรู้ ของ Gagne' (1985)	8. ทักษะการเคลื่อนไหว ประกอบ ด้วยขั้นตอนเป็น ลำดับต่อเนื่องกัน ในแต่ ขั้นตอนต้องใช้ทักษะย่อย เป็นจำนวนมาก การเรียนรู้ ทักษะการเคลื่อนไหวจะ เกิดขึ้นได้ง่ายและรวดเร็ว เมื่อองค์ประกอบของทักษะ รวมเป็นสิ่งที่ผู้เรียนได้เรียนรู้ มา แล้วเป็นอย่างดี	8.ในการสอนทักษะปฏิบัติครูจะต้องวิเคราะห์งานย่อยและ เรียงลำดับงานย่อยเหล่านั้นตามลำดับขั้นตอน ในขณะที่สอนจะ ต้องสอนให้ งานที่มีความสัมพันธ์สอดคล้องกับความรู้งานเดิม ที่ผู้เรียนมีอยู่และครูควรตรวจสอบระดับความรู้พื้นฐานที่ ผู้เรียนมีอยู่ก่อนทำการสอน
--	--	--

ที่มา: นวลจิตต์ เซาวกิตติพงศ์.2534: 51-53; อ้างอิงจาก Singer. 1982. The Learning of Motor Skills.

สรุปได้ว่า ทฤษฎีการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ จะเน้นการเชื่อมโยงประเด็นสำคัญ โดยการเรียนรู้เกิดจากการเชื่อมโยงสิ่งเร้ากับการตอบสนองที่เหมาะสม และเกิดได้จากการวางเงื่อนไข การให้การเสริมแรงแบบต่าง ๆ กระบวนการที่เกี่ยวกับความตั้งใจ ความจำและกระบวนการภายในอื่นๆ การทำงานที่เป็นทักษะขั้นสูงต้องเกิดจากการได้เรียนรู้การทำงานทักษะพื้นฐานแล้วรู้จักเลือกเอาทักษะพื้นฐานที่รู้แล้วมาปรับเพื่อการทำงานในทักษะขั้นสูงต่อไป

ข้อควรคำนึงในการสอนทักษะปฏิบัติ

อาภรณ์ใจเที่ยง (2546 : 66-70) ได้กล่าวถึงข้อควรคำนึงในการสอนทักษะปฏิบัติ จำเป็นต้องคำนึงต่อไปนี้

1. สถานการณ์ในการฝึก ถ้าใช้สถานการณ์ที่เป็นจริงได้ ก็ควรใช้สถานการณ์จริง แต่ถ้า เป็นสถานการณ์จำลองต้องใช้สถานการณ์จำลองในการฝึกทักษะบางอย่างควรสร้างสถานการณ์ให้เหมือนสถานการณ์จริงอย่างที่สุด
2. ผู้เรียนควรมีโอกาสได้ฝึกฝนในสถานการณ์หลาย ๆ แบบเป็นการเพิ่มพูนความแม่นยำ คล่องแคล่วในการฝึกทักษะนั้น
3. การสาธิตให้ดูก่อนหรือการให้เห็นขั้นตอนการปฏิบัติจากภาพยนตร์ เป็นการประหยัดเวลาและไม่ทำให้เข้าใจผิด

4. ให้ผู้เรียนลงมือฝึกหัดทันทีหลังจากที่ได้ดูจากการสาธิตแล้ว การสาธิตจะเสียเวลา เปล่าถ้าไม่มีโอกาสได้ฝึกหัดทดลองทำ

5. ผู้ฝึกทักษะต้องได้รับคำแนะนำ เพื่อปรับปรุงพัฒนาทักษะนั้น ๆ ถึงแม้ว่าผู้เรียน จะสามารถสังเกตผลที่เกิดขึ้นด้วยตนเองก็ตาม การตักเตือนชี้แนะให้เห็นข้อบกพร่องและแนวปฏิบัติ ที่ดี ยังมีความจำเป็นมากเพราะผู้เรียนอาจประเมินผลการปฏิบัติของตนผิดพลาด

6. การให้คำแนะนำในขณะที่ฝึกหัด ผู้สอนต้องใจเย็นไม่วิจารณ์ ไม่ดุดำ ไม่ทำให้ผู้เรียน เกิดความตึงเครียด หวาดกลัว ควรช่วยผู้เรียนเกิดความพยายามที่จะลองสร้างบรรยากาศให้เป็นบรรยากาศที่สบายใจ

7. ต้องคำนึงถึงช่วงเวลาฝึก การเรียนทักษะต้องฝึกให้เหมาะสมกับเวลา ต้องมีการเว้นช่วงเวลา ถ้าฝึกหัดแบบต่อเนื่องอาจเมื่อยล้าหรือทำให้เกิดความเบื่อหน่ายได้

สรุปได้ว่า ทักษะปฏิบัติจะเกิดขึ้นได้ด้วยการปฏิบัติ ในหลักของการปฏิบัตินั้น การปฏิบัติแบบแบ่งระยะเวลาปฏิบัติให้มีเวลาหยุดพักเป็นช่วง ๆ จะก่อให้เกิดผลดีกว่าการปฏิบัติไม่มีการหยุดพักและการรู้ผลของการปฏิบัติจะส่งผลให้เกิดทักษะได้ดี การปฏิบัติตามขั้นตอนจากการสังเกตการณ์สาธิตจากผู้สอนหรือภาพยนตร์ จะเป็นการประหยัดเวลาได้ดีกว่าการฟังอธิบายแต่เพียงอย่างเดียว ดังนั้นในการสอนทักษะจึงต้องเน้นการลงมือฝึกปฏิบัติอย่างมีหลักการเป็นสำคัญ

รูปแบบการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะปฏิบัติ

รูปแบบการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะปฏิบัติ เป็นรูปแบบที่มุ่งช่วยพัฒนาความสามารถของผู้เรียนในด้านการปฏิบัติ การกระทำ หรือการแสดงออกต่าง ๆ ซึ่งจำเป็นต้องใช้หลักการ วิธีการ ที่แตกต่างไปจากการพัฒนาทางด้านจิตพิสัยหรือพุทธิพิสัย (ทศนา แหมมณี.2547: 243) ซึ่งมีนักการศึกษาหลาย ๆ ท่าน ได้นำเสนอรูปแบบการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะปฏิบัติ ดังนี้

วูดรUFF (Woodruff. 1961) และ จอยส์และวิล (Joyce; & Weil. 1972) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบที่ควรมีในกระบวนการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติ ดังนี้

1. มีชิ้นงานต้นแบบ
2. อธิบายขั้นตอนการปฏิบัติอย่างละเอียดและชัดเจน
3. การสาธิต การปฏิบัติงานอย่างละเอียดและชัดเจน
4. การสาธิต การทำงานซ้ำอีกครั้งตั้งแต่ต้นจนจบ
5. การแสดงการปฏิบัติแต่ละขั้นตอนอย่างง่าย ๆ และทำให้ดูอย่างช้า ๆ
6. การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ลงมือทำเอง ตั้งแต่ต้นจนจบในสายตาครูและ

ครูเป็นผู้เลี้ยง

7. การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนทำงานเองตามลำพัง แล้วนำผลงานที่ทำได้มาตรวจสอบกับชิ้นงานต้นแบบ

ฟิทส์ (Fitts 1964) ได้ให้ข้อเสนอแนะการพัฒนาทักษะการกระทำที่ชำนาญจะเกิดขึ้นภายใต้ขั้นตอนการพัฒนาทักษะไว้ 3 ขั้นตอน คือ

1. ขั้นความรู้ความเข้าใจ (The Cognitive Phase) เป็นขั้นตอนที่จะบอกถึงทักษะและความรู้ทางทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ซึ่งผู้สอนควรให้ข้อมูลแก่ผู้เรียนในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ต้องทำอะไรบ้าง ต้องดูและหลีกเลี่ยงในเรื่องอะไรบ้าง กระบวนการที่ต้องทำงาน อะไรที่จำเป็นที่ต้องรู้ ต้องระมัดระวังอะไรบ้าง และระดับมาตรฐานที่ต้องการ ผู้เรียนควรจะให้ความสนใจเป็นพิเศษในด้านการวิเคราะห์ ข้อผิดพลาดต่าง ๆ ขั้นความรู้ความเข้าใจนี้ควรจะกระทำในช่วงเวลาสั้น ๆ

2. ขั้นปฏิบัติ (The Associative Phase) เป็นการกระทำเพื่อให้ได้พฤติกรรมในรูปแบบที่ถูก ต้อง ทักษะจะเกิดขึ้นได้เมื่อได้ลงมือปฏิบัติการ ข้อผิดพลาดหรือพฤติกรรมที่ไม่ถูกต้องควรได้รับการจำกัด ขั้นปฏิบัติกันนี้ผู้สอนควรจัดให้ผู้เรียนในด้านต่าง ๆ ได้แก่ การสาธิตทักษะ ที่จะฝึก เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เลียนแบบทักษะ ฝึกหัดทักษะนั้นด้วยสถานการณ์จริงและสถานการณ์จำลอง ให้ความรู้และข้อมูลเกี่ยวกับผลของทักษะ และให้คำแนะนำและช่วยเหลือตามความจำเป็น ขั้นตอนนี้ควรจะเริ่มต้นต่อจากขั้นความรู้ความ เข้าใจ และควรกระทำติดต่อกันเป็นระยะ

3. ขั้นชำนาญ (The Autonomous Phase) เป็นขั้นที่ปฏิบัติทักษะนั้นรวดเร็วและถูกต้อง ตลอดจนโอกาสจะกระทำผิดก็จะไม่เกิดขึ้น ทักษะที่เกิดขึ้นเป็นการเพิ่มพูนความชำนาญเป็นอัตโนมัติมากขึ้น ในขั้นนี้เราเรียกว่าขั้นผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งต้องใช้การปฏิบัติมาก ๆ การฝึกทักษะในขั้นนี้ถือว่าได้บรรลุถึงขั้นสุด ท้าย ของระดับ Taxonomy ในทักษะพิสัย ซึ่งในขั้นนี้ผู้สอนควรจัดให้ผู้เรียนได้กระทำในด้านต่าง ๆ ได้แก่ การฝึกทักษะจนถึงระดับเกินพอ เรียนรู้วิธีการเอาชนะความเครียดและการสอแต่รต่าง ๆ เพิ่มพูนความเร็วและความถูกต้อง และบรรลุถึงประสบการณ์ในระดับมาตรฐาน ที่ต้องการ ในขั้นนี้ผู้เรียนแต่ละคนอาจจะแสดงผลสำเร็จที่แตกต่างกัน ซึ่งความแตกต่างกันนี้มักจะขึ้นอยู่กับ ความสามารถ ความสนใจ นิสัย อารมณ์ และความขยันหมั่นเพียรของผู้เรียน

เดวีส์ (Davies, 1971 : 50-56) ได้นำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะปฏิบัติไว้ว่า ทักษะส่วนใหญ่จะประกอบไปด้วยทักษะย่อย ๆ จำนวนมาก การฝึกให้ผู้เรียนสามารถทำทักษะย่อย ๆ เหล่านั้นได้ก่อน แล้วค่อยเชื่อมโยงต่อกันเป็นทักษะใหญ่จะช่วยให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จได้ดีและรวดเร็วขึ้น ซึ่งกระบวนการเรียนการสอนของรูปแบบนี้มีทั้งหมด 5 ขั้น คือ

1. ขั้นสาธิตทักษะหรือการกระทำ ขั้นนี้เป็นขั้นที่ให้ผู้เรียนได้เห็นทักษะหรือการกระทำที่ต้องการให้ผู้เรียนทำได้ในภาพรวม โดยการสาธิตให้ผู้เรียนดูทั้งหมดตั้งแต่ต้นจนจบทักษะหรือการกระทำที่สาธิตให้ผู้เรียนดูนั้น จะต้องเป็นการกระทำในลักษณะที่เป็นธรรมชาติ ไม่ช้าหรือเร็ว

เกินปกติ ก่อนการสาธิต ครูควรให้คำแนะนำแก่ผู้เรียนในการสังเกต ควรชี้แนะจุดสำคัญที่ควรให้ความสนใจเป็นพิเศษในการสังเกต

2. ขั้นสาธิตและให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย เมื่อผู้เรียนได้เห็นภาพรวมของการกระทำหรือทักษะทั้งหมดแล้ว ผู้สอนควรจะแตกทักษะทั้งหมดให้เป็นทักษะย่อย ๆ หรือแบ่งสิ่งที่กระทำออกเป็น ส่วนย่อย ๆ และสาธิตส่วนย่อยแต่ละส่วนให้ผู้เรียนสังเกตและทำตามไปที่ละส่วนอย่างช้า ๆ

3. ขั้นให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย ผู้เรียนลงมือปฏิบัติทักษะย่อยโดยไม่มีการสาธิตหรือมีแบบอย่างให้ดู หากติดขัดจุดใด ผู้สอนควรให้คำชี้แนะ และช่วยแก้ไขจนผู้เรียนทำได้ เมื่อได้แล้ว ผู้สอนจึงเริ่มสาธิตทักษะย่อยส่วนต่อไป และให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อยนั้นจนทำได้ ทำเช่นนี้เรื่อยไปจนกระทั่งครบทุกส่วน

4. ขั้นให้เทคนิควิธีการ เมื่อผู้เรียนปฏิบัติได้แล้ว ผู้สอนอาจแนะนำเทคนิควิธีการที่จะ ช่วยให้ผู้เรียนสามารถทำงานนั้นได้ดีขึ้น เช่น ทำได้ประณีตสวยงามขึ้นทำได้รวดเร็วขึ้นทำได้ง่ายขึ้น หรือสิ้นเปลืองน้อยลง เป็นต้น

5. ขั้นให้ผู้เรียนเชื่อมโยงทักษะย่อย ๆ เป็นทักษะที่สมบูรณ์เมื่อผู้เรียนสามารถปฏิบัติแต่ละส่วนได้แล้ว จึงให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย ๆ ต่อเนื่องกันตั้งแต่ต้นจนจบ และฝึกปฏิบัติหลาย ๆ ครั้งจนกระทั่งสามารถปฏิบัติทักษะที่สมบูรณ์ได้อย่างที่ชำนาญ

ซิมป์สัน (Simpson 1972) กล่าวว่า ทักษะปฏิบัตินี้สามารถพัฒนาได้ด้วยการฝึกฝน ซึ่งหากได้รับการฝึกฝนที่ดีแล้ว จะเกิดความถูกต้อง ความคล่องแคล่ว ความเชี่ยวชาญชำนาญการและความคงทน ผลของพฤติกรรมหรือการกระทำสามารถสังเกตได้ จากความรวดเร็ว ความแม่นยำ ความแรงหรือความราบรื่นในการจัดการ ซึ่งกระบวนการเรียนการสอนของรูปแบบมีทั้งหมด 7 ขั้น คือ

1. ขั้นการรับรู้ (Perception) เป็นขั้นการให้ผู้เรียนรับรู้ในสิ่งที่จะทำ โดยการให้ผู้เรียนสังเกตการณ์ทำงานนั้นอย่างตั้งใจ

2. ขั้นการเตรียมความพร้อม (Readiness) เป็นขั้นการปรับตัวให้พร้อมเพื่อการทำงานหรือแสดงพฤติกรรมนั้น ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ และอารมณ์ โดยการปรับตัวให้พร้อมที่จะทำการเคลื่อนไหวหรือแสดงทักษะนั้น ๆ และมีจิตใจและสภาวะอารมณ์ที่ดีต่อการที่จะทำหรือแสดงทักษะนั้น ๆ

3. ขั้นการสนองตอบภายใต้การควบคุม (Guided Response) เป็นขั้นที่ให้โอกาส แก่ ผู้เรียนในการตอบสนองต่อสิ่งที่รับรู้ ซึ่งอาจใช้วิธีการให้ผู้เรียนเลียนแบบการกระทำ หรือการแสดงทักษะนั้น หรืออาจใช้วิธีการให้ผู้เรียนลองผิดลองถูก (Trial and Error) จนกระทั่งสามารถตอบสนองได้อย่างถูกต้อง

4. ขั้นการให้ลงมือกระทำจนกลายเป็นกลไกที่สามารถกระทำตัวเอง (Mechanism) เป็นขั้นที่ช่วยให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จในการปฏิบัติ และเกิดความเชื่อมั่นในการทำสิ่งนั้น ๆ

5. ขั้นการกระทำอย่างชำนาญ (Complex Overt Response) เป็นขั้นที่ช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนการกระทำนั้น ๆ จนผู้เรียนสามารถทำได้อย่างคล่องแคล่ว ชำนาญเป็นไปโดยอัตโนมัติและด้วยความเชื่อมั่นในตนเอง

6. ขั้นการปรับปรุงและประยุกต์ใช้ (Adaptation) เป็นขั้นที่ช่วยให้ผู้เรียนปรับปรุงทักษะหรือการปฏิบัติของตนให้ดียิ่งขึ้น และประยุกต์ใช้ทักษะที่ตนได้รับการพัฒนาในสถานการณ์ต่าง ๆ

7. ขั้นการคิดริเริ่ม (Origination) เมื่อผู้เรียนสามารถปฏิบัติหรือกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งอย่างชำนาญ และสามารถประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ที่หลากหลายแล้ว ผู้ปฏิบัติจะเริ่มเกิดความคิดใหม่ ๆ ในการกระทำหรือปรับการกระทำนั้นให้เป็นไปตามที่ตนต้องการ

แฮร์โรว์ (Harrow, 1972 : 96-99) ได้จัดลำดับขั้นของการเรียนรู้ทางด้านทักษะปฏิบัติโดยเริ่มจากระดับที่ซับซ้อนน้อยไปจนถึงระดับที่มีความซับซ้อนมาก ซึ่งกระบวนการเรียนการสอน ของรูปแบบมีทั้งหมด 5 ขั้น คือ

1. ขั้นการเลียนแบบ เป็นขั้นที่ให้ผู้เรียนสังเกตการกระทำที่ต้องการให้ผู้เรียนทำได้ซึ่ง ผู้เรียนย่อมจะรับรู้หรือสังเกตเห็นรายละเอียดต่าง ๆ ได้ไม่ครบถ้วน แต่อย่างน้อยผู้เรียนจะสามารถบอกได้ว่า ขั้นตอนหลักของการกระทำนั้น ๆ มีอะไรบ้าง

2. ขั้นการลงมือกระทำตามคำสั่ง เมื่อผู้เรียนได้เห็นและสามารถบอกขั้นตอนของการกระทำที่ต้องการเรียนรู้แล้ว ให้ผู้เรียนลงมือทำโดยไม่มีแบบอย่างให้เห็น ผู้เรียนอาจลงมือทำตามคำสั่งของผู้สอน หรือทำตามคำสั่งที่ผู้สอนเขียนไว้ในคู่มือก็ได้ การลงมือปฏิบัติตามคำสั่งนี้แม้ผู้เรียนจะยังไม่สามารถทำได้อย่างสมบูรณ์ แต่อย่างน้อยผู้เรียนก็ได้ประสบการณ์ในการลงมือทำ และค้นพบปัญหา ต่าง ๆ ซึ่งช่วยให้เกิดการเรียนรู้ และการปรับการกระทำให้ถูกต้องสมบูรณ์ขึ้น

3. ขั้นการกระทำอย่างถูกต้องสมบูรณ์ (Precision) ขั้นนี้เป็นขั้นที่ผู้เรียนจะต้องฝึกฝนจนสามารถทำสิ่งนั้น ๆ ได้อย่างถูกต้องสมบูรณ์ โดยไม่จำเป็นต้องมีแบบอย่างหรือมีคำสั่งนำทางการกระทำ การกระทำที่ถูกต้องแม่นยำตรง พอดี สมบูรณ์แบบ เป็นสิ่งที่ผู้เรียนจะต้องสามารถทำได้ในขั้นนี้

4. ขั้นการแสดงออก (Articulation) ขั้นนี้เป็นขั้นที่ผู้เรียนมีโอกาสได้ฝึกฝนมากขึ้นจนกระทั่งสามารถกระทำสิ่งนั้นได้ถูกต้องสมบูรณ์แบบอย่างคล่องแคล่ว รวดเร็ว ราบรื่น และด้วยความมั่นใจ

5. ขั้นการกระทำอย่างเป็นธรรมชาติ (Naturalization) ขั้นนี้เป็นขั้นที่ผู้เรียนสามารถกระทำสิ่งนั้นๆ อย่างสบาย เป็นไปอย่างอัตโนมัติ โดยไม่รู้สึกรู้ว่าต้องใช้ความพยายามเป็นพิเศษซึ่งต้องอาศัยการปฏิบัติ บ่อย ๆ ในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่หลากหลาย

ดี เซคโค De Cecco (1974 : 272-279) ได้เสนอขั้นตอนการสอนเพื่อให้เกิดทักษะไว้ 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. วิเคราะห์ทักษะที่จะสอน เป็นขั้นแรกของการสอนทักษะ โดยที่ผู้สอนจะต้องวิเคราะห์งานที่จะให้ผู้เรียนปฏิบัติก่อนว่า งานนั้นประกอบด้วยทักษะย่อยอะไรบ้าง

2. ประเมินความสามารถเบื้องต้นของผู้เรียน ว่าผู้เรียนมีความรู้ความสามารถพื้นฐานเพียงพอที่จะเรียนทักษะใหม่หรือไม่ ถ้ายังขาดความรู้ความสามารถที่จำเป็นต่อการเรียนทักษะนั้นก็ต้องเรียนเสริมให้มีพื้นฐานความรู้เพียงพอเสียก่อน

3. จัดขั้นตอนการฝึกให้เป็นไปตามลำดับขั้นจากง่ายไปยาก จากทักษะพื้นฐานไปสู่ทักษะ ที่มีความสลับซับซ้อน จัดให้มีการฝึกทักษะย่อยเสียก่อน แล้วรวมทั้งหมด

4. สาธิตและอธิบายแนะนำ เป็นขั้นให้ผู้เรียนได้เห็นลำดับขั้นตอนการปฏิบัติจากตัวอย่างที่ผู้สอนสาธิตให้ดู หรือจากภาพยนตร์ จากวีดิทัศน์ ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนเห็นรายละเอียดการปฏิบัติ ในขั้นตอนต่าง ๆ ได้อย่างชัดเจน

5. จัดให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติจริง โดยคำนึงถึงหลักการต่อไปนี้

5.1 ความต่อเนื่อง จัดให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติทักษะที่เรียนตามลำดับขั้นตอนอย่าง ต่อเนื่องกัน

5.2 การฝึกหัด ให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะ เน้นทักษะย่อยที่สำคัญ ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องในส่วนที่ผิด ในการฝึกนี้ต้องจัดแบ่งเวลาฝึก เวลาพักให้เหมาะสม

5.3 การให้แรงเสริม โดยให้ผู้เรียนได้รับผลของการฝึกปฏิบัติ (Feedback) ซึ่งมี 2 ทาง คือ การรู้ผลจากภายนอก (Extrinsic Feedback) คือ จากคำบอกกล่าวของครูว่าดีหรือบกพร่อง อย่างไร ควรแก้ไขอย่างไร พอผู้เรียนเกิดความก้าวหน้าไปถึงขั้นที่จะเพิ่มพูนความชำนาญเขาจะรู้ได้โดยการสังเกตด้วยตนเอง เป็นการรู้ผลจากภายในตนเอง (Intrinsic Feedback)

ชม ภูมิภาค (2516 : 236-237) ได้กล่าวถึง การสอนทักษะใด ๆ ก็ตามย่อมจะมีขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้ คือ

1. วิเคราะห์ทักษะนั้น ต้องพิจารณาแยกแยะรายละเอียดของทักษะนั้นออกมาจัดลำดับการกระทำก่อน หลัง ไว้ให้ดี

2. ตรวจสอบความสามารถเบื้องต้นที่เกี่ยวกับทักษะของผู้เรียนว่ามีอะไรเพียงใดให้ทดสอบการปฏิบัติเบื้องต้นต่าง ๆ ตามลำดับก่อน หลัง ต้องฝึกหน่วยที่ขาดเสียก่อน

3. จัดการฝึกหน่วยต่าง ๆ โดยเฉพาะในหน่วยที่ขาดไป หรืออาจจะฝึกสิ่งที่เขาพอเป็นอยู่แล้ว ให้ชำนาญเต็มที่

4. ขั้นตอนิบายและสาธิตทักษะให้ผู้เรียน ในขั้นนี้เป็นการแสดงทักษะทั้งหมดเป็นการ อธิบาย เป็นการแสดงให้เห็นตัวอย่าง ให้ผู้เรียนดูวิดีโอ คู่มือภาพยนต์ หรือให้ผู้เชี่ยวชาญแสดงให้ดู

5. จัดภาวะเพื่อการเรียนทักษะ 3 ประการให้ ในเรื่องนี้ก็คือ การจัดลำดับสิ่งเร้าและการตอบสนองให้นักเรียนได้ปฏิบัติถูกต้อง ตามลำดับก่อน หลัง สิ่งใดที่เกี่ยวข้องกันต้องจัดให้ติดต่อกัน การปฏิบัตินั้นต้องจัดกำหนดเวลาของการปฏิบัติให้ดี จะใช้เวลาแต่ละครั้งนานเพียงใด หรือแต่ละครั้งจะมีการหยุดพักมากน้อยเพียงใด การฝึกแต่ละอย่างจะใช้ครั้งเดียวหรือกี่ครั้งจะใช้การปฏิบัติแบบ แบ่งปฏิบัติ หรือฝึกแบบรวดเร็ววนั้นขึ้นอยู่กับขั้นต่าง ๆ ของการเรียนทักษะ ในขั้นสุดท้ายของการเรียนทักษะอาจจะใช้เวลาฝึกฝนนาน ๆ ได้ และสิ่งที่สำคัญคือ การรู้ผลการปฏิบัติการรู้ผลนั้นก็มี 2 อย่างคือ รู้ผลจากภายนอก คือจากคำบอกกล่าวของผู้สอนหรือครู และการรู้ผลภายในตัวเอง เขาจะสังเกตตนเอง เป็นความรู้สึกภายใน

บุญญศักดิ์ ใจจงกิจ (2519 : 147-148) ได้กล่าวถึงวิธีการภาคปฏิบัติแบ่งได้เป็นขั้นตอน ได้ 4 ขั้น ตามวิธีการของ TWI – Method (TWI = Training Within Industry) คือ

1. ขั้นเตรียมการสอน ผู้สอนจะต้องเตรียมตัวเพื่อสอน เตรียมแบบ เตรียมอธิบายลักษณะงานที่จะให้นักเรียนทำ เตรียมวิธีการที่จะเร่งเร้าความสนใจให้นักเรียนอยากทำ และให้เข้าใจงานนั้นให้ดีเสียก่อน ขั้นตอนนี้เป็นหน้าที่ของผู้สอน นักเรียนเป็นผู้ฟัง

2. ขั้นครูทำให้ดู ขั้นตอนที่ครูผู้สอนจะต้องสาธิตวิธีทำงานที่ถูกต้อง หรือทักษะใหม่ให้นักเรียนดู พร้อมกับอธิบายด้วยคำพูดที่ชัดเจน ขั้นตอนนี้ นักเรียนเป็นผู้สังเกต

3. ขั้นนักเรียนทดลองทำดู ขั้นตอนนี้ นักเรียนเริ่มทดลองทำตามวิธีที่ครูได้สาธิตไว้ครูจะต้องตามคอยสังเกต ช่วยเหลือแก้ไขและแนะนำวิธีที่ถูกให้

4. ขั้นปฏิบัติ เมื่อได้แน่ใจว่านักเรียนเข้าใจและทำได้ถูกต้องวิธีแล้ว ครูจะอนุญาตให้นักเรียนลงมือปฏิบัติได้ ครูจะเป็นผู้กำหนดชิ้นงานและควบคุมคุณภาพหรือตรวจให้คะแนนชิ้นงานนั้นๆ

ปราสาท อิศรปริดา (2523 : 174) ได้สรุปแนวการสอนทักษะ ได้ดังนี้

1. วิเคราะห์ทักษะออกเป็นทักษะย่อย ๆ แล้วสอนทักษะย่อย ๆ นั้นให้สอดคล้องตามความสามารถ และระดับพัฒนาการทางสมองของผู้เรียน

2. สาธิตเพื่อแสดงตัวอย่างการตอบสนองที่ถูกต้องในทักษะนั้น ๆ ให้แก่ผู้เรียน

3. แนะนำการตอบสนองในระยะแรก เริ่มด้วยการใช้คำพูด หรือกริยา ท่าทาง

4. ให้มีการฝึกอย่างเหมาะสม ซึ่งต้องพิจารณาถึงการฝึกการพัก กำหนด ช่วงเวลาฝึกให้เหมาะสมกับกิจกรรมนั้น ๆ

5. ให้ผู้เรียนทราบผลการกระทำ เพื่อจะได้แก้ไขปรับปรุงการตอบสนองที่ไม่ ถูกต้องให้ถูก ต้องสมบูรณ์

สุชาติ ศิริสุขไพบูลย์ (2526 : 39-40) ได้กล่าวว่า การสอนทักษะปฏิบัติก็ย่อมต้องมี ขั้นตอนตามขั้นตอนการเรียนรู้เช่นกัน ขั้นตอนในการสอนทักษะปฏิบัติควรปฏิบัติตามลำดับขั้นตอน 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นการกล่าวนำ (Introduction) ในขั้นตอนนี้ เป็นขั้นตอนเริ่มต้นของ ขบวนการเรียนรู้กระทำเพื่อ

- ให้ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับเรื่องที่จะเรียน
- ทดสอบพื้นฐานความรู้เดิมของผู้เรียน
- สร้างความสนใจ สร้างปัญหา สร้างแรงจูงใจ
- จัดตำแหน่งของผู้เรียนให้เหมาะสม ก่อนการเริ่มต้นด้วยเนื้อหาวิชา

เนื้อหาวิชา

2. ขั้นการสาธิตจากครู (Demonstration from the Teacher) หลังจาก นำเข้าสู่บทเรียนแล้ว ซึ่งหมายถึงว่าได้ข้อมูลจากผู้เรียนแล้ว ได้ชี้แจงให้ผู้เรียนได้ทราบเป้าหมายที่จะ เรียนจะฝึกกันแล้ว ผู้เรียนได้มีปัญหามีความพร้อม มีความสนใจที่จะแก้ปัญหานั้นกันแล้ว ผู้สอนก็ ควรจะเริ่มให้เนื้อหาด้วยการกล่าวถึงหลักทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง อธิบายลักษณะงานวิธีการทำงาน โดยมี รายละเอียดตามลำดับดังนี้

- แสดงให้ผู้เรียนดูว่าทักษะที่จะเรียนกันนั้นปฏิบัติได้จริง
- สาธิตพร้อม ๆ กับอธิบายงานว่า จะทำอะไร (What), ทำอย่างไร (How), และ ทำไมจึงต้องทำเช่นนั้น (Why) อาจจะทำการอธิบายประกอบคำถามก็ได้
- สาธิตซ้ำอีกครั้ง แต่สรุปเท่าที่จำเป็นที่สำคัญจริง ๆ
- ทวนซ้ำอีกครั้ง (ถ้าจำเป็น)

3. ขั้นการสาธิตจากผู้เรียน (Demonstration from the Learner) ควรจะ ให้โอกาสแก่ ผู้เรียนได้สาธิตด้วยทั้งนี้โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อ

- ให้ผู้เรียนลองปฏิบัติให้ดูว่าทำได้หรือไม่ พร้อมกับการตรวจ-ปรับ

-อาจให้ผู้เรียนปฏิบัติพร้อมกับการอธิบาย โดยผู้สอนต้องคอยถามจุดสำคัญของเนื้อหาในแต่ละช่วงด้วยคำถาม “ทำอะไร” “อย่างไร” “ทำไมต้องทำอย่างนั้น”

-ให้ผู้เรียนหมุนเวียนกันสาธิต พร้อมอธิบายสรุปเฉพาะจุดสำคัญ

-ผู้สอนต้องมั่นใจว่าผู้เรียนทำได้โดยไม่ผิดพลาด หากไม่แน่ใจให้ผู้เรียนทำซ้ำให้ดูใหม่จนแน่ใจ

4. ขั้นให้แบบฝึกหัดและตรวจผลสำเร็จ (Exercise and Progress) เมื่อแน่ใจว่าผู้เรียนทำได้แล้วโดยไม่ผิดพลาด จึงจะมอบหมายให้ทำงานได้เพราะการฝึกทักษะปฏิบัติโดยใช้เครื่องจักร มีอันตรายมาก และอีกประการหนึ่งคือ ทักษะที่ฝึกจะลืมได้ยากดังนั้นหากฝึกในทางที่ผิดย่อมแก้ไข ให้ได้ได้ยาก ในขั้นนี้ผู้สอนอาจทำตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

-มอบงานฝึกให้ผู้เรียนไปปฏิบัติ

-คอยตรวจสอบขณะปฏิบัติอยู่เสมอด้วยการถาม สังเกตพฤติกรรม และตรวจดูชิ้นงานที่ฝึก

-ชมเชย เสริมกำลังใจ เมื่อผู้เรียนทำได้สำเร็จ และให้การตรวจ-ปรับ แก้ไขเมื่อผลงานไม่สำเร็จผล

พวงเพ็ญ อินทรประวัตติ (2532 : 105-106) ได้กล่าวว่า รูปแบบการสอนการฝึกทักษะมีขั้นตอนการสอนตามรูปแบบการฝึกนี้แบ่งออกได้เป็น 5 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ระบุจุดมุ่งหมาย จุดมุ่งหมายต้องชัดเจน นักเรียนทุกคนเข้าใจดีว่าต้องการให้เขาทำอะไร

2. การอธิบายแนวทฤษฎี เมื่อบอกว่าต้องการให้นักเรียนทำอะไรแล้ว ครูก็อธิบายให้เหตุผลตามทฤษฎีว่าทำไมจึงต้องทำให้ได้ตามจุดมุ่งหมายนั้น การทำอย่างนี้จะช่วยทำให้ผู้เรียนเข้าใจเป้าหมายได้แจ่มแจ้งขึ้น และเข้าใจต่อไปว่าทำไมจึงต้องฝึกทักษะนั้น ๆ

3. สาธิตการกระทำที่ถูกต้อง ครูอาจจะให้นักเรียนดูการแสดงสาธิต ให้ดูแบบอย่างจากภาพยนตร์ในขั้นนี้จะเป็นขั้นที่บอกให้นักเรียนรู้ว่าการกระทำที่ถูกต้องนั้นเป็นอย่างไร

4. ฝึกหัดเลียนแบบและการรับข้อมูลย้อนกลับ เมื่อนักเรียนรู้ว่าจะต้องทำอะไรและทำอย่างไรแล้ว ครูก็ให้นักเรียนฝึกปฏิบัติ โดยเริ่มให้เลียนแบบจากครูให้เหมือนตามแบบให้มากที่สุด เมื่อนักเรียนทำตามแบบที่ครูทำให้อู แต่ยังไม่ถูกต้อง ครูก็อธิบายหรือทำให้อูใหม่จนกระทั่งนักเรียนสามารถทำตามแบบอย่างถูกต้อง หลังจากทีนักเรียนทำทำถูกต้องแล้ว ครูก็ให้ฝึกทำตามแบบที่ถูกต้องนั้นจนสามารถทำได้อย่างคล่องแคล่วเป็นอัตโนมัติต่อไป ส่วนการให้ข้อมูลป้อนกลับนั้นทำได้โดยการชมเชย การแสดงแบบที่ถูกต้องให้อู ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนรู้ว่าการปฏิบัติทำที่ถูกต้องนั้นเป็นอย่างไร เมื่อครูฝึกให้นักเรียนปฏิบัติเรื่องหนึ่งเรื่องใดแล้ว ก่อนที่ครูจะเริ่มฝึกเรื่องใหม่ต่อไป ครูต้องทดสอบเสียก่อนว่า เรื่องเดิมนั้นนักเรียนได้ปฏิบัติได้อย่างถูกต้องแล้วหรือไม่ เพราะถ้าไม่

ทำเช่นนั้นก็จะไม่สามารถฝึกเรื่องอื่น ๆ ให้ได้ เนื่องจากการฝึกในขั้นแรก ๆ นั้นจะต้องใช้เป็น พื้นฐาน ในการฝึกเรื่องอื่น ๆ ต่อไป

5. การถ่ายโอนความรู้และทักษะ ในการเรียนนั้น ครูอาจจะให้นักเรียน ทดลองฝึกในห้องเรียน หลังจากนั้นนักเรียนสามารถกระทำได้อย่างถูกต้องแล้ว ครูก็นำนักเรียนออกไป ฝึกซ้อมในสนาม ต่อไปก็จัดให้มีการแข่งขันกัน แล้วให้นักเรียนดูว่าการฝึกนั้นยังบกพร่องหรือไม่ อย่างไรโดยให้นักเรียนดูการกระทำของ เพื่อน ๆ ด้วยตนเอง และให้ข้อมูลย้อนกลับแก่เพื่อนด้วย เพื่อที่จะให้เพื่อน ๆ ได้กระทำได้อย่างถูกต้อง ครูอาจจะให้นักเรียนคนหนึ่งลองฝึกปฏิบัติ แล้วครูก็เป็น ผู้ให้ข้อมูลย้อนกลับ นักเรียนคนอื่น ๆ ก็เป็นผู้สังเกตการณ์และจดจำสิ่งที่เพื่อน ๆ ทำและฟังข้อมูล ย้อนกลับที่ครูให้ด้วย หลังจากนั้น นักเรียนก็วิเคราะห์ การกระทำของตนเองและตรวจสอบว่าตัวเอง ทำถูกต้องหรือไม่เอง สุดท้ายก็สามารถลงทำการแข่งขันได้จริง ๆ แต่ครูผู้สอนก็ยังคงให้ข้อมูลย้อนกลับ อีกเรื่อย ๆ แม้กระทั่งในขณะที่ทำการแข่งขัน

มาลินี จุฑะรพ (2537 : 133) ได้กล่าวไว้ว่า การสอนเพื่อให้เกิดทักษะควรดำเนินการ ให้ครบ 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นให้ความรู้ ในการฝึกทักษะเรื่องใดก็ตาม ผู้ฝึกจะต้องให้ความรู้ ว่า ทักษะที่จะฝึกนั้นมีขั้นตอนอย่างไร อาจใช้วิธีการบรรยาย สาธิต ให้ชมวิดิทัศน์ ฉายสไลด์ประกอบคำ
2. ขั้นให้ลงมือปฏิบัติ ในการฝึกทักษะจะต้องให้ทั้งความรู้และให้ลงมือ ปฏิบัติจริง ๆ เพื่อให้เกิดความถูกต้องและยืนยันว่าปฏิบัติได้จริงได้
3. ขั้นให้ทดสอบความถูกต้องรวดเร็ว ในการฝึกทักษะที่ที่จะต้องมีการ ทดสอบว่าทำได้ถูกต้องและรวดเร็วเพียงใด ผู้รับการฝึกทักษะมีความมั่นใจและสามารถปฏิบัติ ทักษะ ดังกล่าวได้โดยอัตโนมัติหรือไม่เพียงใด ถ้าทำได้ครบทั้ง 3 ขั้นตอน ก็เป็นที่ยืนยันได้ว่าบุคคลนั้นเกิด ทักษะแล้ว

พรรณี ข เจนจิต (2538 : 539-541) ได้อธิบายถึง การสอนทักษะ ไว้ดังนี้

1. บอกให้ผู้เรียนทราบว่าทำอะไร ชี้แจงให้เห็นความสำคัญเพื่อเราให้ ผู้เรียนเกิดความสนใจ และกระตุ้นให้เห็นว่าสิ่งนั้นมีความจำเป็นสำหรับตนอย่างไร ต่อจากนั้นจึงสาธิต ให้ดูตั้งแต่ต้น จนจบเพื่อให้ผู้เรียนจัดระบบสิ่งที่จะเรียนเป็นเรื่องเป็นราวเมื่อสาธิตจบ อธิบายให้เข้าใจ ถึงความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งต่าง ๆ เน้นจุดที่สำคัญหรือจุดที่จะต้องสังเกตโดยเขียนบนกระดาน ซึ่งครู จะสามารถอ้างอิงถึงเมื่อแสดงให้ดูอีกครั้ง โดย ทำไปที่ละขั้น
2. ให้ผู้เรียนมีโอกาสได้ฝึกหัดทันทีหลังจากการสาธิต สิ่งที่ต้องคำนึงถึงการ ทำซ้ำและการเสริมแรง ถ้าเครื่องใช้ไม่พอ ให้สาธิตกับผู้เรียนเป็นกลุ่มเล็ก ๆ เพื่อให้ผู้เรียนทุกคนมี โอกาสฝึกหัด และครูจะได้ให้การเสริมแรงอย่างทั่วถึง การฝึกทักษะจะเสียเวลาเปล่าถ้าเด็กไม่มีโอกาส ได้ฝึกหัด ในช่วงฝึกหัดจะได้ผลดีถ้าผู้เรียนอยู่ในสภาพกระตือรือร้นซึ่งหมายถึงครูให้การเสริมแรง

เป็นการกระตุ้นทุกครั้ง ถ้าพบว่าในขณะที่ฝึกหัดมีคนบางคนทำผิด ให้สาธิตใหม่อย่าทำเฉพาะคน เพราะผู้เรียนจะคิดว่าตัวเองเข้าใจอะไรยากกว่าเพื่อน ๆ หรือบางครั้งเพื่อนในห้องอาจจะคิดว่าทำไมครูจะต้องเอาใจใส่กับผู้เรียนบางคนเป็นพิเศษซึ่งความคิดทั้ง 2 อย่างนี้ไม่มีผลดีทั้งสิ้น

3. ในขณะที่ฝึกหัดให้คำแนะนำเพื่อช่วยให้ผู้เรียนทำทักษะนั้น ๆ ได้ด้วยตนเอง

4. ให้คำแนะนำในลักษณะที่อยู่ในบรรยากาศที่สบาย ๆ ไม่วิจารณ์

5. ในการฝึกหัด การเน้นสิ่งที่ถูกเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ แต่บางครั้งการทำสิ่งที่ผิดพลาดจนเกินกว่าเหตุก็จะช่วยแก้ไขข้อผิดพลาดให้ถูกต้อง

ไพโรจน์ ธีรณนากุล (2542 : 134-135) ได้กล่าวว่า การสอนทักษะปฏิบัติ ต้องดำเนินด้วยวิธีการที่จะส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามลำดับขั้นตอนที่เหมาะสม ในการสอนทักษะปฏิบัติมีลำดับขั้น 4 ขั้น ดังนี้คือ

1. ขั้นกล่าวนำ (Introduction) เพื่อสร้างความสนใจ ชี้แจงให้ผู้เรียนทราบเป้าหมายที่จะฝึกกัน ตลอดจนจัดตำแหน่งผู้เรียนให้เหมาะสมก่อนเริ่มต้นให้เนื้อหาวิชา

2. ขั้นการสาธิตจากครู (Demonstration from the teacher) อธิบายลักษณะงานวิธีการทำงาน แล้วสาธิตพร้อม ๆ กับอธิบายด้วย

3. ขั้นการสาธิตจากผู้เรียน (Demonstration from the learner) ให้ผู้เรียนลองปฏิบัติได้เพียงใด ซึ่งจะเป็น Feed back ให้ครูผู้สอนปรับปรุงในการสอน

4. ขั้นให้การฝึกหัดและตรวจผลสำเร็จ (Exercise and Progress) ต้องแน่ใจว่าผู้เรียนทำได้ แล้วโดยไม่ผิดพลาด จึงจะมอบหมายให้ทำงานได้

ปรียาพร วงศอนุตรโรจน์ (2543 : 101-103) ได้กล่าวถึง การสอนทักษะปฏิบัติมีขั้นตอนดังนี้

1. วิเคราะห์ทักษะนั้น ต้องพิจารณาแยกแยะรายละเอียดของทักษะนั้นออกมา

2. ตรวจสอบความสามารถเบื้องต้นที่เกี่ยวกับทักษะของผู้เรียน ว่ามีอะไรเพียงใดให้ทดสอบการปฏิบัติเบื้องต้นต่าง ๆ ตามลำดับก่อนหลัง

3. จัดการฝึกหน่วยย่อยต่าง ๆ และฝึกหนักในหน่วยที่ขาดไป และอาจจะฝึกสิ่งที่เขาพอ เป็นอยู่แล้วให้ชำนาญเต็มที่ และให้ความสนใจในสิ่งที่ยังไม่ชำนาญ

4. ขั้นอธิบายและสาธิตทักษะให้ผู้เรียน เป็นการแสดงทักษะทั้งหมด ทั้งการอธิบายและการแสดงให้เห็นตัวอย่าง โดยให้ผู้เรียนดูภาพยนตร์หรือผู้เชี่ยวชาญแสดงให้ดู ในขั้นต้นไม่จำเป็นต้องอธิบายมาก ให้ผู้เรียนดูตัวอย่างและสังเกตเอง เพราะถ้าอธิบายมากจะเป็นสิ่งรบกวนการสังเกตของผู้เรียน การใช้ภาพยนตร์สอนทักษะต่าง ๆ นั้นมีคุณค่าอย่างยิ่ง ในขั้นแรกของการเรียน

และขั้นสุดท้ายของการเรียน เพราะเมื่อผู้เรียนมีทักษะในขั้นสูงแล้ว ก็อาจจะหันมาพิจารณารายละเอียดจากภาพยนตร์อีกครั้งหนึ่ง การใช้ภาพยนตร์นั้น เมื่อดูแล้วควรอภิปรายโดยให้ผู้เรียนอธิบายเป็นคำพูดของเขาเอง และควรฉายให้ดูอีกครั้งก่อนที่จะลงมือปฏิบัติ

5. ขั้นตอนการจัดภาวะเพื่อการเรียน 3 ประการ คือ

5.1 จัดลำดับขั้นสิ่งเร้าและการตอบสนอง ให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติอย่างถูกต้องตามลำดับก่อนหลัง สิ่งใดที่เกี่ยวกับต้องจัดให้ติดต่อกัน

5.2 การปฏิบัติ ต้องจัดกำหนดเวลาของการปฏิบัติให้ดี จะใช้เวลาแต่ละครั้งนานเท่าใด หรือแต่ละครั้งจะมีการหยุดพักมาน้อยเพียงใด การฝึกแต่ละอย่างอาจใช้ครั้งเดียวหรือหลายครั้งจะต้องคิดพิจารณาให้ดี จะใช้การปฏิบัติแบบแบ่งปฏิบัติหรือฝึกแบบรวดเร็วเดียวกันขึ้นอยู่กับขั้นต่าง ๆ ของการเรียนรู้ทักษะ ในขั้นสุดท้ายของการเรียนทักษะอาจจะใช้การฝึกฝนนานได้

5.3 ให้รู้ผลของการปฏิบัติ การรู้ผลนั้นมี 2 อย่าง คือ รู้จากคำบอกเล่าของครูผู้สอนและรู้ผลโดยตัวเอง ในขั้นแรก ๆ บอกเล่าว่าเขามีข้อบกพร่องอย่างไร แบบนี้เป็นการรู้ผลจากภายนอกเป็นการบอกให้รู้ว่าจะแก้ไขอย่างไร พอผู้เรียนก้าวหน้าไปถึงขั้นที่สองและขั้นที่สามคือมีความชำนาญมากขึ้น เขาจะสังเกตตัวเอง เป็นการรู้ผลจากตัวเองโดยดูจากผลของการเคลื่อนไหว

จากการศึกษารูปแบบการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะปฏิบัติจากนักการศึกษาหลาย ๆ ท่าน จะเห็นได้ว่าขั้นตอนของรูปแบบการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะปฏิบัติของนักการศึกษาหลาย ๆ ท่าน จะมีขั้นตอนที่คล้าย ๆ กัน จะแตกต่างกันบ้างในเรื่องการกำหนดหัวข้อของขั้นตอน และรายละเอียดบางหัวข้อย่อยเท่านั้น ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำมาวิเคราะห์และสังเคราะห์เป็นขั้นตอนการเรียนการสอนฝึกปฏิบัติเพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติ เรื่อง ร่างมาตรฐาน โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติ ของเดวิส ร่วมกับ แอปพลิเคชัน TikTok

การวัดทักษะปฏิบัติ

สุวิมล ร่องวาณิช (2547 : 2) ได้กล่าวว่า การวัดทักษะปฏิบัตินั้นต้องมีการให้ผู้เรียนมีการปฏิบัติงาน หากประมวลแนวคิดของนักวัดผลทั้งหลายจะพบว่าทักษะการปฏิบัติงานเป็นความสามารถซึ่งอาจจะเป็นด้านสมอง (Cognitive Skills) หรือไม่ใช่ทางสมอง (Non-cognitive Skills หรือ Manual Skills) ก็ได้ ทั้งนี้ทักษะ ดังกล่าวสามารถทดสอบได้โดยให้ผู้ถูกทดสอบ “แสดง” (Perform) ให้ดูเพื่อจะได้มีข้อมูลในการตัดสินระดับความสามารถในการปฏิบัติงานทั้งความถูกต้องในกระบวนการปฏิบัติงานหรือคุณภาพของผลงานที่ เป็นผลมาจากกระบวนการปฏิบัตินั้น หรือทั้งกระบวนการและผลงาน การวัดทักษะปฏิบัติจึงเป็นกระบวนการที่วัดทักษะการปฏิบัติโดยสิ่งที่วัดหรือทักษะที่วัด (Object of Measurement) เป็นความสามารถด้านใดก็ได้ จุดสำคัญอยู่ที่ว่าพฤติกรรมที่แสดงออกให้เห็นนั้นเป็นการตอบสนองต่อสิ่งเร้าในรูปของการปฏิบัติ

การวัดทักษะปฏิบัติเป็นการวัดที่ใช้สถานการณ์เพื่อทดสอบการปฏิบัติงานของบุคคล ซึ่งส่วนใหญ่ เป็นการวัดพฤติกรรมการทำงานทีละคน ทั้งนี้ผู้ถูกวัดจะได้รับมอบหมายให้ทำงานชิ้นใดชิ้นหนึ่ง มีกระบวนการทำงานตามขั้นตอนที่ควรจะเป็น จุดมุ่งหมายสุดท้ายได้เป็นผลงานออกมา การวัดทักษะปฏิบัติจึงเป็นการวัดกระบวนการปฏิบัติงาน (Process) และการวัดคุณภาพของงานที่ได้จากการปฏิบัติ (Product) (สุวิมล ว่องวานิช, 2547 : 2-3)

1. การประเมินผลการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ

สุชาติ ศิริสุขไพบูลย์ (2526 : 89-90) ได้กล่าวว่า การตรวจสอบความสามารถทางทักษะภาคปฏิบัตินั้น อาจกระทำได้ด้วยการกำหนดงานให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติซึ่งบางครั้งอาจเรียกว่า Performance Test ซึ่งต้องการให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติทักษะนั้น แล้วผู้สอนก็ทำการตรวจสอบและสังเกตพฤติกรรมในขณะที่ปฏิบัติงาน และตรวจสอบคุณภาพของชิ้นงานสำเร็จที่ผู้เรียนได้กระทำขึ้น

1. การตรวจสอบความรู้ ความเข้าใจเนื้อหาทางทฤษฎี กระทำได้ทั้งระหว่างการเรียนการสอนและหลังบทเรียนแล้ว การตรวจสอบความรู้ทางทฤษฎีนี้อาจกระทำได้ด้วยการใช้แบบทดสอบทางข้อเขียน การสัมภาษณ์ผู้เรียน การใช้คำถามปากเปล่าในขณะที่สอน หรือการอภิปรายกลุ่มของผู้เรียน การตรวจสอบความรู้ความเข้าใจเนื้อหาทางทฤษฎีนี้ อาจทำการวัดหรือตรวจสอบในด้านต่างๆ ดังนี้

- ความสามารถในการอ่านแบบ ไดอะแกรม สัญลักษณ์ หรือการใช้หนังสือ ตำรา และคู่มือต่าง ๆ ในการปฏิบัติงาน

- เนื้อหาความรู้ทางทฤษฎีที่สัมพันธ์กัน และความคิดในเหตุผลต่าง ๆ
- ความสามารถในการวิเคราะห์งาน และวางแผนขั้นตอนการทำงานนั้น ๆ
- กฎเกณฑ์และหลักความปลอดภัยในการทำงาน

2. การตรวจสอบความสามารถในการปฏิบัติงาน การตรวจสอบความสามารถในการปฏิบัติงานนี้รวมถึงความสามารถทางกล้ามเนื้อ (Motor Skill) และทัศนคติที่ดีต่อการทำงานซึ่งสามารถกระทำได้ในระหว่างการปฏิบัติงานของผู้เรียน ด้วยการสังเกตการทำงาน การสัมภาษณ์ หรือการอภิปรายกลุ่มของผู้เรียน การตรวจสอบความสามารถในการปฏิบัติงาน อาจทำการวัดหรือตรวจสอบในด้านต่าง ๆ ดังนี้

- ทักษะทางด้านความถูกต้อง และความปลอดภัยในการใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ ซึ่งรวมถึงการใช้การบำรุงรักษา และการเก็บเครื่องมือและอุปกรณ์ต่าง ๆ

- ความสามารถในการเตรียมงาน และลำดับขั้นตอนการทำงานตั้งแต่ต้นจนกระทั่งสำเร็จ

- ระยะเวลาในการทำงานจนกระทั่งสำเร็จ

- นิสัย ทศนคติ และความขยันในการทำงาน

ผลจากการสังเกตและตรวจสอบความสามารถในการทำงานของผู้เรียนนั้นนอกจากจะให้ผลดีในด้านการเรียนของผู้เรียนแล้ว ยังใช้เป็นข้อมูลในการให้คะแนนการทำงานซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการประเมินผลการเรียนของผู้เรียนด้วย เพราะการประเมินผลการเรียนด้วยการพิจารณาเฉพาะผลงานหรือชิ้นงานสำเร็จ แต่เพียงอย่างเดียวย่อมไม่ถูกต้องนัก

3. การตรวจสอบคุณภาพผลงานหรือชิ้นงานสำเร็จ การตรวจสอบคุณภาพผลงานของผู้เรียนนี้ กระทำได้หลังบทเรียนเมื่อผู้เรียนปฏิบัติงานเสร็จและนำผลงานนั้นมาส่ง การตรวจสอบคุณภาพผลงานนี้ เป็นการประเมินคุณภาพของชิ้นงานที่สำเร็จรูปซึ่งวัดในรูปของความละเอียด ประณีตของงาน ความถูกต้อง และความเที่ยงตรงต่อขนาดตามแบบงานทั้งในจุดที่มองเห็นได้และ จุดที่มองไม่เห็น ซึ่งอาจใช้เครื่องมือช่วยในการตรวจสอบด้วย

การตรวจสอบคุณภาพผลงานสำเร็จนี้ ควรคำนึงถึงความเที่ยงตรงในการตรวจสอบ ด้วยการตรวจคุณภาพโดยใช้เครื่องมือตรวจสอบ เช่น พิจารณาที่ขนาด (Objective Valuation) และแม้ในการตรวจคุณภาพของผลงานในบางจุด เช่น รูปทรงภายนอกของชิ้นงานความสวยงามของชิ้นงาน เป็นต้น อาจต้องอาศัยการตรวจโดยใช้ความนึกคิดของผู้ตรวจ(Subjective Valuation) ซึ่งผู้ตรวจต้องตรวจด้วยใจที่เป็นธรรม และอาจให้ผู้ตรวจหลายคน ซึ่งต้องใช้แบบประเมินผลในการตรวจสอบผลงานนั้น

นวลจิตต์ เขาวีรดิพงษ์ (2534 : 51-53) อ้างอิงจาก Singer. 1982. The Learning of Motor Skills.) ได้กล่าวว่า การประเมินผลการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ สามารถทำได้โดยการทดสอบความสามารถทางกล้ามเนื้อของผู้เรียนที่แสดงออกมาในเรื่องของความเร็ว ความถูกต้อง ความแข็งแรง ความคงทนและการประสานสัมพันธ์กัน ในการทดสอบดังกล่าวครูจะต้องทำการทดสอบความสามารถในด้านต่าง ๆ ดังกล่าวนี้อย่างน้อยหนึ่งอย่างหรือมากกว่านั้น ตามรายละเอียดต่อไปนี้

ความเร็ว (Speed) สามารถวัดได้ในรูปของปริมาณงานที่ผู้เรียนสามารถทำได้ภายในระยะเวลาที่กำหนด เช่น จำนวนคำต่อหน้าที่พิมพ์ได้ หรือในรูปของเวลาที่ต้องใช้ในการทำงานที่กำหนดได้ให้แล้วเสร็จ

ความถูกต้อง (Accuracy) สามารถวัดได้จากการนับจำนวนที่ผิด หรือระยะทางที่ห่างออกไปจากเป้าหมาย

ความแข็งแรง (Strength) สามารถวัดได้จากสิ่งที่มีน้ำหนักขนาดต่าง ๆ หรือแรงกลที่ปรากฏในมาตรวัดมักใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของชิ้นงาน

สุวิมล ว่องวาณิช (2547 : 3) ได้กล่าวว่า การประเมินการปฏิบัติช่วยให้ผู้สอนได้ทราบถึงความสามารถ นิสัย วิธีการทำงานของผู้เรียน และพฤติกรรมต่าง ๆ ของผู้เรียนในลักษณะที่เป็นความจริง เช่น ความสามารถในการใช้ภาษาต่างประเทศ ความสามารถในการทดลองทาง

วิทยาศาสตร์ การสาธิตผลงาน การทำงานกับกลุ่มเพื่อน การใช้อุปกรณ์ในการปฏิบัติงาน ผู้สอนสามารถสังเกตและประเมินความสามารถของผู้เรียนได้ ในกิจกรรมต่าง ๆ ที่ต้องอาศัยความสามารถของผู้เรียนอย่างหลากหลาย เช่น วิธีการวัดและประเมินผลการปฏิบัติงานนอกจากจะใช้วิธีการสังเกตการสัมภาษณ์ผู้เรียนทั้งกระบวนการและผลการทำงานแล้ว ผู้สอนอาจใช้วิธีการสอบที่เรียกว่า Performance Test เช่น การสอบภาคปฏิบัติในวิชาวิทยาศาสตร์ การสอบภาคปฏิบัติในวิชาดนตรี นาฏศิลป์ การสอบภาคปฏิบัติในวิชาพลศึกษา เป็นต้น

สุวิมล ว่องวาณิช (2547 : 4-5) ได้แบ่งคุณลักษณะของการวัดออกเป็น 2 ด้าน คือ

1. คุณลักษณะที่ใช้วัดกระบวนการ ขึ้นอยู่กับธรรมชาติของงานที่ให้ผู้เรียนปฏิบัติ ลักษณะสำคัญที่ควรวัดจำแนกได้ 2 ประการ คือ ประสิทธิภาพในการทำงาน (Efficiency of the Process) และความถูกต้องของกระบวนการทำงาน (Accuracy of the Process) คุณลักษณะที่ใช้ในการวัดกระบวนการ โดยทั่วไปสามารถแบ่งเป็นลักษณะย่อย ๆ ได้ดังนี้

1.1 คุณภาพขณะปฏิบัติงาน

1.1.1 ความผิดพลาดที่เกิดขึ้นขณะปฏิบัติ

1.1.2 ความคล่องแคล่วว่องไวในการปฏิบัติ

1.1.3 การเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์อย่างเหมาะสมกับงานที่ปฏิบัติ

1.2 เวลา คือ ปริมาณเวลาที่ใช้ในการปฏิบัติ (ใช้เวลาน้อย)

1.3 ทักษะการปรับปรุงงาน คือ การลดขั้นตอนการทำงานให้สั้นขึ้น

1.4 ความปลอดภัยในการทำงาน

1.4.1 ความปลอดภัยในการใช้เครื่องมือ

1.4.2 จำนวนอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นขณะทำงาน

1.5 ความสิ้นเปลืองของทรัพยากร คือ จำนวนวัสดุที่ใช้เกิน

2. คุณลักษณะที่ใช้วัดผลงาน คุณภาพของผลงานเป็นผลมาจากคุณภาพของกระบวนการทำงาน การตัดสินใจคะแนนคุณภาพของผลงานขึ้นอยู่กับมาตรฐานของผู้ประเมิน การตัดสินผลงานต้องอิงคุณลักษณะที่วัดซึ่งยึดเป็นเกณฑ์ที่ตกลงร่วมกันระหว่างผู้ประเมิน และต้องอาศัยผู้ประเมินที่มีความชำนาญในเรื่องนั้นจริง ๆ คุณลักษณะที่ใช้ในการวัดผลงานโดยทั่วไปสามารถแยกออกเป็นลักษณะย่อย ๆ ได้ ดังนี้

2.1 คุณภาพของผลงาน

2.1.1 ผลงานมีคุณภาพสอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐาน

2.1.2 จุดดีจุดเด่นของผลงาน

2.1.3 ความเหมาะสมในการนำไปใช้

2.1.4 ลักษณะภายนอกที่ปรากฏ เช่น ความสวยงาม

ความประณีต

2.2 ปริมาณงาน คือ ปริมาณของผลผลิตที่ทำได้ภายใต้เวลาที่

กำหนด

2.3 ทักษะการปรับปรุงงาน

2.3.1 พัฒนาการของผลงานในเชิงคุณภาพ

2.3.2 พัฒนาการของผลงานในเชิงปริมาณ

2.4 ความปลอดภัยของผลงาน คือ ระดับความปลอดภัยของ

ผลผลิตเมื่อนำไปใช้จริง

2.5 ความสิ้นเปลือง/ผลเสีย คือ จำนวนชิ้นงานที่ทำแล้วใช้ไม่ได้

หรือยอมรับไม่ได้

สรุปได้ว่า การประเมินทักษะปฏิบัติ เป็นการตรวจสอบความสำเร็จของผู้เรียนทางด้านการปฏิบัติ ซึ่งกระทำได้ 3 ประการ คือ

1. การตรวจสอบความรู้ ความเข้าใจเนื้อหาทางทฤษฎี
2. การตรวจสอบความสามารถในการปฏิบัติงาน
3. การตรวจคุณภาพผลงานสำเร็จ

การประเมินทักษะปฏิบัติต้องครอบคลุมการทดสอบความสามารถในด้านความเร็ว, ความถูกต้อง และความแข็งแรง

2. เครื่องมือวัดทักษะปฏิบัติ

ในการประเมินทักษะปฏิบัติ โดยส่วนมากผู้ตรวจต้องให้คะแนนกระบวนการหรือผลงานของผู้เรียน หากไม่มีเครื่องมือและเกณฑ์ในการตัดสินก็ยากที่จะหาความเที่ยงตรงได้ดังนั้นจึงมีการสร้างเครื่องมือเพื่อช่วยให้ผู้ตรวจให้คะแนนได้สะดวกและเที่ยงตรงมากขึ้น เครื่องมือในการวัดทักษะปฏิบัติ มีหลายแบบดังนี้

1. แบบบันทึก (Record) การบันทึกมักเป็นวิธีการที่ไม่ได้กำหนดรูปแบบไว้อย่างชัดเจนเหมือนวิธีอื่น ๆ ผู้บันทึกค่อนข้างมีอิสระในการบันทึกลงไปมากกว่าเครื่องมือชนิดอื่นการบันทึกเพียงครั้งเดียวไม่สามารถให้ข้อมูลที่มีความหมายนัก แต่การบันทึกต่อเนื่องหลาย ๆ ครั้งจะทำให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจนขึ้น การบันทึกไม่ควรลงความเห็นของผู้บันทึกลงไป ยกเว้นให้เขียนแยกให้ชัดเจน (สมศักดิ์ สินธุเวชชัย, 2530 : 110-111)

2. แบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) มาตราส่วนประมาณค่าไม่ได้มีความแตกต่างจากแบบสำรวจรายการมากนัก เพียงแต่มีการขยายลำดับคะแนนที่ให้เพิ่มขึ้น

แต่เป็นที่นิยมในการใช้วัดการปฏิบัติมากกว่าเพราะมีคุณลักษณะที่ต่อเนื่อง อาจทำเป็น 2 ระดับ จนถึง 10 ระดับ แต่นิยมทำเป็นเลขที่มากกว่า เช่น 3, 5, 7 ระดับ (ส.วาสนา ประวาลพฤกษ์, 2527 : 3)

3. แบบจัดอันดับ (Ranking) การจัดอันดับเป็นวิธีที่จะเรียงลำดับผู้เรียนในคุณสมบัติหนึ่ง ๆ ตามที่กำหนดให้ซึ่งสามารถใช้ในการวัดวิธีหรือผลงานได้ แต่ส่วนใหญ่ใช้ในการวัดผลงานมากกว่า การจัดอันดับมีความเชื่อมั่นสูงขึ้นถ้าจัดอันดับด้วยคุณสมบัติใดคุณสมบัติหนึ่งโดยเฉพาะ และมีนิยามของคุณสมบัตินั้นชัดเจน ในการจัดอันดับคุณภาพผลงาน ซึ่งมักใช้ในการสอบด้านการปฏิบัตินั้น ครูอาจจะแบ่งคุณภาพผลงานออกเป็นหลายประการแล้วจัดอันดับทีละคุณภาพ การจัดอันดับที่ง่ายและสะดวก โดยมากนิยมใช้หลักการแบ่งทีละ 3 ดังนี้ (ส.วาสนา ประวาลพฤกษ์, 2527 : 2-3)

3.1 นำผลงานทั้งหมดมาแบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ สูง ปานกลาง และต่ำ

3.2 นำกลุ่มปานกลางมาพิจารณาแบ่งเป็น 3 อีกครั้ง หลังจากนั้นทำเช่นเดียวกันในกลุ่มสูง และกลุ่มต่ำ

3.3 กำหนดให้กลุ่มสูงเป็น 9, 8, 7 ซึ่ง 9 คือ กลุ่มที่มีผลงานดีที่สุดในกลุ่มสูง และ 7 คือ กลุ่มที่มีผลงานต่ำที่สุดในกลุ่มสูง และให้กลุ่มกลางเป็น 6, 5, 4 และกลุ่มต่ำเป็น 3, 2, 1 ทั้งนี้ตัวเลขที่มีค่าสูงแทนคุณภาพงานที่สูง

3.4 นำกลุ่มที่อยู่ระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ คือ 7 และ 6 มาพิจารณาเพื่อโยกย้ายให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น และทำเช่นเดียวกันในกลุ่ม 4 และ 3

4. แบบสำรวจรายการ (Check List) แบบสำรวจรายการจะเป็นรายการที่กำหนดไว้เกี่ยวกับพฤติกรรมที่ต้องการให้กระทำหรือวิธีการที่มีจุดประสงค์จะให้ทำตามนั้น ผู้สังเกตจะตรวจสอบว่าผู้ถูกประเมินได้ทำตามรายการนั้นหรือไม่ การใช้แบบสำรวจรายการเป็นการกำหนดน้ำหนักคะแนนว่าได้หรือไม่ ถ้าผ่านหรือได้แสดงว่าผู้ปฏิบัติได้ทำตามรายการนั้นถูกต้อง ถ้าไม่ได้แสดงว่าทำไม่ถูกต้อง (สุนันท์ ศลโกสม. 2432: 70-71)

ในการสังเกตการณ์ปฏิบัติบางครั้งอาจให้ผู้สังเกตบันทึกลำดับที่ของการปฏิบัติหรือพฤติกรรมตามลำดับตั้งแต่ 1 เป็นต้นไปได้ ซึ่งในลักษณะนี้จะทำให้มองเห็นภาพรวมของการปฏิบัติงานอีกด้วย (ส. วาสนา ประวาลพฤกษ์. 2537: 36) ในบางครั้งอาจมีการระบุความถี่ของพฤติกรรมที่ทำด้วย เช่น ยิ้ม 3 ครั้ง ยกมือ 5 ครั้ง ซึ่งจะบอกถึงความเข้มข้นของการปฏิบัติเช่นกัน (Tuckman. 1976: 174; Mehran's; & Lehman. 1978: 351)

สรุปได้ว่าเครื่องมือที่ใช้ในการวัดทักษะปฏิบัติ ได้แก่ แบบบันทึก (Record) การบันทึกมักเป็นวิธีการที่ไม่ได้กำหนดรูปแบบไว้อย่างชัดเจนเหมือนวิธีอื่น ๆ , แบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) มาตราส่วนประมาณค่าไม่ได้มีความแตกต่างจากแบบสำรวจรายการมากนัก เพียงแต่มีการขยายลำดับ

คะแนนที่ให้เพิ่มขึ้น , แบบจัดอันดับ (Ranking) การจัดอันดับเป็นวิธีที่จะเรียงลำดับผู้เรียนในคุณสมบัติหนึ่ง ๆ ตามที่กำหนดให้ซึ่งสามารถใช้ในการวัดวิธีหรือผลงานได้,แบบสำรวจรายการ (Check List) แบบสำรวจรายการจะเป็นรายการที่กำหนดไว้เกี่ยวกับพฤติกรรมที่ต้องการให้กระทำหรือวิธีการที่มีจุดประสงค์จะให้ทำตามนั้น

3. การสร้างเครื่องมือวัดทักษะปฏิบัติ

มีผู้เสนอหลักและขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือวัดทักษะปฏิบัติไว้หลายท่าน ดังนี้

ทักแมน (Tuckman, 1976 : 180–185) ได้เสนอขั้นตอนในการสร้างแบบทดสอบด้านการปฏิบัติโดยทั่วไปไว้ 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. กำหนดวัตถุประสงค์ของการปฏิบัติงานที่ชัดเจน คำบ่งชี้การกระทำ (Action Word) ที่ใช้ประจำคือ แสดงหรือสาธิต (Demonstrate) และสร้าง (Construct) ตัวอย่างของการ กำหนดจุดประสงค์ของการปฏิบัติ เช่น

1.1 เพื่อแสดงวิธีการแบ่งมูมออกเป็น 2 ส่วนเท่า ๆ กัน

1.2 เพื่อแสดงวิธีการวัดความต้านทานไฟฟ้า

2. กำหนดสถานการณ์ของการทดสอบที่ชัดเจน ซึ่งสถานการณ์ ดังกล่าวนี้อจะเป็นสิ่งที่อำนวยความสะดวกในการที่จะทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ต้องการ ได้แก่การกำหนดวัสดุอุปกรณ์ในการปฏิบัติงาน การกำหนดคำสั่งในการปฏิบัติงาน

3. กำหนดเกณฑ์ในการประเมินผลกระบวนการ (Process) และผลงาน (Product) อย่างชัดเจนที่จะทำให้เป็นการตัดสินใจที่มีความเป็นปรนัยมากขึ้น

4. สร้างแบบประเมินในการให้คะแนนการปฏิบัติงานซึ่งเป็นการนำเกณฑ์ในการประเมินงานที่ปฏิบัติที่ได้จัดทำขึ้นในข้อ 3 นำมาเรียงลำดับก่อนหลังตามข้อคำถาม และกำหนดให้น้ำหนักคะแนนเกณฑ์ แล้วแต่ความสำคัญในวิธีการปฏิบัติงาน ผู้ประเมินจะพิจารณาก่อนการปฏิบัติของผู้เข้าสอบว่าตรงตามเกณฑ์ที่ระบุไว้หรือไม่แล้วให้คะแนนตามเกณฑ์

Mehrens (1984 : 208) ได้กำหนดขั้นตอนในการพัฒนาแบบทดสอบด้านการปฏิบัติดังนี้

1. ทำการวิเคราะห์งาน (Job Analysis) เพื่อกำหนดว่ามีความสามารถอะไรบ้างที่ควรทดสอบ วิธีหนึ่งที่ดีที่สุดในการกำหนดคุณลักษณะเฉพาะที่จำเป็นของงานก็คือให้ผู้ทำการทดสอบ (Examiner) เรียนรู้งานและตรวจตราอย่างระมัดระวังในขั้นตอนการฝึกหัด วิธีนี้จะทำให้ผู้สร้างแบบทดสอบเห็นภาพพจน์ได้ว่า สภาพที่แท้จริงที่เกี่ยวข้องด้วยเป็นอย่างไร มากกว่าที่จะได้มาจากการสังเกตผลงานเพียง อย่างเดียว

2. เลือกงาน ทักษะและความสามารถที่มีความสำคัญที่จะเกี่ยวข้องในงาน และการปฏิบัติหรือทักษะบางอย่างควรระบุไว้ด้วยในการวิเคราะห์งาน หลังจากที่ได้ตัดสินใจแล้วว่า

ความสามารถอะไรบ้างที่จะถูกทดสอบ เราจะต้องกำหนดว่าการปฏิบัตินั้นเกี่ยวข้องกับกระบวนการหรือผลงานหรือทั้งสองประการร่วมกัน

3. การสร้างแบบฟอร์มการสังเกต หรือแบบฟอร์มการประเมิน ควรบอกชนิดของสิ่งที่ต้องมีการบันทึกประกอบการสังเกตด้วย เช่น คุณภาพของผลงานที่ทำ ความเร็วในการปฏิบัติงาน อย่างไรก็ตามควรให้ความสำคัญกับทักษะและความสามารถในการปฏิบัติ

4. สร้างรูปแบบของแผนงานตัวอย่าง เราทราบว่าไม่มีแบบทดสอบฉบับใดที่สามารถบรรจุทุกสิ่งทุกอย่างที่เราต้องการจะวัด สำหรับแบบทดสอบวัดด้านการปฏิบัติผู้สร้างต้องอาศัยหลักเกณฑ์จากการวิเคราะห์งาน แล้วเลือกงานที่สำคัญที่สุด

5. การสร้างแผนการดำเนินการสอบ เช่น เตรียมคำสั่ง ขอบเขตของเวลา วัสดุ คำแนะนำในการให้คะแนน และอื่น ๆ

6. ทดลองข้อสอบก่อนที่จะจัดทำรูปแบบข้อสอบ

สรุปได้ว่า การสร้างเครื่องมือวัดทักษะปฏิบัติ มีขั้นตอนในการสร้าง 4 ตอนดังนี้

1. กำหนดวัตถุประสงค์ของการปฏิบัติงานที่ชัดเจน คำบ่งชี้การกระทำ (Action Word) ที่ใช้ประจำ คือ แสดงหรือสาธิต (Demonstrate) และสร้าง (Construct) ตัวอย่างของการกำหนดจุดประสงค์ของการปฏิบัติ

2. กำหนดสถานการณ์ของการทดสอบที่ชัดเจนซึ่งสถานการณ์ดังกล่าวนี้จะเป็นสิ่งที่อำนวยความสะดวกในการที่จะทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ต้องการ

3. กำหนดเกณฑ์ในการประเมินผลกระบวนการ (Process) และผลงาน (Product) อย่างชัดเจนที่จะทำให้เป็นการตัดสินใจที่มีความเป็นปรนัยมากขึ้น

4. สร้างแบบประเมินในการให้คะแนนการปฏิบัติงานซึ่งเป็นการนำเกณฑ์ในการประเมินงานที่ปฏิบัติที่ได้จัดทำขึ้นในข้อ 3 นำมาเรียงลำดับก่อนหลังตามข้อคำถาม และกำหนดให้น้ำหนักคะแนนเกณฑ์ แล้วแต่ความสำคัญในวิธีการปฏิบัติงาน ผู้ประเมินจะพิจารณาก่อนการปฏิบัติของผู้เข้าสอบว่าตรงตามเกณฑ์ที่ระบุไว้หรือไม่แล้วให้คะแนนตามเกณฑ์

4. การกำหนดเกณฑ์การประเมินภาคปฏิบัติ

1. ความหมายของการประเมินภาคปฏิบัติ

การประเมินภาคปฏิบัติ (Performance Assessment) เป็นวิธีการที่ได้รับความนิยมมากขึ้น เนื่องจากเป็นรูปแบบที่เหมาะสมที่จะนำไปใช้ในการประเมินความคิดระดับสูง และใช้ในการตรวจสอบความรู้ ความคิดรวบยอด และทักษะจำเป็นของผู้เรียนที่จะใช้ทำงานให้ประสบความสำเร็จในศตวรรษที่ 21 ได้เป็นอย่างดี หากทำการค้นคว้าย้อนหลังไปจะพบว่า มีผู้ให้ความหมายของการประเมินภาคปฏิบัติไว้ดังนี้

มัทเชล (Marshall, 1971) ให้ความหมายของการวัดภาคปฏิบัติ หมายถึง การวัดที่เกี่ยวกับการเคลื่อนไหว หรือการตอบสนองที่เป็นการกระทำของผู้ถูกสอบ โดยปกติแล้ว การทดสอบจะเกิดขึ้นได้ ต้องจัดการให้ผู้ถูกสอบอยู่ในสถานการณ์ที่เป็นจริงหรือคล้ายของจริงให้มากที่สุด แต่ไม่ใช้การทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์แบบเขียนตอบ (paper and pencil)

Standards for Educational and Psychological Testing (1999) ให้ความหมายของการประเมินผลงานภาคปฏิบัติ หมายถึง การวัดที่เน้นผลผลิต และพฤติกรรมที่เกิดจากการนำความรู้และทักษะไปใช้ในบริบทหรือสถานการณ์ที่เป็นชีวิตจริงและด้วยการใช้สถานการณ์ที่เลียนแบบชีวิตจริง

Wiggins (2006) ให้ความหมายการประเมินภาคปฏิบัติว่า เป็นการปฏิบัติงานด้วยความรู้ในบริบทที่มีสภาพที่เป็นจริงเช่นเดียวกับการปฏิบัติของผู้ใหญ่ ขณะที่หน่วยงานการวิจัยทางการศึกษาของสหรัฐอเมริกา (Office Of Educational Research and Improvement Of the U.S. Department Of Education, 1993) ได้ให้ความหมายไว้ว่า “การประเมินภาคปฏิบัติเป็นรูปแบบของการทดสอบที่กำหนดให้ผู้เรียนปฏิบัติงานมากกว่ารูปแบบที่ให้เลือกคำตอบจากรายการที่จัดเตรียมให้แบบสำเร็จรูป เช่น ให้ผู้เรียนอธิบายเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ สร้างสมมุติฐานให้แกปัญหาทางคณิตศาสตร์ การแปลเป็นภาษาต่างประเทศ การดำเนินการวิจัยตามหัวข้อที่กำหนด

สุชาติ ศิริสุขไพบูลย์ (2526 : 95-96) ได้กล่าวถึงการกำหนดเกณฑ์การประเมินภาคปฏิบัติ สามารถทำได้ 2 ทาง คือ

1. กำหนดโดยอาศัยความนึกคิดของผู้ตรวจ (Subjective Evaluation) มาเป็นเกณฑ์จึงจำเป็นต้องใช้คนตรวจอย่างน้อย 2 คน การกำหนดเกณฑ์ด้วยวิธีนี้จะ เป็นลักษณะการให้คะแนนในชั้นวิธีการปฏิบัติงาน ลำดับขั้นการวางแผนโดยพิจารณาจาก

1.1 การใช้และวิธีการระวังกษาเครื่องมือและอุปกรณ์

1.2 ลำดับขั้นการทำงาน

1.3 การระวางอุบัติเหตุขณะทำงาน การใช้เครื่องป้องกัน

1.4 ความสะอาด ความเป็นระเบียบในการจัดวางเครื่องมือ

1.5 ความประหยัดวัสดุบางอย่าง เช่น น้ำมันหล่อลื่น เป็นต้น

คะแนนที่ได้จาก ผู้ตรวจสอบ 2 คน นำมาหาค่าเฉลี่ยเป็นคะแนนผลงานนั้นได้ เช่น

10 คะแนน สำหรับผลงานดี ลักษณะงานดี การใช้งานดี การทำงานดี

6 คะแนน สำหรับงานพอใช้ ลักษณะงานพอใช้ และใช้งานได้

1 คะแนน สำหรับผลงานใช้ไม่ได้ ลักษณะงานไม่ดี และใช้งานไม่ได้

0 คะแนน สำหรับกรณีที่ไม่มีผลงาน

2. กำหนดโดยพิจารณาที่ขนาดของผลงาน (Objective Evaluation) นับว่าเป็นการกำหนดที่มีความเที่ยงตรง แม่นยำและใช้เป็นมาตรฐานได้ เพราะใช้เครื่องมือในการตรวจสอบได้ พิจารณากำหนดได้ดังนี้

10 คะแนน สำหรับงานที่อยู่ในพิภพที่กำหนดให้

7 คะแนน สำหรับงานที่มีขนาดอยู่นอกพิภพไม่เกิน $\pm$ ร้อยละ 25 ของพิภพ

1 คะแนน สำหรับงานที่มีขนาดอยู่นอกพิภพไม่เกิน $\pm$ ร้อยละ 50 ของพิภพ

0 คะแนน สำหรับกรณีที่ไม่มีผลงาน

นอกจากแนวทางการกำหนดเกณฑ์การประเมินทั้ง 2 แนวทางดังกล่าว ประสงค์ พรจินดารักษ์ (2530: 13) ยังได้กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนเวลาในการปฏิบัติงานด้วย โดยเมื่อเวลาการปฏิบัติงานไว้ $\pm$ ร้อยละ 15 ของเวลาที่กำหนด หากต้องต่อเวลาอีกไม่ควรให้เกินร้อยละ 10 ของเวลาที่เผื่อไว้ โดยให้คะแนนทีละ 1 คะแนน ของเวลาที่เสร็จเร็วขึ้นร้อยละ 2 ของเวลาที่กำหนด แต่ไม่ควรให้เกิน 5 คะแนน และในทางกลับกันถ้าผู้ที่ทำช้ากว่ากำหนดก็ต้องถูกตัดคะแนนไม่เกิน 5 คะแนน เช่นกัน

ตารางที่ 6 การให้คะแนนเวลาในการปฏิบัติงาน

จุดให้คะแนน	ให้ได้คะแนน
1.ใช้เวลาไม่เกินกำหนดให้ได้	5
2.ใช้เวลาเกินที่กำหนด 5 นาที	4
3.ใช้เวลาเกินที่กำหนด 10 นาที	3
4.ใช้เวลาเกินที่กำหนด 15 นาที	2
5.ใช้เวลาเกินที่กำหนด 20 นาที	1
6.ใช้เวลาเกินที่กำหนด 30 นาที	0
รวมคะแนนเวลาที่ไปปฏิบัติงาน	5

จากการกำหนดเกณฑ์การประเมินที่กล่าวมาแล้ว (สุชาติ ศิริสุขไพบุลย์, 2526 : 96) ได้กล่าวว่า ในการปฏิบัติทักษะปฏิบัติในจุดต่างๆ นั้น มักจะพบว่าในแต่ละจุดของชิ้นงานมีความยากง่ายในการทำงานไม่เท่ากัน ดังนั้นจึงควรใช้ตัวคูณ (Factor) เป็นตัวกำหนดน้ำหนักของทักษะปฏิบัติต่างๆ เหล่านี้ โดยให้ใช้ตัวคูณที่มีค่าตั้งแต่ 1 ถึง 5 โดยกำหนดขึ้นตามความสำคัญของทักษะปฏิบัติต่างๆ ดังนั้นคะแนนที่ให้สำหรับความสามารถในจุดต่าง ๆ ให้คูณด้วยตัวคูณ จะเป็นค่าคะแนนที่ควรจะได้จริง ดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 การกำหนดน้ำหนักคะแนนของทักษะปฏิบัติ

จุดให้คะแนน	คะแนนที่ได้	ตัวคูณ	คะแนนรวม	คะแนนรวม
จุดที่ 1	7	5	35	50
จุดที่ 2	10	5	50	50
จุดที่ 3	3	2	6	20
รวม			91	120

คะแนนที่ได้จากข้อกำหนดเกณฑ์รวมทั้งหมดของวิธีการปฏิบัติงานและผลงานสามารถนำมาประเมินผลพิจารณาตัดสินผลการประเมินไว้ 2 แบบ คือ การคิดเกรดเป็นเปอร์เซ็นต์ และการคิดเกรดเป็นดัชนี

1. การคิดเกรดเป็นเปอร์เซ็นต์ เป็นวิธีการคิดโดยเทียบความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนที่ได้กับ ค่าคะแนนเต็ม ตามสูตร
$$\text{เปอร์เซ็นต์ที่ได้} = \frac{\text{คะแนนรวม}}{\text{คะแนนเต็ม}} \times 100$$
2. การคิดเกรดเป็นดัชนี อาจทำได้ง่ายโดยใช้การเทียบค่าเปอร์เซ็นต์ออกมา เป็นดัชนี ดังตารางที่ 8

ตารางที่ 8 การคิดเทียบเปอร์เซ็นต์เป็นดัชนี

เปอร์เซ็นต์	ดัชนี	ผลงาน
90 ขึ้นไป	A	ผลงานดีเลิศทุกจุด คุณภาพดีมาก
75 ถึง 89	B	ผลงานอยู่ในขั้นใช้ได้ คุณภาพดี
60 ถึง 74	C	ผลงานอยู่ในระดับปานกลาง คุณภาพใช้ได้
30 ถึง 59	D	ผลงานอยู่ในขั้นต่ำ คุณภาพของงานใช้ไม่ได้
ต่ำกว่า 30	F	ผลงานไม่สำเร็จหรือไม่มีผลงานออกมา

ไพศาล หวังพานิช (2526 : 48) ให้ความหมายไว้ว่า การวัดผลภาคปฏิบัติ คือ ความสามารถ ในการปฏิบัติ เป็นการวัดที่ให้ผู้เรียนได้แสดงพฤติกรรมด้วยการกระทำ โดยถือว่าการปฏิบัติเป็นความสามารถในการผสมผสานหลักการ วิธีการต่าง ๆ ที่ได้รับการฝึกฝนมาให้ปรากฏออกมาเป็นทักษะของผู้เรียน

อุทุมพร จามรมาน (2523 : 53) ให้ความหมายของ การวัดภาคปฏิบัติว่า เป็นการมุ่งวัดทักษะ ซึ่งอาจใช้การเขียนตอบ การสัมภาษณ์ หรือการสังเกตกระบวนการปฏิบัติและผลงานที่ได้ โดยครอบคลุมตั้งแต่การพูด การทำงาน และการทดสอบในห้องปฏิบัติงาน

ส.วาสนา ประवालพฤษ (2527) ให้ความหมายของ การประเมินผลการปฏิบัติในแง่ของการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง การให้ผู้สอบทำงานในกลุ่มตัวอย่างของงานที่จำเป็นในงานหนึ่ง โดยจะกำหนดลักษณะของงานหรือเครื่องมือหรือผลผลิตที่จะวัด ซึ่งจะวัดในรูปของทักษะในการดำเนินงานหรือการสร้างงานการประเมินผลการเรียนด้านปฏิบัติ

สุวิมล ว่องวานิช (2546 : 8) ให้ความหมายของ การประเมินภาคปฏิบัติว่า เป็นการประเมินที่ใช้สถานการณ์ เพื่อทดสอบภาคปฏิบัติงานของบุคคล ซึ่งเป็นการวัดพฤติกรรมการปฏิบัติงานทีละคน หรือ การทำงานกลุ่ม มีกระบวนการทำงานตามขั้นตอน โดยมีจุดมุ่งหมายสุดท้ายคือ ผลงาน โดยทำการประเมิน 2 ประการ คือ กระบวนการปฏิบัติงาน (Process) และการวัดคุณภาพของงานที่ได้จากการปฏิบัติ (Product)

เอกรินทร์ สีมหาศาล และสุปรารณา ยุกตะนันท์ (2546 : 87) กล่าวว่า การประเมินการปฏิบัติ เป็นวิธีการประเมินที่ผู้สอนมอบหมายงานหรือกิจกรรมให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติเพื่อรวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูลว่า ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้มากน้อยเพียงใด ในการประเมินการปฏิบัติ ผู้สอนต้องเตรียมสิ่งสำคัญ 2 ประการ คือ ภาระงานหรือกิจกรรมที่จะให้ผู้เรียนปฏิบัติ (Tasks) และเกณฑ์การให้คะแนน (Rubric)

สมภาพ ปุ่ไทย (2550 : 9) ให้ความหมายของการวัดภาคปฏิบัติว่า เป็นการทดสอบวัดความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานตามที่กำหนดอย่างมีขั้นตอนมีวิธีการและผลงานที่เกิดขึ้นสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพเป็นรายบุคคลหรือกลุ่มย่อย ซึ่งผู้ประเมินสามารถประเมินได้ทั้งกระบวนการปฏิบัติ (Products) ตามเกณฑ์ที่สร้างขึ้น

อนัญญา คูอาริยะกุล (2554 : 66) ให้ความหมายของการประเมินภาคปฏิบัติว่าเป็นการพิจารณาความสามารถในด้านการปฏิบัติหรือทักษะของผู้เรียน โดยให้ผู้เรียนได้แสดงพฤติกรรมด้วยการกระทำ

สมนึก ภัททิยธนี (2544 : 43) ให้ความหมายของการประเมินผลงานภาคปฏิบัติ หมายถึง การวัดผลงานที่ให้นักเรียนลงมือปฏิบัติที่สามารถวัดได้ทั้งกระบวนการและสภาพตามธรรมชาติ หรือสภาพที่กำหนดขึ้น (สถานการณ์จำลอง) และกล่าวได้ว่า เป็นการวัดทักษะที่แบบทดสอบชนิดเขียนตอบไม่สามารถวัดได้

จากความหมายของการประเมินภาคปฏิบัติที่กล่าวมาข้างต้น พอจะสรุปได้ว่า การประเมินภาคปฏิบัติ (Performance Assessment) หมายถึง การวัดคุณภาพของผู้เรียนผ่านการประเมินคุณภาพของผลงานที่ให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติ และการประเมินกระบวนการปฏิบัติงานของผู้เรียน

รวมทั้งการประเมินลักษณะนิสัยของผู้เรียน ทั้งในสภาพตามธรรมชาติ หรือสภาพที่กำหนดขึ้น (สถานการณ์จำลอง)

2. ความสำคัญของการประเมินภาคปฏิบัติ

บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์ (2546 : 7-12) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของการประเมินภาคปฏิบัติ ดังนี้

2.1. การประเมินภาคปฏิบัติเป็นกระบวนการที่ให้ผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรม ทำให้มองเห็นทักษะและความสามารถของผู้เรียน เนื่องจากมีร่องรอยหลักฐานที่ชัดเจนเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาผู้เรียน

2.2 การประเมินภาคปฏิบัติสามารถใช้ได้กับกิจกรรมต่าง ๆ ในระดับห้องเรียน

2.3 การประเมินภาคปฏิบัติเน้นทักษะและการคิดระดับสูง

2.4 การประเมินภาคปฏิบัติมีการกระตุ้น จูงใจให้ผู้เรียนได้แสดงความรู้ความสามารถตามสภาพความเป็นจริง

สรุปได้ว่า ความสำคัญของการประเมินภาคปฏิบัติ คือ การประเมินภาคปฏิบัติเป็นกระบวนการที่ให้ผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรม การประเมินภาคปฏิบัติสามารถใช้ได้กับกิจกรรมต่าง ๆ การประเมินภาคปฏิบัติเน้นทักษะและการคิดระดับสูง การประเมินภาคปฏิบัติมีการกระตุ้น จูงใจให้ผู้เรียนได้แสดงความรู้ความสามารถตามสภาพความเป็นจริง

3. ธรรมชาติของการประเมินภาคปฏิบัติ

สุวิมล ว่องวาณิช (2546 : 32-36) ได้กล่าวว่า การประเมินการปฏิบัติ เป็นการประเมินที่มีลักษณะแตกต่างจากการประเมินด้านคุณลักษณะ ด้านความรู้และด้านจิตใจ ผู้ที่จะทำการประเมินต้องเข้าใจลักษณะและธรรมชาติของการประเมินการปฏิบัติต่อไปนี้ก่อนลงมือประเมิน เพื่อจะได้ดำเนินการให้สอดคล้องกับธรรมชาติของการประเมินการปฏิบัติ

1. การประเมินการปฏิบัติสามารถกระทำได้ทั้งรายบุคคลและกลุ่ม จึงต้องพิจารณาให้ดีก่อนทำการประเมินว่างานที่กำหนดให้ปฏิบัติควรให้ทำเป็นรายคนหรือรายกลุ่ม งานบางอย่างเป็นงานที่ต้องทำคนเดียว จึงจะประเมินทักษะการปฏิบัติได้ชัดเจน เช่น การคัดลายมือ การวาดภาพ การตัดเย็บ การอ่านออกเสียง แต่งานบางอย่างไม่จำเป็นต้องทำคนเดียว โดยเฉพาะชั้นเรียนที่มีจำนวนนักเรียนมาก ผู้สอนไม่มีเวลาพอที่จะสังเกตการปฏิบัติเป็นรายคน อาจให้ทำเป็นกลุ่ม แล้วสังเกตกระบวนการปฏิบัติควบคู่ไปกับความร่วมมือในการทำงานกลุ่ม การทำอาหาร การบรรเลงวงดนตรี การทำแปลงเกษตร

2. วิธีการประเมินการปฏิบัติจะแตกต่างกันออกไปตามงานที่มอบหมายให้ทำงานบางอย่างต้องให้ผู้เรียนผลิตผลงานออกมาให้ดู เช่น งานประดิษฐ์ งานวาดภาพ

หรืองานแกะสลักงานบางอย่างต้องให้ผู้เรียนแสดงกิริยาอาการออกมา เช่น งานด้านนาฏศิลป์ ต้องให้ผู้เรียนแสดงท่าทางการพ้อนรำให้ดู งานด้านพลศึกษา ต้องวัดโดยให้ผู้เรียนแสดงท่าทางการเล่นกีฬาแต่ละชนิด

3. การประเมินการปฏิบัติบางงานสามารถวัดกระบวนการและผลงาน แยกจากกันได้เพราะเมื่อสิ้นสุดการปฏิบัติงานจะมีผลงานปรากฏออกมาเป็นชิ้นงานให้เห็น เช่น การวัดความสามารถในการตัดเย็บเสื้อผ้า การวัดความสามารถในการก่อสร้างงานไม้ หรือการวัดความสามารถในการประกอบอาหาร แต่การวัดการปฏิบัติบางงานต้องวัดกระบวนการและผลงานไปพร้อม ๆ กัน เพราะเมื่อสิ้นสุดการปฏิบัติงานไม่มีผลงานปรากฏให้เห็น เช่น การวัดความสามารถด้านกีฬา นาฏศิลป์ ดนตรี การพูด การอ่านออกเสียง

สรุปได้ว่า ผู้ที่จะทำการประเมินต้องเข้าใจลักษณะและธรรมชาติของการประเมิน การปฏิบัติต่อไปนี้ก่อนลงมือประเมิน เพื่อจะได้ดำเนินการให้สอดคล้องกับธรรมชาติของการประเมิน การปฏิบัติ ซึ่ง การประเมินการปฏิบัติสามารถกระทำได้ทั้งรายบุคคลและกลุ่ม จึงต้องพิจารณาให้ดีก่อนทำการประเมินว่างานที่กำหนดให้ปฏิบัติควรให้ทำเป็นรายคนหรือรายกลุ่ม งานบางอย่างเป็นงานที่ต้องทำคนเดียว จึงจะประเมินทักษะการปฏิบัติได้ชัดเจน และวิธีการประเมินการปฏิบัติจะแตกต่างกันออกไปตามงานที่มอบหมายให้ทำงานบางอย่างต้องให้ผู้เรียนผลิตผลงานออกมาให้ดู

4. ข้อควรคำนึงในการประเมินภาคปฏิบัติ

ไพศาล หวังพานิช (2546 : 9-11) ได้กล่าวถึง ข้อควรคำนึงในการประเมินภาคปฏิบัติ ดังนี้

1. การประเมินภาคปฏิบัติจะเป็นการประเมินที่กระทำไปพร้อม ๆ กับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการเรียนรู้
2. การประเมินภาคปฏิบัติต้องมีการกำหนดจุดประสงค์ของการวัดให้ชัดเจนว่า จะประเมินที่ผลงานหรือประเมินกระบวนการ หรือประเมินทั้งสองอย่าง
3. เนื้อหาสาระของงานที่ให้นักเรียนปฏิบัติต้องสอดคล้องกับสภาพจริง (Authentic)
4. การประเมินภาคปฏิบัติต้องมีการกำหนดเงื่อนไขหรือองค์ประกอบในการวัดที่ชัดเจน เช่น วิธีการท างาน เกณฑ์การให้คะแนน ความสำเร็จของงาน การประเมินภาคปฏิบัติได้รับความนิยมมากขึ้น เนื่องจากผู้เกี่ยวข้องมองเห็นจุดอ่อนของการประเมินแบบดั้งเดิม (การทดสอบด้วยแบบทดสอบชนิดเลือกตอบ) ที่นำไปสู่การสอนเพื่อสอบมากกว่า ขณะที่การประเมินภาคปฏิบัติ มีความสอดคล้องกับการสอนมากกว่า

สรุปได้ว่า เกณฑ์การประเมินภาคปฏิบัติ หมายถึง คะแนนที่กำหนด เพื่อบอกถึงระดับพฤติกรรมของวิธีการปฏิบัติงานและผลงานที่ได้ โดยการสังเกตและวัดด้วยเครื่องมือวัดมาตรฐานของ

ผู้ประเมิน ซึ่งใช้วิธีการกำหนดเกณฑ์โดยอาศัยความนึกคิดของผู้ตรวจ นำมาพิจารณาตัดสินผลการประเมินภาคปฏิบัติครูต้องทำการวิเคราะห์มาตรฐานและตัวชี้วัดในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ว่า มีลักษณะพฤติกรรมเป็นความรู้ (Knowledge) คุณลักษณะอันพึงประสงค์ (Attribute) หรือทักษะกระบวนการ (Process & skill) เพื่อนำไปสู่การออกแบบการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัด หลังจากนั้น ครูผู้สอนต้องทำการออกแบบและสร้างเครื่องมือในการประเมินคุณภาพผู้เรียนในแต่ละหน่วยให้สอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัด รวมทั้งสอดคล้องรูปแบบวิธีการจัดการเรียนรู้ของตนเอง ซึ่งถ้าการประเมินมาตรฐานและตัวชี้วัดที่เป็นความรู้ นิยมใช้การทดสอบในการประเมินคุณภาพผู้เรียน ส่วนมาตรฐานและตัวชี้วัดที่เป็นคุณลักษณะอันพึงประสงค์ นิยมใช้การประเมินตนเอง หรือการสังเกตพฤติกรรมในการประเมินคุณภาพผู้เรียน ส่วนมาตรฐานตัวชี้วัดที่เป็นทักษะกระบวนการ นิยมใช้การประเมินภาคปฏิบัติในการประเมินคุณภาพผู้เรียน

5. คุณภาพของแบบวัดทักษะปฏิบัติ

ทักแมน (Tuckman, 1976 : 180) ได้กล่าวว่า แบบวัดทักษะปฏิบัติควรมีลักษณะสำคัญ 5 ประการ คือ

1. ความเที่ยงตรง (Validity) งานที่กำหนดให้นักเรียนปฏิบัติต้องเป็นตัวแทนที่ดี ของประชากร การวัดทักษะปฏิบัติครอบคลุมทั้งกระบวนการและผลงาน ความเที่ยงตรงนี้จำแนก ตามจุดมุ่งหมายได้ 3 ประเภท ได้แก่ ความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ความเที่ยงตรงตามเกณฑ์สัมพันธ์ (Criterion-related Validity) และความเที่ยงตรงตามโครงสร้าง (Construct Validity) ผู้วิจัยได้เลือกใช้ความเที่ยงตรงตามเนื้อหา ซึ่งเป็นความเที่ยงตรงเชิงเหตุและผล (Logical Validity) ที่จะตรวจสอบในด้าน 3 ด้าน คือ ความสอดคล้องของการวิเคราะห์งานกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ความสอดคล้องของข้อปฏิบัติกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม และความสอดคล้องของเกณฑ์การประเมินกับข้อปฏิบัติ นำค่าการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Consistency: IOC) ซึ่งความเที่ยงตรงนี้จะต้องมีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 จึงจะถือว่าสอดคล้องกัน (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2538 : 248-249)

2. ความเชื่อมั่น (Reliability) ถ้าแบบวัดทักษะปฏิบัติมีความเชื่อมั่น ครรมีผู้วัด และประเมินตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป วัดและประเมินอย่างเป็นอิสระต่อกัน การประเมินผลงานอาจจะต้องใช้ แบบอย่างของผลงานมาเปรียบเทียบ ซึ่งแบบอย่างของผลงานนี้ จะต้องผ่านการตัดสินของผู้เชี่ยวชาญว่ามีความแตกต่างกันในเชิงคุณภาพอย่างชัดเจน การตรวจสอบความเชื่อมั่นทำได้ หลายวิธี แต่ที่นิยมกันได้แก่ วิธีสอบซ้ำ (Test – retest Method) วิธีสอบแบบคู่ขนาน (Parallel Method) วิธีแบ่งครึ่ง ข้อสอบ (Spilt-half Method) วิธีของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน (Kuder Richardson Method) และวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์การสรุปอ้างอิง (Generalizability Coefficient: p2) ซึ่งผู้วิจัยได้ เลือกใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์การสรุปอ้างอิงของ ครอนบัค (Cronbach) เนื่องจากเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมา

เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ที่ใช้แบบทดสอบฉบับเดียวทำการทดสอบเพียงครั้งเดียว และมีผู้ตรวจให้คะแนนมากกว่า 1 คน และนอกจากนั้นยังใช้วิธีการตรวจสอบความเชื่อมั่นของผู้ประเมิน 2 คน เพื่อหาค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) จะทำให้เกิดความสอดคล้องซึ่งกันและกันของ ผู้สอบและผู้ประเมินทั้ง 2 คน ซึ่งผู้วิจัยได้เลือกใช้วิธีหาค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สันเนื่องจากว่า เครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมาใช้ให้ผู้ประเมิน 2 คน ความเชื่อมั่นที่ได้จากการประเมินควรจะมีค่าตั้งแต่ 0.7 ขึ้นไป จึงจะ เป็นแบบประเมินที่เชื่อมั่นได้ (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2538 : 209)

3. อำนาจจำแนก (Discrimination) อำนาจจำแนกควรมีค่าตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป

4. ความยาก (Difficulty) ความยากขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ในการวัดและลักษณะของผู้สอบ ถ้าต้องการวัดลักษณะขั้นต่ำที่จำเป็นโดยทั่วไปของผู้สอบ หรือถ้าผู้สอบนั้นได้รับการฝึกฝนมาอย่างดี ความยากจะมีค่าสูง ในกรณีนี้ควรใช้ความยากตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไป แต่ถ้าไม่วัดในลักษณะขั้นต่ำที่จำเป็นของผู้สอบ หรือถ้าผู้สอบไม่ได้รับการฝึกฝนมาเป็นอย่างดี ความยากจะลดลง

5. ความเป็นปรนัย (Objectivity) ความเป็นปรนัย หมายถึง พฤติกรรมหรือข้อความหรือวิธีการสังเกต และวิธีการให้คะแนนจะต้องชัดเจน และเหมาะสมกับงานที่ให้ผู้สอบปฏิบัติ

สุวิมล ว่องวาณิช (2547 : 24–27) ได้กล่าวว่า ความเชื่อถือได้ของผลการวัดด้านทักษะปฏิบัติอยู่ที่คุณภาพของเครื่องมือและการประเมินผลของผู้วัด คุณภาพของการวัดขึ้นอยู่กับความตรง (Validity) และความเที่ยง (Reliability) แต่ถ้าเครื่องมือวัดเป็นแบบสังเกต โดยหลักการแล้วประเภทของความตรง คือ ความตรงตามเนื้อหา ความตรงตามเกณฑ์สัมพันธ์ และความตรงเชิงจำแนก

ความตรงตามเนื้อหา คือ ความสามารถของเครื่องมือวัดผลที่สามารถวัดในสิ่งที่ต้องการวัดได้อย่างถูกต้อง ในการวัดทักษะปฏิบัติ เครื่องมือวัดที่ดีต้องประกอบด้วยคุณสมบัติเหมาะสมของคุณลักษณะที่ มุ่งวัด คุณลักษณะดังกล่าวแยกออกเป็น 2 ส่วน คือ คุณลักษณะที่ใช้วัดกระบวนการปฏิบัติงาน และคุณลักษณะที่ใช้วัดผลงาน เครื่องมือที่ใช้วัดกระบวนการมีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับกิจกรรมหรือขั้นตอนการทำงาน ในส่วนของเครื่องมือวัดผลงานมีเนื้อหาเกี่ยวกับตัวบ่งชี้คุณภาพของผลงาน

ความตรงตามเกณฑ์สัมพันธ์ คือ ความสามารถของเครื่องมือที่สามารถวัดสิ่งที่ต้องการวัดแล้วให้ผลสอดคล้องกับการวัดโดยใช้เครื่องมืออื่นหรือข้อมูลที่เชื่อถือได้นำมาเป็นเกณฑ์

ความตรงเชิงจำแนก คือ ความสามารถของเครื่องมือที่สามารถแยกทักษะการปฏิบัติงาน ความสามารถของผู้เรียนได้อย่างถูกต้อง

สรุปได้ว่า ทักษะการปฏิบัตินาฏศิลป์ คือ ทักษะของความชำนาญในการปฏิบัติด้านต่างๆ เช่น ทักษะด้านนาฏศิลป์ ทักษะด้านดนตรี ทักษะด้านกีฬา และทักษะการพูดเป็นต้น โดยเป็นความสามารถทางกายและทางความคิดที่บุคคลได้เรียนรู้และฝึกปฏิบัติ และสามารถทำได้โดยง่าย โดยการทำซ้ำๆ ฝึกอย่างมีระบบ รวมทั้งการจัดลำดับการดำเนินงานจากเคลื่อนไหวส่วนต่างๆ ของร่างกายเข้าด้วยกัน เพื่อให้เกิดการปฏิบัติและผลงาน เป็นการทำงานเชิงกลไกทางร่างกายร่วมกับการสั่งงานของสมอง ระบบประสาท และกล้ามเนื้อร่วมกันเป็นอย่างดี ทักษะจะแสดงออกมาให้ทราบได้จากการแสดงความสามารถในการปฏิบัติให้เกิดผลที่ตอบสนองความต้องการด้วยการเคลื่อนไหวกลไกทางร่างกายอย่างต่อเนื่อง

แอปพลิเคชัน TikTok

ความหมาย

TikTok คือโซเชียลมีเดียสำหรับการถ่ายวิดีโอสั้นที่มีเสียงเพลงประกอบเป็นหลัก มีเนื้อหาวิดีโอที่หลากหลายตอบโจทย์ทุกเพศทุกวัยและเป็นเวทีสำหรับคนที่มีความคิดสร้างสรรค์พร้อมที่ปลดปล่อยจินตนาการให้โลดแล่นและแสดงออกได้อย่างเต็มที่ พร้อมทั้งสามารถติดต่อกับคนทั่วโลกได้อย่างรวดเร็วและง่ายดาย หรือที่รู้จักในประเทศจีนในชื่อ Douyin (จี: 抖音: พิน: Douyin) เป็นบริการเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่เป็นวิดีโอ เจ้าของแพลตฟอร์มนี้คือ Byte Dance บริษัทเทคโนโลยีสตาร์ทอัพ สัญชาติจีนซึ่งก่อตั้งขึ้นในปี 2555 Douyin เป็นแพลตฟอร์มของบริษัท Byte dance ซึ่งผลิตแอปแนวสื่อบันเทิงมาหลายตัว เปิดตัวในจีนเมื่อเดือนกันยายน 2559 ในเวลาที่ชาวจีนนิยมใช้แอปพลิเคชัน WeChat และ Weibo ซึ่งเป็นแอปพลิเคชันติดต่อสื่อสารคล้ายกับแอปพลิเคชัน Line และ Facebook ในไทย Douyin เริ่มต้นจากการเป็นแอปพลิเคชัน social network ที่สามารถดาวน์โหลดได้ผ่านทาง app store ของ iOS และแอนดรอย อย่างไรก็ตามผู้บริหารของ TikTok ติดต่อขอความร่วมมือกิจการให้บริษัท Musically ซึ่งเป็นบริษัทสตาร์ทอัพที่ดำเนินธุรกิจและมีฟีเจอร์แอปพลิเคชันที่คล้ายกัน เป็นแอปตัดต่อวิดีโอใส่เสียงเพลงของจีนที่เน้นทำตลาดในอเมริกามากกว่า ซึ่งเวลาต่อมา Douyin ได้เข้าซื้อกิจการไป โดยบริษัท Byte dance จ่ายเงินไปมากถึง 1 พันล้านเหรียญสหรัฐ อย่างไรก็ตามกิจการที่ซื้อ Musically ไม่ได้เข้ามาแค่ประโยชน์ในแง่ของการเพิ่มฐานสมาชิกในสหรัฐอเมริกาเท่านั้นแต่ TikTok ยังได้ฟังก์ชันหลายอย่างของแอปพลิเคชัน Musical.ly เข้ามาด้วยเช่นการสร้างวิดีโอคลิปซิงค์และวิดีโอตลก ทำให้ผู้ใช้มีการใช้งานที่หลากหลายมากขึ้น มากไปกว่านั้นโดยแทนที่จะโฟกัสกับเป็นแพลตฟอร์มวิดีโอมีเนื้อหาดี ๆ หรือนั่นลูกเล่นตกแต่งในแอปเช่น เอฟเฟกต์ตาโต หรือทำให้หอมเรียวขึ้น Douyin เลือกทำแอปพลิเคชันที่แทรกเสียงเพลง เน้นให้ผู้ใช้ลิปซิงค์หรือเต้นตามจังหวะดนตรีใส่เอฟเฟกต์ตามตำแหน่งใบหน้าทำให้ผู้ใช้บริการสามารถเพลิดเพลินกับลูกเล่นได้ตลอด

แตกต่างจากแอปพลิเคชันอื่นๆ ในตอนนั้น สิ่งที่ทำให้ Douyin โดดเด่นในช่วงแรก คือวิธีการแสดงผลวิดีโอในแอป มีระบบเลือกเนื้อหาแนะนำขึ้นมาแบบเต็มจอ ทำให้ผู้ใช้สามารถรับชมวิดีโอได้อย่างเต็มที่ คมชัด ขอบ แฉกตัววิดีโอก็เล่นอัตโนมัติเสมอ ไม่มีปุ่มควบคุม การชมวิดีโอจึงทำได้โดยการปิดจอแล้วดูไปเรื่อย ๆ แอปพลิเคชัน TikTok เกิดจากไอเดียของวิศวกรซอฟต์แวร์ชาวจีน Zhang Yiming ที่ต้องการจะมีบริษัทซอฟต์แวร์เป็นของตัวเอง เขาเกิดในครอบครัวข้าราชการในมณฑลฝูเจี้ยน ทางภาคตะวันออกเฉียงใต้ของจีน และเขาสำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยหนานไค(Nankai University) เมื่อปี 2005 ในสาขา Software Engineering ปัจจุบันเป็นมหาเศรษฐีวัย 35 ปี เจ้าของทรัพย์สินมูลค่ากว่าหมื่นล้านเหรียญสหรัฐ และถูกจัดอันดับเป็นคนที่ร่ำรวยที่สุดลำดับที่ 13 ของประเทศจีน ต่อมา Douyin ได้ทำการตลาดแอปพลิเคชันในต่างประเทศซึ่งรวมทั้งไทย โดยเปลี่ยนชื่อเป็น Tik Tok เพื่อให้ออกเสียงง่ายขึ้น และผลตอบรับก็ดีมาก แอป-พลิเคชันกลายเป็นที่นิยมในหลายประเทศ ข้อมูลจากบริษัทวิจัยตลาดแอปฯ ประเมินว่าปีนี้ TikTok มียอดดาวน์โหลดสูงที่สุดนับตั้งแต่ต้นปีก็ต่อ ยอดจากแอปนั้นมาเป็นสื่อโซเชียลที่ให้ผู้ใช้งานเข้ามาสร้างและแบ่งปันวิดีโอสั้นๆ ที่เต็มไปด้วยความสนุกสนานแพลตฟอร์มโซเชียลมีเดียใช้ในการสร้างวิดีโอสั้น ๆ หลากหลายประเภท ตั้งแต่การเต้น การแสดงตลกและการศึกษา ซึ่งมีระยะเวลาตั้งแต่สามวินาทีไปจนถึงหนึ่งนาที (3 นาทีสำหรับในผู้ใช้บางราย โดย TikTok ถือเป็นชื่อของ Douyin เวอร์ชันสากลซึ่งเปิดตัวขึ้นครั้งแรกในตลาดจีนในเดือนกันยายนพ.ศ. 2559 ต่อมา TikTok ได้เปิดตัวในปี 2560 สำหรับ iOS และ Android ในตลาดส่วนใหญ่ นอกจีนแผ่นดินใหญ่ โดยข้อมูลของบริษัทเปิดเผยออกมาเมื่อเดือนกรกฎาคม 2562 พบว่า TikTok มีจำนวนผู้ใช้งานรายเดือนหรือคนที่เข้ามาเล่นเป็นประจำทุกเดือนทะลุ 1,500 ล้านคน ส่วนจำนวนผู้ใช้งานเป็นประจำ ก็มากไม่แพ้กันที่จำนวน 700 ล้านคนและใน 10 ประเทศที่ใช้งาน TikTok มากที่สุดในโลกยังเป็นประเทศมหาอำนาจรวมอยู่ด้วย ได้แก่ อินเดีย สหรัฐอเมริกา ตุรกี รัสเซีย เม็กซิโก บราซิล ปากีสถาน ซาอุดีอาระเบีย ฝรั่งเศส และเยอรมนีตามลำดับ (Boom Pranit,2020)

แอปพลิเคชันติ๊กต็อก (TikTok) เป็นแอปพลิเคชันด้านความบันเทิงและสังคมออนไลน์ เนื่องจากรูปแบบการให้บริการคือการถ่ายวิดีโอสั้นที่มีเสียงเพลงประกอบ ซึ่งผู้ใช้บริการสามารถเต้นหรือแสดงออกตามจินตนาการหรือความคิดสร้างสรรค์ และสามารถนำวิดีโอสั้นของตนเองนั้นเผยแพร่สาธารณะได้อย่างรวดเร็ว โดยแอปพลิเคชันติ๊กต็อกจะมุ่งเน้นผู้มีความคิดสร้างสรรค์ เพื่อส่งเสริมความกล้าคิด กล้าแสดงออกเป็นหลัก (ภูเกิลเพลย์,2561)

แอปพลิเคชัน TikTok เป็นแอปพลิเคชันชื่อดังจากประเทศจีน มีจุดเด่นคือการสร้างคลิปวิดีโอสั้นความยาวสูงสุด 60 วินาที มีคอนเทนต์ที่หลากหลายและเป็นช่องทางในการสร้างพื้นที่สื่อที่ได้รับความนิยมในขณะนี้ แอปพลิเคชัน Facebook นิยมใช้กันอย่างแพร่หลายในการโพสต์เรื่องราว รูปภาพ วิดีโอ เพื่อบอกเล่าความเป็นตัวเอง, แอปพลิเคชัน YouTube ใช้สำหรับแลกเปลี่ยนเนื้อหาประเภทวิดีโอขนาดยาว, แอปพลิเคชัน Twitter ศูนย์รวมงานข่าวจากทั่วทุกมุมโลก เพียงใช้

แฮชแท็กเพื่อส่งสารในเรื่องเดียวกัน หรือติดตามเรื่องราวที่กำลังน่าสนใจในขณะนั้น ฯลฯ เป็นต้น ซึ่งแอปพลิเคชันเหล่านี้เป็นโปรแกรมที่พัฒนามาให้สามารถใช้งานได้บนศัพท์มือถือสมาร์ทโฟน แล แท็บเล็ต เพื่อการทำงานที่สะดวกและรวดเร็ว ทันต่อคอนเทนต์แอปพลิเคชัน TikTok เป็นบริการเครือข่ายสังคมสัญชาติจีนเริ่มต้นให้บริการในประเทศจีนเมื่อปี ค.ศ. 2016 โดยใช้ชื่อว่า โต้วอิน แปลว่า เสียงสั้น และถูกนำมาใช้เป็นชื่อ TikTok เพราะแปลว่าเสียงสั้นของนาฬิกาในภาษาอังกฤษต่อมาจึงเปิดให้บริการระหว่างประเทศในปี ค.ศ. 2018 จนกลายเป็นแอปพลิเคชันที่นิยมใช้กันทั่วโลก ดึงดูดได้รับความนิยมมากในกลุ่มวัยรุ่นทั่วโลก โดยมีจำนวนผู้ใช้แค่ในเฉพาะสหรัฐถึง 80 ล้านคน (อินดิจิทัล , 2563) โดยการใช้งานคือผู้ใช้สามารถสร้างเนื้อหาวิดีโอสั้น 1 ความยาววิดีโอในครั้งแรกที่เปิดตัวสามารถสร้างวิดีโอไม่เกิน 15 วินาที จากนั้นจึงพัฒนามาเป็นไม่เกิน 60 วินาที เนื้อหาวิดีโอสร้างได้หลายรูปแบบ เช่น การแสดงทักษะหรือท่าเต้น การแสดงมุขตลก การร้องตามด้วยริมฝีปาก เป็นต้น

พันธกิจของ TikTok คือ การสร้างสรรค์แรงบันดาลใจและมอบความสุขให้กับผู้คน

ปัจจัยที่ทำให้แพลตฟอร์มการสร้างสรรค์วิดีโอสั้นที่ได้รับความนิยมและประสบความสำเร็จได้อย่างรวดเร็วคือ การที่แอปพลิเคชัน TikTok เป็นชุมชนออนไลน์ที่เปิดโอกาสให้ผู้ใช้ได้สร้างสรรค์วิดีโอแสดงถึงความสามารถและความคิดสร้างสรรค์ของตนเองซึ่งตรงกับความต้องการของกลุ่มคน รุ่นใหม่ขณะนี้ รวมถึงการร่วม Challenge ต่าง ๆ ที่สร้างปฏิสัมพันธ์ ที่สร้างปฏิสัมพันธ์กับผู้เล่นได้เป็นอย่างดี และหากChallenge ใดตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ได้ดีจะส่งผลทำให้วิดีโอที่ถูกสร้างสรรค์ขึ้นถูกเผยแพร่ออกไปในวงกว้างได้อย่างรวดเร็ว จึงถือได้ว่า Challenge เป็นขั้นกว่าของการสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างแบรนด์กับผู้ใช้ และเป็นแนวทางการตลาดที่ตอบโจทย์กลุ่มเป้าหมายคนรุ่นใหม่ขณะนี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ อย่างเช่น เมื่อเทียบความสัมพันธ์ระหว่างผู้ใช้กับแอปพลิเคชัน จากบัญชีส่วนของ เจนนิเฟอร์ โลเปซ บนแอปพลิเคชัน Twitter และแอปพลิเคชัน TikTok ยอดผู้ติดตามของเจนนิเฟอร์ โลเปซ อยู่ที่ 45 ล้านผู้ติดตามในแอปพลิเคชัน Twitter และ 5 ล้านผู้ติดตามในแอปพลิเคชัน TikTok ซึ่งจำนวนผู้ที่ชมในแอปพลิเคชัน TikTok มีจำนวนมากกว่าจำนวนผู้ชมคลิปในแอปพลิเคชัน Twitter ซึ่งมีเพียง 2 ล้านครั้งจากผู้ติดตามทั้งหมด 45 ล้านผู้ใช้ และคลิปที่เจนนิเฟอร์ โลเปซ โพสต์ ลง TikTok มีผู้รับชม 71 ล้านครั้งจากผู้ติดตามเพียงแค่ 5 ล้านคน (ข้อมูลจาก Wear social, 2563)

สรุปได้ว่า แอปพลิเคชัน TikTok เป็นแอปพลิเคชันที่สามารถสร้างสรรค์วิดีโอสั้นความยาวไม่เกิน15วินาที ซึ่งช่วยให้ผู้ใช้สามารถใส่เนื้อหาการเรียนการสอน ลงวิดีโอในTikTok ทำให้มีเนื้อที่สั้นกระชับและรวดเร็วไม่น่าเบื่อ ทั้งยังสามารถใส่เพลงประกอบและตกแต่งให้สวยงามได้จึงดึงดูดความสนใจผู้เรียนได้เป็นอย่างดีและเข้าถึงผู้เรียนได้จำนวนมากในระยะเวลาย่นสั้น (ปัจจุบันสามารถเพิ่มความยาววิดีโอได้สูงสุด 3 นาที) โดยในตัวแอปพลิเคชันสามารถเพิ่มองค์ประกอบต่างๆ

เช่น เพลงประกอบ ฟิลเตอร์ เอฟเฟกต์ เข้าไปในวิดีโอได้ จึงเหมาะแก่การผลิตสื่อการสอนขนาดสั้น ในการถ่ายทอดบทเรียน เรื่อง รวบรวมมาตรฐาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เพื่อให้สอดคล้อง กับเทรนด์การเรียนรู้ในปัจจุบัน และเป็นการนำเสนอบทเรียนที่ตื่นเต้นและน่าสนใจ อาจใช้ แบบทดสอบเป็นตัวกระตุ้นให้นักเรียนได้แสดงความสามารถของตนเองลงบนแอปพลิเคชัน TikTok และให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ เรื่อง รวบรวมมาตรฐาน ได้ด้วยตนเอง โดยการ เรียนรู้ผ่านแอปพลิเคชัน TikTok และยังช่วยให้นักเรียนเข้าถึงความรู้ที่ต้องการได้ง่ายขึ้น

หลักการใช้งาน

ธนพงศ์ พุทธิวิช (2563 : 9-11) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบที่สำคัญสำหรับ TikTok ว่า ส่วนใหญ่นั้นคือการเอื้อให้ผู้ใช้งานมีปฏิสัมพันธ์กับผู้ใช้อื่น สร้างลักษณะความเป็น "ชุมชน" ขึ้น โดยระบบการใช้งานของ TikTok เปิดให้ผู้ใช้ "โต้ตอบ" กับวิดีโอของผู้ใช้อื่นด้วย "วิดีโอ" สร้าง บรรยากาศแบบ "โต้ตอบ" มีปฏิสัมพันธ์กับวิดีโอของคนอื่นโดยใช้วิดีโอของตัวเองเข้าไปสื่อสาร การโต้ตอบไปมานี้ไม่เพียงกระตุ้นการมีส่วนร่วม ยังสร้างความสนุกสนานให้ผู้ใช้ ตัวอย่างที่เห็นภาพชัดคือ เมื่อมีคนตั้งทำวิดีโอร้อง-เต้น cover หรือแม้แต่ทำวิดีโอตลก ๆ ผู้ใช้งานรายอื่นสามารถสร้างวิดีโอของ ตัวเองมาโต้ตอบกลับหรือทำตามได้ ความนิยมของ TikTok ในกลุ่มการใช้งานแบบสื่อสังคมออนไลน์ ประเภทเนื้อหาแบบแชร์ "คลิปสั้น" อีกหนึ่งปัจจัยที่มีบทบาทและถูกพูดถึงในเชิงธุรกิจเทคโนโลยีคือ "ระบบคัดเลือกเนื้อหา" จากเส้นทางแรกเริ่มของบริษัทที่สร้างแอป ป้อนข่าวสารตามประวัติใช้งาน เมื่อมาถึง TikTok แอป ยังมีระบบคัดเลือกเนื้อหา (วิดีโอ) มาป้อนให้สอดคล้องกับความสนใจของผู้ใช้งานเช่นกัน แม้สื่อสังคมออนไลน์หลายแพลตฟอร์มต่างใช้ระบบนี้กันถ้วนหน้า แต่ TikTok มีระบบ ที่แตกต่างจากแพลตฟอร์มอื่น TikTok ลงลึกมากกว่านั้น ด้วยการดูที่พฤติกรรมผู้ใช้งานแต่ละรายเพื่อ ป้อนเนื้อหาให้ตรงกับความสนใจ อย่างไรก็ตามคู่แข่งของ TikTok ก็ฉวยโอกาสนี้ในการหยิบฟีเจอร์ที่ โดดเด่นของ TikTok เข้ามาใช้กับแพลตฟอร์มตัวเองและกลายเป็นตัวเลือกให้กับผู้ใช้งาน แม้กระทั่งโซ โซเชียลมีเดียต่าง ๆ อย่าง Instagram หรือ Snapchat ก็ยังต้องปรับฟีเจอร์วิดีโอสั้นพร้อมเพลงประกอบ ออกมาให้บริการกับผู้ใช้งานให้เข้ากับพฤติกรรมของผู้ใช้ในปัจจุบัน โดยภาพรวมแล้ว TikTok เป็น แพลตฟอร์มที่กำลังเติบโตในหลายประเทศรอบโลก บริษัทแม่ตกเป็นข่าวเรื่องพัฒนาสื่อสังคมออนไลน์ ใหม่ จ้างผู้บริหารและบุคลากรสายเกม ไปจนถึง E-Commerce อนาคตของทั้งตัวแอป และของ บริษัทถูกจับตามองในฐานะตัวแปรใหม่ในโลกธุรกิจเทคโนโลยีอินเทอร์เน็ต

ฐิติพันธ์ จินะจันทร์ (2564 : 15-48) TikTok เป็นที่สำหรับความคิดสร้างสรรค์และการแสดงออก และเรานำเสนอเครื่องมือและการควบคุมจำนวนหนึ่งเพื่อช่วยให้คุณจัดการ ประสบการณ์ในแอปของคุณ เราขอแนะนำให้ศึกษาคำแนะนำด้านล่างเพื่อเรียนรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับ แนวทางของเราในเรื่องความปลอดภัย ความเป็นส่วนตัว และการป้องกันบน TikTok นอกจากนี้ คุณยังสามารถค้นพบข้อมูลที่เป็นประโยชน์สำหรับผู้ปกครอง ผู้ดูแล และผู้ใช้งานใหม่อีกด้วย

1. การเริ่มต้นใช้งาน การดาวน์โหลด TikTok

บุคคลที่สามารถลงทะเบียนเข้าใช้งาน TikTok ได้จะต้องผ่านเกณฑ์อายุ ก่อนเพื่อให้ได้รับประสบการณ์ TikTok ที่เหมาะสม หากเราเรียนรู้ว่าผู้ใช้งานอายุน้อยกว่า 13 ปี กำลังใช้งานหรือโพสต์คอนเทนต์บน TikTok พวกเขาจะถูกลบบัญชีใช้งาน

2. ความเป็นส่วนตัวของคุณ

เมื่อคุณใช้ TikTok เราจะประมวลผลข้อมูลของคุณเพื่อสนับสนุนการใช้งานของคุณและการทำงานของแพลตฟอร์ม นอกจากนี้ เรายังใช้ข้อมูลดังกล่าวเพื่อให้คุณและผู้อื่นปลอดภัย คุณสามารถอ่านนโยบายความเป็นส่วนตัวของเราเพื่อทำความเข้าใจถึงข้อมูลของคุณที่เรา รวบรวมและวิธีที่เราใช้และดูแลข้อมูลนี้ โดยเรามุ่งมั่นที่จะเคารพและปกป้องความเป็นส่วนตัวของคุณ คุณสามารถเรียนรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติด้านความเป็นส่วนตัวของเราและทางเลือกของคุณ ที่นี่

3. หลักเกณฑ์ชุมชน

การนำเสนอสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและพร้อมให้การสนับสนุนเป็นสิ่ง สำคัญที่สุดของเรา เราเชื่อว่าความรู้สึกปลอดภัยเป็นสิ่งสำคัญในการช่วยให้ผู้คนรู้สึกสบายใจที่จะ แสดงออกอย่างเปิดเผยและสร้างสรรค์ โดยเราจะลบคอนเทนต์ ซึ่งรวมถึงวิดีโอเสียงบันทึก โหลี่สด รูปภาพคอมเมนต์ และข้อความที่ละเมิดหลักเกณฑ์ชุมชนของเรา และลบบัญชีใช้งานที่เกี่ยวข้องกับ การละเมิดหลักเกณฑ์ที่รุนแรงหรือเกิดขึ้นซ้ำ ๆ ในบางกรณีเราจะยกระดับไปอีกขั้นและรายงานบัญชี ใช้งานเหล่านั้นไปยังหน่วยงานด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ชุมชนของเราปลอดภัย ทั้งนี้ หลักเกณฑ์ ชุมชนของเราบังคับใช้กับทุกคนและทุกอย่างที่แชร์บน TikTok

4. TikTok ขั้นพื้นฐาน

TikTok เป็นศูนย์กลางสำหรับการแสดงออกที่สร้างสรรค์ที่ผู้ใช้งานสามารถ เพลิดเพลินกับวิดีโอหลากหลายที่น่าติดตาม จริงแท้ และให้ความบันเทิง ไม่ว่าจะเป็นวิดีโอการแข่ง เต้น การลิปซิงค์ บทเรียน DIY การล้อเลียนทางประวัติศาสตร์ ไปจนถึงมีมในอินเทอร์เน็ต เรียนรู้ เพิ่มเติมเกี่ยวกับหน้าฟีด For You การเป็นผู้สร้างสรรค์ และความปลอดภัยของชุมชนบน TikTok

5. การควบคุมด้านความปลอดภัยและความเป็นส่วนตัว

การส่งเสริมสภาพแวดล้อมเชิงบวกของ TikTok ที่ทุกคนรู้สึกปลอดภัยและ สบายใจเป็นสิ่งสำคัญที่สุดของเรา เรียนรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับเครื่องมือและการตั้งค่าที่เราได้พัฒนามาเพื่อ ช่วยให้คุณจัดการประสบการณ์ TikTok ของคุณ การควบคุมด้านความปลอดภัยและความเป็นส่วนตัว มีดังต่อไปนี้

1. การตั้งค่าบัญชีใช้งาน

1.1 บัญชีใช้งานส่วนตัว

ค่าตั้งต้นสำหรับบัญชีใช้งานของผู้ใช้งานที่อายุน้อยกว่า 16 ปีจะถูกตั้งค่าเป็นส่วนตัวไว้ ซึ่งหมายความว่า คุณสามารถอนุมัติหรือปฏิเสธคำขอเป็นผู้ติดตาม และมีเพียงผู้ใช้งานที่คุณอนุมัติให้เป็นผู้ติดตามสามารถดูคอนเทนต์ของคุณได้ บัญชีใช้งานของผู้ใช้งานที่มีอายุมากกว่า 16 ปีจะถูกตั้งค่าเป็นสาธารณะไว้ ซึ่งหมายความว่าผู้ใช้งาน TikTok ใดๆ สามารถดูวิดีโอของคุณและโพสต์คอมเมนต์เพื่อมีส่วนร่วมเกี่ยวกับคอนเทนต์ที่คุณสร้างและแชร์ไว้ โดยคุณสามารถเปลี่ยนการตั้งค่าดังกล่าวได้อย่างง่ายดายในการตั้งค่าความเป็นส่วนตัวของคุณ

1.2 การแนะนำบัญชีใช้งานของคุณให้ผู้อื่น

การตั้งค่าการแนะนำบัญชีของคุณให้ผู้อื่นเป็นการอนุญาตให้ผู้อื่นค้นพบบัญชีใช้งานของคุณ บัญชีใช้งานของผู้ใช้งานที่อายุน้อยกว่า 16 ปีจะถูกปิดการใช้ฟีเจอร์นี้ตั้งแต่นั้น แต่คุณสามารถเปลี่ยนการตั้งค่านี้ได้ในการตั้งค่าความเป็นส่วนตัวของคุณ

1.3 การดาวน์โหลดข้อมูลของคุณ

ข้อมูลที่เรารวบรวมจะถูกใช้เพื่อช่วยสร้างประสบการณ์การใช้งานของคุณ โดยคุณสามารถขอสำเนาข้อมูลของคุณ รวมถึงข้อมูลโปรไฟล์, กิจกรรมของคุณ และการตั้งค่าผ่านการเลือกตั้งค่าการดาวน์โหลดข้อมูลของคุณในตัวเลือกการตั้งค่าความเป็นส่วนตัวของคุณ

2. การควบคุมชุมชน

2.1 ใครสามารถดูวิดีโอของคุณ

คุณเป็นผู้ควบคุมคอนเทนต์ของคุณ คุณสามารถกำหนดผู้ที่สามารถดูวิดีโอของคุณในหน้าโพสต์ได้ทุกครั้งที่คุณโพสต์วิดีโอ คุณสามารถเลือกที่จะกำหนดให้มีเฉพาะตัวคุณ “เพื่อน” ของคุณ หรือชุมชน TikTok โดยรวมที่จะสามารถดูวิดีโอของคุณ

2.2 ควบคุมผู้ที่สามารถส่งข้อความถึงคุณ

ข้อความโดยตรง (DMs) เป็นวิธีการให้สมาชิกชุมชนสามารถสื่อสารกันแบบส่วนตัว โดยผู้ที่สามารถใช้งานการส่งข้อความโดยตรงจำกัดเฉพาะบัญชีใช้งานที่ลงทะเบียนว่ามีอายุ 16 ปีขึ้นไปและเป็นหนึ่งในฟีเจอร์ที่ผู้ปกครองหรือผู้ดูแลสามารถควบคุมหรือปิดการใช้งานได้เมื่อเปิดใช้การแนะนำโดยผู้ปกครอง ทั้งนี้ ข้อความโดยตรงสามารถถูกตั้งค่าไว้ที่ “ทุกคน” “เพื่อน” (ผู้ติดตามที่คุณติดตามเช่นกัน) หรือ “ไม่มีใคร”

2.3 กำหนดว่าใครสามารถคอมเมนต์ในวิดีโอของคุณ

TikTok ช่วยเชื่อมต่อชุมชนที่เพียบพร้อมและหลากหลาย ที่ซึ่งผู้คนมีอิสระที่จะแสดงออกถึงตัวตนของตัวเอง แต่คุณสามารถกำหนดได้ว่าจะอนุญาตให้มีการคอมเมนต์หรือไม่และจากใคร โดยบัญชีใช้งานของผู้ใช้งานที่อายุน้อยกว่า 16 ปีจะถูกตั้งค่าไว้ที่ “เพื่อน” (ผู้ติดตามที่คุณติดตาม) ผู้ใช้งานที่อายุน้อยกว่า 16 ปีสามารถเลือกสลับระหว่าง “เพื่อน” หรือ “ไม่มีใคร” และผู้ใช้งานที่อายุมากกว่า 16 ปีสามารถเลือก “ทุกคน” “เพื่อน” (ผู้ติดตามที่คุณติดตาม)

หรือปิดการคอมเมนต์ทั้งหมด ทั้งนี้ ไม่ว่าคุณจะเลือกตัวเลือกไหน คอมเมนต์ทั้งหมดควรปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ชุมชนของเรา

2.4 คัดกรองคอมเมนต์

นอกเหนือจากการควบคุมคอมเมนต์แล้ว TikTok ยังนำเสนอความสามารถของผู้ใช้งานในการสร้างตัวคัดกรองคอมเมนต์ของตนเอง โดยเรานำเสนอวิธีในการคัดกรองคอมเมนต์ที่คุณไม่ต้องการอย่างรวดเร็วและง่ายดายสองวิธี วิธีแรกจะซ่อนคอมเมนต์ที่ไม่เหมาะสมที่ระบบของเราตรวจสอบพบในวิดีโอของคุณโดยอัตโนมัติ ส่วนวิธีที่สองให้คุณสามารถสร้างรายการคำสำคัญเพื่อให้คอมเมนต์ที่ประกอบด้วยคำเหล่านั้นถูกซ่อนโดยอัตโนมัติเช่นกัน

2.5 การลบคอมเมนต์

คุณเป็นผู้ควบคุมคอนเทนต์ของคุณ รวมถึงคอมเมนต์จากผู้อื่น คุณสามารถลบคอมเมนต์ที่คุณไม่ต้องการจะเห็น หรือรายงานคอมเมนต์นั้นโดยการกดเข้าไว้บนคอมเมนต์ที่คุณคิดว่าทำการละเมิดหลักเกณฑ์ชุมชนของเรา เรียนรู้เพิ่มเติม

2.6 การบล็อกบัญชีใช้งาน

TikTok ให้คุณสามารถกำหนดไม่ให้บุคคลใดมีปฏิสัมพันธ์โต้ตอบกับคุณหรือคอนเทนต์ของคุณด้วยเหตุผลใดก็ตาม โดยการบล็อกผู้ใช้งานจะทำให้ผู้ใช้งานนั้นไม่สามารถดูคอนเทนต์ของคุณหรือส่งข้อความถึงคุณ เรียนรู้เพิ่มเติม

2.7 การลบผู้ติดตาม

การลบบุคคลออกจากการติดตามคุณ เป็นสิ่งที่ทำได้ง่าย และหมายความว่าคอนเทนต์ของคุณจะไม่ปรากฏในฟีดการติดตาม (Following) ของบุคคลนั้นอีกต่อไป เรียนรู้เพิ่มเติม

2.8 ใครสามารถดูวิดีโอที่คุณโลก

คุณสามารถป้องกันไม่ให้ผู้อื่นเห็นวิดีโอที่คุณโลก การทำเช่นนั้นจะทำให้สิ่งที่เป็นความชื่นชอบในการดูคอนเทนต์ของคุณ (วิดีโอที่คุณโลก) เป็นส่วนตัว เรียนรู้เพิ่มเติม

2.9 การอนุญาตให้สามารถดาวน์โหลดวิดีโอของคุณ

การปิดการดาวน์โหลดวิดีโอหมายความว่าบุคคลอื่นจะไม่สามารถดาวน์โหลดวิดีโอของคุณไปยังอุปกรณ์ของพวกเขา วิดีโอของผู้ใช้งานที่อายุน้อยกว่า 16 ปีและผู้ใช้งานที่มีบัญชีใช้งานส่วนตัวจะไม่สามารถถูกดาวน์โหลดได้ นอกจากนี้ ค่าตั้งต้นของการตั้งค่าการใช้งานข้อนี้สำหรับผู้ใช้งานที่อายุ 16-17 ปีจะถูกปิด แต่สามารถเลือกเปิดใช้งานได้ในการตั้งค่าความเป็นส่วนตัว เรียนรู้เพิ่มเติม

2.10 ใครสามารถดูเอื้ทกับคุณ

การดูเอื้ทเป็นฟีเจอร์หนึ่งของวิดีโอบน TikTok ที่ช่วยให้ผู้ใช้งาน TikTok รายอื่นใช้คอนเทนต์ของคุณเพื่อสร้างวิดีโอรูปแบบแบ่งเป็นสองหน้าจอที่ใช้เสียงบันทึกเดียวกัน ผู้สร้างการดูเอื้ทสามารถกำหนดว่าใครสามารถดู, คอมเมนต์ และดาวนโหลวิดีโอที่สร้างขึ้นใหม่นั้น และผู้สร้างที่อายุ 16 ปี ขึ้นไปที่มีบัญชีใช้งานสาธารณะสามารถใช้งานการดูเอื้ทได้ การดูเอื้ทสามารถเป็นวิธีที่สนุกในการสร้างวิดีโอร่วมกับผู้ใช้งานรายอื่น แต่คุณสามารถกำหนดได้ว่าใครสามารถทำการดูเอื้ทกับคอนเทนต์ของคุณได้ การตั้งค่าการใช้งานนี้สามารถทำได้ง่ายในระดับบัญชีใช้งาน และการตั้งค่านี้เพียงครั้งเดียวก็สามารถใช้กับวิดีโอทั้งหมดของคุณ นอกจากนี้ คุณยังสามารถเปิดหรือปิดการดูเอื้ทในแต่ละวิดีโอได้เช่นกัน เรียนรู้เพิ่มเติม

2.11 ใครสามารถสติชกับคอนเทนต์ของคุณ

การสติชช่วยให้ผู้ใช้งานสามารถตัดต่อฉากจากวิดีโอของผู้ใช้งานรายอื่นใส่ในวิดีโอของตนเอง การสติชเป็นอีกวิธีหนึ่ง เหมือนการดูเอื้ท ที่จะนำคอนเทนต์ของผู้ใช้งานรายอื่นมาตีความใหม่และเพิ่มเติม สานต่อเรื่องราวของผู้ใช้งานรายอื่น การเรียนการสอน สูตรอาหาร บทเรียนคณิตศาสตร์ และอื่น ๆ อีกมากมาย ผู้สร้างการสติชสามารถกำหนดว่าใครสามารถดู, คอมเมนต์ และดาวนโหลวิดีโอที่สร้างขึ้นใหม่นั้น และผู้สร้างที่อายุ 16 ปี ขึ้นไปที่มีบัญชีใช้งานสาธารณะสามารถใช้การใช้งานสติชได้ เรียนรู้เพิ่มเติม

3. การควบคุมคอนเทนต์

3.1 โหมดจำกัดการใช้งาน

หากคุณต้องการจำกัดคอนเทนต์แบบครอบคลุมมากขึ้น คุณสามารถเปิดใช้โหมดจำกัดการใช้งานได้ ซึ่งโหมดจำกัดการใช้งานเป็นตัวเลือกหนึ่งในการตั้งค่าระดับบัญชีใช้งานที่จำกัดการปรากฏคอนเทนต์ที่อาจมีความไม่เหมาะสมสำหรับผู้ชมทุกระดับ ทั้งนี้ คุณสามารถปิดการใช้งานโหมดจำกัดการใช้งานได้ตลอดเวลา หากคุณพบว่าวิดีโอที่คุณอยากดูได้ขาดหายไป ก็สามารถกลับไปเปิดรับได้ตามที่คุณต้องการ นอกจากนี้ โหมดจำกัดการใช้งานยังเป็นอีกฟีเจอร์หนึ่งที่ผู้ปกครองหรือผู้ดูแลสามารถเปิดใช้งานได้เมื่อมีการเปิดใช้งานการแนะนำโดยผู้ปกครอง

3.2 การจัดการคอนเทนต์ที่คุณเห็นด้วยการปรับหน้าฟีด For You ของคุณ

หน้าฟีด For You ของคุณจะถูกปรับให้ตรงกับความสนใจของคุณมากยิ่งขึ้นตามการใช้งาน TikTok ของคุณ ดังนั้นวิธีที่ดีที่สุดที่จะปรับแต่งหน้าฟีด For You ของคุณก็คือการใช้งานและสนุกสนานไปกับแอป ตัวอย่างเช่น เมื่อคุณเลือกที่จะติดตามบัญชีใช้งานใหม่ๆ การกระทำนั้นจะส่งผลช่วยคัดกรองสิ่งที่แนะนำให้คุณ เช่นเดียวกับการติดตามแฮชแท็ก เสียง เอฟเฟกต์ และหัวข้อที่ได้รับความนิยมบนแท็บการค้นพบ(Discover) บางครั้งคุณอาจเจอวิดีโอที่ไม่เป็นที่นิยมชื่นชอบของคุณ คุณสามารถกดค้างไว้บนวิดีโอแล้วกดที่ตัวเลือก “ไม่สนใจ” เพื่อจะระบุวิดีโอที่คุณไม่

ต้องการ นอกจากนี้ คุณยังสามารถเลือกซ่อนวิดีโอจากผู้สร้างรายหนึ่ง หรือที่ถูกสร้างมาแบบประกอบด้วยเสียงบางอย่าง หรือรายงานวิดีโอที่คุณเหมือนทำการละเมิดหลักเกณฑ์ของเรา การกระทำทั้งหมดเหล่านี้จะส่งผลต่อสิ่งที่แนะนำให้คุณในหน้าฟีด For You ในอนาคต

3.3 การรายงานวิดีโอ เสียง แสซแท็ก หรือคอนเทนต์อื่น ๆ

หากคุณพบเห็นสิ่งที่คุณคิดว่าอาจเป็นการละเมิดข้อกำหนดการให้บริการหรือหลักเกณฑ์ชุมชนของเรา โปรดรายงานให้เราทราบเพื่อให้ทีมควบคุมของเราสามารถตรวจสอบและดำเนินการตามความเหมาะสม โดยคุณสามารถรายงานวิดีโอที่ระบุ การไลฟ์สด ผู้ใช้งาน ข้อความโดยตรง หรือคอมเมนต์ได้โดยตรงภายในแอป โดยในการรายงาน ก็ทำเพียงกดค้างบนวิดีโอจนหน้าต่างป๊อปอัพ (pop-up) ปรากฏขึ้น เลือกตัวเลือก “รายงาน” แล้วทำตามขั้นตอนที่ระบุไว้

3.4 การจัดการเวลาหน้าจอ

เพื่อช่วยให้คุณจัดการความเป็นอยู่ที่ดีทางดิจิทัลของคุณ เรามีฟีเจอร์การจัดการเวลาหน้าจอ ที่ช่วยให้คุณกำหนดว่าคุณต้องการใช้เวลากับการใช้งานในแอปในแต่ละวันนานเท่าไร เมื่อมีการเปิดใช้งานฟีเจอร์นี้ คุณจะต้องใส่รหัสผ่านเพื่อใช้งาน TikTok ต่อไปหากเลยกำหนดระยะเวลาที่คุณได้ตั้งไว้

6. พันธมิตรด้านความปลอดภัย

เราทำงานกับผู้เชี่ยวชาญด้านการรักษาความปลอดภัยทางออนไลน์ ความเป็นอยู่ที่ดีทางออนไลน์ ทักษะความเข้าใจและใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและความปลอดภัยของครอบครัว อยู่เสมอ เพื่อช่วยให้คำแนะนำและแหล่งความรู้แก่คุณและครอบครัวของคุณ

1. โปรแกรมต่าง ๆ

TikTok ทำงานร่วมกับผู้เชี่ยวชาญในวงอุตสาหกรรมของเรา องค์กรนอกภาครัฐ และสมาคมอุตสาหกรรมต่าง ๆ ทั่วโลก ในความมุ่งมั่นของเราที่จะสร้างแพลตฟอร์มที่ปลอดภัยสำหรับชุมชนของเรา และเราร่วมมือกับองค์กรในภูมิภาคต่างๆ เพื่อแบ่งปันแนวทางปฏิบัติที่ดีที่สุด สร้างโปรแกรม และแลกเปลี่ยนแนวคิดเกี่ยวกับหัวข้อต่างๆ ด้านความปลอดภัย

2. โปรแกรมตรวจสอบข้อเท็จจริง

ร่วมกับ Agence France-Presse (AFP), Animal Politico, Estradiol Verifica, Facta, Lead Stories, Logically Neutral, PolitiFact, SciVerify และ Teyit เรามุ่งมั่นที่จะต่อสู้กับข้อมูลที่บิดเบือนที่เป็นอันตราย พันธมิตรในการตรวจสอบข้อเท็จจริงของเราช่วยตรวจสอบและประเมินความถูกต้องของคอนเทนต์ใน 55 ตลาด หากคอนเทนต์ได้รับการยืนยันว่าเป็นเท็จ เราจะลบออกไปจากแพลตฟอร์มของเราและแจ้งผู้สร้าง หากผลลัพธ์การตรวจสอบข้อเท็จจริงนั้นไม่

สามารถสรุปได้ เราจะจำกัดการเผยแพร่วิดีโอในหน้าฟีด For You ของทุกคน เรียนรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการดำเนินการของเราในสหรัฐฯ และภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก

3. การรู้เท่าทันสื่อ

ร่วมกับสมาคมการเรียนรู้การรู้เท่าทันสื่อแห่งชาติ (NAMLE) ซีรีส์ “รับรู้ทัน (Be Informed)” ของ TikTok จัดการกับรากฐานที่สำคัญของการเป็นพลเมืองดิจิทัล นั่นคือการรู้เท่าทันสื่อ ซึ่งเสริมสร้างความสามารถในการเข้าถึง วิเคราะห์ ประเมินและดำเนินการโดยใช้การสื่อสารทุกรูปแบบ โดยซีรีส์ “รับรู้ทัน” สนับสนุนให้ชุมชน TikTok ของเรามีการคิดวิเคราะห์ไม่เฉพาะคอนเทนต์ที่พบเจอทางออนไลน์ แต่ยังรวมถึงคอนเทนต์ที่พวกเขาสร้างขึ้น

4. การยอมรับรูปร่างในทุกรูปแบบ

ร่วมกับสมาคมพฤติกรรมกรรมการกีดกันชาติแห่งชาติ (NEDA) TikTok เชื่อมต่อผู้ที่กำลังมองหาความช่วยเหลือและแหล่งข้อมูลที่สำคัญจากแอปของเราโดยตรง เราเปลี่ยนเส้นทางการค้นหาและแฮชแท็กสำหรับคำศัพท์ที่ได้รับจาก NEDA หรือมีความเกี่ยวข้องกับคอนเทนต์ที่ไม่ปลอดภัยที่เราได้ลบออกไปจากแพลตฟอร์มของเรา โดยส่งไปยังสายด่วนของ NEDA ที่ซึ่ง NEDA จะสามารถให้ความช่วยเหลือ เครื่องมือ และแหล่งข้อมูลแก่ชุมชนของเราโดยรักษาความเป็นส่วนตัว เรียนรู้เพิ่มเติม

5. #MentalHealthMatters

ร่วมกับกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุขสมาริตันส์ (Samaritans) มูลนิธิเดอะ เจด (The Jed Foundation) โครงการเทรเวอร์ (The Trevor Project) ระบบโพรวิเดนซ์ เฮลท์ (Providence Health) และ การรณรงค์ซีส เดอะ ออว์คเวิร์ด (Seize the Awkward) เราตระหนักดีว่าการสนทนาเกี่ยวกับสุขภาพจิตหรือการขอความช่วยเหลืออาจเป็นเรื่องยากลำบากมาก เราจึงได้ร่วมมือกับองค์กรชั้นนำที่สนับสนุนด้านสุขภาพจิตเพื่อช่วยนำสารจากองค์กรเหล่านี้มาที่ TikTok เพื่อเป็นวิธีที่จะส่งเสริมการสนทนาอย่างต่อเนื่องเกี่ยวกับความเป็นอยู่ที่ดีทางด้านจิตใจ

6. การจัดการเวลาหน้าจอ

เราทำงานร่วมกับผู้สร้างบน TikTok เพื่อเปิดตัวการแจ้งเตือนด้านการจัดการเวลาหน้าจอในหน้าฟีดของเรา ซีรีส์วิดีโอด้านความปลอดภัย “คุณเป็นผู้ควบคุม (You’re in Control)” ภาคนี้เป็นการย้ำเตือนให้ผู้คนหยุดพักและใช้เวลาอยู่ห่างจากหน้าจอของพวกเขาบ้าง และให้ข้อมูลเกี่ยวกับฟีเจอร์ด้านความปลอดภัยและแนวทางปฏิบัติที่ดีที่สุดของเรา

7. การเรียนรู้ของผู้ปกครอง

ร่วมกับองค์กร Connect Safely, สถาบันความปลอดภัยทางออนไลน์ของครอบครัว (Family Online Safety Institute) และสมาคมครูและผู้ปกครองแห่งชาติ (National PTA) TikTok มีสัมพันธภาพที่สำคัญกับองค์กรชั้นนำด้านความปลอดภัยของเยาวชน รวมถึงองค์กร

Connect Safely สถาบันความปลอดภัยทางออนไลน์ของครอบครัว (Family Online Safety Institute) และสมาคมครูและผู้ปกครองแห่งชาติ (National PTA) โดยเราร่วมกันช่วยให้ผู้ปกครองและผู้ดูแลได้เรียนรู้เกี่ยวกับ TikTok และวิธีการที่ลูกวัยรุ่นของพวกเขาสามารถเป็นผู้ใช้งานอินเทอร์เน็ตที่ปลอดภัยและมีความชำนาญ และเรายังให้ความรู้แก่ครอบครัวเกี่ยวกับเครื่องมือด้านความปลอดภัยที่สร้างไว้ใน TikTok อีกด้วย TikTok ให้การสนับสนุนสมาคมครูและผู้ปกครอง (PTA) ทั่วประเทศฯ ทุนเหล่านี้สนับสนุนการฝึกอบรมความปลอดภัยทางออนไลน์และให้ความช่วยเหลือบรรเทาทุกข์สำหรับครอบครัวและชุมชนที่ต้องการอุปกรณ์, อาหาร และสิ่งจำเป็นอื่น ๆ

7. TikTok : สื่อไฮบริดข้ามแพลตฟอร์ม

TikTok ประกอบด้วยรูปแบบการสื่อสารที่มีทั้งภาพเคลื่อนไหว เสียงเพลง ดนตรีประกอบ โดยแม้ TikTok จะมีลักษณะตามรูปแบบของสื่อใหม่ (พิชิต วิจิตรบุญยรักษ์, 2554: 99-103) ที่หยิบยกเอาจุดเด่นของสื่อสังคมออนไลน์หลายประเภทเข้าด้วยกัน คือมีความเป็น Social Networking หรือ เครือข่ายทางสังคมในอินเทอร์เน็ต ที่เชื่อมต่อระหว่างบุคคล กลุ่มบุคคลเพื่อร่วมกัน แลกเปลี่ยนและแบ่งปันข้อมูลระหว่างกัน เหมือนเช่น เฟสบุ๊ก หรือ อินสตาแกรม แต่ TikTok ก็ไม่ได้เน้นเนื้อหาประเภทชีวิตประจำวัน (Lifestyle) ของหลัก เพราะมีรูปแบบวิดีโอที่มุ่งเน้นเนื้อหาหลายรูปแบบ เหมือนเช่นยูทูบ (YouTube) อีกทั้งยังมีความเหมือนสื่อครองใจคนรุ่นใหม่แบบเกม (Gaming) ที่ผู้ใช้งานสามารถสนุกกับการท้าทาย จากการแข่งขันหรือการชาเลนจ์ (Challenges) รูปแบบต่างๆ ได้ และขณะเดียวกันก็ยังมีลักษณะของสื่อดั้งเดิมเช่น มิวสิค วิดีโอ ที่เน้นเพลงช่วยเล่าเรื่อง รวมทั้งยังมีความเป็นรายการโทรทัศน์ ประเภทการแสดงทักษะเฉพาะตัวรูปแบบต่างๆ (IA lent Show) รวมเข้าไว้ด้วยกันในสื่อเดียวด้วยความแตกต่างเฉพาะตัวของ TikTok ที่มีทั้งข้อความ ภาพ และเสียงและเนื้อหาไม่ซ้ำซ้อนกันที่กล่าวมาจึงอาจเรียกได้ว่าเป็นสื่อแบบใหม่ที่ผสมผสานข้ามสายพันธุ์กับสื่ออื่นๆ และทำหน้าที่ทั้งแบ่งปันข้อมูลควบคู่กับการสร้างสรรค์เนื้อหาใหม่ๆ โดยเป็นสื่อที่ช่วยสร้างและประกาศตัวตน (Identity Network) ของผู้ใช้งานเหมือนเช่นเฟสบุ๊ก อินสตาแกรม แต่ขณะเดียวกันก็ยังช่วยประกาศผลงาน (Creative Network) ให้แก่ผู้ใช้งานไปพร้อมกันเหมือนเช่นยูทูบ ซึ่งลักษณะของสื่อผสมที่ปรับแต่งข้ามสายพันธุ์ก็เป็นลักษณะของสื่อใหม่ที่พยายามปรับเปลี่ยนรูปแบบวิธีสื่อสารเพื่อให้เข้ากับวิถีชีวิต และช่วงชิงพื้นที่ในการนำเสนอเนื้อหาสาระให้เข้าถึงคนรุ่นใหม่มากขึ้น

8. ความยาวจำกัด แต่เนื้อหาเปิดกว้าง

จุดแตกต่างของ TikTok ซึ่งฉีกไปจากกรอบของสื่อภาพเคลื่อนไหวประเภทวิดีโอ ที่มักเน้นอิสระของผู้ใช้งานในการสร้างคอนเทนต์ โดยไม่จำกัดความยาวเช่น YouTube หรือ Netflix คือ TikTok เลือกจะจำกัดความยาวของการ โพสต์วิดีโอให้เป็นคลิปสั้นๆ เพียง 15 วินาที หรือ 60 วินาที ซึ่งเป็นเงื่อนไขที่ทำลายคอนเทนต์ครีเอเตอร์ (Content Creator) ในการสร้างผลงาน

ให้เข้าใจง่าย ไม่ซับซ้อน แต่ต้องกระตุ้นให้คนมีส่วนร่วม (Engagement) อย่างรวดเร็วโดยเฉพาะอย่างยิ่งภายใน 1-2 วินาทีแรก (พลสัน นกน่วม, 2558: 59) ดังนั้นลักษณะคอนเทนต์ที่ได้รับความนิยมใน TikTok จึงมักเป็นการร้องเพลง การเต้น การแสดงความสามารถพิเศษต่างๆ เช่น เล่นตลกแสดงมายากล ที่มุ่งเน้นการสร้างความสนุกสนาน ด้วยท่าทาง ความเคลื่อนไหวของร่างกาย และ โดยเฉพาะเรื่องตลกแบบล้อเลียน เพราะตามแนวคิดเรื่องการสร้างอารมณ์ขัน ระดับชั้นของตลกแบบล้อเลียนเป็นสิ่งที่เข้าถึงคนได้ง่าย เพราะผู้ชมไม่ต้องอาศัยทั้งพื้นฐานความรู้และระยะเวลาในการทำทำความเข้าใจ ดังนั้นเราจึงเห็นว่าการสร้างสรรค์ วิดีโอต้นแบบจากคนดัง (Influencer) โดยการอัปเดตคลิปได้ตอบมักได้รับความนิยมเพราะ ได้ฐานการรับชมจาก Influencer ต้นแบบอยู่แล้ว

9. แฮชแท็กสร้างกระแส

นอกจากการรูปแบบการสื่อสารด้วยภาพเคลื่อนไหวแล้ว การสื่อสารด้วยตัวอักษร และข้อความขนาดสั้น ก็มีส่วนช่วยสร้างความสนใจได้ไม่แพ้กัน เพราะการโพสต์วิดีโอทุกครั้งสามารถพิมพ์ข้อความสั้นๆ ลงไปผ่านการติดแฮชแท็ก (#Hashtag) ซึ่งเหมือนกับการกำหนดคำสำคัญ เพื่อบ่งชี้ข้อความต่างๆ ในโพสต์ให้เหมาะสม ด้วยการใช้คำฮิตที่อยู่ในกระแสเพื่อช่วยให้เกิดการค้นหาคอนเทนต์ได้ง่ายขึ้นในโลกออนไลน์ แม้การติดแฮชแท็กไม่ใช่เรื่องใหม่ เพราะต่างเป็นเทคนิคที่สื่อรูปแบบอื่นๆ อย่างวิทยุเตอร์ และอินสตาแกรมให้ความสำคัญอย่างมากมาก่อนแล้ว แต่การติดแฮชแท็กใน TikTok นั้นน่าสนใจตรงที่สามารถพัฒนามาเป็นเครื่องมือการตลาดที่ช่วยโปรโมทคอนเทนต์และอย่างได้ผล เกิดกิจกรรมแฮชแท็ก ชาเลนจ์ต่างๆ ที่กระตุ้นให้คนทั้งสร้างและติดตามคอนเทนต์เปรียบเหมือนการจัดชุดของคอนเทนต์ให้เป็นหมวดหมู่เดียวกัน ซึ่งช่วยให้เกิดความต่อเนื่องของการรับสาร จนเป็นสาเหตุให้คอนเทนต์ใน TikTok สามารถยึดครองกระแสความสนใจของคนได้ยาวนานมากขึ้น เหมือนเช่นในช่วงกักตัวของคนทั้งโลกจากไวรัสโคโรนา TikTok ได้สร้างกิจกรรมชาเลนจ์ด้วยแฮชแท็กต่างๆ เช่น #มบาAt Home หรือ #ขยับด้านโรค รวมทั้งการติดแฮชแท็ก #TikTokURi เพื่อล้างภาพลักษณ์แอปพลิเคชันระดับล่างด้วยการเชิญชวนผู้เชี่ยวชาญที่น่าเชื่อถือในแวดวงต่างๆ มาสร้างคอนเทนต์ทางการศึกษาจนทำให้ #TikTokUni กลายเป็นแฮชแท็กยอดฮิตมียอดผู้เข้าชมรวมกว่า 1.7 พันล้านครั้ง (“ส่อง 5 แฮชแท็กฮิต TikTok ครั้งแรกปี 2020”, 2563) ดังนั้นแม้ TikTok จะเป็นสื่อแพลตฟอร์มใหม่ที่ดูเหมือนเปิดกว้างทางความคิดแก่คนรุ่นใหม่ แต่แท้จริงแล้ว วิธีการติดแฮชแท็กของ TikTok ที่พยายามจัดหมวดหมู่ เนื้อหาคอนเทนต์ก็ไม่ต่างอะไร จากความพยายามสร้างวาระความสำคัญของสาร (Agenda Setting) จากโลกแห่งธุรกิจสื่อบันเทิงที่หวังจะสร้างความเข้มข้นของเนื้อหาสารเพื่อช่วงชิงพื้นที่ในการควบคุมการเปิดรับสารของผู้ใช้สื่อที่เกิดขึ้นทุกยุคทุกสมัยนั่นเอง (Dearing & Roger, 1996: 8-12)

สรุปได้ว่า หลักการใช้งานของแอปพลิเคชัน TikTok เริ่มต้นจาก การเริ่มต้นใช้งาน การดาวน์โหลด TikTok บุคคลที่สามารถลงทะเบียนเข้าใช้งาน TikTok ได้จะต้องผ่านเกณฑ์อายุก่อน

เพื่อให้ได้รับประสบการณ์ TikTok ที่เหมาะสม และเพื่อช่วยให้จัดการประสบการณ์ในแอป ผู้ใช้ต้องศึกษาคำแนะนำเพื่อเรียนรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับแนวทาง ในเรื่องความปลอดภัย ความเป็นส่วนตัว และการป้องกันบน TikTok และแหล่งข้อมูลด้านความปลอดภัย ในด้านๆต่าง ๆ โดยสามารถติดต่อองค์กรที่สามารถให้ความช่วยเหลือที่ผู้ใช้ต้องการได้

TikTok กับ การศึกษา

สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.) กระทรวงศึกษาธิการ โดยสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.) ร่วมมือ กับแอปพลิเคชัน TikTok แพลตฟอร์มวิดีโอสั้นชั้นนำระดับโลก เพื่อผนึกกำลังส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการสร้างสรรค์คอนเทนต์ทางการศึกษาในรูปแบบวิดีโอสั้นบน TikTok ที่จะนำไปสู่คอนเทนต์การศึกษาแนวใหม่ที่ได้ประโยชน์ และตอบโจทย์พฤติกรรมของคนรุ่นใหม่ พร้อมเดินทางจัดกิจกรรมอบรมเพื่อส่งเสริมการศึกษาให้ความรู้ครู อาจารย์ และนักเรียนทั่วประเทศ ผ่าน Webinar หรือการอบรมเชิงปฏิบัติการผ่านทางออนไลน์ โดยเน้นเนื้อหาการสร้างสรรค์คอนเทนต์วิดีโอสั้นบนแพลตฟอร์ม หวังเพิ่มโอกาสการใช้แพลตฟอร์มดิจิทัลเพื่อพัฒนาการนำเสนอคอนเทนต์ด้านการศึกษาในมิติใหม่ ที่สามารถเข้าถึงกลุ่มคนรุ่นใหม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและน่าสนใจ

กัลยา โสภณพนิช (2564: 6) รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ได้กล่าวว่า สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.) หน่วยงานภายใต้การกำกับของกระทรวงศึกษาธิการ ได้ร่วมมือกับแพลตฟอร์มชั้นนำระดับโลกอย่าง TikTok เพื่อนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา ตอบสนองนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาล โดยใช้แพลตฟอร์มดิจิทัลเข้ามาเป็นเครื่องมือการปฏิรูปการศึกษา เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนรู้ของนักเรียนและประชาชนในทุกช่วงทุกวัยผ่านแพลตฟอร์มดิจิทัล ซึ่งสอดคล้องกับกับแนวทางการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาศักยภาพเยาวชนรุ่นใหม่ให้แข่งขันได้ ในเวทีโลก โดยมี สสวท. เป็นผู้นำในการขับเคลื่อนสร้างความเปลี่ยนแปลงผ่านการเรียน การสอนวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์และเทคโนโลยี ที่ทันยุค ที่ก่อนหน้านี้กระทรวงศึกษาธิการได้มีการบรรจุหลักสูตร Coding ไว้ในนโยบายหลักของกระทรวงฯ เพื่อสร้างทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 อย่างน้อย 6 ทักษะด้วยกัน คือ ทักษะการอ่าน ทักษะการเขียน ทักษะในการคิดอย่างมีเหตุผล ทักษะการคิดสร้างสรรค์ ทักษะการคิดเชิงคำนวณ และ ทักษะการแก้ไขปัญหาเป็นขั้นเป็นตอน ซึ่งถือว่าเป็นทักษะสำคัญต่อการพัฒนากำลังคน และเป็นฐานสมรรถนะที่สำคัญในการพัฒนาทักษะต่อยอดไปสู่อาชีพและการเรียนรู้ตลอดชีวิต และเพิ่มความสามารถการแข่งขันของประเทศในอนาคตจึงจำเป็นต้องพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาโดยด่วน เพื่อให้มีความพร้อมในการใช้สื่อสมัยใหม่เข้ามาบูรณาการ จัดรูปแบบการเรียนการสอนให้เหมาะสมตามความต้องการของนักเรียนในปัจจุบัน

สิริประภา วีระไชยสิงห์ (2564 : 23) Content Operations Lead ของ TikTok ได้กล่าวว่า TikTok เป็นแพลตฟอร์มสร้างสรรค์ วิดีโอสั้น ที่กำลังเป็นที่นิยมจากจำนวนผู้ดาวน์โหลดทั่วโลกที่สูงกว่า 2 พันล้านดาวน์โหลด ซึ่งนอกจากจะให้ความสำคัญ ในเรื่องการพัฒนาคอนเทนต์ที่หลากหลายตอบสนองความต้องการและความสนใจของผู้ใช้ทุกกลุ่มอายุแล้ว TikTok ยังให้ความสำคัญด้านคอนเทนต์เพื่อการศึกษา โดยการนำเสนอมิติใหม่ของการเรียนรู้บนแพลตฟอร์ม TikTok โดยที่ผ่านมา TikTok ถือเป็นแพลตฟอร์มแรกที่จุดกระแสคอนเทนต์ด้านการศึกษาผ่านแคมเปญ #TikTokUni ที่สนับสนุนให้นักเรียน นักศึกษา ผู้เชี่ยวชาญในแต่ละสาขาวิชาความรู้ได้เข้ามาสร้างสรรค์คอนเทนต์การศึกษาบน TikTok ได้สร้างปรากฏการณ์ความสำเร็จมากมายทั้งการแจ้งเกิดครีเอเตอร์การศึกษาดาวรุ่งมากมาย ส่งผลให้เกิดคอนเทนต์การศึกษาที่มีประโยชน์ ดูสนุก เข้าใจง่าย และส่งผลให้เกิดแฮชแท็กยอดนิยมด้านการศึกษามากมาย อาทิ #เก่งภาษากับ TikTok #วิทยที่คุณไม่รู้ #TikTok แนะนำ #สังคมต้องรู้ #ถ่ายเิงให้ไ้จ้ เป็นต้น

“สำหรับความร่วมมือกับกระทรวงศึกษาธิการ โดย สสวท. ในครั้งนี้ ปัจจุบันพบว่า กลุ่มคนรุ่นใหม่ที่เป็นนักเรียน นักศึกษา มักใช้แพลตฟอร์มออนไลน์ในการค้นคว้าหาความรู้นอกห้องเรียน และด้วยจุดเด่นของ TikTok ที่เป็นแพลตฟอร์มวิดีโอสั้นจะช่วยส่งเสริมให้คอนเทนต์เกี่ยวกับด้านการศึกษาได้รับความสนใจ เกิดการรับรู้ จดจำ และมีส่วนร่วมกับผู้คนได้ จัดกิจกรรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการสร้างสรรค์คอนเทนต์วิดีโอสั้นบนแพลตฟอร์ม TikTok จัดกิจกรรมอบรมส่งเสริมเพื่อการศึกษาผ่าน Webinar โดยเน้นเนื้อหาเกี่ยวกับการสร้างสรรค์คอนเทนต์วิดีโอสั้นบน TikTok สำหรับครู อาจารย์ และนักเรียนทั่วประเทศ เพื่อเปิดโอกาสในการใช้แพลตฟอร์มดิจิทัลพัฒนานำเสนอคอนเทนต์ด้านการศึกษาในมิติใหม่ ที่สามารถเข้าถึงและดึงดูดความสนใจของกลุ่มคนรุ่นใหม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และน่าสนใจ โดยกิจกรรม Webinar หรือการอบรมเชิงปฏิบัติการผ่านทางออนไลน์ คาดว่า ครู อาจารย์ และนักเรียนทั่วประเทศจะได้รับประโยชน์และสามารถนำ TikTok ไปประยุกต์ใช้เป็นสื่อในการเรียนการสอนที่ช่วยเพิ่มสีสันให้การเรียนรู้สนุกสนาน เข้าถึงนักเรียนได้ง่าย และครูอาจารย์ก็สามารถประยุกต์ใช้ได้ในชีวิตประจำวัน”

สรุป แอปพลิเคชัน TikTok เป็นบริการเครือข่ายสังคมสัญชาติจีน ซึ่งช่วยให้ผู้ใช้สามารถสร้างเนื้อหาวิดีโอสั้นๆ ความยาวไม่เกิน 15 วินาทีวิดีโอใน TikTok มีเนื้อที่สั้นกระชับสามารถใส่เพลงประกอบและตกแต่งให้สวยงามได้จึงดึงดูดความสนใจผู้เรียนได้เป็นอย่างดีและเข้าถึงผู้เรียนได้จำนวนมากในระยะเวลาอันสั้น (ปัจจุบันสามารถเพิ่มความยาววิดีโอได้สูงสุด 3 นาที) โดยในตัวแอปพลิเคชันสามารถเพิ่มองค์ประกอบต่างๆ เช่น เพลงประกอบ ฟิลเตอร์ เอฟเฟกต์ เข้าไปในวิดีโอได้ จึงเหมาะแก่การผลิตสื่อการสอนขนาดสั้น ในการถ่ายทอดบทเรียน เพื่อให้สอดคล้องกับเทรนด์การเรียนรู้ในปัจจุบัน และเป็นการนำเสนอบทเรียนที่ตื่นเต้นและน่าสนใจ เพื่อช่วยให้นักเรียนเข้าถึงความรู้ที่ต้องการได้ง่ายขึ้น

แผนการจัดการเรียนรู้

ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้

นักการศึกษาได้ให้ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ดังนี้

ชนัท ธาตุทอง (2553 : 134) ได้ให้ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ว่าเป็น การเตรียมการสอนเป็นลายลักษณ์อักษร เป็นเอกสารแนวทางการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อ พัฒนาผู้เรียน ที่เป็นการนำวิชาหรือประสบการณ์ที่จะต้องทำการสอนตลอดทั้งปีการศึกษาหรือตลอด ภาคเรียน มาสร้างเป็นแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ศศิธร เวียงวะลัย (2556 : 51) ได้ให้ความหมายไว้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง แผนในการจัดการเรียนการสอนที่ผู้สอนเป็นผู้จัดทำขึ้นจากแนวทางการเรียนของคู่มือครู หรือกรมวิชาการภายใต้กรอบสาระที่ผู้สอนต้องการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ โดยกำหนดจุดประสงค์ วิธีดำเนินการหรือ กิจกรรมให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ สื่อการเรียนรู้ และวิธีวัดผลและประเมินผลที่ สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

สมาน เอกพิมพ์ (2560 : 374) ได้ให้ความหมายไว้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง แนวทางในการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ผู้สอนได้จัดทำไว้เป็นลายลักษณ์ อักษร ซึ่งเป็นการเตรียมการเพื่อนำไปใช้ในการปฏิบัติการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในรายวิชาใด วิชาหนึ่งอย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับเนื้อหาสาระและมาตรฐาน/ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง/ตัวชี้วัด/ จุดประสงค์ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ทำให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์อย่างมีประสิทธิภาพ หรือกล่าวสั้น หนึ่งได้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้ มีองค์ประกอบสำคัญ 3 ประการ คือจุดประสงค์การเรียนรู้ ประสบการณ์การเรียนรู้ และการประเมินผล

จากความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้ข้างต้น สรุปได้ว่าแผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง ลำดับขั้นตอนของการเตรียมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบและเป็นลาย ลักษณ์อักษรให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้และจุดหมายของหลักสูตร และเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ ครูจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้

สำลี รักสุทธี (2551 : 78) กล่าวถึงความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้ ไว้ว่ามี ความสำคัญ ดังนี้

1. ช่วยให้ครูได้มีโอกาสศึกษาหลักสูตร แนวการสอน วิธีวัดผลประเมินผล ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องและการบูรณาการกับวิชาอื่นทั้งในเรื่องทรัพยากรของโรงเรียน ทรัพยากร ท้องถิ่น ค่านิยม ความเชื่อ และสภาพที่เป็นจริงของท้องถิ่นตลอดจนการเชื่อมโยงสัมพันธ์กับวิชาอื่น ด้วย

2. เป็นเครื่องมือของครูในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพ มีความมั่นใจในการสอนมากขึ้นท่านจะเหมือนนักเรียนที่เดินลงสนามอย่างกล้าหาญ

3. ผู้สอนสามารถใช้เป็นข้อมูลที่ถูกต้อง เทียบตรง เสนอแนะแก้ปัญหาการที่เกี่ยวข้องและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรวมทั้งเพื่อนครูที่สอนวิชาอื่น

4. ใช้เป็นคู่มือสำหรับครูที่สอนแทนได้

5. เป็นการพัฒนาวิชาชีพและมาตรฐานวิชาชีพครูที่แสดงว่างานสอนต้องได้รับการฝึกฝนโดยเฉพาะ มีเครื่องมือและเอกสารที่จำเป็นสำหรับการประกอบอาชีพด้วย

ฉันท ชาติทอง (2553 : 135–136) กล่าวถึงความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ว่ามีก่อให้เกิดประโยชน์ดังนี้

1. ทำให้จัดการเรียนการสอนที่มีความหมายยิ่งขึ้น
2. ครูมีคู่มือการสอนที่มีคุณภาพ
3. เป็นผลงานที่แสดงศักยภาพการเป็นครูมืออาชีพ
4. ครูคนอื่นสามารถใช้สอนแทนได้
5. ทำให้จัดการเรียนการสอนตามสภาพที่เป็นจริง
6. ทำให้เกิดการเรียนรู้แบบองค์รวม ที่ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างหลาย

อย่างในขณะเดียวกัน

7. ทำให้ขยายขอบเขตการศึกษาไปได้อย่างไม่จำกัด โดยมีความเกี่ยวข้องกับวิชาอื่นๆ ได้อย่างกลมกลืน

8. ช่วยให้การเรียนการสอนมีคุณภาพตามที่ กำหนดไว้ในหลักสูตรสถานศึกษา

9. ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้มีความสมบูรณ์ครบถ้วน โดยไม่จำกัดระยะเวลา

สมาน เอกพิมพ์ (2560 : 375) กล่าวถึงความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้ไว้

11 ประการ ดังนี้

1. ช่วยให้ครูได้มีโอกาสศึกษา วิเคราะห์หลักสูตร แนวทางในการจัดกระบวนการจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล ศึกษาเอกสารประกอบหลักสูตรอื่น ๆ โดยเฉพาะการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2. ช่วยให้ครูสอนได้ตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตร การทำแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อสอนจะทำให้การเรียนการสอนเป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร รวมทั้งสอนได้ครบตามเนื้อหาในหลักสูตรและสอดคล้องกับมาตรฐาน ตัวชี้วัดการเรียนรู้

3. การดำเนินการสอนในโรงเรียนเดียวกัน หรือชั้นเดียวกันเป็นไปในแนวเดียวกัน เกิดความเข้าใจที่ตรงกัน โดยเฉพาะในกรณีที่ครูจำเป็นต้องสอนแทนกันโดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้เดียวกัน จะทำให้ครูผู้สอนแทนสามารถสอนได้ดี มีความมั่นใจยิ่งขึ้น

4. ช่วยให้เกิดความมั่นใจแก่ครูในการสอนทั้งในเรื่องของเนื้อหาวิชา กิจกรรมการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผล ทำให้สามารถทำการสอนได้อย่างมั่นใจ

5. ช่วยให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อครูผู้สอน จากการที่ครูเตรียมการสอนล่วงหน้ามาอย่างดี ทำให้ดำเนินการสอนไปได้อย่างราบรื่น

6. ครูสามารถวิเคราะห์จุดบกพร่องที่เกิดขึ้นจากการสอนแต่ละครั้งในแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อปรับปรุงแก้ไขในการสอนต่อไป

7. ทำให้การเรียงลำดับเนื้อหาเป็นไปด้วยความต่อเนื่องและเป็นไปด้วยดี ตามวัตถุประสงค์ในหลักสูตร ช่วยให้ครูมีคู่มือของตน ที่ทำโดยตนเองล่วงหน้าเพื่อให้เกิดความสะดวกในการจัดการเรียนการสอนได้ดีมีคุณภาพ ตรงตามเจตนารมณ์ของหลักสูตร

8. ช่วยให้ครูสามารถจัดเตรียมกระบวนการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงทั้งในเรื่องทรัพยากรของโรงเรียน ทรัพยากรของท้องถิ่น ค่านิยมความเชื่อ และสภาพที่เป็นจริงของท้องถิ่น

9. เป็นแนวทางให้ผู้บริหาร และผู้นิเทศสามารถแนะนำแก้ไขข้อบกพร่องก่อนที่จะดำเนินการสอน ขณะดำเนินการและหลังได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

10. ผู้สอนสามารถใช้เป็นข้อมูลที่ต้องการ เสนอแนะแก่บุคลากรที่เกี่ยวข้อง และหน่วยงานเกี่ยวข้องได้เป็นอย่างดี เช่น ผู้บริหาร ศึกษานิเทศก์และเขตพื้นที่ เป็นต้น

11. เป็นผลงานทางวิชาการอย่างหนึ่ง ที่แสดงความชำนาญการพิเศษหรือความเชี่ยวชาญของผู้ทำแผนการสอน ซึ่งสามารถเผยแพร่เป็นตัวอย่างการวางแผนที่ดีกับครูทั่วไปและเสนอเลือกระดับ เพื่อขอกำหนดตำแหน่งให้สูงขึ้นได้ด้วย

สรุปได้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้ มีความสำคัญเป็นการวางแผนในการจัดการเรียนการสอนที่ได้ครบถ้วนตรงตามหลักสูตร ช่วยให้ครูได้เตรียมสื่ออุปกรณ์ไว้ล่วงหน้า ซึ่งทำให้ครูได้ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับหลักสูตร เทคนิคการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผล และเป็นคู่มือสำหรับครูผู้สอนและครูที่สอนแทนนำไปใช้ปฏิบัติการสอนอย่างมั่นใจ

องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้

ชนาธิป พรกุล (2552 : 86) ได้อธิบายองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ไว้มีองค์ประกอบที่สำคัญ 7 ประการ ได้แก่

1. เรื่องเวลาที่ใช้สอน

2. ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง/จุดประสงค์การเรียนรู้

3. สารสำคัญ
4. เนื้อหา (สาระ)
5. กิจกรรมการเรียนรู้
6. สื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้
7. การวัดและประเมินผล

ศศิธร เวียงวะลัย (2556 : 53) ได้อธิบายองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ไว้

ดังนี้

1. สารสำคัญ เป็นการเขียนในลักษณะความคิดรวบยอด
2. จุดประสงค์การเรียนรู้ เขียนในลักษณะจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ซึ่งเมื่อผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติทุกพฤติกรรมในแต่ละแผนการเรียนรู้แล้วจะบรรลุผลตามตัวชี้วัด และมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในแต่ละหน่วย
3. สารการเรียนรู้ เป็นการเขียนเนื้อหาสาระในลักษณะเป็นประเด็นสำคัญสั้นๆ สอดคล้องกับเนื้อหาสาระที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้
4. กิจกรรมการเรียนรู้ ระบุวิธีสอน กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เทคนิคการสอนที่หลากหลายเมื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้ดังกล่าวครบถ้วนแล้วผู้เรียนจะบรรลุจุดประสงค์ในการเรียนรู้
5. สื่อ แหล่งการเรียนรู้ในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้จะกำหนดสื่อการเรียนรู้ที่ใช้ประกอบการเรียนการสอนไว้อย่างชัดเจน
6. การวัดและประเมินผล ทุกแผนการจัดการเรียนรู้จะระบุรายละเอียดเกี่ยวกับเรื่องการวัดและประเมินผลคือ หลักฐานการเรียนรู้ ร่องรอยการเรียนรู้ วิธีการวัดและประเมินผล เครื่องมือในการวัดและประเมินผล
7. บันทึกผลการจัดการเรียนรู้ ผู้สอนบันทึกผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนาวิธีการจัดการเรียนรู้ให้บรรลุผลตามเป้าหมายต่อไป

สมาน เอกพิมพ์ (2560 : 380) กล่าวว่า การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อให้เกิดความสมบูรณ์และเป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนประกอบด้วย 8 องค์ประกอบ ดังต่อไปนี้

1. สารสำคัญ
2. จุดประสงค์การเรียนรู้
3. สารการเรียนรู้
4. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้
5. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

6. การวัดและประเมินผล

7. กิจกรรมเสนอแนะ

8. บันทึกหลังการสอน

สรุปได้ว่า องค์ประกอบที่สำคัญของแผนการเรียนรู้ ประกอบด้วย สารสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ สารการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อ แหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผล กิจกรรมเสนอแนะ และบันทึกผลการจัดการเรียนรู้

ขั้นตอนของการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้

การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ มีขั้นตอนที่สำคัญ ได้มีการศึกษากำหนดขั้นตอนการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2543, อ้างถึงใน สุวิทย์ เขาแก้ว, 2554) ได้เสนอขั้นตอนการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ ดังนี้

1. ศึกษาหลักสูตร เพื่อให้เข้าใจหลักการ จุดหมาย โครงสร้างรายวิชา คำอธิบายรายวิชา เนื้อหา สารสำคัญ ตลอดจนวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้วิชาที่สอน

2. ศึกษาคู่มือการใช้หลักสูตร คู่มือหลักการสอน แนวการสอนเพื่อให้เข้าใจ จุดเน้นของหลักสูตร เหตุผลในการปรับปรุงหลักสูตร สารสำคัญที่ปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงบทบาทของครูผู้สอน ตลอดจนกระบวนการต่าง ๆ พัฒนาผู้เรียนให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการสอน

3. นำโครงสร้างเนื้อหาวิชา จุดประสงค์การเรียนรู้ มากำหนดกิจกรรมการเรียนการสอน คาบเวลาเรียน ให้เหมาะสมกับหัวข้อเนื้อหา โดยให้ความสัมพันธ์กับอัตราเวลาเรียนที่กำหนดให้แต่ละหัวข้อ เป็นการกำหนดการสอนระยะยาว

4. ศึกษาแนวทางตัวอย่างแนวการสอนในคู่มือครู แล้วจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ กำหนดกิจกรรมการเรียนการสอน คาบเวลาเรียน ให้เหมาะสมกับหัวข้อเนื้อหาและจุดประสงค์ของการเรียนรู้ของแต่ละหัวข้อ เพื่อครูนำไปปรับสอนให้เหมาะสมกับเวลาเรียนที่จัดไว้ในตารางเรียนของแต่ละสัปดาห์

5. จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ โดยครูจะต้องพิจารณาหัวข้อจากแหล่งต่าง ๆ มาประกอบการเรียนการสอน

ชนาธิป พรกุล (2552 : 93) ได้กำหนดขั้นตอนของการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สำคัญไว้ 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นตอนการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ โดยครูผู้สอนจะต้องศึกษาเรื่อง สารสำคัญที่จะสอนชั่วโมงนั้น ๆ ให้เข้าใจ กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ สารสำคัญของรายวิชา ออกแบบการสอนโดยเลือกรูปแบบการสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหา เลือกกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับวิธีการสอน ระบุสื่อการเรียนรู้ กำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการวัดผลและประเมินผล

2. ขั้นการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ครูผู้สอนทำการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ตามที่ได้วางแผนไว้ โดยเขียนตามองค์ประกอบที่ได้ศึกษามา

3. ขั้นหลังการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ก่อนผู้สอนจะนำแผนไปจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน ผู้สอนควรทดลองทำบางกิจกรรม หรือทุกกิจกรรมที่ผู้สอนกำหนดให้ผู้เรียนทำ การทำเช่นนี้เป็นโอกาสให้ผู้สอนได้ตรวจสอบวิธีทำกิจกรรม และคาดเดาคำตอบของผู้เรียนได้ บางครั้งอาจต้องทำการปรับบางกิจกรรม

สมาน เอกพิมพ์ (2560 : 386) กล่าวถึงขั้นตอนการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ไว้ดังนี้

1. ศึกษาหลักสูตรสถานศึกษา หน่วยการเรียนรู้ เพื่อศึกษาความมุ่งหมายของเนื้อหาวิชาที่สอน รวมทั้งทักษะ เจตคติ กิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้เกิดแนวทางว่าจะสอนเกี่ยวกับอะไร สอนให้เกิดคุณลักษณะใดบ้าง มีกรอบในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างไรที่สอดคล้องกับเป้าประสงค์ จุดหมาย และจุดประสงค์การเรียนรู้

2. ศึกษาเนื้อหาจากเอกสารประกอบการสอนหรือหนังสืออื่น ๆ เพื่อความเข้าใจในเนื้อหาวิชาที่สอน กำหนดขอบเขตเนื้อหา โดยคำนึงถึงความพร้อมของนักเรียนและเนื้อหาในหลักสูตร

3. เขียนสาระสำคัญ มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และสมรรถนะที่สำคัญของนักเรียนที่ต้องการเน้นในแผนการจัดการเรียนรู้

4. ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ คัดสรรรูปแบบ วิธีการสอน เทคนิคการสอน และกิจกรรมต่างๆ ให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ รวมทั้งคำนึงถึงจิตวิทยาที่นำมาใช้

5. ออกแบบวิธีการวัดประเมินผลให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ สร้างแบบวัดประเมินผลให้ครอบคลุมเนื้อหาด้วย

จากขั้นตอนของการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ข้างต้น สรุปได้ว่า การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดี จะต้องศึกษาถึงรายละเอียดของหลักสูตร ศึกษาเนื้อหาในรายวิชาที่จะจัดทำระบุจุดประสงค์การเรียนรู้ให้ชัดเจนกำหนดวิธีเทคนิคในการจัดการเรียนรู้โดยการศึกษาจากตัวอย่างแนวการสอนในคู่มือครูหรือตามแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ ซึ่งในการทำวิจัยครั้งนี้ ในขั้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้เลือกใช้แนวคิดของเดวิส เพื่อพัฒนาทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ จำนวน 6 แผนการเรียนรู้ แผนละ 2 ชั่วโมง รวม 12 ชั่วโมง

ประสิทธิภาพของแผนจัดการเรียนรู้

ศศิธร เวียงวะลัย (2556 : 66) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง ความสามารถของกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ถึงระดับที่คาดหวังไว้

กระบวนการหาประสิทธิภาพของแผนจัดการเรียนรู้

การหาประสิทธิภาพของสื่อการเรียนการสอนมีกระบวนการที่สำคัญอยู่ 2 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนการหาประสิทธิภาพตามวิธีการหาประสิทธิภาพเชิงเหตุผล (Rational approach) และขั้นตอนการหาประสิทธิภาพตามวิธีการหาประสิทธิภาพเชิงประจักษ์ (Empirical approach) (ประสาธน์ เนืองเฉลิม, 2556 : 212)

1.วิธีการหาประสิทธิภาพเชิงเหตุผล กระบวนการนี้เป็นการหาประสิทธิภาพ โดยใช้หลักของความรู้และเหตุผลในการตัดสินคุณค่าของนวัตกรรมการเรียนการสอน โดยอาศัยผู้เชี่ยวชาญ (Panel of experts) เป็นผู้พิจารณาตัดสินคุณค่าซึ่งเป็นการหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และความเหมาะสมในด้านความถูกต้องของการนำไปใช้ (Usability) ผลจากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนจะนำมาหาประสิทธิภาพโดยใช้สูตร

$$CVR = \frac{2N_e}{N} - 1$$

เมื่อ CVR แทน ประสิทธิภาพเชิงเหตุผล
 N_e แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญที่ยอมรับ
 N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

ผู้เชี่ยวชาญจะประเมินสื่อการเรียนการสอนตามแบบประเมินที่สร้างขึ้นในลักษณะของแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) (นิยมใช้มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ) นำค่าเฉลี่ยที่ได้จากแบบประเมินของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนไปแทนค่าในสูตร สำหรับค่าเฉลี่ยของผู้เชี่ยวชาญที่ยอมรับจะต้องอยู่ในระดับมากขึ้นไป คือ ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50–5.00 ค่าที่คำนวณได้ต้องสูง กว่าค่าในตารางตามจำนวนผู้เชี่ยวชาญ ถ้าค่าที่คำนวณได้ไม่ถึงเกณฑ์ที่กำหนดจะต้องปรับปรุงแก้ไขสื่อและนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาใหม่ (ประสาธน์ เนืองเฉลิม, 2556 : 213)

2. วิธีการหาประสิทธิภาพเชิงประจักษ์ วิธีการนี้จะนำสื่อไปทดลองใช้กับกลุ่มนักเรียนเป้าหมาย การหาประสิทธิภาพของสื่อส่วนใหญ่ใช้วิธีนี้ประสิทธิภาพส่วนใหญ่จะพิจารณาจากเปอร์เซ็นต์การทำแบบฝึกหัด หรือกระบวนการเรียน หรือแบบทดสอบ ย่อย โดยแสดงเป็นค่าตัวเลข 2 ตัว เช่น $E1/E2 = 80/80$ $E1/E2 = 85/85$ $E1/E2 = 90/90$ เป็นต้นเกณฑ์ประสิทธิภาพ ($E1/E2$) มีความหมายแตกต่างกันหลายลักษณะ ในที่นี้ จะยกตัวอย่าง $E1/E2 = 80/80$ ดังนี้

2.1 เกณฑ์ 80/80 ในความหมายที่ 1 ตัวเลข 80 ตัวแรก E1 คือ นักเรียนทั้งหมดทำแบบฝึกหัด หรือแบบทดสอบย่อยได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 ถือเป็นประสิทธิภาพของกระบวนการส่วน 80 ตัวหลัง E2 คือ นักเรียนทั้งหมดที่ทำแบบทดสอบหลังเรียน (Posttest) ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 ส่วนการหา E1 และ E2 ใช้สูตรดังนี้

สูตรที่ 1

$$E_1 = \frac{\frac{\sum X}{N}}{A} \times 100$$

เมื่อ E1 แทน ประสิทธิภาพของกระบวนการ
 $\sum x$ แทน คะแนนของแบบฝึกหัดหรือแบบทดสอบย่อยทุกชุดรวมกัน
 A แทน คะแนนเต็มของแบบฝึกหัดทุกชุดรวมกัน
 N แทน จำนวนนักเรียนทั้งหมด

สูตรที่ 2

$$E_2 = \frac{\frac{\sum X}{N}}{B} \times 100$$

เมื่อ E2 แทน ประสิทธิภาพของผลลัพธ์
 $\sum x$ แทน คะแนนรวมของแบบทดสอบหลังเรียน
 B แทน คะแนนเต็มของแบบทดสอบหลังเรียน
 N แทน จำนวนนักเรียนทั้งหมด

2.2 เกณฑ์ 80/80 ในความหมายที่ 2 ตัวเลข 80 ตัวแรก (E1) คือ จำนวนนักเรียนร้อยละ 80 ทำแบบทดสอบหลังเรียน (Posttest) ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 ทุกคน ส่วนตัวเลข 80 ตัวหลัง (E2) คือ นักเรียนทั้งหมดทำแบบทดสอบหลังเรียนครั้งนั้น ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80

2.3 เกณฑ์ 80/80 ในความหมายที่ 3 ตัวเลข 80 ตัวแรก (E1) คือ จำนวนนักเรียนทั้งหมดที่ทำแบบทดสอบหลังเรียน (Posttest) ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 ส่วนตัวเลข 80 ตัวหลัง (E2) คือ คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 ที่นักเรียนทำเพิ่มขึ้นจากแบบทดสอบหลังเรียน (Posttest) โดยเทียบคะแนนที่ทำได้ก่อนการเรียนรู้ (Posttest)

2.4 เกณฑ์ 80/80 ในความหมายที่ 4 ตัวเลข 80 ตัวแรก (E1) คือ จำนวนนักเรียนทั้งหมดที่ทำแบบทดสอบหลังเรียน (Posttest) ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 ส่วนตัวเลข

80 ตัวหลัง (E2) คือ นักเรียนทั้งหมดที่ทำแบบทดสอบหลังเรียน (Posttest) แต่ละข้อถูกมีจำนวนร้อยละ 80 ตัวอย่างถ้านักเรียนทำข้อใดถูกมีจำนวนนักเรียนไม่ถึงร้อยละ 80 แสดงว่าสื่อไม่มีประสิทธิภาพ และชี้ให้เห็นว่าจุดประสงค์ที่ตรงกับข้อนั้นมีควมบกพร่อง (ประสาธน์ เณียงเฉลิม, 2556 : 215)

ดังนั้นเกณฑ์ ในหาการหาประสิทธิภาพของสื่อการเรียนการสอน จะนิยมตั้งเป็นตัวเลข 3 ลักษณะ คือ 80/80, 85/85 และ 90/90 ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับธรรมชาติของวิชาและเนื้อหาที่นำมาสร้างสื่อ นั้น ถ้าเป็นวิชาที่ค่อนข้างยากก็อาจตั้งเกณฑ์ไว้ 80/80 หรือ 85/85 สำหรับวิชาที่มีเนื้อหาง่ายก็อาจตั้งเกณฑ์ไว้ที่ 90/90 เมื่อคำนวณแล้วค่าที่ถือว่าใช้ได้คือ 87.5 /87.5 หรือ 87

เกณฑ์การประเมิน (Rubrics)

ความหมายของ Rubrics

ความหมายแรกเริ่มของคำว่า rubric คือ “ทำเครื่องหมายสีแดง” (marks in red) (Finson & Ormsbee, 1998: 80) ปัจจุบันคำดังกล่าวถูกนำมา ใช้ในแวดวงการประเมิน มีการใช้ rubric เพื่อตัดสินผลการทำงานของผู้เรียน ดังนั้น rubric จึงกลายเป็นเครื่องมือการให้คะแนนที่จะบอกว่า “ให้คะแนนสำหรับอะไร?” (what counts) เพราะถ้าหากต้องการทราบว่าผู้เรียนสามารถพูดหรือเขียนในระดับใด เราไม่สามารถประเมินให้ว่าถูกหรือผิดเท่านั้น แต่เราจะให้คะแนนว่าตรงตามสิ่งที่คาดหวังหรือไม่ rubric หรือในที่นี้จะใช้คำว่า “เกณฑ์การให้คะแนน” ช่วยให้เรากำหนดความคาดหวังกับผู้เรียน และตัดสินได้ว่าเขาไปถึงตามที่คาดหวังไว้หรือยัง

วัฒนาพร กระจุกทุกซ์ (2541 : 122–124) ได้กล่าวว่า รูบรีค (Rubric) มาจากภาษาละติน ว่า RUBRICATERRA เป็นคำที่ใช้ในภาษาโบราณเกี่ยวกับศาสนาซึ่งหมายถึงการทำเครื่องหมายสีแดงไว้บนสิ่งสำคัญหรือการที่นักเขียนใส่ข้อความพิเศษหรือต้องการอธิบายเพิ่มเติมจากข้อความเดิมที่เป็นสีดำข้อความที่เพิ่มเติมนั้นก็ใช้แทนด้วยสีแดงปัจจุบันมีความหมายถึงการสร้างกฎเกณฑ์ขึ้นมาเพื่อแสดงลักษณะที่สำคัญ ซึ่งได้แก่ เกณฑ์การให้คะแนน (Scoring guide) ซึ่งจะต้องกำหนดมาตราการวัด (Scale) และรายการคุณลักษณะที่บรรยายถึงความสามารถในการแสดงออกของผู้เรียนในแต่ละระดับข้อมูลจากรูบรีคจะสะท้อนให้ครู ผู้ปกครองและผู้สนใจอื่นๆ ทราบเห็นว่า ผู้เรียนเรียนรู้อะไรบ้าง และทำอะไรได้มากน้อยเพียงใดดังนั้นรูบรีคจึงมีส่วนสำคัญในการส่งเสริมการเรียนรู้โดยสามารถทำให้เป้าหมายการแสดงออกของผู้เรียนมีความชัดเจน อันจะนำไปสู่การบรรลุจุดประสงค์หรือสมรรถภาพที่สำคัญของมาตรฐานการศึกษาได้

สมศักดิ์ ภู่วิภาดาพรรณ (2544 : 137) ได้กล่าวถึง Rubrics ว่า คือ เครื่องมือในการให้คะแนน (Scoring Tool!) ที่เกิดจากการรวมกันระหว่างเกณฑ์การให้คะแนน (Scoring criteria) กับมาตราประมาณค่าหรือระดับคะแนน (Rating scale) เพื่อระบุถึงความแตกต่างของผลงาน หรือประสิทธิภาพ (Proficiency) ของงาน สำหรับเป็นแนวทางที่จะนำไปใช้ในการประเมินผลงานของ

นักเรียนต่อไป ซึ่งการประเมินผลงานของนักเรียนจะมี 2 ลักษณะคือ ผลงานที่ได้จากกระบวนการของนักเรียน และกระบวนการที่นักเรียนใช้เพื่อให้เกิดผลงาน จะประเมินในลักษณะใดขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมายในการเรียนรู้ อาจจะประเมินลักษณะใดลักษณะหนึ่งหรือประเมินทั้งสองลักษณะก็ได้

รัตนภรณ์ ทรงนภาวุฒิกุล (2560 : 6) ได้กล่าวถึง Rubric (Rubrics) ว่า คือเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผู้เรียน ประกอบด้วยชุดของเกณฑ์หรือคำอธิบายที่มีความเฉพาะเจาะจงและมีความต่อเนื่องกัน สำหรับวิเคราะห์ผลงานหรือกระบวนการทำงานของผู้เรียน ซึ่งได้มาจากการพิจารณาอย่างรอบคอบของผู้สอนแล้วว่าอะไรคือสิ่งที่มุ่งหวังให้เกิดกับผู้เรียน โดยจะกำหนดคำอธิบาย/รายละเอียดของเกณฑ์ไว้อย่างชัดเจน(กำหนดจากคุณลักษณะของระดับคุณภาพสูงสุด) มีการจัดลำดับและให้คะแนนแบ่งออกเป็นระดับคุณภาพต่างๆ เพื่อใช้ระบุความแตกต่างของผลงานหรือประสิทธิภาพของงาน ทั้งในด้านกระบวนการ(การประเมินจากการปฏิบัติ : Process) และผลผลิต(ผลงาน/ชิ้นงาน : Product) ของผู้เรียน ซึ่งจะช่วยสนับสนุนและส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของครูและการเรียนรู้ของผู้เรียน

สรุปเกณฑ์การประเมิน (Rubrics) คือเกณฑ์การให้คะแนน ถือเป็นเครื่องมือสำหรับใช้ประเมินผลการเรียน เพื่ออธิบายความสัมพันธ์ผลของผู้เรียนโดยทั่วไปมี 2 แบบ คือ

1. การกำหนดเกณฑ์โดยภาพรวม (Holistic Score)
2. การกำหนดเกณฑ์โดยแยกเป็นประเด็นย่อย (Analytic Score)

ดังนั้นการกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนที่ดีต้องคำนึงถึงงานที่ให้ทำ และมีความสอดคล้องระหว่างคะแนนกับจุดมุ่งหมายการประเมิน นอกจากนี้เกณฑ์ที่สร้างต้องเป็นรูปธรรม มีความชัดเจนเหมาะสมกับระดับชั้น เพื่อให้เกิดความยุติธรรม และปราศจากความลำเอียง

ประโยชน์ของเกณฑ์การให้คะแนน

Wiener and Cohen (1997 : 53) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของรูบริก ไว้ดังนี้

1. ช่วยให้การคาดหวังของครูที่มีต่อผลงานของนักเรียนบรรลุผลสำเร็จได้ โดยนักเรียนจะเกิดความเข้าใจ และสามารถใช้รูบริกต่อการประเมินและพัฒนางานของตน
2. ช่วยให้ครูเกิดความกระตือรือร้นยิ่งขึ้นว่าต้องการให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้หรือพัฒนาการอะไรบ้าง
3. ช่วยให้นักเรียนสามารถระบุคุณลักษณะจากงานที่เป็นตัวอย่างได้โดยใช้รูบริกตรวจสอบ
4. ช่วยให้นักเรียนสามารถควบคุมตนเองในการปฏิบัติงานเพื่อไปสู่ความสำเร็จได้
5. เป็นเครื่องมือในการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมการปฏิบัติงานต่างๆ ของนักเรียนได้เป็นอย่างดี

6. ช่วยให้ผู้บุคคลที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้ปกครอง ผู้สนับสนุน ผู้ניתศ ได้เกิดความเข้าใจเกณฑ์ในการตัดสินผลงานนักเรียนที่ครูใช้

7. ช่วยในการให้เหตุผลประกอบการให้เกรตนักเรียนได้

8. ช่วยเพิ่มคุณภาพผลงานของนักเรียน

Nitko (2007 : 269) ให้แนวคิดว่ เกณฑ์การให้คะแนนสามารถจำแนกได้หลายประเภทขึ้นอยู่กับลักษณะงานที่ต้องการประเมิน ระดับของมาตรวัด ว่ามีที่ระดับขึ้นอยู่กับคำอธิบายคุณภาพของผลการปฏิบัติงานซึ่งเป็สิ่งที่ต้องการวัดประเมิน โดยเสนอแบ่งเกณฑ์การให้คะแนนออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้

1. เกณฑ์การให้คะแนนแบบวิเคราะห์ (analytic scoring rubric) บางที่เรียกว่า scoring key, point scale หรือ trait scale เป็เกณฑ์การให้คะแนนที่มีการบรรยายเกี่ยวกับคุณภาพของผลการปฏิบัติงานของผู้เรียนโดยแบ่งแยกส่วนตามองค์ประกอบที่จำเป็นหรือลักษณะสำคัญที่ใช้เป็นเกณฑ์การวัดประเมิน

2. เกณฑ์การให้คะแนนแบบองค์รวม (holistic scoring rubric) บางที่เรียกว่า global, sorting หรือ rating เป็เกณฑ์การให้คะแนนที่มีการบรรยายเกี่ยวกับคุณภาพของผลการปฏิบัติงานของผู้เรียนในภาพรวมแบบกว้าง ๆ

3. เกณฑ์การให้ คะแนนแบบทั่วไป (generic rubrics) บางที่เรียกว่า general rubrics เป็เกณฑ์การให้คะแนนที่มีการบรรยายเกี่ยวกับคุณภาพของผลการปฏิบัติงานของผู้เรียนโดยใช้คำศัพท์หรือระบุข้อกำหนดในรูปทั่วไป จึงสามารถนำไปปรับใช้ในการให้คะแนนผลการปฏิบัติงานที่แตกต่างกันได้หลายลักษณะงาน

4. เกณฑ์การให้คะแนนแบบเจาะจง (task-specific rubrics) เป็เกณฑ์การให้คะแนนที่มีการบรรยายเกี่ยวกับคุณภาพของผลการปฏิบัติงานของผู้เรียนโดยใช้คำศัพท์หรือระบุข้อกำหนดในรูปเจาะจงเฉพาะงาน (particular task) จึงนำไปใช้ในการให้คะแนนผลการปฏิบัติงานเฉพาะงานใดงานหนึ่งเท่านั้น

Nitko (2007 : 272) เปรียบเทียบข้อดีและข้อจำกัดของเกณฑ์การให้คะแนนแต่ละประเภทโดยทั่วไปเกณฑ์การให้คะแนนแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ (1) เกณฑ์การให้คะแนน แบบองค์รวม (holistic scoring rubrics) เป็เกณฑ์การให้คะแนนคุณลักษณะหรือมิติของสิ่งที่ต้องการประเมินในภาพรวมโดยใช้มาตรฐานการให้คะแนนเดียวกัน ในทุกคุณลักษณะหรือทุกมิติของสิ่งที่ต้องการประเมิน และ (2) เกณฑ์การให้คะแนนแบบวิเคราะห์ (analytic scoring rubrics) เป็เกณฑ์การให้คะแนนที่แยกองค์ประกอบของคุณลักษณะหรือ มิติของสิ่งที่ต้องการประเมิน แล้วนำ แต่ละส่วนหรือองค์ประกอบของคุณลักษณะมารวมกันเป็นคะแนนรวม

Suskie (2009 : 139) กล่าวว่า ประโยชน์ของเกณฑ์การให้คะแนน สรุปได้ดังนี้

1. เกณฑ์การให้คะแนนช่วยให้เป้าหมายของการประเมินที่คลุมเครือมีความชัดเจนมากขึ้น ในการประเมินการปฏิบัติงาน ผลงานหรือคุณลักษณะของผู้เรียน บางครั้งเป้าหมายหรือประเด็นการประเมินยังมีความคลุมเครือไม่ชัด เจนเพียงพอผู้ประเมินจะต้องทำให้เกิดความชัดเจนเพื่อให้เห็นแนวทางในการประเมิน โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ซึ่งจะช่วยให้เป้าหมายหรือประเด็นการประเมินมีความชัดเจนมากขึ้น เช่นกำหนดเป้าหมายว่า “แสดงทักษะการเขียนที่มีประสิทธิภาพ” ซึ่งเป็นเป้าหมายที่คลุมเครือไม่ชัดเจน เพราะคำว่า “ทักษะการเขียนที่มีประสิทธิภาพ” คืออะไร จะพิจารณาจากอะไร ซึ่งทำให้เข้าใจได้ยากจึงต้องกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนที่แสดงรายละเอียดเพื่อการประเมิน “ทักษะการเขียนที่มีประสิทธิภาพ” ให้ชัดเจน จึงจะช่วยให้เป้าหมายที่จะประเมินมีความชัดเจนมากขึ้น

2. เกณฑ์การให้คะแนนช่วยให้ผู้เรียนมีความเข้าใจต่อความคาดหวังของครู ในการประเมินถ้าครูได้สื่อสารและแจกเกณฑ์การให้คะแนนสำหรับงานที่มอบหมายให้ผู้เรียนปฏิบัติ ผู้เรียนจะมีความเข้าใจในการทำงานให้ตรงกับความต้องการของครูผู้เรียนก็จะใช้ความสามารถในการทำงานให้ตรงตามความคาดหวังที่ครูต้องการ เกณฑ์การให้คะแนนจึงเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในความคาดหวังของครูที่ถูกต้อง

3. เกณฑ์การให้คะแนนสามารถช่วยให้ผู้เรียนปรับปรุงตนเองถ้าครูกระตุ้น จูงใจให้ผู้เรียนใช้เกณฑ์การให้คะแนนเพื่อการประเมินผลงานด้วยตนเอง (self - assessment) จะทำให้ผลงานมีความสมบูรณ์มากขึ้นและช่วยยกระดับคุณภาพของผลงานให้ได้รับการยอมรับตามมาตรฐาน เป็นการช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนมีทักษะสำคัญในการเรียนรู้ตลอดชีวิต คือการให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในกระบวนการเรียนรู้และการปฏิบัติสะท้อนคิด (reflecting) เพื่อปรับปรุงผลงานของผู้เรียนด้วยตนเอง (self-improvement) เกณฑ์การให้คะแนนจึงช่วยให้ผู้เรียนสามารถปรับปรุงงานได้ด้วยตนเอง ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความตระหนัก มีทักษะในการปรับปรุงพัฒนาตนเอง และมีความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานและผลงานของตนเองได้มากยิ่งขึ้น

4. เกณฑ์การให้คะแนนสามารถสร้างแรงบันดาลใจให้ ผู้เรียนปฏิบัติงานดีขึ้น การแสดงเกณฑ์การให้คะแนนเพื่อให้เรียนเข้าใจอย่างชัดเจนว่า สิ่งที่เขาจะใช้เป็นแนวทางในการประเมินผลงานของเขานั้นคืออะไรก็จะช่วยให้ผู้เรียนรู้ความคาดหวังของตนเองต่อการสร้างผลงาน ซึ่งจะเป็นการสร้างแรงจูงใจบางส่วนให้ผู้เรียนตั้งจุดมุ่งหมายเพื่อค้นหาเป้าหมายในการพัฒนาผลงานต่อไปได้ เกณฑ์การให้คะแนนจึงช่วยสร้างแรงบันดาลใจให้ผู้เรียนปฏิบัติงานให้ดีขึ้นกว่าเดิม

5. เกณฑ์การให้คะแนนช่วยให้การตรวจให้คะแนนทำได้ง่ายและรวดเร็ว แม้ว่าการใช้เกณฑ์การให้คะแนนเป็นแนวทางในการประเมินการปฏิบัติงาน ผลงานหรือ คุณลักษณะของผู้เรียน อาจเป็นการเพิ่มภาระงานในกระบวนการประเมินและการให้ระดับผลการเรียนก็ตาม แต่

เกณฑ์การให้คะแนนก็จะช่วยทำให้กระบวนการให้คะแนนและให้ระดับผลการเรียนทำได้ง่ายและมีความรวดเร็วขึ้น เพราะผู้สอนมีแนวทางการให้คะแนนที่ชัดเจนและไม่ต้องเสียเวลาในการเขียนความเห็นใดๆ เกี่ยวกับการปฏิบัติงาน ผลงานและคุณลักษณะของผู้เรียนที่มุ่งประเมินเหล่านั้น

6. เกณฑ์การให้คะแนนช่วยทำให้การให้คะแนนในการประเมินมีความถูกต้อง ไม่ลำเอียงและมีความคงที่ในการให้คะแนนมากขึ้น ในการประเมินผลงานแต่ละชิ้นหรือคุณลักษณะของผู้เรียนแต่ละคน ต้องใช้เกณฑ์การให้คะแนนชุดเดียวกันตลอด จะช่วยให้ครูและผู้เรียนสามารถประเมินและตัดสินคุณภาพผลงานอย่างมีเหตุผลเที่ยงตรง เกิดความยุติธรรม และมีความคงที่ในการให้คะแนนมากขึ้น ทั้งโดยการประเมินจากครูการประเมินตนเองของผู้เรียน หรือการประเมินโดยเพื่อน ถือว่า เป็นสร้างความรับผิดชอบในการประเมินร่วมกัน

7. เกณฑ์การให้คะแนนช่วยปรับปรุงการให้ข้อมูลป้อนกลับสู่ผู้เรียน การให้คะแนนผลงานหรือคุณลักษณะของผู้เรียนตามเกณฑ์การให้คะแนนที่กำหนดไว้จะช่วยทำให้การสะท้อนต่อภาพของผลงานและคุณลักษณะของผู้เรียนที่เป็นจุดอ่อนและจุดแข็งของผู้เรียนมีความชัดเจนขึ้นมากกว่าการเขียนความคิดเห็นแบบลวกๆ บนชิ้นงานหรือความเห็นต่อคุณลักษณะของผู้เรียนแบบกว้างๆ ซึ่งขาดร่องรอยพยานหลักฐานเชิงประจักษ์ในการประเมินเกณฑ์การให้คะแนนจึงช่วยปรับปรุงกระบวนการให้ข้อมูลป้อนกลับเพื่อการพัฒนาผลงานและคุณลักษณะของผู้เรียนได้ชัดเจนขึ้น

8. เกณฑ์การให้คะแนนช่วยลดข้อโต้แย้งจากผู้เรียนหรือผู้ปกครอง การประเมินการปฏิบัติงานหรือผลงานของผู้เรียนที่มีเกณฑ์การให้คะแนนที่ชัดเจน จะช่วยป้องกัน หรือลดข้อโต้แย้งของผู้เรียนหรือผู้ปกครองเกี่ยวกับเกรดหรือระดับผลการเรียน เช่น กรณีที่ผู้เรียนได้เกรด “C+” เขาอาจโต้แย้งว่า ทำไมเขาจึงไม่ได้เกรด “B-” เป็นต้น ครูก็สามารถอธิบายแนวทางการให้คะแนนผลงานตามเกณฑ์การให้คะแนนที่กำหนดและแจ้งให้ทราบแล้ว โดยสามารถให้ความสนใจในการสนทนากับผู้เรียนที่มุ่งเน้น ให้เรียนควรจะปรับปรุงการปฏิบัติงานหรือผลงานให้มีคุณภาพดีขึ้นมากกว่าจะหาสิ่งมาโต้แย้งเกี่ยวกับเกรดที่ได้รับ เกณฑ์การให้คะแนนจึงเป็นเครื่องมือและหลักฐานสำคัญ ที่จะช่วยให้ครูอธิบายให้ผู้เรียนและผู้ปกครองได้เข้าใจที่มาของคะแนนในการตัดสินผลการเรียน ซึ่งจะช่วยป้องกันและปกป้องการทำ ผิดพลาดในกระบวนการประเมินของครูได้และเมื่อมีการประชุมผู้ปกครอง ครูอาจใช้เครื่องมือประเมินแบบนี้สื่อสารชี้แจงกับผู้ปกครองให้เข้าใจถึงแนวทางการเรียนรู้ การปฏิบัติงานและการประเมินการเรียนรู้ของผู้เรียน ทำให้ผู้ปกครองเข้าใจแนวทางการส่งเสริมและพัฒนาบุตรหลานของตนให้ประสบความสำเร็จในการเรียน

9. เกณฑ์การให้คะแนนช่วยปรับปรุงการให้ข้อมูลป้อนกลับสู่คุณาจารย์และคณะวิชาถ้าจากผลการประเมินสะท้อนว่า มีจำนวนผู้เรียนที่ไม่สามารถแสดงออกถึงความรู้ความเข้าใจหรือมีทักษะเฉพาะ เกณฑ์การให้คะแนนทำให้ครูมีความสนใจต่อการปรับปรุงการให้ข้อมูล

ป้อนกลับสู่คณาจารย์และคณะวิชาความคงที่ของเกณฑ์การให้คะแนนสามารถช่วยเปลี่ยนแปลงแนวทางการปฏิบัติงานของผู้เรียนและการปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูด้วย เช่น การปรับปรุงกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อนำไปสู่การปรับปรุงทักษะการวิเคราะห์ของผู้เรียน

รุ่งศิรินทร จันทรหอม (อาจถึงใน ธีธัช เทียบทอง, 2548) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของรูบรีคไว้ดังนี้ คือ

1. ทำให้ครู ผู้ปกครองและผู้เรียนเข้าใจถึงความหมายของคะแนนที่สะท้อนถึงระดับความสามารถของผู้เรียน
2. ผู้เรียนรู้ตั้งแต่แรกถึงแนวทางและเกณฑ์ที่จะถูกประเมิน
3. ผู้เรียนสามารถพัฒนางานที่ได้รับมอบหมายโดยใช้ฐานของเกณฑ์และมาตรฐานที่ตั้งไว้

สำนักงานราชบัณฑิตยสภา (2558 : 439) โดยทั่วไปเกณฑ์การให้คะแนนแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ 1) เกณฑ์การให้คะแนนแบบองค์รวม (holistic scoring rubrics) เป็นเกณฑ์การให้คะแนนคุณลักษณะหรือมิติของสิ่งที่ต้องการประเมินในภาพรวมโดยใช้มาตรฐานการให้คะแนนเดียวกัน ในทุกคุณลักษณะหรือทุกมิติของสิ่งที่ต้องการประเมิน และ 2) เกณฑ์การให้คะแนนแบบวิเคราะห์ (analytic scoring rubrics) เป็นเกณฑ์การให้คะแนนที่แยกองค์ประกอบของคุณลักษณะหรือมิติของสิ่งที่ต้องการประเมิน แล้วนำ แต่ละส่วนหรือองค์ประกอบของคุณลักษณะมารวมกันเป็นคะแนนรวม

สรุปได้ว่า ประเภทของเกณฑ์การให้คะแนน เป็นเครื่องมือที่สามารถใช้ได้ทั้งการสอนและการประเมินเราสามารถใช rubric เพื่อพัฒนาหรือปรับปรุงการปฏิบัติงานของนักเรียนได้ และช่วยให้ครูสามารถตั้งความคาดหวังกับ การปฏิบัติงานของนักเรียนได้อย่างชัดเจน นอกจากนี้ยังสามารถให้นักเรียนเห็นได้อย่างชัดเจนว่าทำอะไรจึงจะปฏิบัติงาน ได้ตามความคาดหวังที่ตั้งไว้เพื่อกำหนดแนวทางในการตัดสินใจตัดสินอย่างยุติธรรมจะต้องมีความชัดเจนในเกณฑ์การให้คะแนนอย่างพอเพียง เกณฑ์การให้คะแนนช่วยลดข้อโต้แย้งจากผู้เรียนหรือผู้ปกครอง การประเมินการปฏิบัติงานหรือผลงานของผู้เรียนที่มีเกณฑ์การให้คะแนนที่ชัดเจน จะช่วยป้องกัน หรือลดข้อโต้แย้งของผู้เรียนหรือผู้ปกครองเกี่ยวกับเกรดหรือระดับผลการเรียน

ลักษณะของ Rubrics ที่ดี และ จุดประสงค์ของการสร้าง rubrics

Rubrics เป็นชุดคะแนนที่ใช้เป็นแนวทางสำหรับการประเมินผลงานของผู้เรียน ลักษณะที่ดีของ Rubrics มีดังนี้ (Wiggins, 1998: 184 อ้างถึงใน www.music.sg.ac.th)

1. มีความเกี่ยวข้องกับจุดมุ่งหมาย หรือ เป้าหมายทั่วไป (General goals) กล่าวคือ เกี่ยวข้องกับงานที่ทำ
2. จำแนกการปฏิบัติได้อย่างเที่ยงตรง (Performances validly)

3. ในแต่ละ Rubric จะไม่มีการรวมเกณฑ์การให้คะแนน
4. วิเคราะห์งานได้อย่างละเอียด
5. ภาษาที่ใช้อธิบายคุณลักษณะงาน จำแนกคุณภาพของงานได้ถูกต้อง
6. สามารถตัดสินงานได้ถูกต้อง
7. อธิบายอย่างชัดเจนในแต่ละระดับของคะแนน และ มีความแม่นยำในการให้คะแนนในตัวของมันเอง

8. ตัดสินให้คะแนนจากผลงานที่ปฏิบัติ มากกว่ากระบวนการ รูปแบบเนื้อหา หรือ ความตั้งใจในการทำงาน

นอกจากนี้ วิกกิน (Wiggins, 1998 : 184 - 185 อ้างถึงใน www.music.sg.ac.th) ได้นำเสนอ คุณลักษณะของ Rubrics ว่าต้องมีลักษณะ ดังนี้

1. คะแนนต้องมีลักษณะต่อเนื่อง (Continuous) กล่าวคือ ให้คะแนนเป็นจำนวนเต็ม เช่น ให้คะแนน เป็น 5 4 3 2 และ 1 คะแนนแต่ละคะแนน มีความห่างเท่ากัน
2. มีความสอดคล้องกัน (Parallel) คะแนนแต่ละระดับแสดงถึงคุณลักษณะของคุณภาพงาน
3. มีความเกี่ยวเนื่องกัน (Coherent) ในแต่ละระดับของการให้คะแนน
4. น้ำหนักการให้คะแนนในแต่ละระดับมีความเหมาะสม (Aptly weighted) มีเหตุผล (not arbitrary) น้ำหนักของคะแนนในแต่ละระดับสามารถอ้างอิงไปยังระดับอื่น ๆ ได้
5. มีความเที่ยงตรง (Valid) คะแนนในแต่ละระดับ แสดงถึงคุณภาพของการปฏิบัติ เป็นถึงคุณภาพของงาน ไม่ได้เน้นถึงปริมาณ แต่เป็นเกณฑ์ตามสภาพจริง (Authentic criteris)
6. เชื่อถือได้ (Reliable) กล่าวคือ มีความคงเส้นคงวาในการให้คะแนน ถึงแม้ใครจะเป็นผู้และ จะประเมินในช่วงเวลาใดก็ตาม

โชติกา ภาชีผล (2559 : 172-173) ได้กล่าวถึง จุดประสงค์ของการสร้าง ดังนี้

1. เพื่อประเมินกระบวนการ (Process) เช่น ประเมินการเรียนรู้เป็นทีม ประเมินการนำเสนอ ปากเปล่า การอภิปราย การสาธิต เป็นต้น
2. เพื่อประเมินผลผลิต (Product) เช่น ประเมินแฟ้มสะสมผลงาน รายงาน การวิจัย นิทรรศการผลงานศิลปะ เป็นต้น

สรุปได้ว่า คุณลักษณะของ Rubrics และ จุดประสงค์ของการสร้าง คือ เพื่อประเมินกระบวนการ เพื่อประเมินผลผลิต ความเกี่ยวข้องกับจุดมุ่งหมาย หรือ เป้าหมายทั่วไป (General goals) เกี่ยวข้องกับงานที่ทำ วิเคราะห์งานได้อย่างละเอียด อธิบายอย่างชัดเจนในแต่ละระดับของคะแนน และ มีความแม่นยำในการ ให้คะแนนในตัวของมันเอง ตัดสินให้คะแนนจากผลงานที่ปฏิบัติ

มากกว่ากระบวนการ รูปแบบเนื้อหา หรือ ความตั้งใจในการทำงาน อีกทั้งเชื่อถือได้ (Reliable) มีความคงเส้นคงวาในการให้คะแนน

การกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน

วัฒนาพร กระจับทุกซ์ (2541 : 8) ได้กล่าวว่า กล่าวไว้ว่ารูปแบบของเกณฑ์การประเมินมี 2 แบบ ดังนี้

1. การให้คะแนนเป็นภาพรวม (Holistic Score) คือ การให้คะแนนโดยดูภาพรวมของชิ้นงานว่ามีความคิดรวบยอด การสื่อความหมาย กระบวนการที่ใช้และผลเป็นอย่างไร แล้วบรรยายคุณภาพของงานเป็นระดับ

2. การให้คะแนนเป็นรายองค์ประกอบ (Analytic Score) คือ การให้คะแนนโดยพิจารณา แต่ละองค์ประกอบของงาน และบรรยายคุณภาพของงานแต่ละองค์ประกอบเป็นระดับ

บุญเรียง ขจรศิลป์ (2543 : 6) กล่าวว่า การกำหนดเกณฑ์โดยภาพรวม (Holistic) โดยการอธิบายลักษณะคุณภาพของงานโดยจะมีคำอธิบายลักษณะของงานในแต่ละระดับไว้อย่างชัดเจน เกณฑ์การประเมินในภาพรวมนี้เหมาะที่จะใช้ในการประเมินทักษะการเขียน สามารถที่จะตรวจสอบความต่อเนื่อง ความคิด สร้างสรรค์และความสละสลวยของภาษาที่เขียนได้

เกณฑ์การประเมินในภาพรวม (Holistic Rubric) คือ แนวทางการให้คะแนนโดยพิจารณาจากภาพรวมของชิ้นงาน โดยจะมีคำอธิบายลักษณะของงานในแต่ละระดับไว้อย่างชัดเจน เกณฑ์การประเมินในภาพรวมนี้ เหมาะที่จะใช้ในการประเมินทักษะการเขียน สามารถที่จะตรวจสอบความต่อเนื่อง ความคิดสร้างสรรค์ และความสละสลวยของภาษาที่เขียนได้ ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 9 ตารางตัวอย่างของเกณฑ์การประเมินภาพรวม (ทักษะการเขียน)

ตัวอย่างของเกณฑ์การประเมินภาพรวม (ทักษะการเขียน)

ระดับคะแนน	ลักษณะของงาน
3 (ดี)	เขียนได้ตรงประเด็นตามที่กำหนดไว้ มีการจัดระบบการเขียน เช่นมีคำนำ เนื้อหา และบทสรุปอย่างชัดเจน ภาษาที่ใช้เช่น ตัวสะกด และไวยากรณ์มีความถูกต้อง สมบูรณ์ ทำให้ผู้อ่านเข้าใจง่ายมีแนวคิดที่น่าสนใจ ใช้ภาษาสละสลวย

(ต่อ) ตารางที่ 9

2 (ผ่าน)	เขียนได้ตรงประเด็นตามที่กำหนดไว้ มีการจัดระบบการเขียน เช่น มีคำนำ เนื้อหา และบทสรุป ภาษาที่ใช้ทำให้ผู้อ่านเกิดความสับสน ใช้ศัพท์ที่เหมาะสม
1(ต้องปรับปรุง)	เขียนไม่ตรงประเด็น ไม่มีการจัดระบบการเขียน ภาษาที่ใช้ทำให้ผู้อ่านเกิดความสับสน ใช้ศัพท์ที่เหมาะสม
0	ไม่มีผลงาน

เกณฑ์การประเมินในภาพรวมส่วนใหญ่จะประกอบด้วย ๓-๖ ระดับ เกณฑ์การประเมิน ๓ ระดับจะเป็นที่นิยมใช้กันมาก เนื่องจากการใช้เกณฑ์ ๓ ระดับนั้นจะง่ายต่อการกำหนดรายละเอียด ซึ่งจะยึดเกณฑ์ ค่าเฉลี่ย สูงกว่าค่าเฉลี่ย และต่ำกว่าค่าเฉลี่ย นอกจากง่ายต่อการกำหนดค่าแล้วยังง่ายต่อการตรวจให้คะแนนอีกด้วย เนื่องจากความแตกต่างระหว่างระดับของเกณฑ์ทั้ง ๓ ระดับนั้นจะแตกต่างกันอย่างชัดเจน แต่ถ้าใช้ ๕ หรือ ๖ ระดับความแตกต่างระหว่างระดับจะต่างกันเพียงเล็กน้อย ซึ่งทำให้ยากต่อการตรวจคะแนนถ้าต้องการใช้เกณฑ์ ๕ หรือ ๖ ระดับ วิธีการที่จะช่วยในการกำหนดเกณฑ์ง่ายขึ้น ผู้สอนอาจจะสุ่มตัวอย่างงานของนักเรียนมาตรวจแล้วแยกเป็น ๓ กอง เป็นงานที่มีคุณภาพดีปานกลาง และไม่ดี แล้วตรวจสอบลักษณะที่เป็นตัวแยกระหว่างงานที่มีคุณภาพไม่ดีลักษณะเหล่านี้จะมาเป็นรายละเอียดของแต่ละระดับ (Ryan, 1994 : 28-29)แบบแยกส่วน (Analytic Rubric) คือแนวทางการให้คะแนนโดยพิจารณาจากแต่ละส่วนของงาน ซึ่งแต่ละส่วนจะต้องกำหนดแนวทางการให้คะแนนโดยมีคำนิยามหรือคำอธิบายลักษณะของงานในส่วนนั้นๆ ในแต่ละระดับไว้อย่างชัดเจน

สำนักงานทดสอบทางการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2544 : 12) ได้กล่าวถึง เกณฑ์การให้คะแนน เป็นการระบุคุณภาพของงานหรือการกระทำที่ครูต้องการให้นักเรียนกระทำหรือตอบสนอง การกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนจะช่วยให้สิ่งที่คาดหวังและมาตรฐานของงานชัดเจนยิ่งขึ้นและเกณฑ์ยังช่วยให้นักเรียนได้พัฒนาตนเองเมื่อทราบเกณฑ์ที่ครูและนักเรียนร่วมกันกำหนด การกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนมีวิธีการ 2 แบบ คือ

1. การกำหนดเกณฑ์โดยภาพรวม (Holistic Score)

เป็นการให้คะแนน โดยพิจารณาผลงานของผู้เรียนในภาพรวมว่ามีคุณภาพสอดคล้องกับเกณฑ์ในระดับใดและมีคะแนนเดียวสำหรับงานนั้น ซึ่งจะมีคำอธิบายคุณภาพของงานประกอบการให้คะแนนและตัดสินคะแนนต่างๆ ได้ด้วย เช่น การประเมินการแปร่งพินอย่างถูกวิธีจะได้ระดับคะแนนออกมาเป็นระดับคะแนนเดียวเช่น ถูกต้องดี พอใช้ หรือยังต้องปรับปรุง

2. การกำหนดเกณฑ์โดยจำแนกสิ่งที่จะประเมินออกเป็นประเด็นย่อย (Analytic Score)

เป็นการให้คะแนนเป็นส่วน ๆ โดยระบุรายละเอียดออกเป็นประเด็นย่อย ๆ และแต่ละประเด็นมีคุณภาพอย่างไร เช่น การประเมินการเขียน จะแบ่งเป็นด้านสำนวนภาษา ความคิดสร้างสรรค์ การเขียนถูกหลักไวยากรณ์ หรือ การประเมินการแปร่งพินอย่างถูกวิธี จะจำแนกประเด็นการประเมินออกเป็นวิธีการแปร่งพิน ความสะอาดของพิน และลักษณะนิสัย ได้แก่ การใช้น้ำ การใช้ยาสีฟัน เป็นต้น

Mc Millan (2001 อ้างใน นิรนาม, 2548 : 18) ได้กล่าวว่า การกำหนดเกณฑ์โดยแยกเป็นด้านๆ (Analytic) เป็นการให้คะแนนเป็นส่วนๆโดยระบุรายละเอียดออกเป็นด้านๆ และแต่ละด้านมีคุณภาพอย่างไร เช่น การประเมินการเขียนจะแบ่งเป็นด้าน สำนวนภาษา ความคิดสร้างสรรค์ การเขียนถูกหลักไวยากรณ์ หรือ การประเมินทางด้านวิทยาศาสตร์ อาจจะพิจารณาด้านความถูกต้องในการคำนวณ และวิธีการทางวิทยาศาสตร์ เป็นต้น

สรุปได้ว่า การกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนมีวิธีการ 2 แบบ คือ การกำหนดเกณฑ์โดยภาพรวม การกำหนดเกณฑ์โดยจำแนกสิ่งที่จะประเมินออกเป็นประเด็นย่อย

การสร้างเกณฑ์การให้คะแนน

แนวทางในการให้คะแนนนั้นถือว่าเป็นสิ่งสำคัญเป็นอย่างมาก เพราะจะทำให้การประเมินครอบคลุม พร้อมทั้งการให้คะแนนมีความยุติธรรม การสร้างเกณฑ์การให้คะแนนจึงควรพิจารณา ดังนี้

(Mc Millan 2001 : 224 - 228 อ้างถึงใน www.music.sg.ac.th)

1. ต้องแน่ใจว่าเกณฑ์การให้คะแนน ได้เน้นประเด็นที่สำคัญของงาน (Be sure the criteria focus on important aspects of the performance)

2. มีความสอดคล้องระหว่างระดับคะแนน กับ จุดมุ่งหมายของการประเมิน (Match the type of rating with the purpose of assessment ถ้าจุดมุ่งหมายของการประเมินกว้างและต้องใช้ในการตัดสินทุกๆส่วนของชิ้นงานควรจะใช้การประเมินแบบภาพรวม (Holistic Scale) แต่ถ้าการประเมินต้องการสะท้อนกลับให้เห็น ความแตกต่างของประเด็นต่าง ๆ ของงาน ควรใช้ การประเมินแบบแยกเป็นรายด้าน (Analytical

3. ข้อความที่ใช้อธิบายในแต่ละระดับคะแนน ต้องเป็นข้อความที่สามารถประเมินหรือสังเกตได้ (The descriptions of the criteria should be directly observable)

4. ควรให้นักเรียน ผู้ปกครอง และผู้เชี่ยวชาญ ได้ร่วมกันสร้างเกณฑ์ (The criteria should be written so that students, parents, and others understand them) การเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ร่วมสร้างเกณฑ์ การปฏิบัติงานนั้น ๆ จะเป็นการกระตุ้นนักเรียนให้สนใจที่จะทำงาน และจะทำให้นักเรียนนำไปเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานนั้น ๆ

5. คุณลักษณะ หรือ สิ่งที่จะวัดควรนิยามให้ชัดเจน (The characteristics and traits used in the scale should be clearly and specifically defined)

6. แสดงขั้นตอน หรือ ลำดับขั้น ที่เหมาะสมของคะแนนในแต่ละระดับ เพื่อให้เกิดความคลาดเคลื่อนน้อยที่สุด (Take an appropriate to minimize scoring error) เช่น หลีกเลี่ยงการให้คะแนนที่สูงเกินไป (Generosity error) การให้คะแนนต่ำเกินไป (Severity error) การให้คะแนนส่วนใหญ่อยู่ตรงกลาง (Central tendency error) และการให้คะแนนที่เกิดจากความพึงพอใจเป็นการส่วนตัวของครูที่มีต่อนักเรียนคนนั้น ๆ (Halo effect)

7. ระบบของการให้คะแนนต้องมีความเป็นไปได้ (The scoring system needs to be feasible) กล่าวคือ การให้คะแนนนิยมแบ่งระดับคะแนนเป็น 3 - 8 ระดับ ดังนั้น ในแต่ละระดับคะแนนต้องมีความชัดเจน และแยกจากกันได้

กรมการศึกษานานาชาติ, 2559 : 5) การกำหนดระดับคะแนนใน rubrics ส่วนใหญ่จะมีตั้งแต่ 3 - 8 ระดับ ขึ้นอยู่กับลักษณะของงานและความต้องการของครูว่าจะพิจารณางานละเอียดมากน้อยเพียงใด การให้ระดับคะแนน 3 ระดับ คือ สูง-ปานกลาง-ต่ำ เป็นการง่ายในการอธิบายคุณลักษณะและง่ายต่อการตัดสินใจ แต่บางคน ชอบใช้ 4 ระดับ เพราะสัมพันธ์กับการให้ grade คือ 1, 2, 3 และ 4 จะเลือกใช้อย่างไร ขึ้นอยู่กับความต้องการของครูและนักเรียนที่จะตกลงร่วมกัน ในการกำหนดระดับคะแนน เมื่อครูและนักเรียนมีความเข้าใจ และมีทักษะแล้วค่อยเพิ่มเป็น 5 หรือ 6 ระดับ

จากที่กล่าวมาแล้ว สรุปได้ว่า การสร้างเกณฑ์การให้คะแนน ต้องคำนึงถึงงานที่ให้อำนาจมีความสำคัญ มีความสอดคล้องระหว่างคะแนนกับจุดมุ่งหมายการประเมิน เกณฑ์ที่สร้างต้องเป็นรูปธรรม มีความชัดเจน เหมาะสมกับระดับชั้น และควรให้นักเรียนและผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการสร้างเกณฑ์การประเมินด้วย

ขั้นตอนการสร้างเกณฑ์การให้คะแนน

Brookhart, S.M., (1999 : 143) ได้กล่าวว่า การสร้างเกณฑ์การให้คะแนนแบบรูปธรรมมีการสรุปเป็นขั้นตอนการออกแบบรูปธรรมไว้ 7 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ตรวจสอบจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ต้องใช้ในการทำงาน เป็นการจับคู่แนวทางการให้คะแนนกับจุดประสงค์และการชี้แนะตามความเป็นจริง

ขั้นที่ 2 ศึกษาและทำความเข้าใจทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับทักษะการปฏิบัติที่ต้องการประเมิน โดยเฉพาะอย่างยิ่งความหมายและองค์ประกอบของทักษะการปฏิบัติที่ต้องการวัดให้ชัดเจน โดยอธิบายคุณลักษณะที่ต้องสังเกตเป็นพิเศษซึ่งผู้สอนต้องการเห็น (และที่ไม่ต้องการเห็น) ผู้เรียนแสดงออกในผลผลิตกระบวนการหรือการปฏิบัติ นั่นคืออธิบายคุณลักษณะทักษะหรือพฤติกรรมที่ผู้สอนต้องการเห็น รวมทั้งข้อผิดพลาดทั่ว ๆ ไปที่ไม่ต้องการให้เกิด

ขั้นที่ 3 ผู้ประเมินต้องกำหนดว่าสิ่งที่สำคัญและจำเป็นต้องประเมินตามจุดประสงค์ หรือผลการเรียนรู้ที่กำหนดไว้คืออะไร การประเมินทักษะการปฏิบัติ นั้นเน้นที่กระบวนการปฏิบัติงานหรือผลการปฏิบัติงาน หรือทั้งกระบวนการปฏิบัติงานและผลการปฏิบัติงาน

ขั้นที่ 4 หาวิธีการต่างๆ ที่จะอธิบายลักษณะการปฏิบัติที่สูงกว่าระดับค่าเฉลี่ย ระดับค่าเฉลี่ยและต่ำกว่าระดับค่าเฉลี่ย สำหรับแต่ละคุณลักษณะที่สังเกตจากขั้นที่ 3

ขั้นที่ 5 การให้คะแนนรูบริกแบบองค์รวมเขียนคำบรรยายลักษณะงานที่ดีและงานที่ไม่ดีโดยรวมทุกเกณฑ์เข้าด้วยกันเป็นข้อเดียวส่วนรูบริกแบบแยกองค์ประกอบเขียนคำบรรยายลักษณะงานที่ดีและงานที่ไม่ดีโดยแยกต่างหากแต่ละเกณฑ์

ขั้นที่ 6 การให้คะแนนรูบริกแบบองค์รวมจะเขียนรายละเอียดการปฏิบัติที่อยู่ในระหว่างกลางของระดับสูงกว่าค่าเฉลี่ย ระดับค่าเฉลี่ยและระดับต่ำกว่าค่าเฉลี่ย เพื่อให้รูบริกสมบูรณ์ส่วนรูบริกแบบแยกองค์ประกอบ เขียนรายละเอียดสำหรับการปฏิบัติที่อยู่ระหว่างกลางของทุกเกณฑ์ จากนั้นจึงกำหนดระดับคะแนนหรือระดับคุณภาพของลักษณะการปฏิบัติหรือผลการปฏิบัติในแต่ละมิติหรือองค์ประกอบที่ประเมิน ซึ่งสามารถกำหนดระดับคะแนนในลักษณะเชิงปริมาณหรือคุณภาพก็ได้ ตัวอย่างเช่น ให้เชิงปริมาณอาจกำหนดเป็นระดับคะแนน 4 3 2 และ 1 ตามลำดับ ส่วนในเชิงคุณภาพอาจกำหนดเป็นระดับ ดีมาก ดี พอใช้ และปรับปรุงตามลำดับ โดยทั่วไปมักจะกำหนดให้จำนวนระดับคะแนนหรือระดับคุณภาพของลักษณะมีจำนวน 4 ถึง 6 ระดับ

ขั้นที่ 7 รวบรวมตัวอย่างผลงานของผู้เรียนซึ่งเป็นตัวแทนของแต่ละระดับ ซึ่งจะช่วยให้คะแนนของผู้สอนในอนาคต (ระดับคุณภาพละ 3 ตัวอย่างขึ้นไป) ในบริบทของชั้นเรียนควรนำร่างเกณฑ์การให้คะแนนที่พัฒนาขึ้นไปพิจารณาร่วมกันกับผู้เรียน เพื่อให้ได้ข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับความเข้าใจของผู้เรียนที่มีต่อร่างเกณฑ์การให้คะแนนที่พัฒนาขึ้น เนื่องจากความเข้าใจของผู้เรียนเกี่ยวกับเกณฑ์การให้คะแนนและสิ่งที่คุณเรียนจะได้รับการประเมินเป็นสิ่งสำคัญในการนำเกณฑ์การให้คะแนนไปใช้ขั้นตอนนี้เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนด้วย เนื่องจากการพิจารณาเกณฑ์การให้คะแนนจะช่วยให้คุณเรียนสามารถวิเคราะห์จุดเด่นและจุดด้อยของการปฏิบัติงานหรือผลงานในด้านทักษะการปฏิบัติของตนเองได้ดียิ่งขึ้น ทบทวนรูบริกที่ทำแล้ว โดยนำข้อมูลย้อนกลับที่ได้จากผู้เรียนในขั้นที่ 5-7 ไปพิจารณาและปรับร่างเกณฑ์การให้คะแนนก่อนนำไปใช้จริง

สำนักงานทดสอบทางการศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2546 : 13) ได้กล่าวว่า เนื่องจากหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เน้นการประเมินให้คำเนิการควบคู่กันไปในกิจกรรมการเรียนรู้ ดังนั้นการสร้างและพัฒนาเกณฑ์การให้คะแนนสามารถทำได้ดังนี้

1. เนื้อหา หน่วยการเรียนรู้หรือภาระงานที่กำหนดขึ้นนั้นตรงกับมาตรฐานการเรียนรู้ข้อใด
2. ประเด็นที่จะนำมาประเมินภาระงานนั้นสามารถบอกได้ว่าเป็นคุณภาพของผู้เรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้ข้อใดบ้าง
3. จัดทำกรอบการประเมินที่ครอบคลุมประเด็นที่จะนำมาประเมิน
4. อธิบายการแสดงออกถึงระดับความสามารถตามประเด็นที่กำหนดเป็นระดับๆ
5. ทดลองหาความชัดเจนของเกณฑ์โดยให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาและให้ผู้เรียน ได้ทำความเข้าใจ
6. หลังจากนำเกณฑ์ไปใช้ประเมินผู้เรียนแล้วให้หาข้อคือ ข้อควรปรับปรุงแก้ไขด้านต่างๆ เช่นความชัดเจน ความสะดวกในการนำไปใช้ ฯลฯ
7. ทบทวนและปรับปรุงเกณฑ์ที่ยังมีข้อบกพร่องหรือพัฒนาเกณฑ์อื่นๆให้ดียิ่งขึ้น

สรุปได้ว่า การสร้างเกณฑ์การให้คะแนนแบบรูบรีคมีการสรุปเป็นขั้นตอนการออกแบบรูบรีคไว้ 7 ขั้นตอน ขั้นที่ 1 ตรวจทานจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ต้องใช้ในการทำงาน เป็นการจับคู่แนวทางการให้คะแนนกับจุดประสงค์และการชี้แนะตามความเป็นจริง ขั้นที่ 2 ศึกษาและทำความเข้าใจทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับทักษะการปฏิบัติที่ต้องการประเมิน ขั้นที่ 3 ผู้ประเมินต้องกำหนดว่าสิ่งที่สำคัญและจำเป็นต้องประเมินตามจุดประสงค์ หรือผลการเรียนรู้ที่กำหนดไว้คืออะไรขั้นที่ 4 หาวิธีการต่างๆ ที่จะอธิบายลักษณะการปฏิบัติที่สูงกว่าระดับค่าเฉลี่ย ขั้นที่ 5 การให้คะแนนรูบรีคแบบองค์รวมเขียนคำบรรยายลักษณะงานที่ดี ขั้นที่ 6 การให้คะแนนรูบรีคแบบองค์รวมจะเขียนรายละเอียดการปฏิบัติที่อยู่ในระหว่างกลางของระดับสูงกว่าค่าเฉลี่ย ขั้นที่ 7 รวบรวมตัวอย่างผลงานของผู้เรียนซึ่งเป็นตัวแทนของแต่ละระดับ

การเขียน Rubrics

สมศักดิ์ ภู่วิภาตวรธน์ (2544 : 175) ได้กล่าวว่า ในการเขียน Rubrics จะเป็นการประเมินภาพรวม หรือ ประเมินแยกเป็นด้านๆ ขึ้นอยู่กับความถนัดของครู โดยให้ยึดตามแนวทางคุณลักษณะที่ดีของ Rubrics ดังที่กล่าวมาแล้ว เทคนิคการเขียน Rubrics อาจจะเริ่มจากด้านดีที่สุด กับ ด้านที่แย่ที่สุด ให้ตรงข้ามกันก่อน เพื่อต่อการเขียนในระดับอื่น ๆ หรือ อาจจะเขียนด้านดีที่สุดก่อน (เขียนเหมือนกับแบบประเมินภาพรวม)แล้วระบุด้านลบ หรือ ด้านไม่ดี ในระดับคะแนนที่

ต่ำ ลงมา หรือ อาจจะเขียนด้านแย้งที่สุดก่อน เป็นด้านลบทั้งหมด ซึ่งเป็น คะแนนต่ำสุด แล้วในระดับคะแนนที่สูงขึ้น ให้เพิ่มด้านบวกหรือด้านดีไปเรื่อย ๆ ในที่นี้ผู้เขียนขอเสนอแนวทางการเขียน Rubrics ดังนี้

1. การเขียนแบบประเมินภาพรวม

ให้อธิบายคุณลักษณะของงานในแต่ละระดับ โดยต้องให้ครอบคลุมคุณภาพในระดับนั้น แต่ต้องไม่ใช่สิ่งเพื่อฟัน เกินความเป็นจริง จนนักเรียนไม่สามารถที่จะปฏิบัติ ตัวอย่างการสร้างเกณฑ์การประเมินแบบภาพรวม

ตารางที่ 10 ตัวอย่างที่ 1 Rubrics แบบภาพรวมเพื่อประเมินการนำเสนอปากเปล่า

ระดับ	คำอธิบาย
5 ยอดเยี่ยม	นักเรียนอธิบายเรื่องที่ศึกษาได้มาอย่างชัดเจน พร้อมให้เหตุผลที่หนักแน่นชี้ให้เห็นความสำคัญของเรื่องที่ศึกษา มีข้อมูลที่เฉพาะเจาะจงสนับสนุนข้อสรุปการนำเสนอมีความต่อเนื่อง มีการสบสายตาผู้ฟัง โดยตลอด มีการเตรียมการอย่างดีมีการจัดลำดับระบบระเบียบในการนำเสนออย่างดี มีความกระตือรือร้น มีการใช้สื่อในการนำเสนออย่างมีประสิทธิภาพ ตอบคำถามของผู้ฟังได้ชัดเจน ตรงประเด็น และเหมาะสม
4 ดีมาก	นักเรียนอธิบายเรื่องที่ศึกษาพร้อมให้เหตุผลที่ชี้ให้เห็นความสำคัญของเรื่องที่ศึกษามีข้อมูลเพียงพอที่สนับสนุนข้อสรุป การนำเสนอถูกต้อง มีการเตรียมการก่อนนำเสนอและมีการจัดลำดับการนำเสนอ มีการใช้สื่อ และตอบคำถามผู้ฟังได้ชัดเจน
3 ดี	นักเรียนอธิบายเรื่องที่ศึกษามาพร้อมกล่าวถึงข้อสรุป แต่ข้อมูลสนับสนุนข้อสรุปไม่มากพอเหมือน กับ การนำเสนอถูกต้อง มีการเตรียมการก่อนนำเสนอและมีการจัดลำดับการนำเสนอ มีการใช้สื่อและตอบคำถามผู้ฟัง
2 พอใช้	นักเรียนอธิบายเรื่องที่ศึกษามาแต่ไม่ค่อยสมบูรณ์ ไม่มีการกล่าวข้อสรุป ลำดับการนำเสนอที่ทำให้เข้าใจได้ แต่มีข้อผิดพลาดบางจุด เตรียมการไม่ดี จัดระบบ ระเบียบไม่ดี มีการตอบคำถามได้บางคำถาม

(ต่อ) ตารางที่ 10

1 ควร ปรับปรุง	นักเรียนนำเสนอโดยไม่ได้เริ่มที่คำถามหรือความสำคัญ หัวข้อที่นำเสนอไม่ชัดเจน ควรและมีข้อสรุปที่ไม่เพียงพอ การนำเสนอเน้นยากต่อการติดตามฟัง ขาดการเตรียมตัวปรับปรุงหรือขาดการ จัดระบบระเบียบ มีการตอบคำถามเฉพาะบางคำถามหรือไม่ตอบ
0	ไม่มีการนำเสนอปากเปล่า

2. การเขียนแบบแยกเป็นประเด็นย่อย

การให้คะแนนแบบนี้จะดีกว่าแบบประเมินภาพรวม เพราะมีความเป็นปรนัยในการให้คะแนนมากขึ้น และในการตัดสินให้คะแนน ผู้ประเมินสามารถตัดสินใจได้ง่ายขึ้น โดยเทียบงานกับเกณฑ์การให้คะแนนในแต่ละระดับ ในแต่ละประเด็นการกำหนดระดับคะแนน อาจกำหนดให้แต่ละประเด็นมีน้ำหนักเท่ากันในทุกประเด็น หรือมีน้ำหนักแตกต่างกันในแต่ละประเด็นดังตัวอย่างต่อไปนี้

สิ่งที่จะประเมิน: สมุดภาพ

1. น้ำหนักประเด็นเท่ากัน

รูปเล่ม	: 1 ส่วน ระดับ 1-4 คะแนน (เต็ม 4)
เนื้อเรื่อง	: 1 ส่วน ระดับ 1-4 คะแนน (เต็ม 4)
ภาษา	: 1 ส่วน ระดับ 1-4 คะแนน (เต็ม 4)
ภาพประกอบ	: 1 ส่วน ระดับ 1-4 คะแนน (เต็ม 4)
คะแนนรวม	4-16 คะแนน

2. น้ำหนักประเด็นไม่เท่ากัน โดยนำน้ำหนักคูณกับระดับคะแนน

รูปเล่ม	: 1 ส่วน ระดับ 1-4 คะแนน (เต็ม 4)
เนื้อเรื่อง	: 3 ส่วน ระดับ 1-4 คะแนน (เต็ม 12)
ภาษา	: 2 ส่วน ระดับ 1-4 คะแนน (เต็ม 8)
ภาพประกอบ	: 2 ส่วน ระดับ 1-4 คะแนน (เต็ม 8)
คะแนนรวม	4-32 คะแนน

ตัวอย่างการกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนแบบแยกเป็นประเด็นย่อย

ตารางที่ 11 ตัวอย่างที่ 1 แบบประเมินแฟ้มสะสมงาน

รายการประเมิน	คำอธิบายคุณภาพ				น้ำหนัก
	ดีมาก 4	ดี 3	พอใช้ 2	ปรับปรุง 1	จุดเน้น
1. อธิบายเหตุผลในการเลือกชิ้นงาน	แสดงออกถึงพัฒนาการและความก้าวหน้าในการเรียนรู้มากและสะท้อนเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้	แสดงออกถึงพัฒนาการและความก้าวหน้าในการเรียนรู้พอสมควรและสะท้อนเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้	แสดงออกถึงพัฒนาการและความก้าวหน้าในการเรียนรู้พอสมควรแต่ไม่สะท้อนเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้	แสดงออกถึงพัฒนาการและความก้าวหน้าในการเรียนรู้น้อยและไม่สะท้อนเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้	3
2. ความครอบคลุมของเนื้อหา	ชิ้นงานครอบคลุมเนื้อหาของรายวิชาที่มีความหลากหลาย	ชิ้นงานครอบคลุมเนื้อหาของรายวิชาแต่ไม่มี ความหลากหลาย	ชิ้นงานไม่ครอบคลุมเนื้อหาของรายวิชาแต่มีความหลากหลาย	ชิ้นงานไม่ครอบคลุมเนื้อหาของรายวิชาและไม่มี ความหลากหลาย	3
3. การจัดการระบบและระเบียบเรียบร้อย	การจัดเรียงส่วนประกอบของแฟ้มไว้ อย่างค่อนข้างเป็นระบบครบถ้วน และมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย อย่างดี	การจัดเรียงส่วนประกอบของแฟ้มไว้ อย่างค่อนข้างเป็นระบบและมี ความเป็นระเบียบเรียบร้อย พอสมควร	การจัดเรียงส่วนประกอบของแฟ้มไว้ ยังไม่เป็นระบบแต่มีความเป็น ระเบียบเรียบร้อย พอสมควร	การจัดเรียงส่วนประกอบของแฟ้มไว้ ไม่เป็นระบบและงานขาดความเรียบร้อย	2

(ต่อ) ตารางที่ 11

4. ความ ชัดเจน และความ สมบูรณ์ ของแผ่น สรุป นักเรียน	แผ่นสรุปเขียน ได้เข้าใจง่ายมี ความชัดเจน สมบูรณ์มาก ทั้ง รูปแบบและ สาระ	แผ่นสรุปเขียน ได้เข้าใจง่ายมี ความชัดเจน พอสมควรทั้ง รูปแบบและ สาระ	แผ่นสรุปเขียน เข้าใจยาก ขาด ความชัดเจน สมบูรณ์บาง ประเด็น	แผ่นเขียนสรุป เข้าใจยาก	2
--	--	--	---	----------------------------	---

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

คะแนน

ระดับคุณภาพ

ต่ำกว่า14

1 (ปรับปรุง)

15-24

2 (พอใช้)

25-34

3 (ดี)

35 ขึ้นไป

4 (ดีมาก)

3. เทคนิคการเขียนรายละเอียดการให้คะแนน

สำนักงานทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546

: 38-39) ได้กล่าวถึงเทคนิคการเขียนดังนี้

1. กำหนดรายละเอียดขั้นต่ำไว้ที่ระดับ 1 แล้วเพิ่มลักษณะที่สำคัญ
สูงขึ้นมาทีละระดับ เช่น งานเขียนมีประเด็นการประเมิน คือ เนื้อหา การใช้ภาษาการกำหนด
รายละเอียดถ้าแบ่งออกเป็น 4 ระดับ ควรกำหนดลักษณะย่อยที่สำคัญให้ได้ 4 ลักษณะ เช่น

เนื้อหา

1. สอดคล้องกับเนื้อเรื่อง

2. ลำดับเนื้อหาชัดเจน

3. เรียงนำเสนอใจ

4. มีจินตนาการ

การใช้ภาษา

1. ผิดพลาดมากแต่พอสื่อความหมายได้

2. ถูกต้องส่วนมากและสื่อความหมายได้

3. ผิดพลาดน้อย เชื่อมโยงภาษาได้ดี

4. ถูกต้องเกือบทั้งหมด สละสลวย งดงาม

การกำหนดรายละเอียดแต่ละระดับ โดยนำลักษณะย่อยมาจัดลำดับความสำคัญมาเขียนบรรยายให้ชัดเจนจากความสำคัญที่ต่ำสุดและเพิ่มตัวแปรถัดไปแต่ละระดับ ดังนี้

เนื้อหา ระดับ 1 เนื้อหาที่เขียนสอดคล้องกับเนื้อเรื่อง

ระดับ 2 เนื้อหาที่เขียนสอดคล้องกับเนื้อเรื่องและลำดับเรื่องได้

ชัดเจน ไม่วกวน

ระดับ 3 เนื้อหาที่เขียนสอดคล้องกับเนื้อเรื่องและลำดับเรื่องได้

ชัดเจน ไม่วกวน สอดแทรกสาระบางอย่างทำให้เรื่องน่าสนใจ

ระดับ 4 เนื้อหาที่เขียนสอดคล้องกับเนื้อเรื่องและลำดับเรื่องได้

ชัดเจน ไม่วกวน สอดแทรกสาระบางอย่างทำให้เรื่องน่าสนใจและอ่านแล้วเกิดจินตนาการ

2. กำหนดลักษณะย่อยระดับต่ำสุดไว้ที่ระดับ 1 แล้วเพิ่มความถูกต้องสูงขึ้นมาทีละระดับ จากตัวอย่างในข้อ 1 สามารถนำเทคนิคมาเขียนในประเด็น การ ใช้ภาษา ดังนี้

การ ใช้ภาษา ระดับ 1 ผิดพลาดมากแต่พอสื่อความหมายได้

ระดับ 2 ถูกต้องส่วนมากและสื่อความหมายได้

ระดับ 3 ผิดพลาดน้อย เชื่อมโยงภาษาได้ดี

ระดับ 4 ถูกต้องเกือบทั้งหมด สละสลวย งดงาม

ในการเขียนรายละเอียดดังกล่าวข้างต้น แสดงเป็นเชิงคุณภาพแต่ลักษณะดังกล่าวนี้อาจเขียนเชิงปริมาณ ดังนี้

การใช้ภาษา ระดับ 1 ภาษาผิดพลาดไม่เกิน 50% แต่พอสื่อความหมายได้

ระดับ 2 ภาษาถูกต้อง 50%- 70% และสื่อความหมายได้

ระดับ 3 ภาษาถูกต้อง 70%- 90% เชื่อมโยงภาษาได้ดี

ระดับ 4 ภาษาถูกต้อง 90%- 100% เป็นภาษาที่สละสลวย งดงาม

การเขียนรายละเอียดการให้ระดับคะแนนในเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ มีทั้งจุดเด่นและจุดด้อยของแต่ละแบบ สำหรับเชิงคุณภาพมีจุดเด่น คือ บางตัวแปรหรือบางลักษณะไม่สามารถบรรยายได้เป็นปริมาณ เช่น ตัวแปรที่เป็นคำคุณศัพท์ เช่น สวยงาม ดี สนุกสนาน เป็นต้น จุดด้อย คือ ในการแปลผลเชิงคุณภาพ เช่น คำว่า มาก น้อย เล็กน้อยเหล่านี้ผู้ประเมินจะเกิดความลำเอียง แสดงคุณภาพออกมาไม่เท่ากัน สำหรับจุดเด่นของเชิงปริมาณ เราสามารถนับเป็นแห่ง สัดส่วน ร้อยละได้ แต่ก็มีจุดด้อยคือ แต่ละแห่งจะมีน้ำหนักที่ผิดแตกต่างกัน เช่น ถ้าผิดเรื่องการสะกดคำ ผิดโดยทำให้ความหมายเปลี่ยน ย่อมมีข้อแตกต่างในเรื่องน้ำหนัก เป็นต้น ในการเขียนต้องพิจารณาถึงความเหมาะสม พยายามให้เป็นปรนัยมากที่สุด

3.กำหนดตัวแปรย่อยที่มีน้ำหนักเท่ากันทุกตัว แล้วระบุตัวแปรที่หายไปเท่าไร ระดับคะแนนก็จะลดหลั่นตามลำดับ เช่น การทำรายงาน อาจมี ประเด็นของรูปแบบ เนื้อหา ภาษา ความสะอาดประณีต ในกรณีนี้จะยกตัวอย่างรูปแบบ ที่เป็นการเขียนรายละเอียดการให้คะแนนดังนี้

กำหนดลักษณะย่อยของรูปแบบ ดังนี้ ปก คำนำ สารบัญ การอ้างอิง บรรณานุกรม เห็นว่าตัวแปรย่อยของรูปแบบ มีอยู่ 5 ตัว วิธีเขียนอาจเขียนดังนี้

รูปแบบ ระดับ 4 มีครบ คือ ปก คำนำ สารบัญ การอ้างอิง บรรณานุกรม

ระดับ 3 ขาด 1 ลักษณะ

ระดับ 2 ขาด 2 ลักษณะ

ระดับ 1 ขาด 3 ลักษณะ

กล่าวโดยสรุปจะเห็นได้ว่า rubrics ทั้ง 2 รูปแบบ เป็นเสมือนเครื่องมือที่ช่วยในการให้คะแนนในเป็นการประกันคุณภาพของการประเมินด้วย อันนั้นการกำหนดเกณฑ์และระดับคุณภาพของเกณฑ์จึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างมากเพื่อบ่งบอกความเที่ยงตรงของการประเมิน ซึ่งในที่สุดจะนำไปสู่การประเมินตนเอง(Self- evaluation)และการ ปรับปรุงตนเอง(Self-adjustment) และเทคนิคการเขียนรายละเอียดการให้คะแนน มีดังนี้ กำหนดรายละเอียดขั้นต่ำไว้ที่ระดับ 1 แล้วเพิ่มลักษณะที่สำคัญ สูงขึ้นมาทีละระดับ กำหนดลักษณะย่อยระดับต่ำสุดไว้ที่ระดับ 1 แล้วเพิ่มความถูกต้องสูงขึ้นมาทีละระดับ กำหนดตัวแปรย่อยที่มีน้ำหนักเท่ากันทุกตัว แล้วระบุตัวแปรที่หายไปเท่าไร ระดับคะแนนก็จะลดหลั่นตามลำดับ

ข้อดีของการประเมินโดยใช้ Rubrics

สมศักดิ์ ภูวิภาดาธรรม (2544 : 139-140) ได้กล่าวถึง ข้อดีของการประเมินโดยใช้ Rubrics ดังนี้

1. ช่วยให้การคาดหวังของครูที่มีต่อผลงานของนักเรียนบรรลุผลสำเร็จ ได้ โดยนักเรียนเกิดความเข้าใจ และสามารถใช้ Rubrics ต่อการประเมินและพัฒนาชิ้นงานของตน
2. ช่วยให้ครูเกิดความกระฉับกระเฉงยิ่งขึ้นว่าต้องการให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้หรือพัฒนาการอะไรบ้าง
3. ช่วยให้นักเรียนสามารถระบุคุณลักษณะจากงานที่เป็นตัวอย่างได้ โดยใช้ Rubricsตรวจสอบ
4. ช่วยให้นักเรียนสามารถควบคุมตนเองในการปฏิบัติงานเพื่อไปสู่ความสำเร็จได้
5. เป็นเครื่องมือในการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมการปฏิบัติงานต่างๆ ของนักเรียนได้เป็นอย่างดี

6. ช่วยให้บุคคลที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้ปกครอง ผู้สนับสนุน ผู้พิเทศก์ ได้เกิดความเข้าใจเกณฑ์ในการตัดสินผลงานนักเรียนที่ครูใช้

7. ช่วยในการให้เหตุผลประกอบการให้เกรดนักเรียนได้

8. ช่วยเพิ่มคุณภาพผลงานของนักเรียน

กมลวรรณ ตังธนกานนท์ (2559 : 168–169) ได้กล่าวว่า เกณฑ์การให้คะแนนแบบนี้มีลักษณะละเอียด เหมาะสำหรับการประเมินทักษะที่มีรายละเอียดค่อนข้างมากหรือซับซ้อน หรือประเมินทักษะของผู้รับการประเมินในช่วงอายุมากขึ้น ช่วยแก้ไขการประเมินทักษะซึ่งมีลักษณะค่อนข้างเป็นอัตนัย (Subjectivity) ได้ ซึ่งจะช่วยให้เกิดความเที่ยงที่เพิ่มขึ้นในการให้คะแนนในบริบทการประเมินในชั้นเรียน เกณฑ์การให้คะแนนยังช่วยให้ผู้สอนและผู้เรียนเข้าใจได้ตรงกันว่าทักษะการปฏิบัติที่มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับหรือได้มาตรฐานเป็นอย่างไร เป็นการกระตุ้นการเรียนรู้และการกำกับตนเองของผู้เรียน ตลอดจนทำให้ผู้เรียนได้ทราบขอบเขตของสิ่งที่ผู้สอนจะประเมินทั้งการประเมินกระบวนการปฏิบัติงานและผลงานที่ได้จากทักษะการปฏิบัตินั้น ซึ่งเป็นการลดความวิตกกังวลของผู้เรียนเกี่ยวกับการปฏิบัติงานนั้นๆ ได้

โชติกา ภาชีผล (2559 : 125–127) ได้กล่าวถึง ประโยชน์ของการนำวิธีการให้คะแนนแบบรูบรีคไปใช้ในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้การประเมินศักยภาพของผู้เรียนโดยให้ลงมือปฏิบัตินั้น หรือการประเมินผลงานแต่ละชิ้นของผู้เรียนที่ได้ลงมือปฏิบัติมีความจำเป็นที่จะต้องประเมินคุณภาพของงานอย่างเป็นปรนัยโดยการสร้างเกณฑ์การให้คะแนนแบบรูบรีคเพื่อกำหนดแนวทางในการตัดสินอย่างยุติธรรมและปราศจากความลำเอียง การให้คะแนนแบบรูบรีคต้องมีความชัดเจนในเกณฑ์การให้คะแนนเพื่อให้ผู้ประเมินต่างคนกันสามารถใช้รูบรีคแบบเดียวกันประเมินชิ้นงานผู้เรียนชิ้นเดียวกันแล้วให้คะแนนได้ตรงกัน ระดับของความสอดคล้องในการให้คะแนนของผู้ประเมิน 2 คนที่ประเมินอย่างอิสระจากกันจะเรียกว่า ความเที่ยง (Reliability) ของการประเมิน การใช้เกณฑ์การให้คะแนนแบบรูบรีคมีประโยชน์สำหรับผู้สอนและผู้เรียนหลายประการ (โชติกา ภาชีผล 2559) ดังต่อไปนี้

1. รูบรีคเป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพมากทั้งในการเรียนการสอนและการประเมิน ช่วยปรับปรุงพัฒนาการปฏิบัติงานหรือการแสดงออกของผู้เรียน ในขณะเดียวกันก็ช่วยควบคุมการปฏิบัติด้วย โดยผู้สอนต้องกำหนดความต้องการหรือความคาดหวังในผลงานผู้เรียนอย่างชัดเจนและแสดงให้ผู้เรียนทราบว่าทำให้ถึงความคาดหวังนั้นได้อย่างไร ซึ่งมักปรากฏว่าคุณภาพของผลงานและการเรียนรู้ของผู้เรียนพัฒนาขึ้นอย่างเห็นได้ชัด ข้อได้เปรียบอีกอย่างที่มักพบเสมอในเรื่องการใช้งานรูบรีค คือ การให้คำอธิบายที่ชัดเจนในเรื่องคุณภาพ เมื่อผู้เรียนมีข้อบกพร่องตามเกณฑ์ใด ผู้สอนจำเป็นต้องช่วยชี้แนะและบอกได้ว่าผู้สอนคาดหวังให้ผู้เรียนทำอะไร

2. รูบรีคช่วยลดเวลาผู้สอนในการประเมินงานของผู้เรียน ผลงานที่ผ่านการประเมินโดยเจ้าของผลงานเองและโดยกลุ่มซึ่งยึดเกณฑ์หรือรูบรีคเป็นหลักนั้น ทำให้ข้อบกพร่องมีน้อยมาก

เมื่อมาถึงมือผู้สอน หากมีสิ่งใดต้องปรับปรุงบอกกล่าวกัน ผู้สอนก็เพียงแต่วางประเด็นนั้นในรูปบริบทแทนที่จะต้องอธิบายกันยืดเยื้อ นอกจากรูปบริบทยังช่วยให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียนมากขึ้นเกี่ยวกับจุดเด่นและสิ่งที่ต้องปรับปรุง

3. รูปบริบทช่วยให้ผู้เรียนตัดสินใจตัดสินคุณภาพผลงานของตนเองและของคนอื่นๆ อย่างมีเหตุผลเมื่อใช้รูปบริบทเป็นแนวทางการประเมิน ผู้เรียนจะสามารถชี้แนะและแก้ปัญหาเกี่ยวกับผลงานของตนเองและผู้อื่นได้อย่างตรงจุด การฝึกซ้ำๆ เกี่ยวกับการประเมินผลงานกลุ่มและผลงานของตนเองทำให้ผู้เรียนเพิ่มความรับผิดชอบ เกี่ยวกับผลงานของตนมากขึ้น

4. รูปบริบทมีความยืดหยุ่น คือมีระดับคุณภาพตั้งแต่ดีเยี่ยมจนถึงต้องปรับปรุง ทำให้ผู้สอนนำไปใช้กับผู้เรียนที่ละความสามารถได้ คือนำไปใช้กับผู้เรียนที่เรียนเก่งจนถึงผู้เรียนที่เรียนอ่อนโดยใช้เกณฑ์สะท้อนผลงานของเขา

5. รูปบริบทใช้ง่ายและอธิบายง่าย ผู้เรียนจะรู้ชัดเจนว่าเขาเรียนรู้อะไรบ้าง ในปลายเปิด (เขาก็จะประเมินได้อย่างถูกต้อง ผู้ปกครองก็เกิดความกระตือรือร้น และรู้ชัดเจนว่าลูกหลานจะต้องทำอะไรเพื่อให้ประสบความสำเร็จนอกจากนี้การให้คะแนนแบบรูปบริบทมีข้อดีอยู่หลายประการ เช่น ผู้สอนสามารถเพิ่มคุณภาพการสอนได้โดยตรง โดยมีเป้าหมายจุดเน้นและความตั้งใจที่มีรายละเอียดเฉพาะเป็นตัวอย่างสำหรับผู้เรียนได้ ผู้เรียนมีแนวทางการปฏิบัติที่ชัดเจนตามความคาดหวังของผู้สอน ผู้เรียนใช้การให้คะแนนแบบรูปบริบทเป็นเครื่องมือพัฒนาความสามารถของตน และผู้สอนสามารถนำรูปบริบทไปใช้ซ้ำได้อีกในกิจกรรมอื่นๆ ได้อีกด้วย

สรุปได้ว่า เกณฑ์การให้คะแนน นั้นต้องกำหนดเกณฑ์ให้ชัดเจน ซึ่งเกณฑ์ในการให้คะแนนจะต้องมีระดับสเกลที่แน่นอน และมีการบรรยายถึงคุณลักษณะของการปฏิบัติตามระดับของสเกลนั้นๆ เนื่องจากระดับของเกณฑ์การวัดได้บอกถึงคุณลักษณะ ที่สำคัญ ให้แก่ ครูผู้ปกครอง และบุคคลอื่น ๆ ที่สนใจ ทำให้มีการเรียนรู้ว่านักเรียนทำอะไรได้บ้าง และรู้อะไรบ้าง และยังช่วยนักเรียนเกิดการเรียนรู้ตามเป้าหมาย

ดังนั้นการกำหนดเกณฑ์การ ให้คะแนนที่ดีต้องคำนึงถึงงานที่ให้ทำ และมีความสอดคล้องระหว่างคะแนนกับจุดมุ่งหมายการประเมิน นอกจากนี้เกณฑ์ที่สร้างต้องเป็นรูปธรรม มีความชัดเจน เหมาะสมกับระดับชั้น เพื่อให้เกิดความยุติธรรม และปราศจากความลำเอียง

ความพึงพอใจ

ความหมายของความพึงพอใจ

นักจิตวิทยาและนักการศึกษาได้ให้ความหมายของความพึงพอใจ ไว้ดังนี้

พิสุทธา อารีราษฎร์ (2551 : 178) ได้ให้ความหมาย ความพึงพอใจไว้ว่า ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยเฉพาะความรู้สึกนั้นทำให้บุคคลเอาใจใส่ และอาจกระทำการบรรลุถึงความมุ่งหมายที่บุคคลมีต่อสิ่งนั้น ความพึงพอใจเป็นเรื่องของความรู้สึก ทศนคติ หรือระดับความชอบส่วนบุคคลที่มีต่อสิ่งนั้น ว่าสามารถตอบสนองความต้องการหรือทำให้บรรลุจุดหมายนั้นๆ ได้มากน้อยเพียงใด

ศุภสิริ โสมาเกตู (2551 : 49) ได้ให้ความหมาย ความพึงพอใจไว้ว่า หมายถึง ความรู้สึกนึกคิด หรือเจตคติของบุคคลที่มีต่อการทำงาน หรือการปฏิบัติกิจกรรมในเชิงบวก ดังนั้น ความพึงพอใจในการเรียนจึงหมายถึง ความรู้สึกพอใจในการร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนและต้องดำเนินกิจกรรมนั้นๆ จนบรรลุผลสำเร็จ

สันติ บุญภิรมย์ (2557 : 72) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจไว้ว่า หมายถึง ความรู้สึกนึกคิด หรือเจตคติของบุคคลที่มีต่อการทำงานหรือการปฏิบัติกิจกรรมในเชิงบวก ดังนั้นความพึงพอใจในการเรียนรู้จึงหมายถึง ความรู้สึกพอใจชอบใจในการร่วมกิจกรรมการเรียนการสอน และต้องการดำเนินกิจกรรมนั้นๆ จนบรรลุผลสำเร็จ

สรุปได้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกนึกคิด หรือเจตคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือการปฏิบัติกิจกรรมในเชิงบวกต่อกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวิส

องค์ประกอบที่ทำให้เกิดความพึงพอใจ

ความพึงพอใจ หรือเจตคติเป็นสำคัญประการหนึ่งที่จะทำให้การปฏิบัติงานสำเร็จลุล่วงไปได้ดี ซึ่งอาจเป็นวัตถุหรือสภาวะการณ์ต่างๆซึ่งเป็นเครื่องโน้มน้าวจิตใจให้ทำงานนั้นประสบความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้

จุฑาพรรธ (จามจุรี) ผดุงชีวิต (2559 : 79) กล่าวว่า เจตคติมีองค์ประกอบ 3 ด้าน ได้แก่

1. องค์ประกอบด้านความรู้ (Cognitive Component) ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหา ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสิ่งนั้น
2. องค์ประกอบด้านความรู้สึกหรืออารมณ์ (Affective Tendency -Component) ความรู้สึก ความไม่พอใจ ชอบ ไม่ชอบองค์ประกอบด้านความรู้หรืออารมณ์(Affective Tendency Component) ความรู้สึก ความไม่พอใจ ชอบ ไม่ชอบ
3. องค์ประกอบด้านแนวโน้มการกระทำ (Action Tendency Component)

สรุปได้ว่า สิ่งที่กระตุ้นให้บุคคลเกิดความพึงพอใจมีทั้งที่เป็นวัตถุ และไม่เป็นวัตถุ สภาพที่ทางกายปรารถนาและสภาพทางสังคม

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ

ในการทำกิจกรรมใดๆ ก็ตามผู้ปฏิบัติจะเกิดความพึงพอใจต่อกิจกรรมนั้นมากหรือน้อย ขึ้นอยู่กับสิ่งจูงใจในกิจกรรมที่มีอยู่ ได้มีการศึกษาได้เสนอแนะแนวคิดไว้ ดังนี้

Herzberg (1959 : 113) ได้ทำการศึกษาค้นคว้าทฤษฎีที่เป็นเหตุที่ทำให้เกิดความพึงพอใจ เรียกว่า The Motivation Hygiene Theory ซึ่งสนับสนุนและขยายแนวความคิดของ ลำดับความต้องการของมนุษย์ ได้กล่าวถึงปัจจัยที่ทำให้เกิดความพึงพอใจในการทำงาน 2 ปัจจัย คือ

1. ปัจจัยกระตุ้น (Motivation Factor) เป็นปัจจัยที่เกี่ยวกับการงานซึ่งเป็นผลก่อให้เกิดความพึงพอใจในการทำงาน เช่น ความสำเร็จของงาน การได้รับการยอมรับนับถือ ลักษณะของงาน ความรับผิดชอบ ความก้าวหน้าในตำแหน่งการงาน

2. ปัจจัยค้ำจุน (Hygiene Factor) เป็นปัจจัยที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในการทำงานและมีหน้าที่ทำให้บุคคลเกิดความพึงพอใจในการทำงาน เช่น เงินเดือน โอกาสที่จะก้าวหน้าในอนาคต สถานะทางอาชีพ สถานะในการทำงาน เป็นต้น

Maslow (1970 : 66-70) นักจิตวิทยาชาวอังกฤษ ได้เสนอทฤษฎีความต้องการตามลำดับ โดยมีสาระความต้องการตามลำดับโดยมีสาระสำคัญคือ มนุษย์จะมีความต้องการตลอดเวลา ไม่มีที่สิ้นสุดราบใดที่ยังมีชีวิตอยู่และความต้องการของมนุษย์จะมีลักษณะเป็นลำดับขั้นจากต่ำไปหาสูงตามลำดับ โดยมนุษย์จะเกิดความต้องการในระดับต้นก่อน เมื่อความต้องการนั้นได้รับการตอบสนองจนเป็นที่พอใจแล้ว มนุษย์จะเกิดความต้องการในลำดับที่สูงขึ้นมา ซึ่งความต้องการของ มนุษย์จะเป็นตัวผลักดันให้มนุษย์ทำสิ่งต่าง ๆ ลงไปเพื่อให้ได้สิ่งที่ต้องการขึ้น มาสโลว์ (Maslow) ได้แบ่งความต้องการของมนุษย์ออกเป็น 5 ลำดับขั้นคือ

1. ความต้องการทางกายภาพ (Physiological Needs) หมายถึง ความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ที่มนุษย์จะขาดไม่ได้ ได้แก่ ความต้องการด้านสรีระ ความต้องการด้านปัจจัย 4 ความต้องการทางเพศ เป็นต้น

2. ความต้องการความปลอดภัย (Safety Needs) หมายถึง ความมั่นคงปลอดภัยทั้งทางด้านร่างกาย และความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ได้แก่ การได้รับความปลอดภัยจาก สิ่งต่างๆ รอบด้าน

3. ความต้องการทางด้านสังคม (Social Needs) เป็นความต้องการที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมในสังคมและการยอมรับในสังคม ความเป็นมิตรและความรักจากเพื่อน

4. ความต้องการการยกย่องนับถือยอมรับ (Esteem Needs) หมายถึง ความต้องการที่จะมีชื่อเสียงเกียรติยศ ได้รับการเคารพยกย่องในสังคม ต้องการให้ผู้อื่นยอมรับนับถือว่าเป็นคนมีค่า ยอมรับในความรู้ ความสามารถ

5. ความต้องการที่จะประจักษ์ในตัวเอง (Self-Actualization) หมายถึง ความต้องการที่จะประสบความสำเร็จสมหวังในชีวิตที่อยากทำ อยากเป็นในสิ่งที่ตนหวังไว้ ฝันไว้ ได้ทำอะไรตามที่ ตนเองต้องการอยากทำ และมีความสุขกับสิ่งที่ตนเองต้องการทำ

ชวลิต ชูกำแหง (2553 : 120) ได้กล่าวถึงแนวคิดพื้นฐานของความพึงพอใจที่ต่างกัน 2 ลักษณะ ในการปฏิบัติงานที่ผู้บริหารหรือครูจะต้องคำนึงถึงในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่จะทำให้ผู้เรียนหรือผู้ปฏิบัติงานเกิดความพึงพอใจ คือ

1. ความพึงพอใจนำไปสู่การปฏิบัติงาน การตอบสนองผู้ปฏิบัติงานจนเกิดความพึงพอใจ จะทำให้เกิดแรงจูงใจในการเพิ่มประสิทธิภาพของงานที่สูงกว่าผู้ที่ไม่ได้รับการตอบสนอง

2. ผลของการปฏิบัติงานนำไปสู่ความพึงพอใจ ความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจและผลการปฏิบัติงานจะถูกเชื่อมโยงด้วยกิจกรรมอื่นๆ ผลการปฏิบัติงานที่ดีจะนำไปสู่ผลตอบแทนที่เหมาะสมในที่สุดนำไปสู่การตอบสนองความพึงพอใจ ผลการปฏิบัติงานย่อมได้รับการตอบสนองในรูปของรางวัล ซึ่งแบ่งออกเป็นผลตอบแทนภายใน (Intrinsic Rewards) และผลตอบแทนภายนอก (Extrinsic Rewards) โดยผ่านการรับรู้เกี่ยวกับความยุติธรรมของผลตอบแทน ซึ่งเป็นตัวบ่งชี้ปริมาณของผลตอบแทนที่ผู้ปฏิบัติงานได้รับ นั่นคือ ความพึงพอใจในงานของผู้ปฏิบัติงานจะถูกกำหนดความแตกต่างระหว่างผลตอบแทนที่เกิดขึ้นจริง และการรับรู้เรื่องเกี่ยวกับความยุติธรรมของ ผลตอบแทนที่รับรู้แล้วความพึงพอใจย่อมเกิดขึ้น

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยได้สรุปทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจตามแนวคิดของชวลิต ชูกำแหง ที่กล่าวว่า แนวคิดพื้นฐานของความพึงพอใจที่ต่างกัน 2 ลักษณะ คือ 1) ความพึงพอใจนำไปสู่การปฏิบัติงาน และ 2) ผลของการปฏิบัติงานนำไปสู่ความพึงพอใจ เพื่อนำไปออกแบบรายการคำถามของแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนต่อกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์

การวัดความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้

ชวลิต ชูกำแหง (2550 : 112–116) อธิบายถึงการวัดจิตพิสัย สามารถทำได้หลายวิธี ซึ่งวิธีที่นิยมทำในปัจจุบัน คือ

1) การสังเกต (Observation) สังเกตการณ์พูด การกระทำ การเขียนของนักเรียนที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่ครูต้องการวัด

2) การสัมภาษณ์ (Interview) เป็นการพูดคุยกับนักเรียนในประเด็นที่ครูอยากรู้ ซึ่งอาจเป็นทัศนคติของนักเรียน เพื่อนำสิ่งที่นักเรียนพูดออกมาแปลความหมายเกี่ยวกับลักษณะจิตพิสัยของนักเรียน

3) การใช้แบบวัดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) เป็นการสร้างเครื่องมือขึ้นมาเพื่อวัดทัศนคติ วัดความสนใจ วัดคุณธรรมจริยธรรม ถ้าเป็นการวัดทัศนคติ วัดความสนใจ จะมีรูปแบบการวัด 3 รูปแบบ คือ แบบของลิเคิร์ต แบบเธอร์สตัน และแบบของออสกูด

โยธิน ศันสนยุทธ์ (2553 : 66) ได้กล่าวว่า มาตรวัดความพึงพอใจ สามารถกระทำได้หลายวิธี ได้แก่

1) การใช้แบบสอบถาม โดยผู้สอบถามจะต้องออกแบบสอบถามเพื่อต้องการทราบความคิดเห็น ซึ่งสามารถทำได้ในลักษณะที่กำหนดคำตอบให้เลือกหรือตอบคำถามอิสระ คำถามดังกล่าวอาจถามความพึงพอใจในด้านต่างๆ

2) การสัมภาษณ์เป็นวิธีวัดความพึงพอใจทางตรงทางหนึ่ง ซึ่งต้องอาศัยเทคนิคและวิธีการที่ดี จึงจะทำให้ข้อมูลที่เป็นจริงได้

3) การสังเกตเป็นวิธีการวัดความพึงพอใจ โดยสังเกตพฤติกรรมของบุคคลเป้าหมาย ไม่ว่าจะแสดงออกจากการพูด กริยาท่าทาง วิธีนี้จะต้องอาศัยการกระทำอย่างจริงจัง การสังเกตอย่างมีระเบียบแบบแผน

ไพศาล วรคำ (2558 : 251-259) กล่าวว่า แบบสอบถามเป็นเครื่องมือใช้ถามความคิดเห็นต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือใช้สอบถามพฤติกรรมการปฏิบัติ คุณลักษณะและบุคลิกภาพ โดยให้กลุ่มตัวอย่างเขียนตอบหรือเลือกคำตอบที่จัดไว้ให้

1) ประเภทของแบบสอบถาม

แบบสอบถามนั้นจำแนกได้หลายประเภทตามเกณฑ์ที่ใช้ในการจำแนก ซึ่งในวิจัยครั้งนี้จะนำเสนอประเภทของแบบทดสอบโดยการจำแนกตามลักษณะของมาตราประมาณค่า (Rating Scale) ในการวัดที่นำมาใช้ในการสร้างแบบสอบถามมีหลายลักษณะ ส่วนใหญ่ตั้งชื่อตามผู้คิดมาตรานั้นขึ้นมา ลักษณะของมาตราประมาณค่าที่นิยมใช้ในแบบสอบถามมีดังนี้

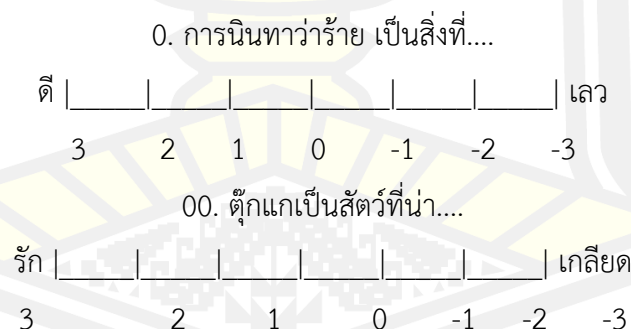
(1) มาตรวัดของลิเคิร์ต (Likert Scales) ส่วนใหญ่จะใช้ถามความรู้สึกหรือเจตคติต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยให้ผู้ตอบเลือกระดับความรู้สึกจากมากไปหาน้อย เช่น “เห็นด้วยอย่างยิ่ง” “เห็นด้วย” “ไม่แน่ใจ” “ไม่เห็นด้วย” และ “ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง” โดยกำหนดคะแนนเป็น 5, 4, 3, 2 และ 1 สำหรับข้อความเชิงบวก (Positive Statements) เช่น อาชีพครูเป็นอาชีพที่มีเกียรติ และกำหนดคะแนนเป็น 1, 2, 3, 4 และ 5 สำหรับข้อความเชิงลบ (Negative Statements) เช่น อาชีพครูเป็นอาชีพที่ด้อยค่า เป็นต้น การแปลผลให้รวมคะแนนทั้งหมดของแบบวัด ถ้ามีคะแนนสูงแสดงว่ามีเจตคติต่อสิ่งนั้นในทางบวกสูง

ข้อบกพร่องที่สำคัญของมาตรวัดของลิเคิร์ต คือ คะแนนที่ให้ซึ่งแท้จริงแล้ว เป็นเพียงลำดับความคิดเห็น ไม่สามารถบอกได้ว่าอันดับความคิดเห็นที่ต่างกันมีระยะห่างกันเท่าใด เช่น “เห็นด้วยอย่างยิ่ง” ซึ่งมีคะแนนเป็น 5 กับ “เห็นด้วย” ที่มีคะแนนเป็น 4 สองระดับนี้มีคะแนนแตกต่างกันเป็น 1 แต่ระยะห่างนี้ไม่มีความหมายใดๆ ในเชิงปริมาณ ทราบเพียงแต่ว่า “เห็นด้วยอย่างยิ่ง” นั้นมากกว่า “เห็นด้วย” เท่านั้น

(2) มาตรวัดของออสกู๊ด (Osgood Scales) หรือ สเกลความแตกต่างทางความหมาย (Semantic differential Scale) เป็นการใช้คำคุณศัพท์ (adjective) ที่มีความหมายตรงกันข้ามกันเป็นสองขั้ว (bipolar) วัดเจตคติ เช่น ดี-เลว มิตร-ศัตรู ฉลาด-โง่ เป็นต้น ซึ่งคำคุณศัพท์ที่ใช้จะแบ่งออกได้เป็น 3 มิติด้วยกัน คือ

- มิติประเมินค่า (Evaluation) เช่น ดี-เลว รัก-เกลียด ฉลาด-โง่ เป็นต้น
- มิติศักยภาพ (Potency) เช่น แข็งแรง-อ่อนแอ ทนทาน-บอบบาง ใหญ่-เล็ก เป็นต้น
- มิติกิจกรรม (Activity) เช่น กระฉับกระเฉง-เฉื่อยชา ร่าเริง-หงอยเหงา รวดเร็ว-เชื่องช้า เป็นต้น

แบบวัดเจตคติแบบใช้ความหมายของภาษา ปกติจะมีระดับความคิดเห็น 5-7 ระดับ โดยกำหนดค่า 0 เป็นระดับกลาง เช่น

(3) มาตรวัดของเทอร์สโตน (Thurstone Scales) เทอร์สโตนพยายามแก้ปัญหาช่วงห่างของคะแนนมาตรวัดของลิเคิร์ตที่เป็นเพียงการจัดอันดับความคิดเห็น โดยพยายามทำให้ระยะห่างของความคิดเห็นนั้นเท่ากันหรือใกล้เคียงกัน หรือวิธีการให้คะแนนแต่ละข้อที่ประกอบขึ้นมาเป็นมาตรวัดนั้น แต่ละข้อความจะมีคะแนนที่มีช่วงห่างเท่ากัน มาตรวัดของเทอร์สโตนจึงเป็นมาตรวัดที่แต่ละข้อมีค่าประจำข้อ ซึ่งหาได้จากกลุ่มบุคคลกลุ่มหนึ่งที่เป็นผู้กำหนด (Judges) ระดับ

ความรู้สึกหรือเจตคติต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่มีความเข้มต่างกัน 11 ระดับคือเริ่มตั้งแต่ 1-11 คะแนน เจตคติของแต่ละคนคือ ค่าเฉลี่ยของค่าประจำข้อที่คนนั้นเลือก

(4) มาตรวัดของกัทท์แมน (Guttman Scales) เป็นวิธีวัดเจตคติที่มุ่งแก้ไขจุดอ่อนของมาตรวัดของลิเคิร์ต และเทอร์สโตนเกี่ยวกับความหมายของคะแนน และความเป็นมิติเดียว มาตรวัดของกัทท์แมนจะทำให้ผู้วิจัยทราบถึงแบบแผนการตอบของผู้ตอบ เนื่องจากมาตรวัดนี้จะเรียงอันดับตามความเข้มข้นของความคิดเห็นแล้ว ยังมีการสะสมความเข้มข้นอย่างมีความหมาย เช่น มาตรวัดอัตราการยอมรับทางสังคมของคนผิวขาวต่อคนผิวดำ อาจประกอบด้วยคำถาม แสดงการยอมรับทางสังคมดังต่อไปนี้

1. ยอมรับเป็นญาติ สมรสด้วยได้	☐ ใช่	☐ ไม่ใช่
2. ยอมรับให้เป็นสมาชิกของกลุ่มแบบเพื่อนสนิท	☐ ใช่	☐ ไม่ใช่
3. ยอมรับที่จะให้อยู่อาศัยในเขตที่อยู่ชุมชนเดียวกัน	☐ ใช่	☐ ไม่ใช่
4. ยอมรับให้เข้าทำงานในอาชีพเดียวกัน	☐ ใช่	☐ ไม่ใช่
5. ยอมรับเป็นคนชาติเดียวกัน	☐ ใช่	☐ ไม่ใช่
6. ยอมรับเป็นผู้ท่องเที่ยว	☐ ใช่	☐ ไม่ใช่
7. ไม่ยอมรับให้เข้ามาในประเทศเลย	☐ ใช่	☐ ไม่ใช่

เป้าหมายที่สำคัญของมาตรวัดของกัทท์แมน คือ พยายามกำหนดแบบแผน การตอบของคะแนนรวมของผู้ตอบแต่ละคนว่า บุคคลที่ได้คะแนนรวมเท่ากัน มีแบบแผนการตอบอย่างไร ตั้งแต่บุคคลที่มีคะแนนรวมต่ำสุดไปจนถึงที่มีคะแนนรวมสูงสุด ซึ่งคะแนนรวมที่ได้จะมีลักษณะเป็นคะแนนสะสม เช่น จากตัวอย่างระดับการยอมรับมีคะแนนสะสมสูงจะเท่ากับ 6 และต่ำสุดเท่ากับ 0 (เลือกตอบ “ใช่” ในข้อ 7) ผู้ตอบที่ได้ 1 คะแนนก็คือผู้ตอบ “ใช่” ในข้อ 6 ข้ออื่นจะตอบ “ไม่ใช่” ทั้งหมด ผู้ที่ได้ 2 คะแนนนอกจากตอบ “ใช่” ในข้อ 6 แล้วก็จะตอบ “ใช่” ในข้อ 5 หรือข้ออื่นอีกหนึ่งข้อ (ยกเว้นข้อ 7 ที่เป็นนิเสธ) ซึ่งก็จะเป็นแบบแผนการตอบของแต่ละคน แต่โดยทั่วไปแล้วคนส่วนใหญ่ (ไม่ควรน้อยกว่าร้อยละ 90) จะมีแบบแผนการตอบที่เหมือนกัน ถ้าแบบแผนการตอบแตกต่างกันมากกว่าร้อยละ 10 ควรมีการปรับปรุงหรือสร้างใหม่ ผู้ตอบที่ได้คะแนนสูงสุด 6 คะแนนก็คือผู้ที่ยอมรับได้ทุกสถานภาพ ตั้งแต่ข้อ 1-6 เป็นต้น การสร้างแบบสอบถามลักษณะนี้จะรับประกันความเป็นมิติเดียวของแบบสอบถามได้

2) ขั้นตอนการสร้างแบบสอบถาม

ในการสร้างแบบสอบถามมีรายละเอียดของขั้นตอนในการสร้าง ดังต่อไปนี้

- (1) ระบุตัวแปรและกลุ่มประชากรที่จะศึกษา
- (2) กำหนดนิยามเชิงปฏิบัติการของตัวแปรที่ต้องการวัด

(3) ระบุวิธีเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งต้องพิจารณาถึงธรรมชาติของตัวแปรที่ศึกษา ธรรมชาติของกลุ่มประชากรเป้าหมาย และทรัพยากรที่มีอยู่ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

(4) เลือกรูปแบบของแบบสอบถามที่ต้องการ

(5) ร่างคำถามที่ต้องการถาม โดยการวางโครงสร้างของแบบสอบถามคร่าวๆ ให้ครอบคลุมตามประเด็นที่ต้องการถาม เขียนข้อคำถามและเรียงลำดับคำถามก่อนหลังให้เหมาะสม

(6) นำเสนอผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา ด้านจิตวิทยา ด้านการวัดและประเมินผลหรือด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา เพื่อความมั่นใจในข้อคำถามว่าสามารถวัดตัวแปรที่ต้องการศึกษาได้ เว้นแต่ผู้วิจัยจะมีความเชี่ยวชาญในการสร้างเครื่องมืออยู่แล้ว

(7) ทดลองใช้แบบสอบถาม โดยอาจเริ่มการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างขนาดเล็ก เพื่อตรวจสอบความเข้าใจในข้อคำถาม และเก็บข้อมูลอื่นๆ เพื่อปรับปรุงแบบสอบถามให้เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่าง หลังจากนั้นก็เขียนคำชี้แจงและนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างขนาดใหญ่ ประมาณ 30-50 คน เพื่อหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม และพิจารณาเวลาที่เหมาะสมในการตอบแบบสอบถาม โดยกลุ่มตัวอย่างที่ทดลองใช้เครื่องมือต้องเป็นคนละกลุ่มกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย แต่มีลักษณะที่คล้ายคลึงกัน

(8) พิจารณาคัดเลือกหรือปรับปรุงแบบสอบถาม ในกรณีที่มีความเชื่อมั่นต่ำ โดยอาจมีการตัดข้อคำถามบางข้อ หรือเพิ่มข้อคำถามตามความเหมาะสม แต่ต้องคงข้อคำถามที่ครอบคลุมตามประเด็นที่ต้องการวัดหรือตัวแปรที่ต้องการศึกษา ปรับปรุงคำถามและกลุ่มตัวเลือกให้ชัดเจนเหมาะสม ปรับปรุงคำชี้แจง เขียนจุดมุ่งหมายของแบบสอบถาม ขอความร่วมมือในการตอบ ตลอดจนให้สัญญาต่างๆ ที่จะรักษาความลับของผู้ตอบ

(9) จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ มีจดหมายนำส่งและวิธีการส่งแบบสอบถามกลับคืน

3) เทคนิคการใช้แบบสอบถามให้มีประสิทธิภาพ

(1) จัดทำแบบสอบถามให้อยู่ในรูปแบบที่เหมาะสม ดูดีดึงดูดใจ ให้อยากตอบ

(2) ควรทดลองใช้แบบสอบถามกับกลุ่มที่อยู่ในกลุ่มประชากรเดียวกันกับกลุ่มตัวอย่างก่อนที่จะนำไปใช้จริง หากผู้ตอบประมาณ 5% ขึ้นไปตอบคำตอบที่เป็นกลาง เช่น ไม่แน่ใจ ไม่มีความเห็น อาจต้องปรับปรุงตัวคำถามใหม่ เพราะคำถามที่ใช้อาจมีความคลุมเครือหรือไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอที่จะค้นหาความจริงจากผู้ตอบ

(3) ควรถามประเด็นที่เกี่ยวข้องในการวิจัยก่อนข้อมูลส่วนตัว หากข้อมูลส่วนตัวนั้นไม่ใช่ประเด็น

(4) เวลาที่ใช้ในการตอบแบบสอบถามไม่ควรเกิน 30 นาที เวลาที่เหมาะสมควรอยู่ระหว่าง 15-20 นาที ในการทดลองใช้ควรให้ผู้ตอบระบุเวลาเริ่มทำแบบสอบถามและเวลาที่ทำเสร็จด้วย เพื่อนำมากำหนดเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยต่อไป

(5) ภาษาที่ใช้แบบสอบถามต้องเหมาะสมกับวัยวุฒิของผู้ตอบ

(6) ถ้าแบบสอบถามมีรูปแบบการตอบหลายๆ รูปแบบในฉบับเดียวกัน ควรเลือกคำถามที่ใช้วิธีตอบเหมือนกันมาอยู่ด้วยกัน เพื่อง่ายและสะดวกในการตอบ

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ แบบมาตรวัดของลิเคิร์ต (Likert Scales) เป็นข้อคำถามเชิงบวก 5 ระดับ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

กนกภรณ์ เวียงคำ (2559 : 89-90) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง เรือมกะลาสำราญ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(นาฏศิลป์) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า 1) ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ เรื่องเรือมกะลาสำราญ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(นาฏศิลป์) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพโดยรวมเท่ากับ 83.83/81.89 2) การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน มีคะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 81.89 สูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 38.00 สรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียน ด้วยการจัดกิจกรรมทักษะปฏิบัติ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.46

อุมารี นาสมทอง (2559 : 72) ได้ศึกษาการพัฒนา กิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ นาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ทำรำประกอบเพลงไทยสากล กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สำหรับนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่า 1) แผนพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ทำรำ ประกอบเพลงไทยสากล มีประสิทธิภาพมีค่าเท่ากับ 81.32 / 85.04 เป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 80/80 2) ผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียนของการเรียนรู้ทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ทำรำประกอบเพลงไทยสากล สำหรับนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ทำรำประกอบเพลงไทยสากล กลุ่มสาระ การเรียนรู้ศิลปะ สำหรับนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่

6 มีค่าเท่ากับ 0.55 และ 4) ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้ทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ทำรำประกอบเพลงไทยสากล โดยรวมอยู่ในระดับมาก

วิไลรัตน์ แซ่เอี้ยว (2560 : 49–51) ได้ศึกษาการพัฒนาชุดกิจกรรมนาฏศิลป์ร่างมาตรฐานทักษะปฏิบัติของเดวิส ผลการวิจัยพบว่า ชุดกิจกรรมชุมนุมนาฏศิลป์เรื่องร่างมาตรฐานโดยใช้ทักษะปฏิบัติของเดวิส มีค่าความเหมาะสมและความสอดคล้องเท่ากับ 4.40 ค่าประสิทธิภาพ (E1/E2) ของการทดลองแบบเดี่ยว แบบกลุ่ม และแบบสนาม มีค่าเท่ากับ 85.00/82.50, 87.78/85.28 และ 97.08/95.83 ตามลำดับ ค่าดัชนีประสิทธิผล (E.I.) เท่ากับ 0.4 คิดเป็นร้อยละ 40.00, 0.4854 คิดเป็นร้อยละ 48.54 และ 0.9119 คิดเป็นร้อยละ 91.19 ตามลำดับ แผนการจัดการเรียนรู้ของชุดกิจกรรมมีค่าความเหมาะสม และ ความสอดคล้องเท่ากับ 4.38 แบบประเมินทักษะปฏิบัติ มีค่าดัชนี ความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1.0 ค่าความเชื่อมั่นระหว่างผู้ประเมิน (IRR) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.9980 และแบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่าง 0.80 - 1.00 ผลการจัดกิจกรรมชุมนุมนาฏศิลป์ ด้านทักษะปฏิบัติ มีคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน เท่ากับร้อยละ 53.08 คะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับร้อยละ 95.83 ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ 98.78

ปานทิพย์ ตูลพันธ์ (2560 : 45–50) ได้ศึกษาผลการจัดการเรียนรู้วิชานาฏศิลป์ไทย โดยใช้ทักษะปฏิบัติของเดวิส เพื่อส่งเสริมความกล้าแสดงออกของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเกาะหมากน้อย จังหวัดพังงา ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความกล้าแสดงออกด้านการพูด ด้านการกระทำ และด้านการแสดงความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.43$, $\sigma = 0.20$) ความกล้าแสดงออกของนักเรียน หลังเรียนวิชานาฏศิลป์ไทย โดยใช้ทักษะปฏิบัติของเดวิส สูงกว่า ก่อนเรียน และความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียนรู้โดยใช้ทักษะปฏิบัติของเดวิสในรายวิชานาฏศิลป์ อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.48$, $\sigma = 0.66$)

มัญชสา สุขนิยม (2560 : 54–60) การพัฒนาทักษะปฏิบัติเครื่องดนตรีดีดบอร์ด กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวิส ผลการวิจัยพบว่า 1) การจัดการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติเครื่องดนตรี ตามแนวคิดของเดวิสมีประสิทธิภาพ (E/E) เท่ากับ 88.04/96.75 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ (85/85) 2) นักเรียนที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติเครื่องดนตรี คีบอร์ด มีคะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 88.04 โดยมีนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์คิดเป็นร้อยละ 100 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 3) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 : มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ เครื่องดนตรี ดีดบอร์ดตามแนวคิดของเดวิสโดยรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

สุขานันท์ และคณะ (2561 : 199-201) ได้ศึกษาอิทธิพลของการยอมรับเทคโนโลยีต่อการเลือกใช้แอปพลิเคชันติ๊กต็อกของผู้ใช้งาน ผลการวิจัย พบว่าด้านความคาดหวังจากการใช้งานด้านอิทธิพลของสังคม ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในการใช้งาน ด้านการเข้าถึงได้ของเทคโนโลยี ส่งผลต่อการเลือกใช้แอปพลิเคชันติ๊กต็อก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ปนัดดา แสนสิงห์ (2562 : 80-86) ได้ศึกษาการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติตามแนวคิดของ Davies ประกอบสื่อ ผลการวิจัย พบว่า 1) การจัดการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติตามแนวคิดของ Davis ประกอบสื่อมัลติมีเดีย เรื่อง รำวงมาตรฐาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีประสิทธิภาพ (E./E) เท่ากับ 80. 10/81.38 เป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 2) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติตามแนวคิดของ Davies ประกอบสื่อมัลติมีเดีย เรื่อง รำวงมาตรฐาน มีคะแนนหลังการจัดการเรียนรู้สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 3) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติตามแนวคิดของ Davies ประกอบสื่อมัลติมีเดีย เรื่อง รำวงมาตรฐาน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.82$, S.D. = 0.13) มัลติมีเดีย เรื่อง รำวงมาตรฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

อารียา และคณะ (2562 : 64-69) ได้ศึกษาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ รายวิชา ศิลปะ (นาฏศิลป์) เรื่อง การใช้นาฏยศัพท์และภาษาทำนาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้รูปแบบการสอนแบบโครงงาน ผลการวิจัยพบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ รายวิชา ศิลปะ (นาฏศิลป์) เรื่อง การใช้นาฏยศัพท์และภาษาทำนาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้รูปแบบการสอนแบบโครงงาน 1. ด้านผลการจัดการเรียนรู้ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/9 โรงเรียน ชุมแพศึกษา จำนวน 54 คน ที่เรียนในรายวิชา ศิลปะ (นาฏศิลป์) มีผลการเรียนรู้นี้ นักเรียนจำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 85.19 มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านเกณฑ์ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80

งานวิจัยต่างประเทศ

Davies (1971 : 50–56) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะปฏิบัติไว้ว่า ทักษะส่วนใหญ่จะประกอบไปด้วยทักษะย่อย ๆ จำนวนมาก การฝึกให้ผู้เรียนสามารถทำทักษะย่อย เหล่านั้นได้ก่อนแล้วค่อยเชื่อมโยงต่อกันเป็นทักษะใหญ่ จะช่วยให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จได้ดีและรวดเร็วขึ้น ซึ่งกระบวนการเรียนการสอนของรูปแบบนี้มีทั้งหมด 5 ขั้น

Francis Donkor (2011 : 57–59) ได้ศึกษาการประเมินผลการยอมรับนักเรียนและความพึงพอใจกับการเรียนการสอนทางไกลผ่านวิดีโอสำหรับการสอนที่ใช้ทักษะปฏิบัติ สรุปได้ว่านักเรียนที่ผ่านการทดสอบมีระดับนัยสำคัญ 0.05 แสดงว่านักเรียนที่ใช้การเรียนรู้ทางไกลผ่านวิดีโอในการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติมีการประเมินการยอมรับและความพึงพอใจอยู่ในระดับที่สูง ผลการวิเคราะห์ 1 เกี่ยวกับการยอมรับผู้เรียนชี้ให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามแบ่งตามศูนย์การศึกษาที่จัดการแสดงคล้ายกัน มีระดับการยอมรับจาก 90 ข้อ สำหรับความพึงพอใจ ไม่มีความแตกต่างอย่างมีระดับนัยสำคัญจาก 67 ข้อ ดังนั้นนักเรียนจากศูนย์ 1 การศึกษาที่แตกต่างกันเกี่ยวกับการแสดงในระดับเดียวกันให้การยอมรับและความพึงพอใจ

Sebastian Scherra (2564 : 33–39) ได้ศึกษา อธิบายความสำเร็จของโซเซียลมีเดียด้วยช่องทางแห่งความพึงพอใจ : แรงจูงใจเบื้องหลังเวลากลางวัน กลางคืน และการใช้งาน TikTok ในประเทศจีน ผลปรากฏว่าผู้ใช้ TikTok ในประเทศจีน วิเคราะห์แบบคู่ขนาน เปิดเผย 4 รายการความพึงพอใจที่ชัดเจนสำหรับการใช้งาน TikTok: การนำเสนอตนเองที่คุ้มค่าต่อสังคม ความทันสมัย การเสพติดการหลบหนี และความแปลกใหม่ การวิเคราะห์การแบ่งชั้นอายุระหว่างเพศแสดงให้เห็นว่าความแปลกใหม่เป็นแรงจูงใจที่เกี่ยวข้องมากที่สุดสำหรับการใช้ TikTok กับผู้ใช้ทั้งหมด อายุมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความทันสมัยและมีความสัมพันธ์เชิงลบกับการเสพติดการหลบหนี เราสามารถสังเกตความแตกต่างระหว่างเพศได้เพียงข้อเดียวเท่านั้นสำหรับการหลบหนีจากสิ่งเสพติดที่มีความเกี่ยวข้องกับผู้หญิงมากกว่า ในที่สุด ศักยภาพของ TikTok ในการแทนที่แอปโซเซียลมีเดียอื่น ๆ ที่แข่งขันได้ดูเหมือนจะเป็น "ช่วงเวลาของวัน" โดยมีแนวโน้มว่าจะใช้ในเวลากลางวัน ความแปลกใหม่ในการขบขันในเวลากลางคืน และการโพสต์วิดีโอ TikTok ที่ขับเคลื่อนโดยการนำเสนอตนเองที่ให้รางวัลทางสังคม การค้นพบของเราจึงมาพร้อมกับนัยสำหรับการสร้างทฤษฎีเกี่ยวกับการใช้โซเซียลมีเดียเปรียบเทียบและความพึงพอใจ

Paloma Escamilla-Fajardo, Mario Alguaci (2564 : 5-10) ได้ศึกษาการผสมผสาน TikTok ในการศึกษาระดับอุดมศึกษา: มุมมองการสอนจากหลักสูตรวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬาการแสดงออกทางร่างกาย ผลการวิจัยพบว่า วิธีการวิจัยแบบผสมผสานออกแบบมาเพื่อวิเคราะห์ผลกระทบ ของการใช้ TikTok กับนักเรียน ซอฟต์แวร์ SPSS 23.0 และ NVivo12 ถูกใช้เพื่อวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งรวมถึงการทดสอบ t ตัวอย่างที่จับคู่ ผลลัพธ์หลักระบุว่า การใช้ TikTok ส่งเสริมแรงจูงใจของนักเรียน สร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่น่าดึงดูด และส่งเสริมการพัฒนาทักษะ เช่น ความคิดสร้างสรรค์และความอยากรู้อยากเห็น ดังนั้นจึงขอแนะนำให้นำ TikTok เป็นเครื่องมือการเรียนการสอนในหลักสูตรการแสดงออกทางสีหน้าของวิทยาศาสตร์การกีฬาระดับปริญญาตรีเนื่องจากศักยภาพทางการศึกษาในเชิงบวกและเนื่องจาก TikTok เหมาะสมกับเนื้อหาที่แสดงออกและสร้างสรรค์ของหลักสูตรผ่านดนตรีและการเคลื่อนไหว

Zoya Unnia (2564 : 5-10) ได้ศึกษา Shelter in Place, Connect Online: เนื้อหา TikTok ที่กำลังมาแรงในช่วงแรกๆ ของการระบาดของ COVID-19 ในสหรัฐอเมริกา ผลการวิจัยพบว่า TikToks ที่มีแนวโน้มเกี่ยวข้องกับ COVID-19 มากที่สุด มักให้รายละเอียดเกี่ยวกับสถานการณ์ในชีวิตประจำวันและ/หรือคำอธิบายที่เกี่ยวข้องกับ Pandemic Life โพสต์เหล่านี้แพร่หลายในเดือนที่ 1 และ 2 ในทำนองเดียวกัน TikTok ที่ส่งเสริมสุขภาพมีมากกว่าผู้ที่แสดงพฤติกรรมเสี่ยงหรือเกี่ยวข้องกับสุขภาพ (58:13) และพบได้บ่อยในเดือนที่ 1 โฆษณาและแคมเปญที่ได้รับการสนับสนุนยังสร้างเนื้อหาที่มีแนวโน้มว่าเกี่ยวข้องกับ COVID ในระหว่างการศึกษา ระยะเวลา

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส ร่วมกับแอปพลิเคชัน TikTok เพื่อแก้ปัญหาด้านการเรียนการสอนและพัฒนา ด้านทักษะปฏิบัติ ทำให้นักเรียนมีความกล้าแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ เกิดความเชื่อมั่นในตนเอง ได้ฝึกทักษะปฏิบัติได้ด้วยตนเอง เป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ แสดงให้เห็นว่าเมื่อใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส ร่วมกับแอปพลิเคชัน TikTok ในกิจกรรมการเรียนการสอนส่งผลให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำไปเพื่อปรับปรุงเพื่อใช้เป็นแนวทางในการวิจัยครั้งนี้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส ร่วมกับ แอปพลิเคชันTikTok ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ได้ดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
3. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1) ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 โรงเรียนสารคามพิทยาคม จำนวน 846 คน จาก นักเรียนทั้งหมด 17 ห้องเรียน (มีความคล้ายคลึงของประชากร ที่มีความสามารถใกล้เคียงกัน)

2) กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/13 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 โรงเรียนสารคามพิทยาคม จำนวน 35 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

1.แผนการจัดการเรียนรู้ทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ หน่วยการเรียนรู้ ที่ 3 เรื่อง รำวงมาตรฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ รายวิชาศิลปะพื้นฐาน (นาฏศิลป์) รหัสวิชา ศ21102 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 6 แผน รวม 12 ชั่วโมง แผนละ 2 ชั่วโมง

2.แบบประเมินทักษะปฏิบัติ เป็นแบบสังเกตที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยอิงจากเกณฑ์ของ บุญเรียง ขจรศิลป์ เป็นแบบรูบรีคสกออร์ โดยเกณฑ์การให้คะแนนตัดสินคุณภาพ 3 ระดับ

3.แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียนโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส ร่วมกับ แอปพลิเคชันTikTok โดยชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5ระดับ

การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือวิจัย

ผู้ศึกษาได้กำหนดขั้นตอนในการดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าตามลำดับดังนี้

1. การสร้างและการหาคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้

มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

1.1 ศึกษารายละเอียดของสาระการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้ และจุดประสงค์การเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 และหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนสารคามพิทยาคม กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์

1.2 ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับ หลักการ แนวคิด วิธีการ ข้อเสนอแนะ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กับการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส ร่วมกับ แอปพลิเคชันTikTok เพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1.3 จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ ตามแนวคิดของเดวิส โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส ร่วมกับ แอปพลิเคชันTikTok ประกอบด้วยองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

- 1) มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด
- 2) สาระสำคัญ/สาระการเรียนรู้
- 3) จุดประสงค์การเรียนรู้
- 4) คุณลักษณะอันพึงประสงค์
- 5) สื่อการเรียนรู้
- 6) กระบวนการจัดการเรียนรู้
- 7) การวัดและประเมินผล

การเรียนรู้และตัวชี้วัด เรียงลำดับจากง่ายไปหายาก โดยในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ นั้นได้แบ่งเนื้อหาออกเป็น 6 เรื่อง จำนวน 12 ชั่วโมง ดังตาราง 12

ตารางที่ 12 การวิเคราะห์หน่วยการเรียนรู้ ที่ 3 นาฏยศัพท์-ภาษาท่า และการแสดงนาฏศิลป์
 หน่วยการเรียนรู้ ที่ 3 นาฏยศัพท์-ภาษาท่า และการแสดงนาฏศิลป์ รหัสวิชา ศ21101
 ชื่อวิชา ศิลปะพื้นฐาน (นาฏศิลป์) จำนวนหน่วยกิต 0.5 จำนวน 20 ชั่วโมง
 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 ระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1

แผน ลำดับ ที่	ตัวชี้วัด/ผลการ เรียนรู้	สาระ การ เรียนรู้	สาระสำคัญ	จุดประสงค์การเรียนรู้	ชั่วโมง (เวลา)
1	มาตรฐาน ศ 3.1 เข้าใจและ แสดงออกทาง นาฏศิลป์อย่าง สร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์	นาฏ ยศัพท์	ศัพท์ที่ใช้ในวงการนาฏศิลป์ไทย และการ ละคร: เป็นศัพท์เฉพาะ ที่ใช้ในเรื่องท่าทางที่ ปฏิบัติ หรือกิริยาอาการต่างๆ ที่ปฏิบัติ เกี่ยวกับนาฏศิลป์ เพื่อสื่อความหมายให้เกิด ความเข้าใจตรงกัน หรือศัพท์ที่ใช้ในการ ฝึกหัดนาฏศิลป์ไทย ได้แก่ ระเบียบ รำ ฟ้อน โขน ละครและการแสดงพื้นเมือง	1.นักเรียนสามารถ อธิบายความหมาย ของนาฏยศัพท์ ได้ 2.นักเรียนสามารถ ปฏิบัตินาฏยศัพท์ ได้ 3.นักเรียนมีความ ตั้งใจเรียน	2
2	คุณค่า นาฏศิลป์ ถ่ายทอด ความรู้สึก ความคิดอย่าง อิสระชื่นชม และ ประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวัน/ ตัวชี้วัดที่ 2 ใช้ นาฏยศัพท์หรือ ศัพท์ทางการ ละครในการ แสดง	ภาษา ท่า	ภาษานาฏศิลป์ หมายถึง ศิลปะแห่งการใช้ ภาษาท่าหรือภาษาท่าร่าที่ประดิษฐ์ดัดแปลง มาจากกิริยาท่าทางอันเป็นธรรมชาติและท่า ร่าที่มนุษย์ประดิษฐ์ขึ้นให้ถูกต้อง และ สวยงามโดยอาศัยสรีระของร่างกายในการ แสดงนาฏศิลป์ ไทยเพื่อใช้สื่อสารในการทา ความเข้าใจระหว่างผู้ชมและผู้แสดงให้รับรู้ ตรงกัน	1.นักเรียนสามารถ อธิบายความหมาย ของภาษาท่า ได้ 2.นักเรียนสามารถ ปฏิบัติภาษาท่า 3.นักเรียนมีความ ตั้งใจเรียน	2

ตารางที่ 12 หน่วยการเรียนรู้ ที่ 3 นาฏยศัพท์-ภาษาท่า และการแสดงนาฏศิลป์ (ต่อ)

3	ร่าง มาตรฐาน : เพลงคิน เดือน หงาย 1	ความหมายเพลง : เวลากลางคืน เป็นคืนเดือน หงาย มีลมพัดมาเย็นสบายใจ แต่ก็ยังไม่สบาย ใจเท่ากับการที่ได้ผูกมิตรกับผู้อื่น และที่ร่มเย็น ไปทั่ว ทุกแห่งยิ่งกว่าน้ำฝนที่โปรยลงมา ก็คือ การที่ประเทศไทยเป็นประเทศที่เป็นเอกราช มี ธงชาติไทยเป็นเอกลักษณ์ ทำให้ร่มเย็นทั่วไป	1.นักเรียนสามารถ อธิบายความหมาย ของเพลงคินเดือน หงายได้ 2.นักเรียนสามารถร้อง เพลงคินเดือนหงายได้ ได้ 3.นักเรียนมีความตั้งใจ เรียน	2
4	ร่าง มาตรฐาน : เพลงคิน เดือน หงาย 2	ท่ารำที่ใช้ : สอดสร้อยมาลาแปลง ท่าเตรียม โดยยืนเท้าชิดกัน มือซ้ายตั้งวงบน มือขวาจับ หงายที่ชายพก ศีรษะเอียงขวา พอเริ่มเพลง มือขวาที่จับหงายที่ชายพกโบกขึ้นไปตั้งวงบน โดยไม่ต้องสอดหรือม้วนมือ มือซ้ายลดวงลง แล้วพลิกข้อมือเป็นจับหงายที่ชายพก เปลี่ยน มาเอียงซ้าย มือซ้ายยกขึ้นไปตั้งวงบน มือขวา ลดวงลงแล้วพลิกข้อมือเป็นจับหงายที่ชายพก เอียงขวา ทำเช่นนี้สลับกันจนจบเพลง การก้าว เท้า : เริ่มก้าวเท้าขวาตรงคำว่า "คิน" ก้าวซ้าย ตรงคำว่า "เดือน" เท้าขวาวางหลังด้วยจมูกเท้า ตรงคำว่า "หงาย" เท้าขวาเหยียบหนักลงไป ตรงคำว่า "เย็น" แล้วก้าวซ้ายตรงคำว่า "พระ พาย" ก้าวขวาตรงคำว่า "พริ้ว" แล้วเท้าซ้าย วางหลังตรงคำว่า "มา"เอียงศีรษะข้างมือจับ และเท้าที่วางหลังก็ข้างเดียวกับมือจับเสมอ	1.นักเรียนสามารถ อธิบายท่ารำของเพลง คินเดือนหงายได้ 2.นักเรียนสามารถ ปฏิบัติท่ารำเพลงคิน เดือนหงายได้ 3.นักเรียนมีความตั้งใจ เรียน	2

ตารางที่ 12 หน่วยการเรียนรู้ ที่ 3 นาฏยศัพท์-ภาษาท่า และการแสดงนาฏศิลป์ (ต่อ)

5		ร่าง มาตรฐาน : เพลง หญิงไทย ใจงาม 1	ความหมายเพลง : ดวงจันทร์ที่ส่องแสงอยู่บนท้องฟ้ามีความงดงามมาก และยังได้แสงอันระยิบระยับของดวงดาวด้วยแล้ว ยิ่งทำให้ดวงจันทร์นั้นงามเด่นยิ่งขึ้น เปรียบเหมือนกับดวงหน้าของหญิงสาวที่มีความงดงามอยู่แล้ว ถ้ามีคุณความดีด้วย ก็จะทำให้หญิงนั้นงามเป็นเลิศ ผู้หญิงไทยนี้เป็นขวัญใจของชาติ เป็นที่เชิดหน้าชูตาของชาติ รูปร่างงดงาม จิตใจกล้าหาญ ดั่งที่มีชื่อเสียงปรากฏอยู่ทั่วไป	1.นักเรียนสามารถอธิบายความหมายของเพลงหญิงไทยใจงาม ได้ 2.นักเรียนสามารถร้องเพลงหญิงไทยใจงาม ได้ 3.นักเรียนมีความตั้งใจเรียน	2
6		ร่าง มาตรฐาน : เพลง หญิงไทย ใจงาม 2	ท่ารำที่ใช้ : ท่าพรหมสีหน้า, ยุงพื่อนทางท่าเชื่อมคือ มือทั้งสองจับคว่ำระดับวงกลาง แล้วสอดจับขึ้นไปตั้งวงบัวบาน เรียกว่าท่าพรหมสีหน้า จากนั้นมือทั้งสองค่อยๆลดวงบัวบานลงมาส่งมือทั้งสองไปด้านหลังแขน ตั้งคว่ำมือปลายนิ้วชี้ขึ้นเป็นท่ายุงพื่อนทาง แล้วเปลี่ยนเป็นท่าเชื่อม คือจับคว่ำ การเก้าเท้าเช่นเดียวกับเพลง"คืนเดือนหงาย"	1.นักเรียนสามารถอธิบายท่ารำของเพลงหญิงไทยใจงาม ได้ 2.นักเรียนสามารถปฏิบัติท่ารำเพลงหญิงไทยใจงาม ได้ 3.นักเรียนมีความตั้งใจเรียน	2
7		ร่าง มาตรฐาน : เพลง ดวงจันทร์ ขวัญฟ้า 1	ความหมายเพลง : ในเวลาค่ำคืนท้องฟ้ามีดวงจันทร์ประจำอยู่ ในใจของชายก็มีหญิงอันเป็นที่รักประจำอยู่เช่นกัน สิ่งที่เกิดทวนยกย่องไว้ก็คือชาติไทยที่เป็นเอกราช มีอิสระแก่ตนไม่ขึ้นกับใคร และสิ่งที่แนบสนิหอยู่ในใจของชายก็คือหญิงอันเป็นที่รัก	1.นักเรียนสามารถอธิบายความหมายของเพลงดวงจันทร์ขวัญฟ้าได้ 2.นักเรียนสามารถร้องเพลงดวงจันทร์ขวัญฟ้าได้ 3.นักเรียนมีความตั้งใจเรียน	2

ตารางที่ 12 หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 นาฏยศัพท์-ภาษาท่า และการแสดงนาฏศิลป์ (ต่อ)

8	รำวง มาตรฐาน : เพลงดวง จันทร์ขวัญ ฟ้า 2	ท่ารำที่ใช้ : ท่าข้างประสานงา , จันทร์ทรงกลด ท่าเชื่อม มือทั้งสองจับคว่ำด้านหน้า เอียงซ้าย จับมือหงายทั้งสอง ข้างเหยียดแขนตั้งไปข้างหน้าเสมอไหล่เป็นท่า "ข้าง ประสานงา" ท่าเชื่อม ปล่อยจับลงเป็นแบมือหงาย ปลาย นิ้วตกลงอย่างรวดเร็ว ท่าเชื่อม ปล่อยจับลงเป็นแบมือ หงาย ปลายนิ้วตกลงอย่างรวดเร็ว พลิกข้อมือทั้งสองขึ้น เป็นตั้งวงหน้าให้ปลายนิ้วชี้ขึ้นระดับคิ้ว หย่อนข้อศอกพอ งามเป็นท่า "จันทร์ทรงกลด" การก้าวเท้า เช่นเดียวกับ เพลงคืนเดือนหงาย โดยก้าวเท้าขวา ก้าวเท้าซ้าย แล้วใช้ เท้าขวาวางหลัง ก้าวเท้าซ้าย ก้าวเท้าขวา ใช้เท้าซ้ายวาง หลัง ทำเช่นนั้นจนจบเพลง	1.นักเรียน สามารถอธิบาย ท่ารำของเพลง ดวงจันทร์ขวัญ ฟ้าได้ 2.นักเรียน สามารถปฏิบัติ ท่ารำเพลงดวง จันทร์ขวัญฟ้า ได้ 3.นักเรียนมี ความตั้งใจเรียน	2
11	ฟ้อนเงี้ยว	ฟ้อนเงี้ยว เป็นการแสดงพื้นเมืองของชาวเขาเผ่าหนึ่ง ซึ่ง เรียกว่า “เงี้ยว” มีภูมิถิ่นอาศัยอยู่ภาคเหนือของประเทศไทย นางลมูล ยมคุปต์ ผู้เชี่ยวชาญการสอนนาฏศิลป์ กรมศิลปากรได้นำลีลาท่ารำฟ้อนเงี้ยวมาปรับปรุงขึ้นใหม่ ให้งดงามตามแบบฉบับนาฏศิลป์ไทย บรรจุไว้ใน หลักสูตรวิชานาฏศิลป์ เมื่อ พ.ศ. 2478 บทร้องของฟ้อน เงี้ยวมีลักษณะเป็นบทอวยพร คือ อารธนาพระพุท พระธรรม พระสงฆ์ เทพยดา สิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายมา ปกป้องคุ้มครองอวยชัยให้พรเป็นสวัสดิ์มงคลต่อไป ท่ารำของฟ้อนเงี้ยวส่วนหนึ่งเป็นการฟ้อนที่เข้ากับบทร้อง หรือคำร้องที่เรียกว่า "รำตีบท" และยังมีการรำเข้ากับ จังหวะ และระหว่างที่ดนตรีบรรเลง มีการแปรรูปขบวน ด้วยลีลาที่สนุกสนานกระบวนฟ้อนเงี้ยวแบบราช สำนักเชียงใหม่ได้รับการอนุรักษ์ไว้โดยวิทยาลัยนาฏศิลป์ เชียงใหม่ ส่วนที่เป็นการแสดงจากกรมศิลปากรเป็นฟ้อน ที่ได้รับการปรับปรุง โดยคุณครูลมูล ยมคุปต์ ซึ่งใช้เป็น หลักสูตร อบรมครู พ.ม. มานาม	1.นักเรียน สามารถอธิบาย ความหมายของ เพลงฟ้อนเงี้ยวได้ 2.นักเรียน สามารถร้อง เพลง ฟ้อนเงี้ยว ได้ 3.นักเรียนมี ความตั้งใจเรียน	2

ตารางที่ 12 หน่วยการเรียนรู้ ที่ 3 นาฏยศัพท์-ภาษาท่า และการแสดงนาฏศิลป์ (ต่อ)

12	ฟ้อนเงี้ยว	ท่ารำ : การฟ้อนเงี้ยวนี้เป็นการรำที่มีอยู่ ๒ ลักษณะ คือ รำตีบทตามเนื้อร้อง และรำตามจังหวะกลองมองเซิง ซึ่งตีรับเป็นช่วงๆ สลับกับเนื้อร้องในแต่ละบท เมื่อเริ่มแสดง ผู้แสดงจะออกเป็น ๒ แถว แล้วรำออกมาเป็นคู่ๆ ท่ารำในตอนแรกนี้จะใช้ ท่ารำตลอดจนจบเพลงเช่นเดียวกับฟ้อนม่าน แต่เมื่อมาถึงหน้าเวทีแล้ว ผู้แสดงจะแปรแถวเป็น แถวหน้ากระดาน ๒ แถว เมื่อจบเพลงและท่ารำแบบฟ้อนม่านแล้ว ดนตรีจะหยุดบรรเลง นักร้องจะร้องเพลงทำนองซอฮวยพร๕ ผู้แสดงก็จะรำตีบทตามเนื้อร้องเพลงนั้นๆเมื่อจบทำนองซอฮวยพรบทแรกแล้ว ดนตรีก็จะบรรเลงรับ ผู้แสดงจะเปลี่ยนท่ารำจากรำตีบทมาเป็นรำตามจังหวะดนตรี ซึ่งตอนนี้จะบรรเลงด้วยวงกลองมองเซิง แบบเงี้ยว ที่มีจังหวะสนุกสนาน เร้าใจ ผู้แสดงจะเปล่งเสียงร้อง “ฮิ้ว” ๖ รับกับ จังหวะกลองเป็นช่วงๆ เมื่อถึงช่วงสุดท้าย ผู้รำจะร้องรับพร้อมกันว่า “ฮะ ฮะ ฮิ้ว” แล้วเปลี่ยนทำนองเพลงใหม่เป็นทำนองซอเงี้ยว๗ ผู้รำก็จะรำตีบทตามเนื้อเพลงซอเงี้ยว ซึ่งประกอบด้วยบทเกริ่นหรือบทลำน้า และบทขอประมาณ ๕ บท เมื่อร้องจบแต่ละบทดนตรีก็จะบรรเลงรับด้วยวงกลอง มองเซิง ผู้แสดงจะเปล่งเสียงร้อง “ฮิ้ว” รับกับ จังหวะกลอง และร้องรับว่า “ฮะ ฮะ ฮิ้ว” ช่วงสุดท้ายทุกครั้งเมื่อจบบทซอเงี้ยวแล้ว ดนตรีจะเปลี่ยนเพลงเป็นทำนองเสเลเมา ซึ่งเป็นทำนองที่มีจังหวะเร่งเร็ว คึกคัก ผู้รำจะรำแบบฟ้อนม่านเช่นในตอนแรก แปรขบวนเป็น ๒ แถวอย่างเดิมแล้วกลับเข้าฉาก	1.นักเรียนสามารถอธิบายท่ารำของเพลงฟ้อนเงี้ยวได้ 2.นักเรียนสามารถปฏิบัติท่ารำเพลงฟ้อนเงี้ยวได้ 3.นักเรียนมีความตั้งใจเรียน	2
----	------------	---	--	---

1.4 นำแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง รำวงมาตรฐาน โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส ร่วมกับ แอปพลิเคชันTikTok ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณาตรวจสอบคุณภาพและความถูกต้องเหมาะสม ประกอบการเสนอแนะเพื่อปรับปรุงแก้ไข ในประเด็นของเวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเนื้อหา และปฏิบัติเท่ากัน จึงปรับปรุงแก้ไขให้เวลาในการปฏิบัติทักษะเพิ่มขึ้นโดยลดเวลาบรรยายเนื้อหาลง เพื่อจะได้มีเวลาฝึกทักษะปฏิบัติเพิ่มมากขึ้น

1.5 นำแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง รำวงมาตรฐาน โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส ร่วมกับ แอปพลิเคชันTikTok ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ในด้านเนื้อหา จุดประสงค์ และความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนรู้ นำมาปรับปรุงแก้ไข ในประเด็นสาระสำคัญ อธิบายความหมายของเพลงให้ชัดเจนกว่านี้ และการสะกดคำ ผิด ซึ่งผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วย

1.5.1 . นางสาวนิตยา ทัพโยธา ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนผดุงนารี อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม

1.5.2 นางสาวชดาษา อ้วนพรมมา ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนผดุงนารี อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม

1.5.3 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รัตติยา โกมินทรชาติ อาจารย์ภาควิชาศิลปะการแสดง คณะศิลปกรรมศาสตร์และวัฒนธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

1.5.4 นางฉัตรฉวี พัสตรินนท์ ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ โรงเรียนสารคามพิทยาคม

1.5.5 นายมนเทียร ถิตย์รัศมี ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ โรงเรียนสารคามพิทยาคม

เพื่อพิจารณาความถูกต้อง และความเหมาะสม ทุกองค์ประกอบของแผนการเรียนรู้ แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง รำวงมาตรฐาน โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส ร่วมกับ แอปพลิเคชันTikTok ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สำหรับผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งมี 5 ระดับ

1.6 นำคะแนนที่ได้จากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 คน นำมาหาค่าเฉลี่ย แล้วนำค่าเฉลี่ยมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ โดยใช้แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของลิเคิร์ท (Likert) ซึ่งมี 5 ระดับ ไพศาล วรคำ (2552 : 240-241) คือ คุณภาพระดับดีมาก คุณภาพระดับดี คุณภาพระดับค่อนข้างดี คุณภาพระดับพอใช้ และคุณภาพระดับควรปรับปรุง กำหนดเกณฑ์ให้คะแนนการประเมินผลดังนี้

ระดับคุณภาพระดับดีมาก	ให้คะแนน	5	คะแนน
ระดับคุณภาพระดับดี	ให้คะแนน	4	คะแนน
ระดับคุณภาพระดับค่อนข้างดี	ให้คะแนน	3	คะแนน
ระดับคุณภาพระดับพอใช้	ให้คะแนน	2	คะแนน
ระดับคุณภาพระดับปรับปรุง	ให้คะแนน	1	คะแนน

กำหนดเกณฑ์การแปลผลระดับคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	4.51 – 5.00	แปลผล	ระดับคุณภาพดีมาก
คะแนนเฉลี่ย	3.51 – 4.50	แปลผล	ระดับคุณภาพดี
คะแนนเฉลี่ย	2.51 – 3.50	แปลผล	ระดับคุณภาพค่อนข้างดี
คะแนนเฉลี่ย	1.51 – 2.50	แปลผล	ระดับคุณภาพพอใช้
คะแนนเฉลี่ย	1.00 – 1.50	แปลผล	ระดับคุณภาพปรับปรุง

ผลการประเมินต้องมีคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 – 5.00 หรืออยู่ในระดับคุณภาพดีถึงดีมาก จึงจะถือว่าเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพเพื่อนำไปใช้ในการวิจัยต่อไป

จากการประเมินความสอดคล้องความถูกต้อง ความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของแผนการจัดการเรียนรู้ทั้ง 8 แผน ของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน พบว่า แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง รำวงมาตรฐาน ตามแนวคิดของเดวิส ร่วมกับ แอปพลิเคชันTikTok ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีความเหมาะสมมากที่สุด และมีคะแนนเฉลี่ยของแผนการจัดการเรียนรู้ทั้ง 6 แผน อยู่ในช่วงคะแนน 3.51-4.50 ซึ่ง อยู่ในระดับคุณภาพดี และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.64 แสดงว่า แผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง เรื่อง รำวงมาตรฐาน ตามแนวคิดของเดวิส ร่วมกับ แอปพลิเคชันTikTok ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีความสอดคล้องทุกประเด็นและเป็นไปได้ทุกแผน จากนั้นนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปทดลองกับ นักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง

1.6 นำแผนการจัดการเรียนรู้ไปทดลองกับ นักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสารคามพิทยาคม 1 ห้องเรียน คือ ห้อง ม.1/9 จำนวน 35 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง หาข้อบกพร่อง และปรับปรุงแก้ไขแผนการจัดการเรียนรู้ ในประเด็นของแบบวัดทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ (ทักษะย่อย) มีจำนวนมากเกินไป ทำให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่าย ละส่งงานล่าช้า

1.7 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงสมบูรณ์แล้ว จากนั้นนำไปจัดพิมพ์เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง รำวงมาตรฐาน โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส ร่วมกับแอปพลิเคชันTikTok ฉบับจริง เพื่อนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนต่อไป

2. การสร้างแบบประเมินทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์

เป็นแบบสังเกตที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยยึดตามหลักเกณฑ์การประเมินโดยทั่วไปของกิจกรรมนาฏศิลป์ ซึ่งมีขั้นตอนในการสร้างดังนี้

2.1 ศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ และศึกษาทฤษฎี หลักการและวิธีการสร้างเครื่องมือวัดผลทางการศึกษา

2.2 ศึกษาขอบเขตของเนื้อหา และมาตรฐานการเรียนรู้ตัวชี้วัด ให้ครอบคลุม เนื้อหาวิชา

2.3 สร้างแบบประเมินทักษะปฏิบัติ จากหน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง รำวงมาตรฐาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เป็นแบบรูบรีคสกออร์ ดังตารางที่ 13

ตารางที่ 13 เกณฑ์การประเมินทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ แบบรูบรีคสกออร์ โดยเกณฑ์ให้คะแนน คุณภาพ 3 ระดับ ที่ ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองโดยอิงจากเกณฑ์ของ บุญเรียง ขจรศิลป์

รายการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	3	2	1
ความถูกต้องของท่ารำ	ปฏิบัติท่ารำทั้งมือและเท้าได้ถูกต้อง ครบถ้วนทุกท่า และมีความต่อเนื่องจนจบเพลง	ปฏิบัติท่ารำทั้งมือและเท้าได้ถูกต้องแต่ไม่ครบทุกท่า และขาดความต่อเนื่องเป็นส่วนมาก	ปฏิบัติท่ารำทั้งมือและเท้าไม่ถูกต้องทุกท่า และขาดความต่อเนื่องตลอดทั้งเพลง
ท่ารำสัมพันธ์กับคำร้องและจังหวะ	ปฏิบัติท่ารำ มือและเท้าได้สอดคล้องสัมพันธ์กับคำร้อง และจังหวะจนจบเพลง	ปฏิบัติท่ารำ มือและเท้าได้สอดคล้องสัมพันธ์กับคำร้อง จังหวะไม่ครบทุกท่าและขาดความต่อเนื่องเป็นส่วนมาก	ปฏิบัติท่ารำทั้งมือและเท้าไม่สอดคล้องสัมพันธ์กับคำร้องจังหวะจนจบเพลงและขาดความต่อเนื่อง
ลีลาอ่อนช้อยสวยงาม	ปฏิบัติท่ารำด้วยท่าทางสง่างาม ยิ้มแย้ม มีลีลาอ่อนช้อยสวยงาม ครบทุกท่า	ปฏิบัติท่ารำด้วยท่าทางสง่างาม มีลีลาที่ไม่อ่อนช้อยสวยงามยิ้มแย้ม แต่ลีลาขาดความอ่อนช้อยสวยงาม	ปฏิบัติท่ารำด้วยท่าทางที่ไม่สง่างาม มีลีลาที่ไม่อ่อนช้อยสวยงามทุกท่า
มีความพร้อมเพรียง	ปฏิบัติท่ารำได้ สัมพันธ์กับคู่ และสมาชิกกลุ่มอย่างพร้อมเพรียงต่อเนื่องจนจบเพลง	ปฏิบัติท่ารำได้ สัมพันธ์กับคู่ แต่สมาชิกขาดความพร้อมเพรียง	ปฏิบัติท่ารำไม่สัมพันธ์กับคู่และสมาชิกกลุ่มขาดความพร้อมเพรียงตลอดทั้งเพลง

คะแนนตัดสินระดับคุณภาพ

คะแนน	ระดับคุณภาพ
1-4	1 (พอใช้)
5-9	2 (ดี)
10 ขึ้นไป	3 (ดีมาก)

2.4 นำแบบประเมินทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ เรื่อง รำวงมาตรฐาน ตามแนวคิดของ เดวิส ร่วมกับ แอปพลิเคชันTikTok ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นแล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบคุณภาพและความถูกต้องเหมาะสม ประกอบการเสนอแนะเพื่อปรับปรุงแก้ไขในประเด็นของลำดับคะแนนที่ใช้ในการประเมิน และเกณฑ์การให้คะแนนในแต่ละด้าน

2.5 นำแบบประเมินทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ เรื่อง รำวงมาตรฐาน ตามแนวคิดของ เดวิส ร่วมกับ แอปพลิเคชันTikTok ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งเป็นชุดเดียวกันกับการตรวจแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ และความชัดเจนของข้อความโดยกำหนดระดับการให้คะแนนสำหรับแต่ละข้อคำถาม ดังตาราง ที่ 14 ต่อไปนี้

ตารางที่ 14 แบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) สำหรับผู้เชี่ยวชาญ

เนื้อหาการเรียนรู้	รายการประเมิน	คะแนนพิจารณา		
		+1	0	-1
1.นักเรียนสามารถอธิบายความหมายของเพลงคันท่อนหงายได้ 2.นักเรียนสามารถร้องเพลงคันท่อนหงายได้ได้ 3.นักเรียนมีความตั้งใจเรียน	1. ความถูกต้องของเนื้อร้อง			
	2. คำร้องกับสัมพันธ์จังหวะ			
	3. ออกเสียงได้ไพเราะ ชัดเจน			
1.นักเรียนสามารถอธิบายท่ารำของเพลงคันท่อนหงายได้ 2.นักเรียนสามารถปฏิบัติท่ารำเพลงคันท่อนหงายได้ 3.นักเรียนมีความตั้งใจเรียน	1. ความถูกต้องของท่ารำ			
	2. ท่ารำสัมพันธ์กับคำร้องและจังหวะ			
	3. ลีลาอ่อนช้อยสวยงาม			
	4. มีความพร้อมเพรียง			

ตารางที่ 14 แบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) สำหรับผู้เชี่ยวชาญ(ต่อ)

1.นักเรียนสามารถอธิบายความหมายของเพลง หญิงไทยใจงามได้ 2.นักเรียนสามารถร้องเพลงหญิงไทยใจงามได้ 3.นักเรียนมีความตั้งใจเรียน	1. ความถูกต้องของเนื้อร้อง			
	2. คำร้องกับสัมพันธ์จังหวะ			
	3. ออกเสียงได้ไพเราะ ชัดเจน			

หมายเหตุ คะแนน +1 หมายถึง ใช้ได้
 คะแนน 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าใช้ได้หรือไม่
 คะแนน -1 หมายถึง ใช้ไม่ได้

2.6 นำแบบประเมินทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อพิจารณาตรวจสอบคุณภาพและความถูกต้องเหมาะสม และ ตรวจสอบการวัดและประเมินผล ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Consistency or IOC) (สมบัติ ท้ายเรือคำ, 2551 : 101 – 102) โดยข้อสอบแต่ละข้อต้องมีค่าเฉลี่ย ของความสอดคล้อง ตั้งแต่ 0.5 – 1.00 ปรากฏว่ามีค่า 0.80 – 1.00 ซึ่งมีข้อสอบที่มีค่า IOC ที่อยู่ใน เกณฑ์ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาที่ใช้ได้จำนวน 18 ข้อ จากนั้นปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของ ผู้เชี่ยวชาญ ในประเด็นของเกณฑ์การให้คะแนนในแต่ละด้าน

2.7 นำแบบประเมินทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ เรื่อง รำวงมาตรฐาน ตามแนวคิดของเด วิส์ ร่วมกับ แอปพลิเคชันTikTok ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่คัดเลือกมา จำนวน 10 ข้อ มา วิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของแบบวัดความสามารถทั้งฉบับ โดยใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) โดยได้ ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.83 (สมบัติ ท้ายเรือคำ, 2551 : 101-102)

2.8 นำแบบประเมินทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ ไปทดลองกับ นักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสารคามพิทยาคม 1 ห้องเรียน คือ ห้อง ม.1/9 จำนวน 35 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง หาข้อบกพร่อง และปรับปรุงแก้ไขแผนการจัดการเรียนรู้ ในประเด็นของเกณฑ์การให้คะแนนสูง เกินไปถ้าเปรียบเทียบกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ยังไม่เคยปฏิบัติทักษะนาฏศิลป์มาก่อน ทำ ให้นักเรียนมีคะแนนน้อย ดังนั้นผู้วิจัยจึงปรับแก้เกณฑ์การให้คะแนนให้เหมาะสมสำหรับกลุ่มตัวอย่าง

2.9 นำแบบประเมินทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ เรื่อง รำวงมาตรฐาน ตามแนวคิด ของเดวิส์ ร่วมกับ แอปพลิเคชันTikTok ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 แล้วจัดพิมพ์เป็นฉบับจริง เพื่อนำไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

3. การสร้างแบบวัดความพึงพอใจ

ผู้ศึกษาได้ศึกษาขั้นตอนการสร้างแบบวัดความพึงพอใจซึ่งเป็นมาตราส่วนแบบประมาณค่า (Rating Scale) และศึกษาการสร้างแบบสอบถามจากตำราการวัดผลการศึกษาของ (สมนึก ภัททิยธนี 2546)

3.1 ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เนื้อหาแนวคิดทฤษฎี และขั้นตอนในการสร้างแบบวัดความพึงพอใจ (บุญชม ศรีสะอาด, 2552 : 63)

3.2 สร้างแบบวัดความพึงพอใจในการเรียนรู้ของนักเรียน ชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5ระดับ จำนวน 20ข้อ ต้องการใช้จริง 15ข้อ การให้ความหมายของคะแนน ดังนี้

5	หมายถึง	มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก
3	หมายถึง	มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง
2	หมายถึง	มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย
1	หมายถึง	มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3.3 นำแบบวัดความพึงพอใจ ผู้วิจัยสร้างขึ้นแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อ พิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและความชัดเจนของข้อความโดยกำหนดระดับการให้คะแนนสำหรับแต่ละข้อคำถาม ประกอบการเสนอแนะเพื่อปรับปรุงแก้ไข ในประเด็นของความถูกต้องและความเหมาะสมข้อคำถามของแบบวัดความพึงพอใจ

3.4 นำคะแนนที่ได้จากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ มาวิเคราะห์ข้อมูลหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามประเด็นหลัก แล้วเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.80 ถึง 1.00 (สมนึก ภัททิยธนี, 254 : 218–220) เป็นข้อคำถามที่ผ่านเกณฑ์ด้านความเที่ยงตรง ซึ่งจากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ ผลปรากฏว่ามีข้อคำถามที่มีค่า IOC 0.80 จำนวน 6 ข้อ และมีค่า 1.00 จำนวน 9 ข้อ ผู้วิจัยจึงเลือก ข้อที่มีค่า 0.80 และ 1.00 ไว้ทั้งหมด และปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม ในประเด็นของข้อคำถามให้เหมาะสมมากยิ่งขึ้น

3.5 นำแบบวัดความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เรื่อง รำวงมาตรฐาน ตามแนวคิดของเดวิส ร่วมกับ แอปพลิเคชันTikTok ที่ได้รับการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญไปทดลองกับ (Try Out) กับนักเรียน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง

3.6 นำผลมาวิเคราะห์เป็นรายข้อ เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น ค่าคะแนน ค่าอำนาจจำแนก โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา α – Coefficient ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) (สมบัติ ท้ายเรือคำ, 2553 : 118) โดยคัดเลือกข้อที่มีความเชื่อมั่นตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป และหาค่าความ

เชื่อมั่นทั้งฉบับ ปรากฏว่าแบบวัดความพึงพอใจ มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.65 โดยคัดเลือกแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง รำวงมาตรฐาน โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส ร่วมกับ แอปพลิเคชันTikTok 15 ข้อ

3.7 จัดพิมพ์แบบวัดความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เรื่อง รำวงมาตรฐาน ตามแนวคิดของเดวิส ร่วมกับ แอปพลิเคชันTikTok ที่ผ่านการตรวจคุณภาพแล้วเพื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง รำวงมาตรฐาน โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส ร่วมกับ แอปพลิเคชันTikTok สาระการเรียนรู้ศิลปะ รายวิชานาฏศิลป์พื้นฐาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยรูปแบบการสอนแบบ ซึ่งผู้ศึกษาได้ทำการสอนกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/13 จำนวน 35 คน ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

1. ปฐมนิเทศชี้แจงข้อตกลงในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรียน ด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง นาฏยศัพท์ สาระการเรียนรู้ศิลปะ รายวิชานาฏศิลป์พื้นฐาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส ร่วมกับ แอปพลิเคชันTikTok โดยแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ แจ้งบทบาท ของครูและนักเรียนและวิธีการปฏิบัติกิจกรรม

2. จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง นาฏยศัพท์ สาระการเรียนรู้ศิลปะ รายวิชานาฏศิลป์พื้นฐาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส ร่วมกับ แอปพลิเคชันTikTok

3. ทำการวัดผลระหว่างเรียน โดยใช้คะแนนจากแบบประเมินทักษะปฏิบัติทำรำ ทักษะย่อย

3. ทำการหาประสิทธิภาพของผลโดยรวม โดยใช้คะแนนจากแบบประเมินทักษะปฏิบัติทำรำ ทักษะใหญ่

4. นักเรียนตอบแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนรู้ด้วย แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง นาฏยศัพท์ สาระการเรียนรู้ศิลปะ รายวิชานาฏศิลป์พื้นฐาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส ร่วมกับ แอปพลิเคชันTikTok

ตารางที่ 15 แสดง วัน เวลา ในการดำเนินการศึกษา

วัน เดือน ปี	เวลา	กิจกรรมการดำเนินการ
5. มค .65	2 ชั่วโมง	จัดกิจกรรมโดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ ที่ 1 เรื่อง รำวงมาตรฐาน : เพลงคืนเดือนหงาย
12. มค .65	2 ชั่วโมง	จัดกิจกรรมโดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ ที่ 2 เรื่อง รำวงมาตรฐาน : เพลงคืนเดือนหงาย
19. มค .65	2 ชั่วโมง	จัดกิจกรรมโดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ ที่ 3 เรื่อง รำวงมาตรฐาน : เพลงหญิงไทยใจงาม
26. มค .65	2 ชั่วโมง	จัดกิจกรรมโดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ ที่ 4 เรื่อง รำวงมาตรฐาน : เพลงหญิงไทยใจงาม
2. มค .65	2 ชั่วโมง	จัดกิจกรรมโดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ ที่ 5 รำวงมาตรฐาน : เพลงดวงจันทร์ขวัญฟ้า
9. มค .65	2 ชั่วโมง	จัดกิจกรรมโดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ ที่ 6 รำวงมาตรฐาน : เพลงดวงจันทร์ขวัญฟ้า

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง รำวงมาตรฐาน สารการเรียนรู้ศิลปะ รายวิชานาฏศิลป์พื้นฐาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส ร่วมกับ แอปพลิเคชันTikTok ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

2. การเปรียบเทียบทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ เรื่อง รำวงมาตรฐาน สารการเรียนรู้ศิลปะ รายวิชานาฏศิลป์พื้นฐาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส ร่วมกับ แอปพลิเคชันTikTok เทียบกับเกณฑ์ 80/80

3. วิเคราะห์หาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง รำวงมาตรฐาน สารการเรียนรู้ศิลปะ รายวิชานาฏศิลป์พื้นฐาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส ร่วมกับ แอปพลิเคชันTikTok โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายดังนี้

4.51 – 5.00	มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด
3.51 – 4.50	มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก
2.51 – 3.50	มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง
1.51 – 2.50	มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย
1.00 – 1.50	มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

6.1 หาค่าความเที่ยงตรง (Validity) ของแผนการจัดการเรียนรู้ แบบประเมินทักษะปฏิบัติ นาฏศิลป์ โดยใช้สูตรดัชนีความสอดคล้องระหว่าง IOC ดังนี้ (สมบัติ ท้ายเรือคำ 2551)

$$IOC = \frac{\sum_{i=1}^n R}{n}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์กับเนื้อหาหรือข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้

$\sum_{i=1}^n R$ แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

6.2 การหาค่าอำนาจจำแนกของแบบประเมินทักษะปฏิบัติ นาฏศิลป์ โดยใช้สูตร B-Index (สมบัติ ท้ายเรือคำ. 2551 : 89)

$$D = \frac{S_U - S_L}{N(X_{max} - X_{min})}$$

เมื่อ D แทน ค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบ

S_U แทน ผลรวมของคะแนนคนเก่ง

S_L แทน ผลรวมของคะแนนคนอ่อน

X_{max} แทน คะแนนที่นักเรียนทำได้สูงที่สุด

X_{min} แทน คะแนนที่นักเรียนทำได้ต่ำที่สุด

N แทน จำนวนผู้เข้าสอบของกลุ่มเก่ง หรือ กลุ่มอ่อน
(เฉพาะกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง)

6.3 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินทักษะปฏิบัติ นาฏศิลป์ โดยวิธีการหา สัมประสิทธิ์แอลฟา โดยวิธีของ ครอนบาค (Cronbach) (สมบัติ ท้ายเรือคำ 2551)

$$\alpha = \frac{K}{K-1} \left(1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right)$$

เมื่อ α แทน สัมประสิทธิ์แอลฟา

K แทน จำนวนข้อคำถาม

$\sum S_i^2$ แทน ผลรวมของความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ

S_t^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนรวม

6.4 ด้านการหาประสิทธิภาพการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีการสอนแบบปฏิบัติตาม
เกณฑ์มาตรฐาน 80/80 โดยใช้สูตร ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด 2556)

$$E_1 = \frac{\frac{\sum X}{N}}{A} \times 100 \left(\text{หรือ } \frac{\bar{X}}{A} \times 100 \right)$$

E_1 คือ ประสิทธิภาพของกระบวนการ

$\sum X$ คือ คะแนนรวมของแบบฝึกหัดหรืองาน

A คือ คะแนนเต็มของแบบฝึกหัดทุกชุดรวมกัน

N คือ จำนวนผู้เรียน

$$E_2 = \frac{\frac{\sum F}{N}}{B} \times 100$$

E_2 คือ ประสิทธิภาพของผลลัพธ์

$\sum F$ คือ คะแนนรวมของผลลัพธ์หลังเรียน

B คือ คะแนนเต็มของการสอบหลังเรียน

N คือ จำนวนผู้เรียน

พหุ ประสิทธิภาพ

6.5 ด้านการพัฒนาทักษะปฏิบัติทางศิลป์ ใช้แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) วิเคราะห์ข้อมูล โดย หาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) (ไพศาล วรคำ 2552)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ	$\bar{X}$	คือ	ค่าเฉลี่ย
	$\sum X$	คือ	ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม
	N	คือ	จำนวนคะแนนในกลุ่ม

$$S.D. = \sqrt{\frac{N\sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ	S.D.	คือ	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	X	คือ	คะแนนแต่ละตัว
	N	คือ	จำนวนคะแนนในกลุ่ม
	$\sum$	คือ	ผลรวม

พหุ ประถมศึกษา

6.6 ด้านความพึงพอใจต่อการเรียน ใช้แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) วิเคราะห์ข้อมูล โดย หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) (บุญชม ศรีสะอาด 2556)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ	$\bar{X}$	คือ	ค่าเฉลี่ย
	$\sum X$	คือ	ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม
	N	คือ	จำนวนคะแนนในกลุ่ม

$$S.D. = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ	S.D.	คือ	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	X	คือ	คะแนนแต่ละตัว
	N	คือ	จำนวนคะแนนในกลุ่ม
	$\sum$	คือ	ผลรวม

6.7 ด้านผลการเรียนรู้ โดยการเปรียบเทียบความแตกต่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ ด้วยวิธีการทางสถิติ โดยหาค่า t (t – test) (บุญชม ศรีสะอาด 2556)

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{N \sum D^2 - (\sum D)^2}{(N-1)}}}$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าสถิติทดสอบจากการกระจายแบบที
	D	แทน	ค่าความแตกต่างของคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน
	N	แทน	จำนวนนักเรียน

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ เรื่อง รำวงมาตรฐาน ตามแนวคิดของเดวิส ร่วมกับ แอปพลิเคชันTikTok ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 ผู้วิจัยได้ดำเนินการและเสนอการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ลำดับขั้นตอนในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ใช้สัญลักษณ์เพื่อการแปลความหมายในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

N	แทน	จำนวนนักเรียน
$\bar{x}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
P	แทน	ร้อยละ
E_1	แทน	ประสิทธิภาพของกระบวนการหรือการวัดผลทักษะปฏิบัติระหว่างเรียน
E_2	แทน	ประสิทธิภาพของผลลัพธ์หรือการทดสอบหลังเรียน
t	แทน	สถิติทดสอบที่ใช้เปรียบเทียบค่าวิกฤติเพื่อทราบความมีนัยสำคัญ
df	แทน	ขั้นของความอิสระ (Degrees of Freedom)

ลำดับขั้นตอนในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ เรื่อง รำวงมาตรฐาน ตามแนวคิดของเดวิส ร่วมกับ แอปพลิเคชันTikTok ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ เรื่อง รำวงมาตรฐาน ตามแนวคิดของเดวิส ร่วมกับ แอปพลิเคชันTikTok ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 80

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ นาฏศิลป์ เรื่อง รำวงมาตรฐาน ตามแนวคิดของเดวิส ร่วมกับ แอปพลิเคชันTikTok ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ นาฏศิลป์ เรื่อง รำวงมาตรฐาน ตามแนวคิดของเดวิส ร่วมกับ แอปพลิเคชันTikTok ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีประสิทธิภาพ ตามเกณฑ์ 80/80 ดังตารางที่ 16

ตารางที่ 16 การแสดงผลการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ นาฏศิลป์ เรื่อง รำวงมาตรฐาน ตามแนวคิดของเดวิส ร่วมกับ แอปพลิเคชันTikTok ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีประสิทธิภาพ ตามเกณฑ์ 80/80

ผลของกิจกรรมการเรียนรู้	N	คะแนน เต็ม	คะแนน รวม	$\bar{X}$	S.D	P
ประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1)	35	120	4200	99.69	0.87	83.07
ประสิทธิภาพด้านผลลัพธ์ (E_2)	35	36	1260	30.42	0.52	84.52
ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ E_1/E_2 เท่ากับ 83.07/84.52						

จากตารางที่ 16 พบว่า การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ นาฏศิลป์ เรื่อง รำวงมาตรฐาน ตามแนวคิดของเดวิส ร่วมกับ แอปพลิเคชันTikTok ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) เท่ากับ 83.07 และมีประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2) เท่ากับ 84.52 แสดงให้เห็นว่า แผนการจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพ (E_1/E_2) เท่ากับ 83.07/84.52

ตอนที่ 2 การแสดง ผลการเปรียบเทียบทักษะปฏิบัติ นาฏศิลป์ เรื่อง รำวงมาตรฐาน ตามแนวคิดของเดวิส ร่วมกับ แอปพลิเคชันTikTok ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 80 ดังตารางที่ 17

ตารางที่ 17 ผลการเปรียบเทียบทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ เรื่อง รำวงมาตรฐาน ตามแนวคิดของเดวิสร่วมกับแอปพลิเคชันTikTok ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 35 คน ตามเกณฑ์ร้อยละ 80

การทดสอบ	N	คะแนน เต็ม	คะแนน ที่ได้	คะแนน เฉลี่ย	คะแนน ร้อยละ	S.D	df	t	Sig.
หลังเรียน	35	36	1,065	30.42	84.52	0.52	34	9.56	.01

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 17 พบว่า ผลการเปรียบเทียบทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ เรื่อง รำวงมาตรฐาน ตามแนวคิดของเดวิส ร่วมกับ แอปพลิเคชันTikTok ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 84.52 และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างเกณฑ์ร้อยละ 80 พบว่า นักเรียนที่เรียนทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ เรื่อง รำวงมาตรฐาน ตามแนวคิดรูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส ร่วมกับ แอปพลิเคชันTikTok มีทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 18 ตารางแสดงคะแนนการวัดทักษะปฏิบัติหลังเรียน ทักษะใหญ่ (E₂)

จำนวน นักเรียน	เพลงที่ 1				เพลงที่ 2				เพลงที่ 3				รวม 36
	ความ ถูกต้อง ของท่า รำ (3)	ท่ารำ สัมพันธ์ กับ จังหวะ (3)	ลีลา อ่อน ช้อย สวยงาม (3)	ความ พร้อม เพียง (3)	ความ ถูกต้อง ของท่า รำ (3)	ท่ารำ สัมพันธ์ กับ จังหวะ (3)	ลีลา อ่อน ช้อย สวยงาม (3)	ความ พร้อม เพียง (3)	ความ ถูกต้อง ของท่า รำ (3)	ท่ารำ สัมพันธ์ กับ จังหวะ (3)	ลีลา อ่อน ช้อย สวยงาม (3)	ความ พร้อม เพียง (3)	
1	3	2	2	3	2	2	2	3	3	3	2	3	30
2	3	3	2	3	3	3	3	2	2	2	2	3	31
3	3	2	2	3	2	3	2	3	3	3	2	3	31
4	3	2	2	3	3	2	2	2	3	2	2	3	29
5	3	3	2	3	2	2	2	3	3	3	2	3	31

(ต่อ) ตารางที่18 ตารางแสดงคะแนนการวัดทักษะปฏิบัติหลังเรียน ทักษะใหญ่ (E2)

จำนวน นักเรียน	เพลงที่ 1				เพลงที่ 2				เพลงที่ 3				รวม 36
	ความ ถูกต้อง ของท่า รำ (3)	ท่ารำ สัมพันธ์ กับ จังหวะ (3)	ลีลา อ่อน ช้อย สวยงาม (3)	ความ พร้อม เพียง (3)	ความ ถูกต้อง ของท่า รำ (3)	ท่ารำ สัมพันธ์ กับ จังหวะ (3)	ลีลา อ่อน ช้อย สวยงาม (3)	ความ พร้อม เพียง (3)	ความ ถูกต้อง ของท่า รำ (3)	ท่ารำ สัมพันธ์ กับ จังหวะ (3)	ลีลา อ่อน ช้อย สวยงาม (3)	ความ พร้อม เพียง (3)	
6	3	3	2	3	3	2	2	2	3	3	2	2	30
7	3	3	2	3	3	2	2	3	3	3	2	3	32
8	3	3	2	2	3	2	2	3	3	2	2	3	30
9	3	3	2	3	2	2	2	3	2	2	3	3	30
10	3	2	2	3	2	3	3	2	2	3	2	3	30
11	3	2	2	3	3	3	2	2	3	3	2	2	30
12	3	3	2	3	3	2	3	3	2	2	2	3	31
13	3	2	3	2	3	2	2	3	2	3	2	3	30
14	3	3	2	2	2	3	2	2	3	3	2	2	29
15	3	3	2	2	3	2	2	3	3	2	2	3	30
16	3	2	2	2	3	2	3	2	3	3	2	3	30
17	3	3	3	2	3	3	3	2	2	2	2	3	31
18	3	2	2	3	3	3	2	3	3	3	2	3	32
19	3	3	2	2	2	2	3	2	3	3	2	3	30
20	3	3	2	2	3	2	3	2	3	2	2	3	30
21	3	3	2	2	3	3	2	3	3	3	2	2	31
22	3	3	3	2	3	2	2	3	2	2	3	3	31
23	3	3	2	3	3	2	3	2	3	3	2	2	31
24	3	2	3	2	3	3	2	3	2	2	2	3	30
25	3	3	2	3	3	2	3	2	2	3	3	3	32
26	2	3	2	2	3	2	3	3	3	2	2	3	30
27	3	2	3	3	3	3	2	2	3	3	3	2	32

(ต่อ) ตารางที่ 18 ตารางแสดงคะแนนการวัดทักษะปฏิบัติหลังเรียน ทักษะใหญ่ (E2)

จำนวน นักเรียน	เพลงที่ 1				เพลงที่ 2				เพลงที่ 3				รวม 36
	ความ ถูกต้อง ของท่า รำ (3)	ท่ารำ สัมพันธ์ กับ จังหวะ (3)	ลีลา อ่อน ช้อย สวยงาม (3)	ความ พร้อม เพียง (3)	ความ ถูกต้อง ของท่า รำ (3)	ท่ารำ สัมพันธ์ กับ จังหวะ (3)	ลีลา อ่อน ช้อย สวยงาม (3)	ความ พร้อม เพียง (3)	ความ ถูกต้อง ของท่า รำ (3)	ท่ารำ สัมพันธ์ กับ จังหวะ (3)	ลีลา อ่อน ช้อย สวยงาม (3)	ความ พร้อม เพียง (3)	
28	3	3	2	3	3	3	2	2	2	2	3	3	31
29	3	2	2	2	2	3	2	3	2	3	2	3	29
30	3	3	3	2	2	2	3	2	2	3	2	3	30
31	3	3	2	3	2	2	2	3	2	2	2	3	29
32	2	3	3	2	3	2	3	3	2	3	2	3	31
33	3	2	2	2	3	2	2	3	3	2	2	3	29
34	3	3	2	2	3	2	3	3	3	2	2	3	31
35	3	2	2	2	3	2	3	3	3	3	2	3	31
ค่าเฉลี่ย	2.94	2.64	2.22	2.50	2.72	2.36	2.42	2.58	2.61	2.58	2.17	2.83	30.43

จากตารางที่ 18 พบว่า นักเรียนคะแนนทักษะปฏิบัติหลังเรียน ทักษะใหญ่ (E2) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า พบว่า นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดในแต่ละด้านเรียงลำดับ ดังนี้ นักเรียนมีคะแนนด้านความถูกต้องของท่ารำ (เพลงที่ 1 = 2.94, เพลงที่ 2 = 2.72, เพลงที่ 3 = 2.58) นักเรียนมีคะแนนด้านความพร้อมเพียง (เพลงที่ 1 = 2.50, เพลงที่ 2 = 2.58, เพลงที่ 3 = 2.83) นักเรียนมีคะแนนด้านท่ารำสัมพันธ์กับจังหวะ (เพลงที่ 1 = 2.64, เพลงที่ 2 = 2.36, เพลงที่ 3 = 2.58) นักเรียนมีคะแนนด้านลีลาอ่อนช้อยสวยงาม (เพลงที่ 1 = 2.22, เพลงที่ 2 = 2.42, เพลงที่ 3 = 2.17)

ตอนที่ 3 แสดงผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ เรื่อง รำวงมาตรฐาน ตามแนวคิดของเดวีส์ ร่วมกับ แอปพลิเคชันTikTok ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ดังตารางที่ 19

ตารางที่ 19 แสดงผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ
นาฏศิลป์ เรื่อง รำวงมาตรฐาน ตามแนวคิดของเดวิส ร่วมกับ แอปพลิเคชันTikTok ของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 1

รายการประเมิน	ผลการวิเคราะห์		ระดับความ พึงพอใจ
	$\bar{x}$	S.D	
1. ข้าพเจ้าชอบการเรียนรู้ทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์	4.80	0.41	มากที่สุด
2. ข้าพเจ้าชอบบรรยากาศห้องเรียนในขณะที่ครูจัดการเรียนการสอน	4.86	0.43	มากที่สุด
3. ข้าพเจ้าชอบการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติด้วยแอปพลิเคชัน TikTok	4.57	0.78	มากที่สุด
4. ครูผู้สอนแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ชัดเจน	4.74	0.56	มากที่สุด
5. ข้าพเจ้าคิดว่าเนื้อหาการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติเหมาะสมกับพื้นฐานความรู้ ของผู้เรียน	4.66	0.59	มากที่สุด
6. ครูผู้สอนส่งเสริมให้นักเรียนทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม และรายบุคคล	4.66	0.59	มากที่สุด
7. ครูผู้สอนส่งเสริมให้นักเรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และร่วมกันอภิปราย	4.66	0.64	มากที่สุด
8. ข้าพเจ้ามีความเห็นว่ากิจกรรมการเรียนรู้สนุกและน่าสนใจ	4.69	0.63	มากที่สุด
9. ครูผู้สอนเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามปัญหา	4.69	0.63	มากที่สุด
10. ครูผู้สอนมีวิธีการสอนและใช้สื่ออย่างหลากหลาย	4.51	0.78	มากที่สุด
11.ข้าพเจ้าคิดว่าแอปพลิเคชัน TikTok ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนมีความ ทันสมัยและน่าสนใจ	4.71	0.62	มากที่สุด
12. ครูผู้สอนมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ช่วยให้นักเรียน เรียนรู้ได้ด้วยตัวเอง	4.80	0.47	มากที่สุด
13. ครูผู้สอนส่งเสริมให้นักเรียนค้นคว้าหาความรู้จากห้องสมุด อินเทอร์เน็ต หรือแหล่งเรียนรู้อื่นๆ	4.89	0.32	มากที่สุด
14. ครูผู้สอนตั้งใจสอน ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ อำนวยความสะดวกแก่นักเรียน ในการทำกิจกรรม	4.83	0.51	มากที่สุด
15. ข้าพเจ้าเรียนอย่างมีความสุข	4.34	0.87	มาก
รวม	4.69	0.61	มากที่สุด

จากตารางที่ 19 พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะ
ปฏิบัตินาฏศิลป์ เรื่อง รำวงมาตรฐาน ตามแนวคิดของเดวิส ร่วมกับ แอปพลิเคชันTikTok โดยมี
ค่าเฉลี่ยในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.69$, S.D. = 0.61)

บทที่ 5

สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการพัฒนานักกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ เรื่อง รำวงมาตรฐาน ตามแนวคิดของเดวิส ร่วมกับ แอปพลิเคชันTikTok ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อพัฒนานักกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ เรื่อง รำวงมาตรฐาน ตามแนวคิดของเดวิส ร่วมกับ แอปพลิเคชันTikTok ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) เพื่อเปรียบเทียบทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ เรื่อง รำวงมาตรฐาน ตามแนวคิดของเดวิส ร่วมกับ แอปพลิเคชันTikTok ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 80 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ เรื่อง รำวงมาตรฐาน ตามแนวคิดของเดวิส ร่วมกับ แอปพลิเคชันTikTok ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งผู้วิจัยได้นำเสนอสรุปผลวิจัยตามหัวข้อ ดังต่อไปนี้

1. สรุปผลการวิจัย
2. อภิปรายผลการวิจัย
3. ข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยการพัฒนานักกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ เรื่อง รำวงมาตรฐาน ตามแนวคิดของเดวิส ร่วมกับ แอปพลิเคชันTikTok ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสารคามพิทยาคม ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 สรุปผลได้ดังนี้

1. การพัฒนานักกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ เรื่อง รำวงมาตรฐาน ตามแนวคิดของเดวิส ร่วมกับ แอปพลิเคชันTikTok ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ให้มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 83.07/84.52 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด
2. การเปรียบเทียบทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ เรื่อง รำวงมาตรฐาน ตามแนวคิดของเดวิส ร่วมกับ แอปพลิเคชันTikTok ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 80 หลังเรียน คิดเป็นร้อยละ 84.52 สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ เรื่อง รำวงมาตรฐาน ตามแนวคิดของเดวิส ร่วมกับ แอปพลิเคชันTikTok อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.69$, S.D. = 0.61)

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ เรื่อง รำวงมาตรฐาน ตามแนวคิดของเดวิส ร่วมกับ แอปพลิเคชันTikTok ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสารคามพิทยาคม ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 ขออภิปรายผลการวิจัยดังนี้

1. การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ เรื่อง รำวงมาตรฐาน ตามแนวคิดของเดวิส ร่วมกับ แอปพลิเคชันTikTok ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสารคามพิทยาคม ได้ค่าประสิทธิภาพ เท่ากับ 83.07/84.52 หมายความว่า จากการวัดผลทักษะนาฏศิลป์ระหว่างเรียน เป็นแบบทดสอบทักษะย่อย นักเรียนสามารถปฏิบัติกิจกรรมนาฏศิลป์ได้ถูกต้อง โดยเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 83.07 และ จากการวัดผลทักษะปฏิบัติหลังเรียน เป็นแบบทดสอบทักษะใหญ่ ทั้งหมด 3 เพลง นักเรียนสามารถปฏิบัติทักษะนาฏศิลป์ ได้ถูกต้อง และมีความชำนาญมากขึ้น เนื่องจากแบบทดสอบเป็นตัวกระตุ้นให้นักเรียนได้แสดงความสามารถของตนเองลงบนแอปพลิเคชัน TikTok และให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติทักษะได้ด้วยตนเอง โดยการเรียนรู้ผ่านแอปพลิเคชัน TikTok โดยเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 84.52 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องมาจากแผนการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ เรื่อง รำวงมาตรฐาน ตามแนวคิดของเดวิส ร่วมกับ แอปพลิเคชันTikTok ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ได้สร้างถูกต้องตามหลักการจัดการจัดการเรียนการสอนโดยนำรูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส มาร่วมแอปพลิเคชัน TikTok โดยจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามขั้นตอนของ รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส (Davies, 1971 : 50 - 56 อ้างถึงใน (ทศนา แคมมณี 2555) และนำเอา แอปพลิเคชัน TikTok เข้ามาอยู่ในกิจกรรมการเรียนการสอนตามรูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส ซึ่งกระบวนการเรียนการสอนของรูปแบบ การสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส ร่วมกับ แอปพลิเคชัน TikTok มีทั้งหมด 5 ขั้นตอนได้แก่ ขั้นที่ 1 ขั้นสาธิตทักษะหรือการกระทำผู้สอนสาธิตทักษะการปฏิบัตินาฏยศัพท์พื้นฐาน และ รำวงมาตรฐาน ให้นักเรียนดูเป็นตัวอย่างในงานฝึกทักษะปฏิบัติ โดยอัดคลิป VDO แล้วอัปโหลดลง แอปพลิเคชัน TikTok โดยใช้ ช่อง TikTok ของผู้สอน เป็นการกระทำในลักษณะที่เป็นธรรมชาติ ไม่ซ้ำหรือเร็วเกินก่อนการสาธิต ผู้สอนให้คำแนะนำแก่ผู้เรียนในการสังเกต ชี้แนะจุดสำคัญที่เน้นให้ความสนใจเป็นพิเศษในการสังเกต ขั้นที่ 2 ขั้นสาธิตและให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย เมื่อผู้เรียนได้เห็นภาพรวมของการ ทักษะทั้งหมดแล้ว ผู้สอนแตกทักษะทั้งหมดให้เป็นทักษะย่อย ๆ และสาธิตส่วนย่อยแต่ละส่วนให้ผู้เรียนสังเกตและทำตามทีละส่วนอย่างช้า ๆ โดยอัดคลิป วิดีทัศน์ แล้วอัปโหลดลง แอปพลิเคชัน TikTok โดยใช้ username ของผู้สอน ขั้นที่ 3 ขั้นให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย (Duet) ผู้เรียนลงมือปฏิบัติทักษะย่อยโดยผู้เรียนเข้าไป Duet ทักษะการปฏิบัตินาฏยศัพท์พื้นฐาน และ รำวงมาตรฐานกับคลิป วิดีทัศน์ ต้นฉบับ ใน username ของผู้สอน บนแอปพลิเคชัน TikTok และให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อยนั้นจนทำได้ ทำเช่นนี้ เรื่อยไปจนกระทั่งครบทุกส่วน ขั้นที่ 4 ขั้นให้เทคนิควิธีการ เมื่อ

ผู้เรียนปฏิบัติได้แล้ว ผู้สอนแนะนำเทคนิควิธีการที่จะ ช่วยให้ผู้เรียนสามารถทำงานนั้นได้ดีขึ้น เช่น ทำได้ประณีตสวยงามขึ้น ทำได้รวดเร็วขึ้น ทำได้ง่ายขึ้น หรือสิ้นเปลืองน้อยลง เป็นต้น ขั้นที่ 5 ขั้นให้ผู้เรียนเชื่อมโยงทักษะย่อย ๆ เป็นทักษะที่สมบูรณ์ (Challenge) เมื่อผู้เรียนสามารถปฏิบัติ แต่ละส่วนได้แล้ว จึงให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย ๆ ต่อเนื่องกันตั้งแต่ต้นจนจบ และฝึกปฏิบัติหลาย ๆ ครั้ง จนกระทั่งสามารถปฏิบัติทักษะที่สมบูรณ์ได้อย่างชำนาญ และให้ผู้เรียนทำการ Challenge โดยอัดคลิป วิดีทัศน์ แล้วอัปโหลดลง แอปพลิเคชัน TikTok โดยใช้ ช่อง TikTok ของผู้เรียน เพื่อเป็นการวัดและการประเมินผล ทักษะการปฏิบัติในภาคปฏิบัติพื้นฐาน และ ร่างมาตรฐาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (ปติยา ปะธิเก, 2561 : 78) ที่ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะปฏิบัติในภาคปฏิบัติ ตามแนวคิดของเดวิส ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะปฏิบัติเรื่องร่างมาตรฐานกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(นาฏศิลป์)ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพ86.90/86.27

2. ผลการเปรียบเทียบทักษะปฏิบัติในภาคปฏิบัติ เรื่อง ร่างมาตรฐาน ตามแนวคิดของเดวิส ร่วมกับ แอปพลิเคชันTikTok ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 80 หลังเรียนคิดเป็นร้อยละ 84.52 สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ.01 ทั้งนี้เนื่องมาจากแผนการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติในภาคปฏิบัติ เรื่อง ร่างมาตรฐาน ตามแนวคิดของเดวิส ร่วมกับ แอปพลิเคชันTikTok ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ได้สร้างถูกต้องตามหลักการจัดการจัดการเรียนการสอนโดยนำรูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส มาร่วมแอปพลิเคชัน TikTok โดยจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามขั้นตอนของรูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส และนำเอา แอปพลิเคชัน TikTok เข้ามาอยู่ในกิจกรรมการเรียนการสอนตาม รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส (Davies, 1971 : 50 - 56 อ้างถึงใน (ทศนา แหมมณี 2555) ที่ให้ผู้เรียนฝึกทักษะย่อย ไปจนถึงทักษะใหญ่ ทำให้ง่ายต่อการฝึกทักษะปฏิบัติในภาคปฏิบัติ อีกทั้งนำมาร่วมกับแอปพลิเคชัน TikTok ที่สามารถดึงดูดความสนใจของผู้เรียนได้เป็นอย่างดีทำให้ผู้เรียน มีความกระตือรือร้นที่จะฝึกทักษะปฏิบัติในภาคปฏิบัติ และยังสามารถฝึกได้ทุกที่ ทุกเวลา ไม่ต้องรอให้ครูสอนในห้องเรียน ดังนั้นผู้เรียนจึงปฏิบัติทักษะนาฏศิลป์ได้ดียิ่งขึ้น ส่งผลให้นักเรียนมีทักษะปฏิบัติในภาคปฏิบัติ หลังเรียนสูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (ปนัดดา แสนสิงห์, 2562 : 80-86) ได้ศึกษาการพัฒนาการเรียนรู้อัตโนมัติทักษะปฏิบัติตามแนวคิดของ Davies ประกอบสื่อมัลติมีเดีย เรื่อง ร่างมาตรฐาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่า มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างเรียนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 80.10 และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 81.38 ซึ่งมีคะแนนหลังการจัดการเรียนรู้สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

3. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ เรื่อง รำวงมาตรฐาน ตามแนวคิดของเดวิส ร่วมกับ แอปพลิเคชันTikTok ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสารคามพิทยาคม เป็นไปในทางบวก โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($= 4.69$, $S.D. = 0.61$) ทั้งนี้เนื่องมาจากการจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ เรื่อง รำวงมาตรฐาน ตามแนวคิด ของเดวิส ร่วมกับ แอปพลิเคชันTikTok เป็นการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ทำให้ผู้เรียนรู้สึกท้าทายในการเรียน ได้เรียนรู้ผ่านแอปพลิเคชัน นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติทักษะจากง่ายไปหายาก สามารถเชื่อมโยงทักษะย่อย ๆ เป็นทักษะที่สมบูรณ์และชำนาญได้ด้วยตนเอง มีทักษะทางนาฏศิลป์เพิ่มมากขึ้น ได้พัฒนาตนเองตามศักยภาพ และผู้วิจัยได้สร้างแผนการจัดการเรียนรู้ โดยคำนึงถึงหลักสำคัญในการสร้างองค์ประกอบและขั้นตอน โดยยึดหลักการและทฤษฎีของ (Maslow, 1970 : 66–70) นักจิตวิทยาชาวอังกฤษ ได้เสนอทฤษฎีความต้องการตามลำดับ โดยมีสาระความต้องการตามลำดับโดยมีสาระสำคัญคือ มนุษย์จะมีความต้องการตลอดเวลา ไม่มีที่สิ้นสุดตราบดีที่ยังมีชีวิตอยู่และความต้องการของมนุษย์จะมีลักษณะเป็นลำดับขั้นจากต่ำไปหาสูงตามลำดับโดยมนุษย์จะเกิดความต้องการในระดับต้นก่อน เมื่อความต้องการนั้นได้รับการตอบสนองจนเป็นที่พอใจแล้ว มนุษย์จะเกิดความต้องการในลำดับที่สูงขึ้นมา ซึ่งความต้องการของมนุษย์จะเป็นตัวผลักดันให้มนุษย์ทำสิ่งต่าง ๆ ลงไปเพื่อให้ได้สิ่งที่ต้องการขึ้น การตอบสนองความสนใจ และความต้องการของผู้เรียน ผู้เรียนสามารถศึกษาและฝึกปฏิบัติกิจกรรมอย่างหลากหลายสามารถค้นพบและสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง มีเนื้อหาเหมาะสม ไม่ง่ายและยากเกินไป ซึ่งเป็นผลทำให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นว่าต้องการและชอบการเรียนนาฏศิลป์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (ลดาวลย์ วิริยะสวัสดิ์, 2555 : 4–65) ได้ศึกษาค้นคว้าการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวิส เพื่อพัฒนาทักษะปฏิบัติ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัย พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวิส เพื่อพัฒนาทักษะปฏิบัติกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระนาฏศิลป์) ในระดับที่มากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

- 1.1 ครูผู้สอนต้องมีความเข้าใจในรูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดของเดวิสอย่างลึกซึ้ง เพื่อการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์ต่อผู้เรียนมากที่สุด
- 1.2 ครูผู้สอนที่มีความรู้ความเข้าใจในการใช้ แอปพลิเคชัน Tiktok อย่างชำนาญ เพื่อการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์ต่อผู้เรียนมากที่สุด

1.3 การที่จะพัฒนาทักษะทางนาฏศิลป์ได้นั้น นักเรียนควรมีทักษะพื้นฐานทางนาฏศิลป์ที่ดี ด้วย โดยครูควรปูพื้นฐานด้านทักษะทางนาฏศิลป์ เช่น ฝึกปฏิบัตินาฏยศัพท์และภาษาท่ารำให้คล่อง ก่อนที่จะเรียนเรื่องอื่นๆต่อไป

1.4 ครูผู้สอนต้องนำรูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดของเดวิสมาใช้ในแต่ละเพลง ควรแบ่งขั้นตอนให้ดี เพื่อไม่ให้เกินระยะเวลาและสามารถสอนได้ตามเวลาที่กำหนด โดยที่นักเรียนสามารถปฏิบัติได้จริง

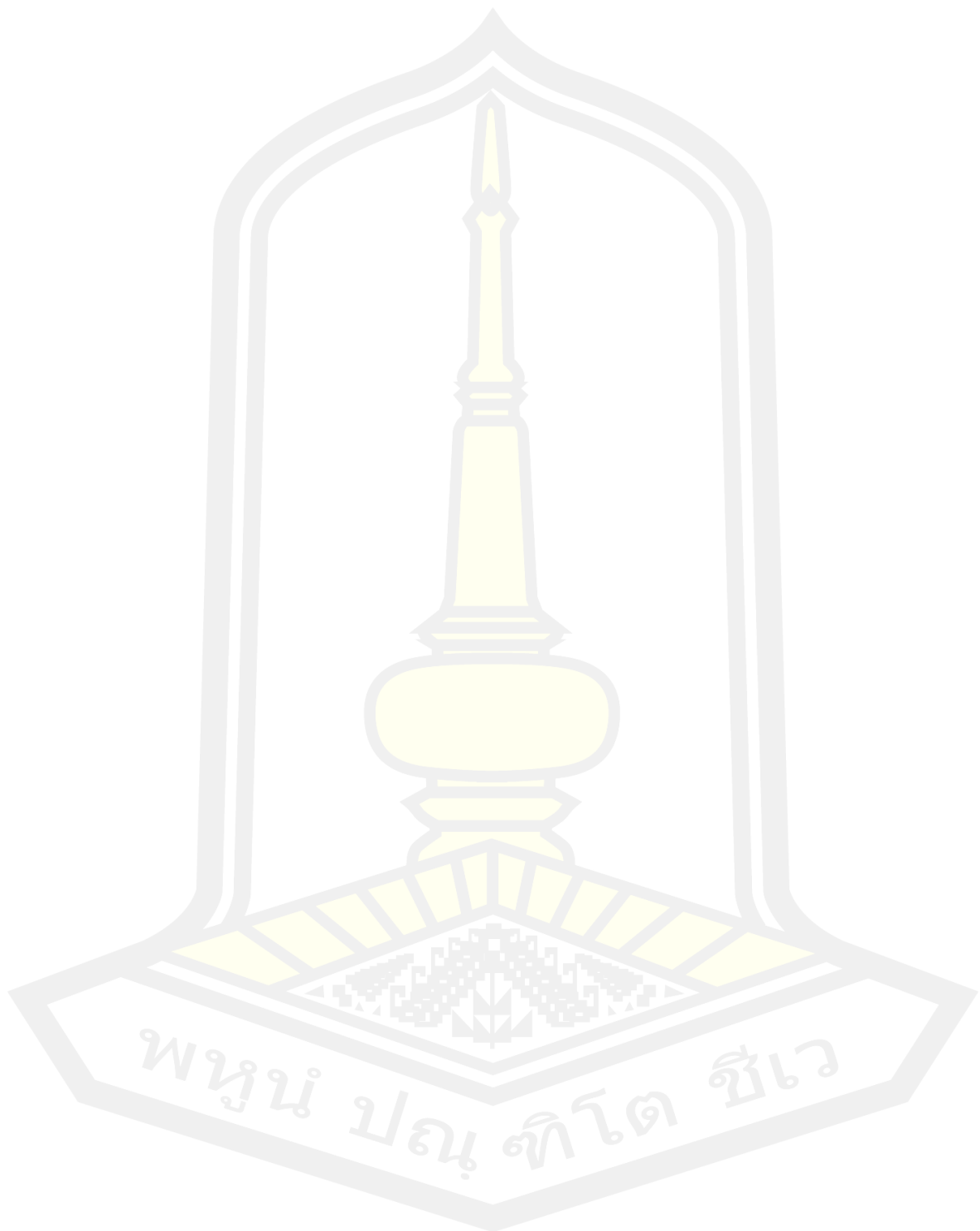
1.5 ก่อนเริ่มบทเรียนครูผู้สอนควรฝึกให้นักเรียนใช้แอปพลิเคชัน TikTok ให้คล่องก่อน เพื่อความชำนาญในการใช้แอปพลิเคชันเพื่อที่จะใช้ในเรียนรู้การปฏิบัติทักษะนาฏศิลป์ต่อไป

ข้อเสนอแนะเพื่อทำการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ โดยใช้ แอปพลิเคชัน TikTok ร่วมกับเทคนิควิธีการสอนรูปแบบอื่นๆ เช่น แฮร์โรว์ ซิมพ์สัน STAD TAI เป็นต้น เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุง

2.2 ควรทำการศึกษาวิจัยเปรียบเทียบผลกระทบของการใช้ รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส ร่วมกับ แอปพลิเคชัน TikTok ในการพัฒนาทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

บรรณานุกรม

พูน ปณ จิต ชีเว

บรรณานุกรม

- กนกภรณ์ เวียงคำ. 2559. “การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ เรื่อง เรือมกะลาสราย กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (นาฏศิลป์) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5.” มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- กมลวรรณ ดั่งชนกานนท์. 2559. *การวัดและประเมินทักษะการปฏิบัติ*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. 2551. *กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ 2551*. กรุงเทพมหานคร: ชุมชุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด.
- กระทรวงศึกษาธิการ. 2546. *คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- . 2551. *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- . 2553. *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- กระทรวงศึกษาธิการ, กรมวิชาการ. 2544. *หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544*. กรุงเทพมหานคร: พัฒนาคุณภาพวิชาการ.
- กัญญา ลินทรัตน์ศิริกุล. 2554. “แบบวัดทักษะปฏิบัติ. ใน ประมวลสาระชุดวิชาการพัฒนาเครื่องมือสำหรับการประเมินการศึกษา.” มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- คูอารียะกุล, อนัญญา. 2554. “การพัฒนารูปแบบการประเมินการฝึกภาคปฏิบัติสำหรับนักศึกษาพยาบาลสังกัดสถาบันพระบรมราชชนก.” *วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์*.
- ฉันท ธาตุดทอง. 2553. *การออกแบบการสอนและบูรณาการ*. นครปฐม: เพชรเกษมการพิมพ์.
- จุฑาพรรธ (จามจุรี) ผดุงชีวิต. 2559. *ศิลป์และศาสตร์ของการวิจัยเชิงคุณภาพทางการสื่อสารในองค์กร : จากชนบสู่นวัตกรรม*. กรุงเทพมหานคร: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ชนาธิป พรกุล. 2552. *การออกแบบการสอนบูรณาการการอ่าน การคิดวิเคราะห์ และการเขียน*.

กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ชม ภูมิภาค. 2516. *จิตวิทยาการเรียนการสอน*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.

ชวลิต ชูกำแพง. 2550. *การประเมินการเรียนรู้*. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

———. 2553. *การประเมินการเรียนรู้*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

โชติกา ภาชีผล. 2559. *การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ = Learning Measurement and Evaluation*.

กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ทศนา แคมมณี. 2555. *ศาสตร์การสอน องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ*.

กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

———. 2559. *ศาสตร์การสอน องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ ที่มีประสิทธิภาพ*.

กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ธนรัชต์ ศิริสวัสดิ์. 2560. “การจัดการเรียนรู้เพื่อทักษะกระบวนการทางอาชีวศึกษาและ การงาน อาชีพใน
ประมวลสาระชุดวิชา สาระและวิทยวิธีทางวิชาอาชีพ.” มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

นวลจิตต์ เขวกีรติพงศ์. 2534. “การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่เน้นทักษะปฏิบัติ สำหรับครู
วิชาชีพ.” บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

นวลจิตต์ เขวกีรติพงศ์. 2552. “การสอนเพื่อพัฒนาทักษะปฏิบัติ. ใน ประมวลสาระชุดวิชา วิทยาการการ
จัดการเรียนรู้.” มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

บุญชม ศรีสะอาด. 2552. *การวิจัยเบื้องต้นฉบับปรับปรุงใหม่*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ : สุวีริยาสาส์น.

———. 2556. *วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย เล่ม 1*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ : สุวีริยาสาส์น.

บุญเชิด ภิญโญนนท์พงษ์. 2546. *เครื่องมือและวิธีการประเมินสภาพจริงตามสาระการเรียนรู้*. นนทบุรี:
สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

บุญญศักดิ์ ใจจงกิจ. 2519. *เทคโนโลยีอาชีวศึกษาช่วงอุตสาหกรรม*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สถาบัน
เทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.

บุญเรียง ขจรศิลป์. 2543. *วิธีวิจัยทางการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: พีเอ็นการพิมพ์.

ปนัดดา แสนสิงห์. 2562. “การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติตามแนวคิดของ Davies ประกอบสื่อ
มัลติมีเดีย เรื่อง รำวงมาตรฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2.”

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

ประสาท เนืองเฉลิม. 2556. *วิจัยการเรียนการสอน*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ปราสาท อิศรปริดา. 2523. *จิตวิทยาการเรียนรูกับการสอน*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์กราฟคอรต.

ปรียาพร วงศอนุตรโรจน์. 2543. *การจัดและบริหารอาชีวศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์พิมพ์ดี.

ปัตยา ปะธิเก. 2561. “การพัฒนาทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1.” บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

ปานทิพย์ ตูลพันธ์. “ผลการจัดการเรียนรู้วิชานาฏศิลป์ไทย โดยใช้ทักษะปฏิบัติของเดวีส์ เพื่อส่งเสริม ความกล้าแสดงออกของนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเกาะหมากน้อย จังหวัดพังงา.”

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.

พรรณี ช เจนจิต. 2538. *จิตวิทยาการเรียนการสอน*. กรุงเทพมหานคร: ตนอ อแกรมมีจำกัด.

พวงเพ็ญ อินทรประวัตติ. 2532. *รูปแบบการสอน*. สงขลา: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

พิสุทธา อาริราษฎร์. 2551. *การพัฒนาซอฟต์แวร์ทางการศึกษา*. มหาสารคาม: หจก. อภิชาติการพิมพ์.

ไพฑูรย์ สีนลรัตน์. 2522. *หลักและวิธีการสอนระดับอุดมศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ไพโรจน์ ตีรณนากุล. 2542. *วิธีสอนทักษะปฏิบัติ, การสอนช่างอุตสาหกรรม*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ พิมพ์ดี.

ไพศาล วรคำ. 2552. *การวิจัยทางการศึกษา*. กทมสินธุ์: ประสานการพิมพ์.

———. 2558. *การวิจัยทางการศึกษา*. มหาสารคาม: ตักศิลาการพิมพ์.

ไพศาล หวังพานิช. 2546. *การวัดผลการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: สำนักทดสอบทางการศึกษาและ จิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

มัณฑุสา สุขนิยม. 2560. “การพัฒนาทักษะปฏิบัติเครื่องดนตรีดีดบอร์ด กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1.” มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

มาลินี จุฑะรพ. 2537. *จิตวิทยาการสอน*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ : ทิพย์วิสุทธิ.

รัชณี ศรีไพรวรรณ. 2525. *หนังสือส่งเสริมการอ่านระดับประถมศึกษาเรื่องรวมเรื่องชื่นใจ*.

กรุงเทพมหานคร: กรมวิชาการกระทรวงศึกษาธิการ.

รัตนภรณ์ ทรงนภาวุฒิกุล. 2560. “การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้วยการให้คะแนนแบบรูปรีด.”

วารสารบัณฑิตวิทยาลัย.

ลดาวลย์ วิริยะสวัสดิ์. 2555. “การพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์เพื่อพัฒนาทักษะปฏิบัติกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระนาฏศิลป์) เรื่องเจิ้งตำเมียงชั้นประถมศึกษาปีที่ 5.”

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2538. *เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

วัฒนาพร ระงับทุกข์. 2541. *การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์เลิฟแอร์ดเพรส.

วิมลศรี อุปรมัย. 2555. *นาฏกรรมและการละคร*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วีไลรัตน์ แซ่เอี้ยว. 2560. “การพัฒนาชุดกิจกรรมชุมนุมนาฏศิลป์ เรื่องร่างมาตรฐาน โดยใช้ทักษะปฏิบัติของเดวีส์.” บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏราชบุรีธานี.

ศศิธร เวียงวะลัย. 2556. *การจัดการเรียนรู้ (Learning Management)*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ : โอ.เอส.พรินต์ติ้งเฮาส์.

ศุภสิริ โสมาเกตุ. 2551. *คู่มือครูวิชาพลศึกษา เล่ม 2 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6*. กรุงเทพมหานคร: ครูสภาลาดพร้าว.

ส.วาสนา ประवालพฤษ. 2527. “การทดสอบภาคปฏิบัติ.” *วารสารการวัดผลการศึกษา*.

สมนึก ภัททิยธนี. 2544. *การวัดผลการศึกษา*. กทม: ประสานการพิมพ์.

———. 2546. *การวัดผลการศึกษา*. กทม: ประสานการพิมพ์.

สมบัติ ท้ายเรือคำ. 2551. *ระเบียบวิธีวิจัยสำหรับมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*. กทม: ประสานการพิมพ์.

———. 2553. *ระเบียบวิธีวิจัยสำหรับมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*. กทม: ประสานการพิมพ์.

สมศักดิ์ ภูวภาดาวรรณ. 2544. *การยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและการประเมินตามสภาพจริง*. เชียงใหม่: เดอะโนว์เลจเซ็นเตอร์.

สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์. 2530. *การประเมินผลการเรียนระดับ มัธยมศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์
คุรุสภาลาดพร้าว.

สมาน เอกพิมพ์. 2560. *การจัดการเรียนรู้สิ่งแวดล้อมและการจัดการชั้นเรียนในศตวรรษที่ 21*.

มหาสารคาม: ตักศิลาการพิมพ์.

สันติ บุญภิรมย์. 2557. *การบริหารจัดการในห้องเรียน*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ : ทริปเพิ้ล เอ็ด
ดูเคชั่น.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2551. *ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการ*

เรียนรู้ศิลปะ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพมหานคร:

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

สุชาติ ศิริสุขไพบุลย์. 2526. *การสอนทักษะปฏิบัติ(Workshop Teaching)*. กรุงเทพมหานคร: สถาบัน

เทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.

สุวิมล ว่องวานิช. 2546. *การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน*. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

———. 2547. *วิจัยปฏิบัติการทางการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อาภรณ์ใจเที่ยง. 2546. *หลักการสอน (ฉบับปรับปรุง)*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ : โอเดียนสโตร์.

อารียา และคณะ. 2562. “การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ รายวิชาศิลปะ (นาฏศิลป์) เรื่อง การใช้นาฏยศัพท์

และภาษาท่านาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้รูปแบบการสอนแบบโครงงาน.”

วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

อุทุมพร จามรมาน. 2523. *การสร้างและพัฒนาเครื่องมือวัดลักษณะผู้เรียน*. กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วน

จำกัดฟีนีพิบลิชซิง.

อุมาลี นาสมตอง. 2559. “การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ทำรำ

ประกอบเพลงไทยสากล กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6.”

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

เอกรินทร์ สี่มหาศาล และสุปรารธนา ยุกตะนันท์. 2546. *การออกแบบเครื่องมือวัดประเมินตามสภาพ*

จริง. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์บุ๊คพอยท์.

- De Cecco, J.P. 1974. *The Psychology of Learning and Instruction: Educational Psychology*. New Jersey: Prentice-Hall.
- Davies, I.K. 1971. *The Management of Learning*. London: McGraw - Hill.
- Deighton, L.C. 1971. *The Encyclopedia of Education*. New York: Holt Rinehart and Winston.
- Fitts, P. M. 1964. *Perceptual-Motor Skill Learning*. In A. W. Melton (Ed.), *Categories of Human Learning*. New York: London: Academic Press.
- Francis Donkor. 2011. *Assessment of Learner Acceptance and Satisfaction with Video-Based Instructional Materials for Teaching Practical Skills at a Distance*. Winneba, Ghana: University of Education.
- Gagne', Robert M. & Briggs, Leslie J. 1979. *Principles of Instructional Design*. New York: Holt, Rinehart and Winston.
- Gagne', Robert M; Leslie J. Briggs; & Walter W. Wage. 1988. *Principle of Instructional Design*. New York: Holt, Rinehart and Winston.
- Gagne, ' R.M. 1985. *The Conditions of Learning*. New York: Holt, Rinehart & Winston.
- Harrow, A. 1972. *A Taxonomy of the Psychomotor Domain: A Guide for Developing Behavioral Objective*. New York: Longman.
- Maslow, A. 1970. *Human Need Theory: Maslow's Hierarchy of Human Needs*. Philadelphia: Lippincott.
- Mehrens, W; & Irvin J. Lehman. 1984. *Measurement and Evaluation in Education and Psychology*. New York: Holt, Rinehart and Winston, Inc.
- Paloma Escamilla-Fajardo, Mario Alguaci, Samuel López-Carril. 2024. "Incorporating TikTok in Higher Education: Pedagogical Perspectives from a Corporal Expression Sport Sciences Course." *Journal of Adolescent Health*.
- Sebastian Scherra, Kexin Wang. 2024. "Explaining the Success of Social Media with Gratification Niches: Motivations behind Daytime, Nighttime, and Active Use of TikTok

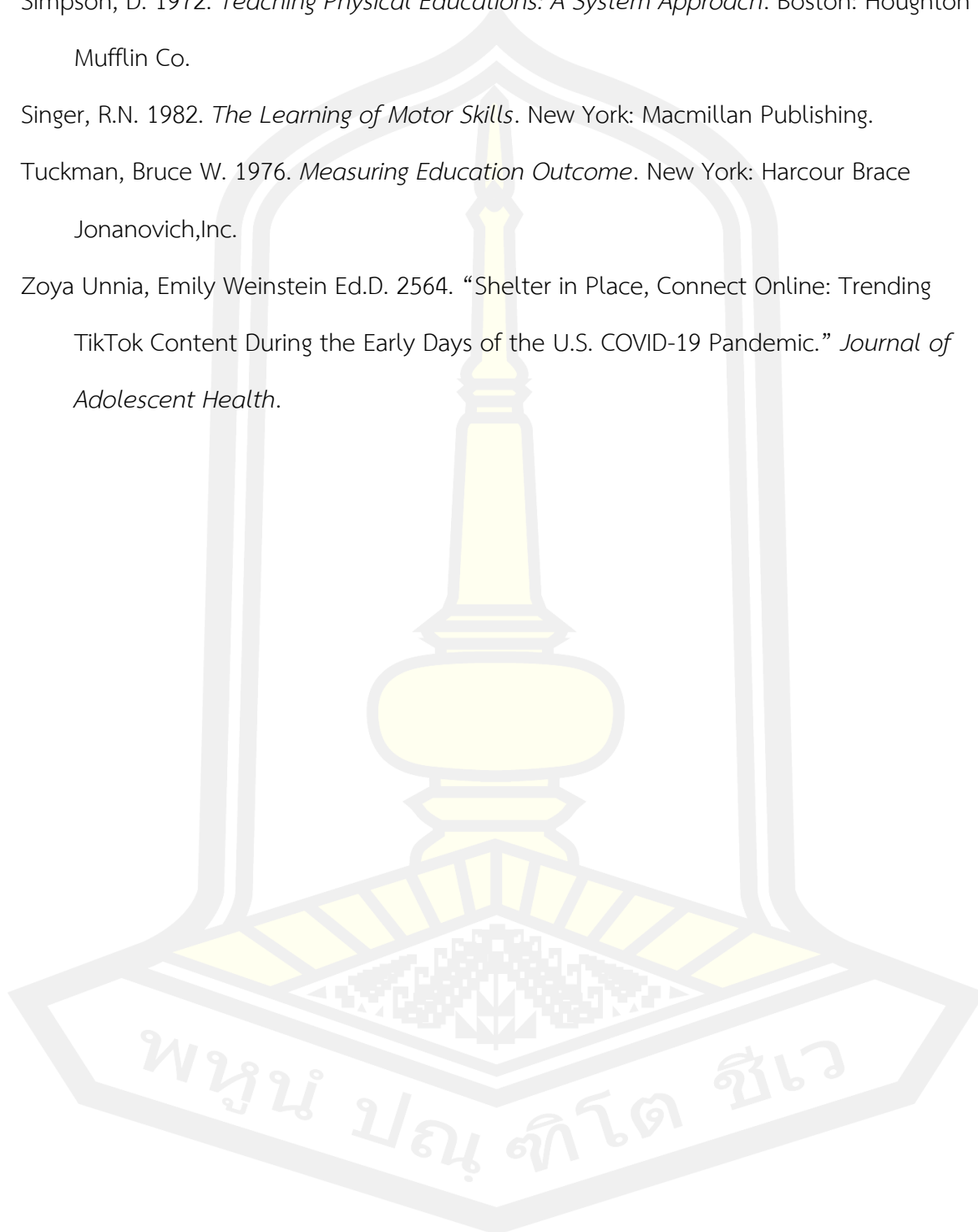
in China.” *Journal of Adolescent Health*.

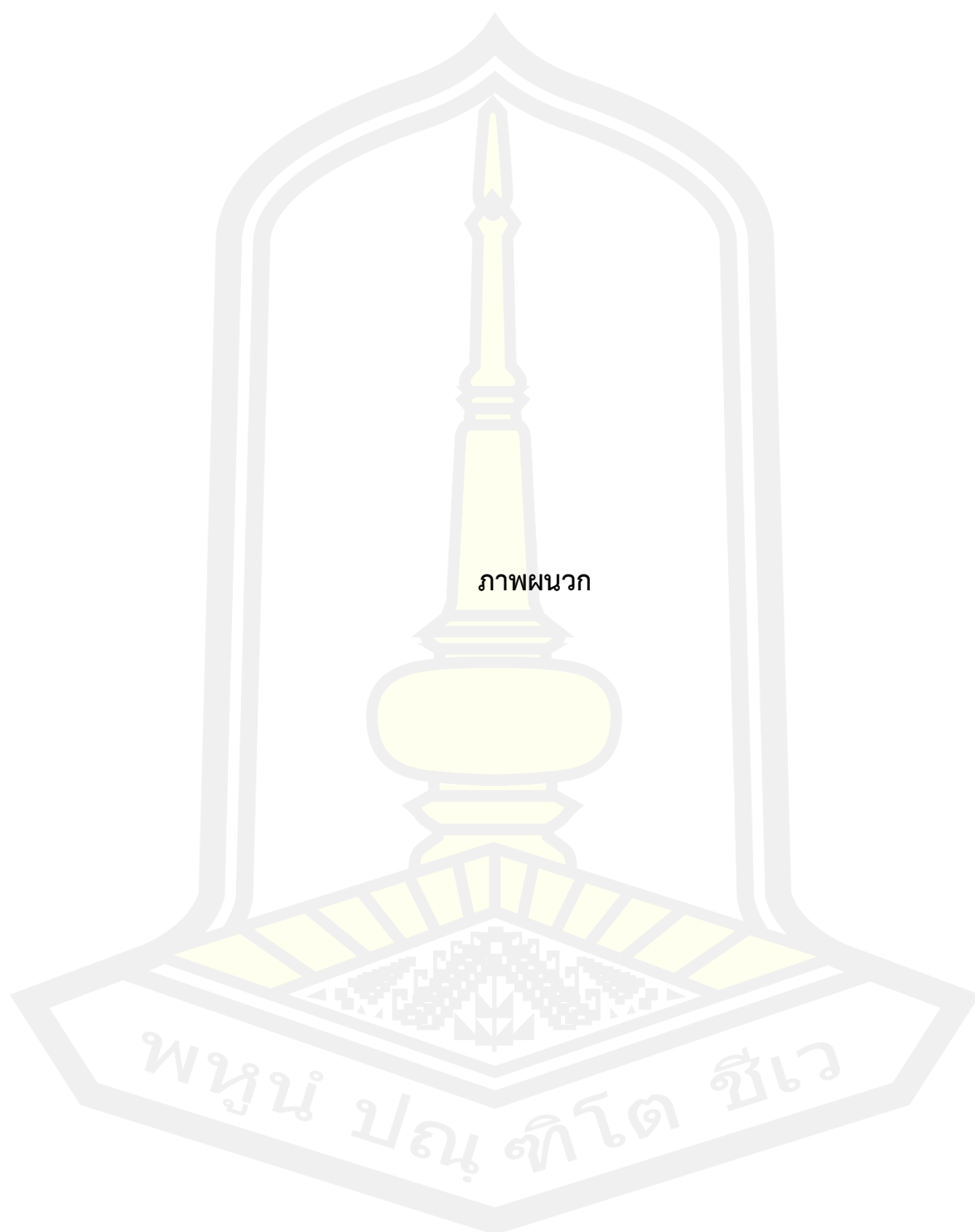
Simpson, D. 1972. *Teaching Physical Educations: A System Approach*. Boston: Houghton Mufflin Co.

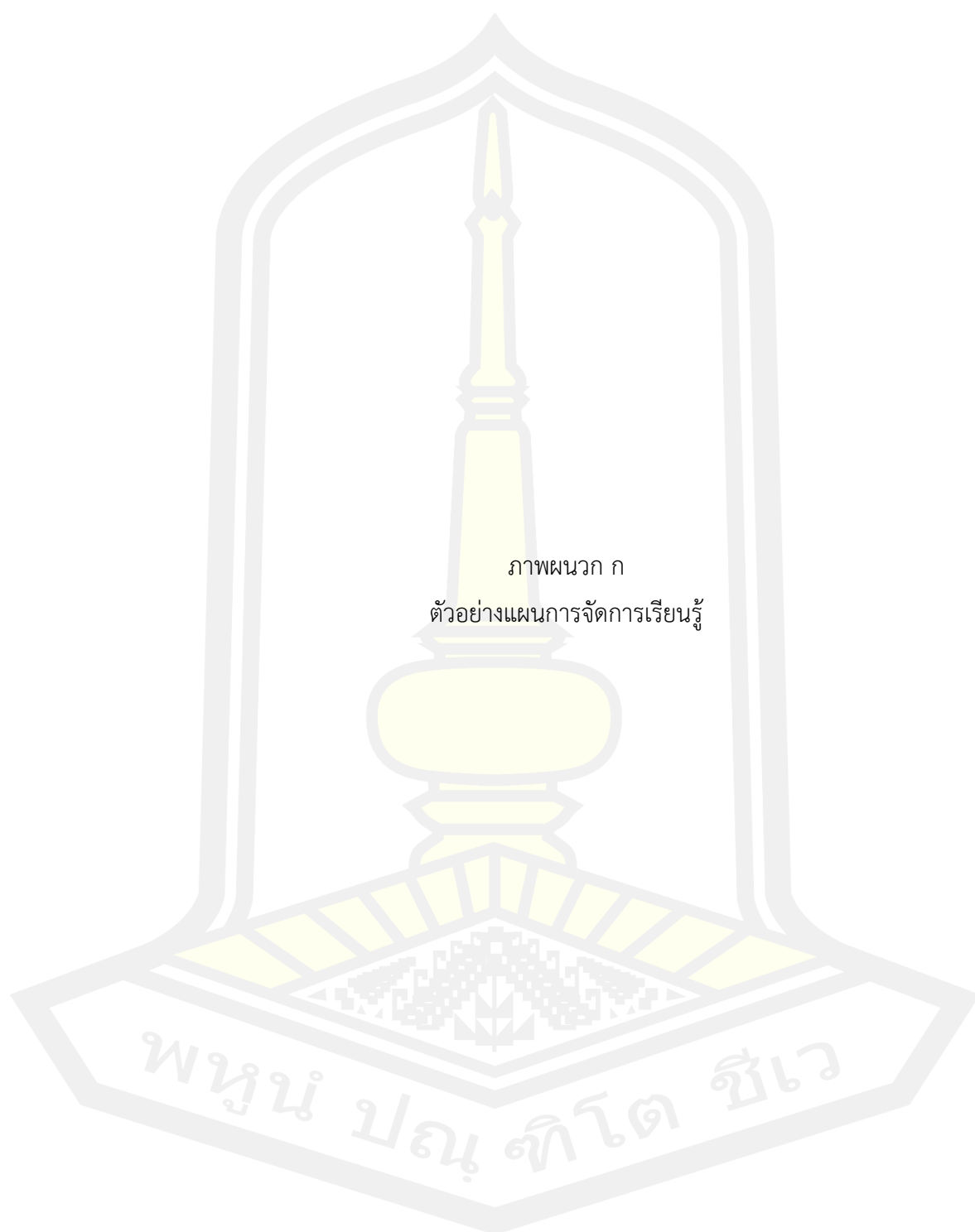
Singer, R.N. 1982. *The Learning of Motor Skills*. New York: Macmillan Publishing.

Tuckman, Bruce W. 1976. *Measuring Education Outcome*. New York: Harcour Brace Jonanovich, Inc.

Zoya Unnia, Emily Weinstein Ed.D. 2564. “Shelter in Place, Connect Online: Trending TikTok Content During the Early Days of the U.S. COVID-19 Pandemic.” *Journal of Adolescent Health*.

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 นาฏยศัพท์-ภาษาท่าและการแสดงนาฏศิลป์ไทย
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 รำวงมาตรฐาน : เพลงคืนเดือนหงาย 2
 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ รายวิชา ศิลปะพื้นฐาน (นาฏศิลป์) รหัส ศ 21102
 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 เวลา 2 ชั่วโมง
 ผู้สอน : นางสาวศศิณา นิยมสุข นิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู
 โรงเรียนสารคามพิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม

มาตรฐานการเรียนรู้

ศ 3.1 เข้าใจและแสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ห้วงภาพวิจารณ์
 คุณค่านาฏศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระ ชื่นชมและ
 ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ตัวชี้วัด

ศ 3.1 ม.1/2 ใช้นาฏยศัพท์หรือศัพท์ทางการละครในการแสดง

สาระสำคัญ

รำวงมาตรฐาน เพลงคืนเดือนหงาย เป็นเพลงรำวงมาตรฐานที่มีความหมายเพลง คือ ยาม
 เวลากลางคืน เป็นคืนเดือนหงาย มีลมพัดมาเย็นสบายใจ แต่ก็ยังไม่สบายใจเท่ากับการที่ได้ผูกมิตรกับ
 ผู้อื่น และที่รุ่มเย็นไปทั่ว ทุกแห่งยิ่งกว่าน้ำฝนที่โปรยลงมา ก็คือการที่ประเทศไทยเป็นประเทศที่เป็น
 เอกราช มีธงชาติไทยเป็นเอกลักษณ์ ทำให้รุ่มเย็นทั่วไป มีเนื้อร้องดังนี้

เนื้อเพลงคืนเดือนหงาย

ยามกลางคืนเดือน	เย็นพระพายโบกพริ้วปลิวมา
เย็นอะไรก็ไม่เย็นจิต (เย็นจิต	เท่าเย็นผูกมิตรไม่เบื่อระอา
เย็นร่มธงไทยปกไทยทั่วหล้า	เย็นยิ่งน้ำฟ้ามาประพรม เอย.

สาระการเรียนรู้

รำวงมาตรฐาน เพลงคืนเดือนหงาย

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

รักความเป็นไทย

ตัวชี้วัดที่ 7.1 ภาคภูมิใจในขนบธรรมเนียม ประเพณี ศิลปะ วัฒนธรรมไทย
 และมีความกตัญญูกตเวทีย

ชิ้นงานหรือภาระงาน (หลักฐาน ร่องรอยแสดงความรู้)

ชิ้นงานที่ 2 แบบทดสอบทักษะปฏิบัติทำรำ รำวงมาตรฐาน เพลงคืนเดือนหงาย

สื่อการเรียนรู้

1. VDO ประกอบการสอน
2. PowerPoint
3. รูปภาพตัวอย่าง

กิจกรรมการเรียนรู้

(ใช้วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส ร่วมกับ แอปพลิเคชัน TikTok)

ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับงานประดิษฐ์ โดยกระตุ้นความสนใจนักเรียนด้วยคำถาม เช่น

- นักเรียนเคยชมการแสดงรำวงมาตรฐาน เพลงคืนเดือนหงายหรือไม่ (เคย/ไม่เคย)
- นักเรียนเคยปฏิบัติทำรำ เพลงคืนเดือนหงายหรือไม่ (เคย/ไม่เคย)

ขั้นสอน (ทักษะปฏิบัติของเดวิส ร่วมกับ แอปพลิเคชัน TikTok)

ขั้นที่ 1 ขั้นสาธิตทักษะหรือการกระทำ

1.ครูทบทวนเนื้อหาความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับรำวงมาตรฐาน เพลงคืนเดือนหงาย ดังนี้

- ความหมายของรำวงมาตรฐาน เพลงคืนเดือนหงาย คือ ยามเวลากลางคืน เป็นคืนเดือนหงาย มีลมพัดมาเย็นสบายใจ แต่ก็ยังไม่สบายใจเท่ากับการที่ได้ผูกมิตรกับผู้อื่น และที่ร่มเย็นไปทั่ว ทุกแห่งยิ่งกว่าน้ำฝนที่โปรยลงมา ก็คือการที่ประเทศไทยเป็นประเทศที่เป็นเอกราช มีธงชาติไทยเป็นเอกลักษณ์ ทำให้ร่มเย็นทั่วไป

- เนื้อร้อง เพลงคืนเดือนหงาย

เนื้อเพลงคืนเดือนหงาย

ยามกลางคืนเดือน

เย็นพระพายโบกพริ้วปลิวมา

เย็นอะไรก็ไม่เย็นจิต (เย็นจิต

เท่าเย็นผูกมิตรไม่เบื่อระอา

เย็นร่มธงไทยปกไทยทั่วหล้า

เย็นย่ำน้ำฟ้ามาประพรม เอย.

2.ครูอธิบายท่ารำที่ใช้ ในรำวงมาตรฐาน เพลงคืนเดือนหงาย และการปฏิบัติท่ารำ

- ท่ารำที่ใช้ : สอดสร้อยมาลาแปลง

- ท่าเตรียมโดยยืนเท้าชิดกัน มือซ้ายตั้งวางบน มือขวาจับหางยี่ห่วยที่ขายพก ศีรษะเอียงขวา พอเริ่มเพลงมือขวาที่จับหางยี่ห่วยที่ขายพกโบกขึ้นไปตั้งวางบน โดยไม่ต้องสอดหรือม้วนมือ มือซ้ายลดวางลงแล้วพลิกข้อมือเป็นจับหางยี่ห่วยที่ขายพก เปลี่ยนมาเอียงซ้าย มือซ้ายยกขึ้นไปตั้งวางบน มือขวาลดวางลงแล้วพลิกข้อมือเป็นจับหางยี่ห่วยที่ขายพก เอียงขวา ทำเช่นนี้สลับกันจนจบเพลง การก้าวเท้า : เริ่มก้าวเท้าขวาตรงคำว่า "คีน" ก้าวซ้ายตรงคำว่า "เดือน" เท้าขวาวางหลังด้วยจมูกเท้าตรงคำว่า "หาง" เท้าขวาเหยียบหนักลงไปตรงคำว่า "เย็น" แล้วก้าวซ้ายตรงคำว่า "พระพาย" ก้าวขวาตรงคำว่า "พริ้ว" แล้วเท้าซ้ายวางหลังตรงคำว่า "มา" เอียงศีรษะข้างมือจับ และเท้าที่วางหลังก็ข้างเดียวกับมือจับเสมอ

ขั้นที่ 2 ขั้นสาธิตและให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย

3.ครูสาธิตการปฏิบัติท่ารำเพลงคีนเดือนหงาย ให้นักเรียนดูเป็นตัวอย่าง โดยครูอัดคลิป VDO แล้วอัปโหลดลง แอปพลิเคชัน TikTok โดยใช้ username ของครู และให้นักเรียนเข้าไปศึกษาโดยใช้ username ของนักเรียน

4.ครูได้ให้นักเรียนร่วมกันปฏิบัติท่ารำ ไปทีละท่าอย่างช้าๆ และให้นักเรียนสังเกตและปฏิบัติตามไปพร้อมๆกันครู โดยการเรียนรู้ผ่าน แอปพลิเคชัน TikTok

ขั้นที่ 3 ขั้นให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย (Duet)

5. ครูให้นักเรียนลงมือปฏิบัติท่ารำเพลงคีนเดือนหงาย โดยให้นักเรียนเข้าไป Duet ในคลิป VDO ต้นฉบับ ของผู้สอน บนแอปพลิเคชัน TikTok

6.ครูให้นักเรียนฝึกปฏิบัติท่ารำ นั้นจนทำได้ ทำเช่นนี้ เรื่อยไปจนกระทั่งร้องครบส่วน

ขั้นที่ 4 ขั้นให้เทคนิควิธีการ

7.ครูแนะนำและอธิบายเพิ่มเติมว่า ในการปฏิบัติท่ารำเพลงคีนเดือนหงาย นักเรียนต้องร้องเพลงได้ เพราะท่ารำ จะไปตามคำร้องเสมอ และนักเรียนนับจังหวะอยู่เสมอ และ แนะนำ เทคนิควิธีการที่จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถทำงานนั้นได้ดีขึ้น เช่น ทำได้ประณีตสวยงามขึ้น ทำได้รวดเร็วขึ้น ทำได้ง่ายขึ้น หรือสิ้นเปลืองน้อยลง เป็นต้น

ขั้นที่ 5 ขั้นให้ผู้เรียนเชื่อมโยงทักษะย่อย ๆ เป็นทักษะที่สมบูรณ์ (Challenge)

8.เมื่อนักเรียนสามารถปฏิบัติท่ารำ แต่ละท่าส่วนได้แล้ว ครูจึงให้นักเรียนปฏิบัติท่ารำ แต่ละส่วนนั้น ต่อเนื่องกันตั้งแต่ต้นจนจบ และฝึกปฏิบัติหลาย ๆ ครั้ง จนกระทั่งสามารถปฏิบัติท่ารำได้อย่างสมบูรณ์และชำนาญ

9.ครูให้ผู้เรียนทำแบบทดสอบทักษะปฏิบัติท่ารำ รำวงมาตรฐาน เพลงคีนเดือนหงาย โดยเป็นการ Challenge ทำได้โดยอัดคลิป VDO แล้วอัปโหลดลง แอปพลิเคชัน TikTok โดยใช้ username ของผู้เรียน พร้อมทั้งสถานการโพสต์ให้เป็นสาธารณะ และตั้งสเตตัส เป็นชื่อ-นามสกุล ชั้น-เลขที่ และ

ติดแฮชแท็ก #เรียนร่ำกับครูวิว1 เพื่อเป็นการวัดและการประเมินผล ทักษะการปฏิบัติทำร่ว
มาตรฐาน เพลงคืนเดือนหงาย และ ร่ำวงมาตรฐาน

ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปองค์ความรู้ เพื่อให้นักเรียนเกิดความเข้าใจมากยิ่งขึ้น และครู
กล่าวชมเชยนักเรียนที่ปฏิบัติทำได้ดี มีความตั้งใจในการฝึกซ้อม การทำแบบทดสอบ และเสนอแนะ
วิธีการแก้ไขให้นักเรียนที่ปฏิบัติทำไม่ได้ยังไม่มี

การประเมินผล

1. การประเมินผลตัวชี้วัด

การประเมินชิ้นงานนี้ ให้ผู้สอนพิจารณาจากเกณฑ์การประเมินผลตามสภาพจริง (Rubrics) เรื่อง อธิบายอิทธิพลของนักแสดงชื่อดังที่มีผลต่อการโน้มน้าวอารมณ์หรือความคิดของผู้ชมได้ ใช้เกณฑ์ง่ายๆ ที่กำหนดให้ในการพิจารณาคุณภาพการแสดงที่ชมโดยเน้นเรื่องการใช้เสียง การแสดงท่าทางการเคลื่อนไหว

เกณฑ์การประเมิน	ระดับคะแนน				
	4	3	2	1	0
ใช้นาฏยศัพท์หรือศัพท์ทางการละครในการแสดงได้อย่างถูกต้อง กระชับและชัดเจน สอดคล้องกับความเป็นจริง เชื่อมโยงให้เห็นความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นกับสังคมไทย	ใช้นาฏยศัพท์หรือศัพท์ทางการละครในการแสดงได้อย่างถูกต้อง กระชับและชัดเจน สอดคล้องกับความเป็นจริง เชื่อมโยงให้เห็นความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นกับสังคมไทย	ใช้นาฏยศัพท์หรือศัพท์ทางการละครในการแสดงได้อย่างถูกต้อง กระชับและชัดเจน สอดคล้องกับความเป็นจริง	ใช้นาฏยศัพท์หรือศัพท์ทางการละครในการแสดงได้อย่างถูกต้อง กระชับและชัดเจน	ใช้นาฏยศัพท์หรือศัพท์ทางการละครในการแสดงได้อย่างถูกต้อง กระชับ	ใช้นาฏยศัพท์หรือศัพท์ทางการละครในการแสดงได้ไม่ถูกต้อง ไม่กระชับ และไม่ชัดเจน

2. การประเมินผลคุณลักษณะอันพึงประสงค์

รักความเป็นไทย

ตัวชี้วัดที่ 7.1 ภาควิชาใจในขนบธรรมเนียม ประเพณี ศิลปะ วัฒนธรรมไทย และมีความ

กตัญญูกตเวทิตะ

พฤติกรรมบ่งชี้	ไม่ผ่าน (0)	ผ่าน (1)	ดี (2)	ดีเยี่ยม (3)
7.1.1 แต่งกาย และมีมารยาท งดงามแบบไทยมี สัมมาคารว กตัญญูกตเวทิตะต่อผู้ มีพระคุณ	ไม่มีสัมมา การระต่อ ผู้ใหญ่	ปฏิบัติตนเป็นผู้มี มารยาทแบบ ไทยมีสัมมา การระกตัญญู กตเวทิตะต่อผู้มี พระคุณแต่งกาย แบบไทย เข้า	ปฏิบัติตนเป็นผู้มี มารยาทแบบ ไทยมีสัมมา การระกตัญญู กตเวทิตะต่อผู้มี พระคุณแต่งกาย แบบไทยด้วย	ปฏิบัติตนเป็นผู้มี มารยาทแบบไทยมี สัมมาการระกตัญญู กตเวทิตะต่อผู้มีพระคุณ แต่งกายแบบไทยด้วย
7.1.2 ร่วม กิจกรรมที่ เกี่ยวข้องกับ ประเพณี ศิลปะ และวัฒนธรรมไทย		ร่วมหรือมีส่วน ในการจัด กิจกรรมที่ เกี่ยวข้องกับ ประเพณี	ร่วมหรือมีส่วน ในการจัด กิจกรรมที่ เกี่ยวข้องกับ ประเพณี	ร่วมหรือมีส่วนในการ จัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง กับประเพณี
7.1.3 ชักชวน แนะนำให้ผู้ปฏิบัติ ตามขนบธรรมเนียม นิยมและ วัฒนธรรมไทย		ชักชวนแนะนำผู้อื่น หรือเป็นผู้นำ หรือ แกนนำในการปฏิบัติ ตามขนบธรรมเนียม นิยมและ วัฒนธรรมไทย	ชักชวนแนะนำผู้อื่น หรือเป็นผู้นำ หรือ แกนนำในการปฏิบัติ ตามขนบธรรมเนียม นิยมและ วัฒนธรรมไทย	ชักชวนแนะนำผู้อื่น หรือเป็นผู้นำ หรือ แกนนำในการปฏิบัติ ตามขนบธรรมเนียม นิยมและ วัฒนธรรมไทย

เกณฑ์การประเมินชิ้นงานที่ 2

แบบประเมินทักษะปฏิบัติทำรำ รำวงมาตรฐาน เพลงคืนเดือนหงาย

เกณฑ์การประเมินแบบประเมินทักษะปฏิบัติทำรำ รำวงมาตรฐาน เพลงคืนเดือนหงาย

รายการ ประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	3	2	1
ความถูกต้อง ของท่ารำ	ปฏิบัติท่ารำทั้งมือและเท้าได้ถูกต้อง ครบถ้วนทุกท่า และมีความต่อเนื่องจนจบเพลง	ปฏิบัติท่ารำทั้งมือและเท้าได้ถูกต้องแต่ไม่ครบทุกท่า และขาดความต่อเนื่องเป็นจำนวนมาก	ปฏิบัติท่ารำทั้งมือและเท้าไม่ถูกต้องทุกท่า และขาดความต่อเนื่องตลอดทั้งเพลง
ท่ารำ สัมพันธ์ กับคำร้อง และจังหวะ	ปฏิบัติท่ารำ มือและเท้าได้สอดคล้องสัมพันธ์กับคำร้องและจังหวะจนจบเพลง	ปฏิบัติท่ารำ มือและเท้าได้สอดคล้องสัมพันธ์กับคำร้องจังหวะไม่ครบทุกท่าและขาดความต่อเนื่องเป็นจำนวนมาก	ปฏิบัติท่ารำทั้งมือและเท้าไม่สอดคล้องสัมพันธ์กับคำร้องจังหวะจนจบเพลงและขาดความต่อเนื่อง
ลีลาอ่อน ช้อยสวยงาม	ปฏิบัติท่ารำด้วยท่าทางสง่างาม ยิ้มแย้ม มีลีลาอ่อนช้อยสวยงาม ครบทุกท่า	ปฏิบัติท่ารำด้วยท่าทางสง่างาม มีลีลาที่ไม่อ่อนช้อยสวยงามยิ้มแย้ม แต่ลีลาขาดความอ่อนช้อยสวยงาม	ปฏิบัติท่ารำด้วยท่าทางที่ไม่สง่างาม มีลีลาที่ไม่อ่อนช้อยสวยงามทุกท่า
มีความ พร้อมเพรียง	ปฏิบัติท่ารำได้ สัมพันธ์กับคู่และสมาชิกกลุ่มอย่างพร้อมเพรียงต่อเนื่องจนจบเพลง	ปฏิบัติท่ารำได้ สัมพันธ์กับคู่แต่สมาชิกขาดความพร้อมเพรียง	ปฏิบัติท่ารำ ไม่สัมพันธ์กับคู่และสมาชิกกลุ่มขาดความพร้อมเพรียงตลอดทั้งเพลง

คะแนนตัดสินระดับคุณภาพ

คะแนน

3

2

1

ระดับคุณภาพ

ดีมาก

ดี

ปรับปรุงแก้ไข

บันทึกผลหลังสอน

วิชา ศิลปะพื้นฐาน (นาฏศิลป์) รหัสวิชา ศ 21101 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 หน่วยการ
เรียนรู้ที่ 3

วันที่..... เดือน..... พ.ศ.

1. ผลการเรียนรู้ที่เกิดกับผู้เรียน (นักเรียนมีความรู้/ความเข้าใจเนื้อหาที่เรียนและผ่านเกณฑ์การวัด/
ประเมินผล คิดร้อยละ และในกรณีที่นักเรียนมีปัญหาด้านการเรียนให้เขียนชื่อ / ชั้นด้วย)

.....

.....

.....

.....

2. ผลการเรียนรู้ที่เกิดจากกิจกรรมการเรียนการสอน(บรรยายในระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนการ
สอน)

.....

.....

.....

.....

3. ผลการเรียนรู้ที่เกิดจากการใช้สื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน (ข้อดี/ข้อเสีย/อุปกรณ์ในการ
สื่อสาร)

.....

.....

.....

.....

4.ผลที่เกิดกับครูผู้สอน

.....

.....

.....

.....

5. ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

ฝ่ายวิชาการ

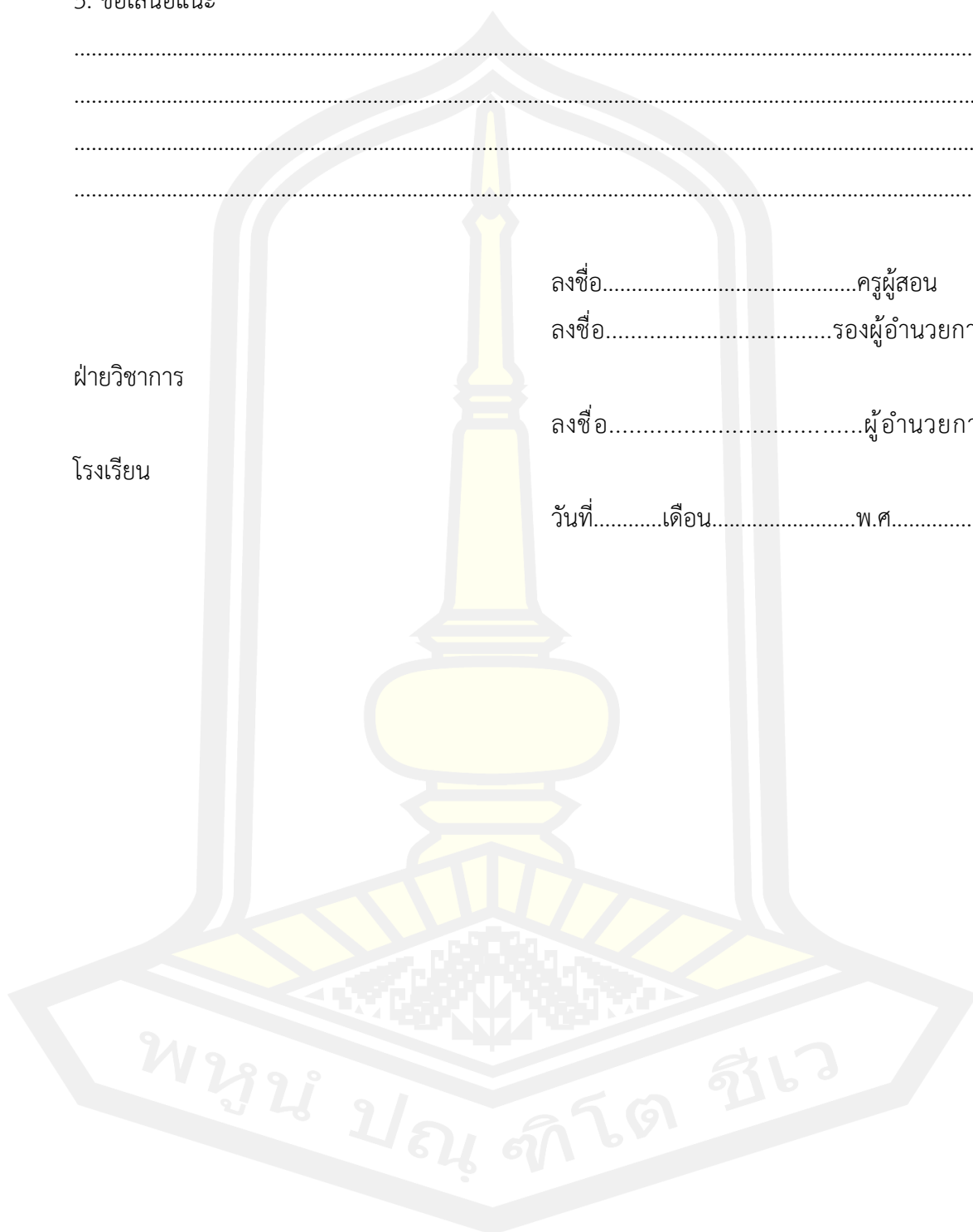
โรงเรียน

ลงชื่อ.....ครูผู้สอน

ลงชื่อ.....รองผู้อำนวยการ

ลงชื่อ.....ผู้อำนวยการ

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

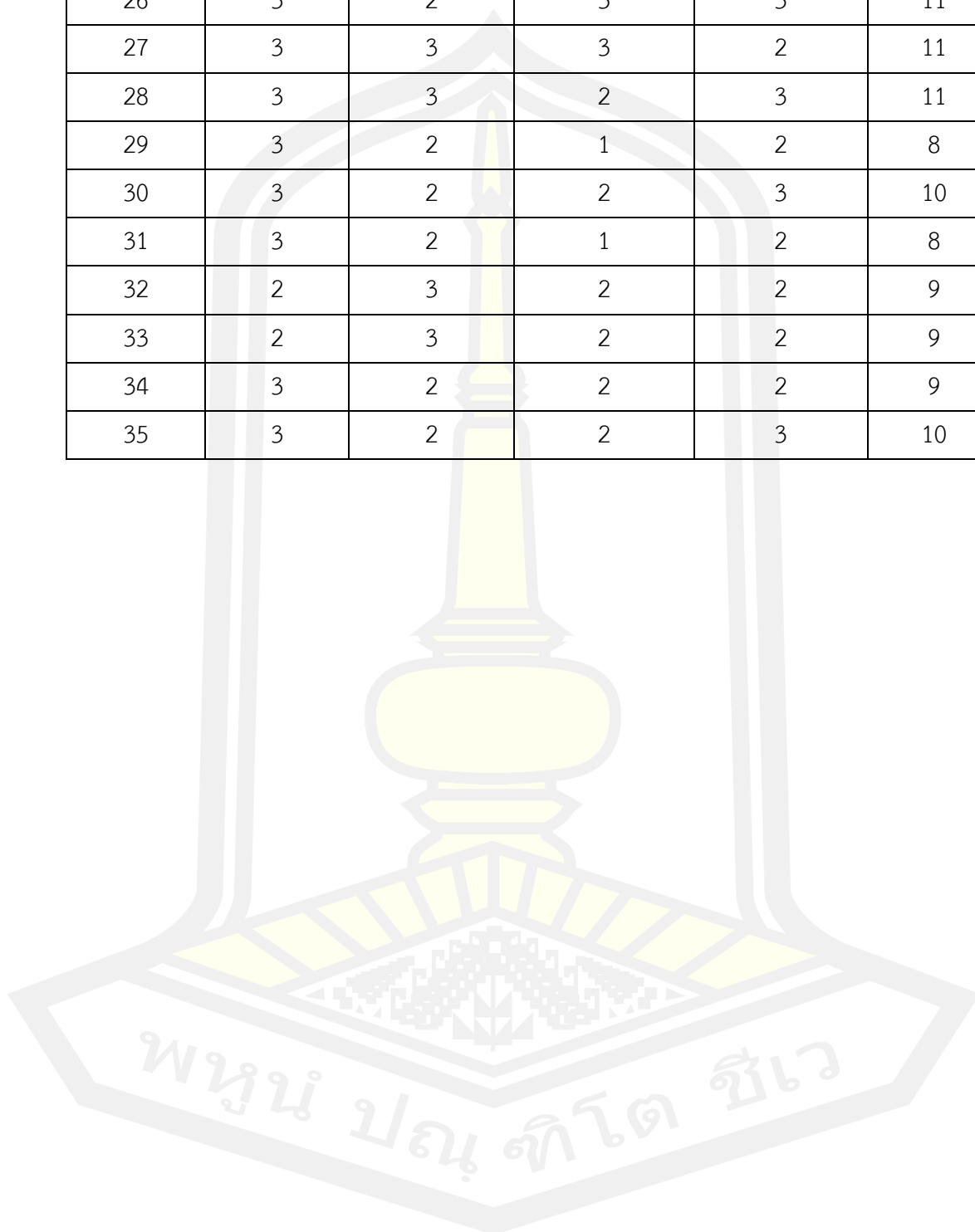

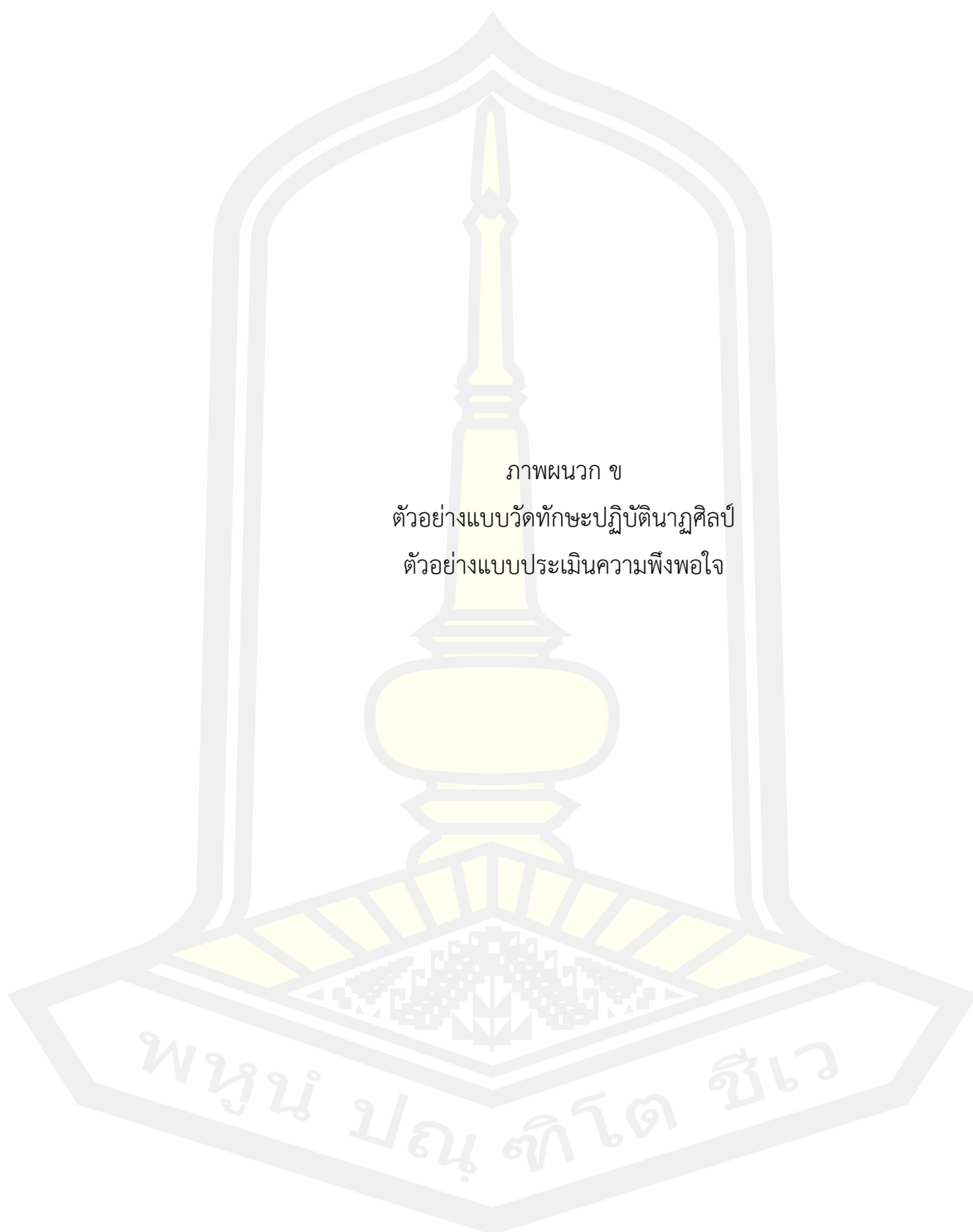
ตาราง คะแนน แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 รวบรวมมาตรฐาน : เพลงคืนเดือนหงาย 2

ทักษะย่อย 2	ความถูกต้อง ของทำนอง (3)	ทำนองสัมพันธ์ กับจังหวะ (3)	ลีลาอ่อนช้อย สวยงาม (3)	ความพร้อม เพียง (3)	รวม (12)
1	3	2	2	2	9
2	3	2	1	3	9
3	2	3	2	3	10
4	3	2	2	2	9
5	3	2	2	3	10
6	2	3	2	2	9
7	3	3	3	2	11
8	2	2	3	3	10
9	3	2	1	2	8
10	3	3	3	2	11
11	3	3	2	3	11
12	3	3	2	2	10
13	3	3	2	2	10
14	3	3	1	2	9
15	3	2	2	2	9
16	3	3	2	3	11
17	3	3	2	2	10
18	3	2	2	3	10
19	2	2	2	3	9
20	3	2	2	2	9
21	3	3	3	2	11
22	2	3	2	3	10
23	3	3	2	3	11
24	3	2	2	3	10
25	3	3	2	2	10

ต่อ ตาราง คะแนน แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 รำวงมาตรฐาน : เพลงคืนเดือนหงาย 2

26	3	2	3	3	11
27	3	3	3	2	11
28	3	3	2	3	11
29	3	2	1	2	8
30	3	2	2	3	10
31	3	2	1	2	8
32	2	3	2	2	9
33	2	3	2	2	9
34	3	2	2	2	9
35	3	2	2	3	10

แบบวัดทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์

คำชี้แจง ครูผู้สอนสังเกตพฤติกรรมนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน โดยทำเครื่องหมาย

✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

เลข ที่	ชื่อ-สกุล	รายการประเมิน					รวม คะแนน	สรุปผลการ ประเมิน	
		ความถูกต้อง ของท่ารำ	ท่ารำสัมพันธ์ กับคำร้องและจังหวะ	ลีลาอ่อนช้อยสวยงาม	มีความพร้อมเพรียง			ผ่าน	ไม่ ผ่าน

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

เกณฑ์การให้คะแนน

พฤติกรรมที่ปฏิบัติชัดเจนและสม่ำเสมอ

ให้ 3 คะแนน

พฤติกรรมที่ปฏิบัติชัดเจนและน้อยครั้ง

ให้ 2 คะแนน

พฤติกรรมที่ปฏิบัติบางครั้ง

ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การประเมินทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์

รายการ ประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	3	2	1
ความถูกต้อง ของท่ารำ	ปฏิบัติท่ารำทั้งมือและเท้า ได้ถูกต้อง ครบถ้วนทุกท่า และมีความต่อเนื่องจนจบ เพลง	ปฏิบัติท่ารำทั้งมือและเท้าได้ ถูกต้อง แต่ไม่ครบทุกท่า และขาดความต่อเนื่องเป็น ส่วนมาก	ปฏิบัติท่ารำทั้งมือและเท้า ไม่ถูกต้องทุกท่า และขาด ความต่อเนื่องตลอดทั้ง เพลง
ท่ารำสัมพันธ์ กับคำร้องและ จังหวะ	ปฏิบัติท่ารำ มือและเท้าได้ สอดคล้องสัมพันธ์กับคำ ร้องและจังหวะจนจบเพลง	ปฏิบัติท่ารำ มือและเท้าได้ สอดคล้องสัมพันธ์กับคำร้อง จังหวะไม่ครบทุกท่าและขาด ความต่อเนื่องเป็นส่วนมาก	ปฏิบัติท่ารำทั้งมือและเท้า ไม่สอดคล้องสัมพันธ์กับคำ ร้องจังหวะจนจบเพลง และขาดความต่อเนื่อง
ลีลาอ่อนช้อย สวยงาม	ปฏิบัติท่ารำด้วยท่าทาง สง่างาม ยิ้มแย้ม มีลีลา อ่อนช้อยสวยงาม ครบทุกท่า	ปฏิบัติท่ารำด้วยท่าทางสง่า งาม มีลีลาที่ไม่อ่อนช้อย สวยงาม ยิ้มแย้ม แต่ลีลาขาดความ อ่อนช้อยสวยงาม	ปฏิบัติท่ารำด้วยท่าทางที่ ไม่สง่างาม มีลีลาที่ไม่อ่อน ช้อยสวยงามทุกท่า
มีความ พร้อมเพรียง	ปฏิบัติท่ารำได้ สัมพันธ์กับ คู่และสมาชิกกลุ่มอย่าง พร้อมเพรียงต่อเนื่องจนจบ เพลง	ปฏิบัติท่ารำได้ สัมพันธ์กับคู่ แต่สมาชิกขาดความพร้อม เพรียง	ปฏิบัติท่ารำ ไม่สัมพันธ์กับคู่และ สมาชิกกลุ่มขาดความ พร้อมเพรียงตลอดทั้ง เพลง

คะแนนตัดสินระดับคุณภาพ

คะแนน

3

2

1

ระดับคุณภาพ

ดีมาก

ดี

ปรับปรุงแก้ไข

**แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติบนานาศิลป์
เรื่องร่วมาตรฐาน โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส ร่วมกับ
แอปพลิเคชัน TikTok ของครูโรงเรียน สารคามพิทยาคม**

ชื่อครูผู้สอน.....กลุ่มสาระการเรียนรู้.....

รายวิชา รหัสวิชา ชั้น ปีการศึกษา

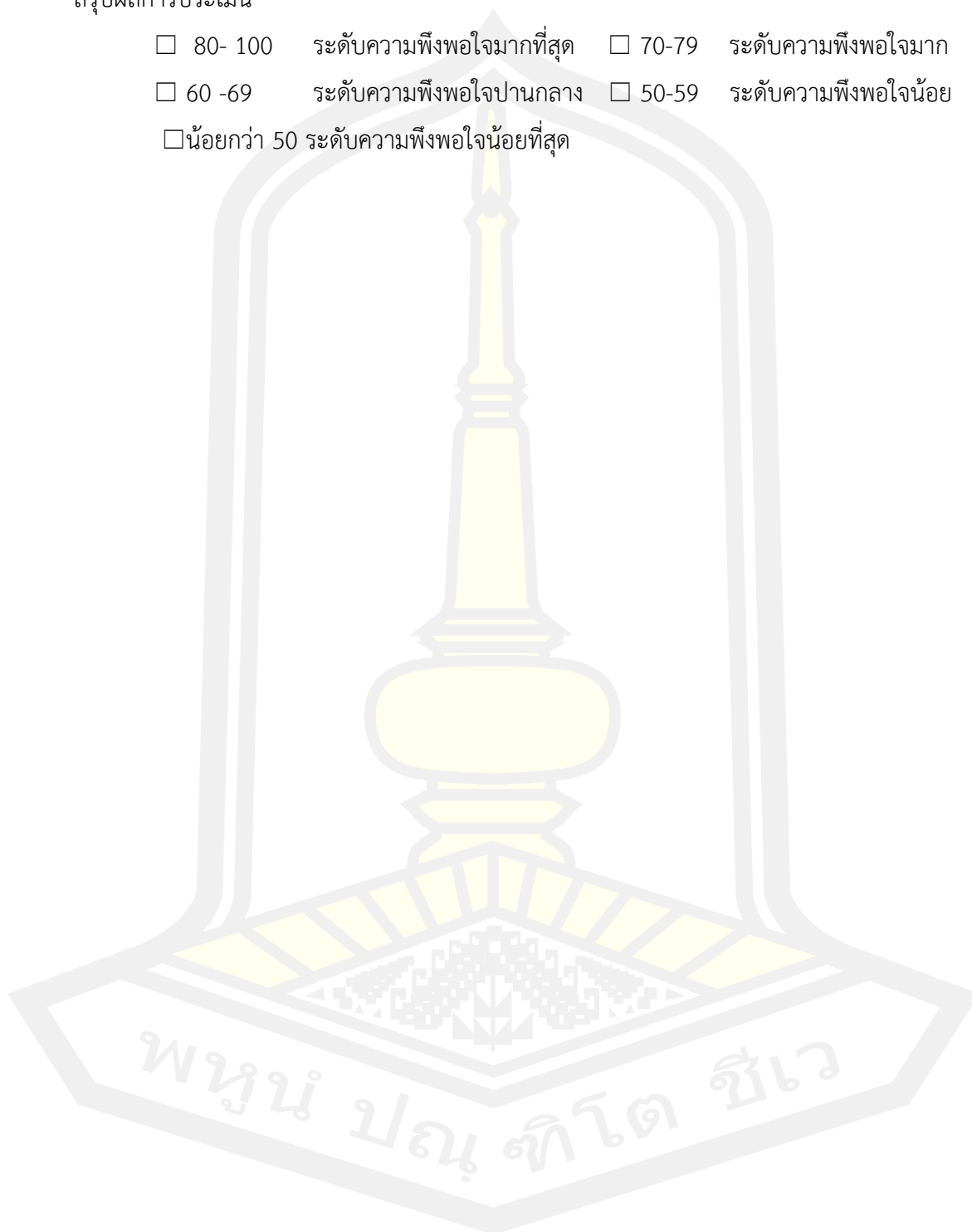
คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความพึงพอใจดังนี้

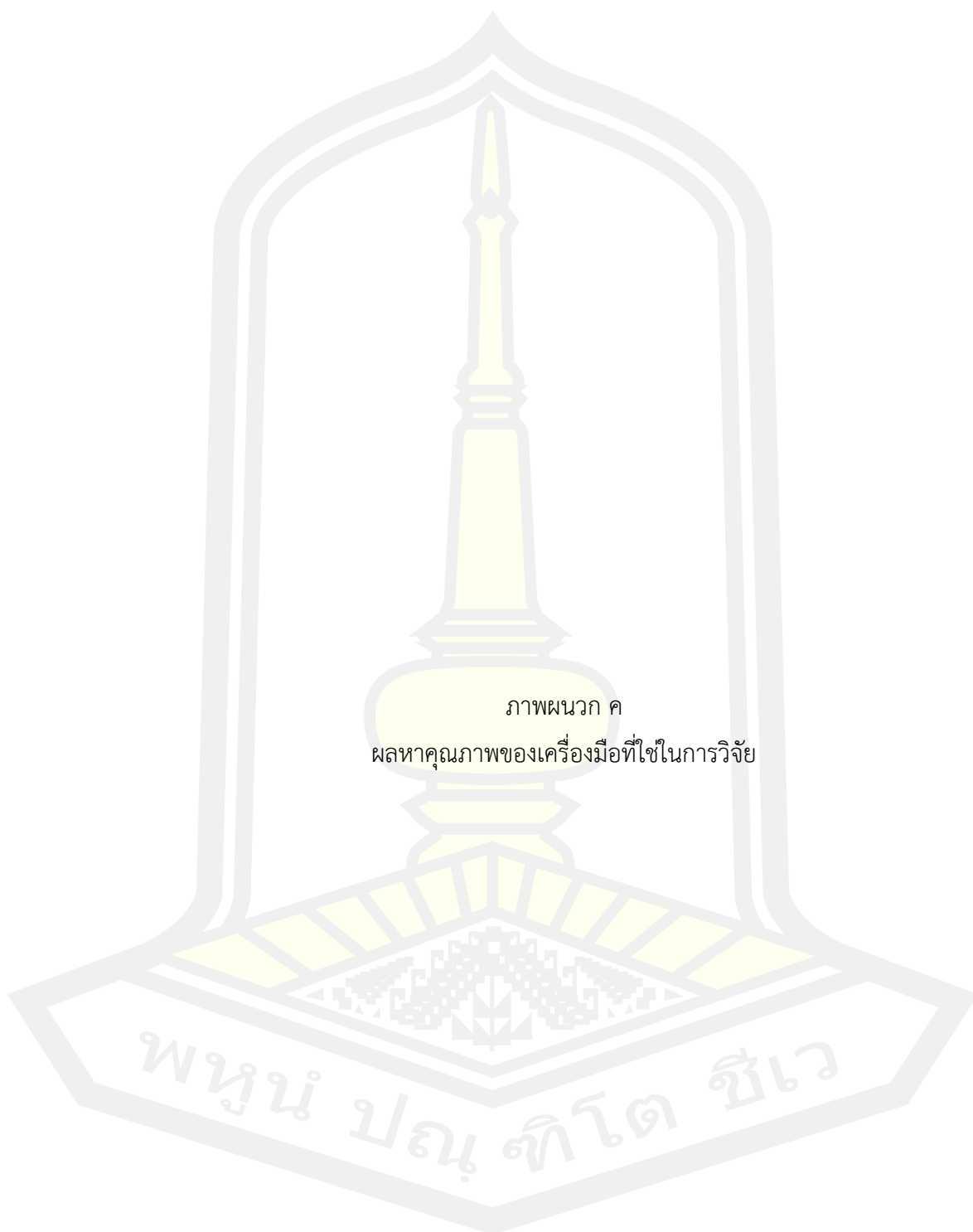
5 : มากที่สุด 4 : มาก 3 : ปานกลาง 2 : น้อย 1 : น้อยที่สุด

กิจกรรม	ความพึงพอใจ				
	5	4	3	2	1
1. เนื้อหาในรายวิชามีความทันสมัย ทันต่อการเปลี่ยนแปลง					
2. การจัดบรรยากาศห้องเรียนเอื้อต่อการเรียนการสอน					
3. เนื้อหาที่สอนทันสมัยนำไปใช้ได้จริง					
4. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ชัดเจน					
5. รายวิชาเหมาะสมกับพื้นฐานความรู้ของผู้เรียน					
6. ครูส่งเสริมให้นักเรียนทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม และรายบุคคล					
7. ครูส่งเสริมให้นักเรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และร่วมกันอภิปราย					
8. กิจกรรมการเรียนสนุกและน่าสนใจ					
9. ครูให้โอกาสนักเรียนซักถามปัญหา					
10. ครูใช้วิธีการสอนและใช้สื่ออย่างหลากหลาย					
11. แอปพลิเคชัน TikTok ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนมีความทันสมัยและน่าสนใจ					
12. มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ช่วยให้นักเรียน เรียนรู้ได้ด้วยตัวเอง					
13. ครูส่งเสริมให้นักเรียนค้นคว้าหาความรู้จากห้องสมุด อินเทอร์เน็ตหรือแหล่งเรียนรู้อื่นๆ					
14. ครูตั้งใจสอน ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ อำนวยความสะดวกแก่นักเรียนในการทำกิจกรรม					
15. นักเรียนเรียนอย่างมีความสุข					
รวมคะแนน					
รวมทั้งหมด					

สรุปผลการประเมิน

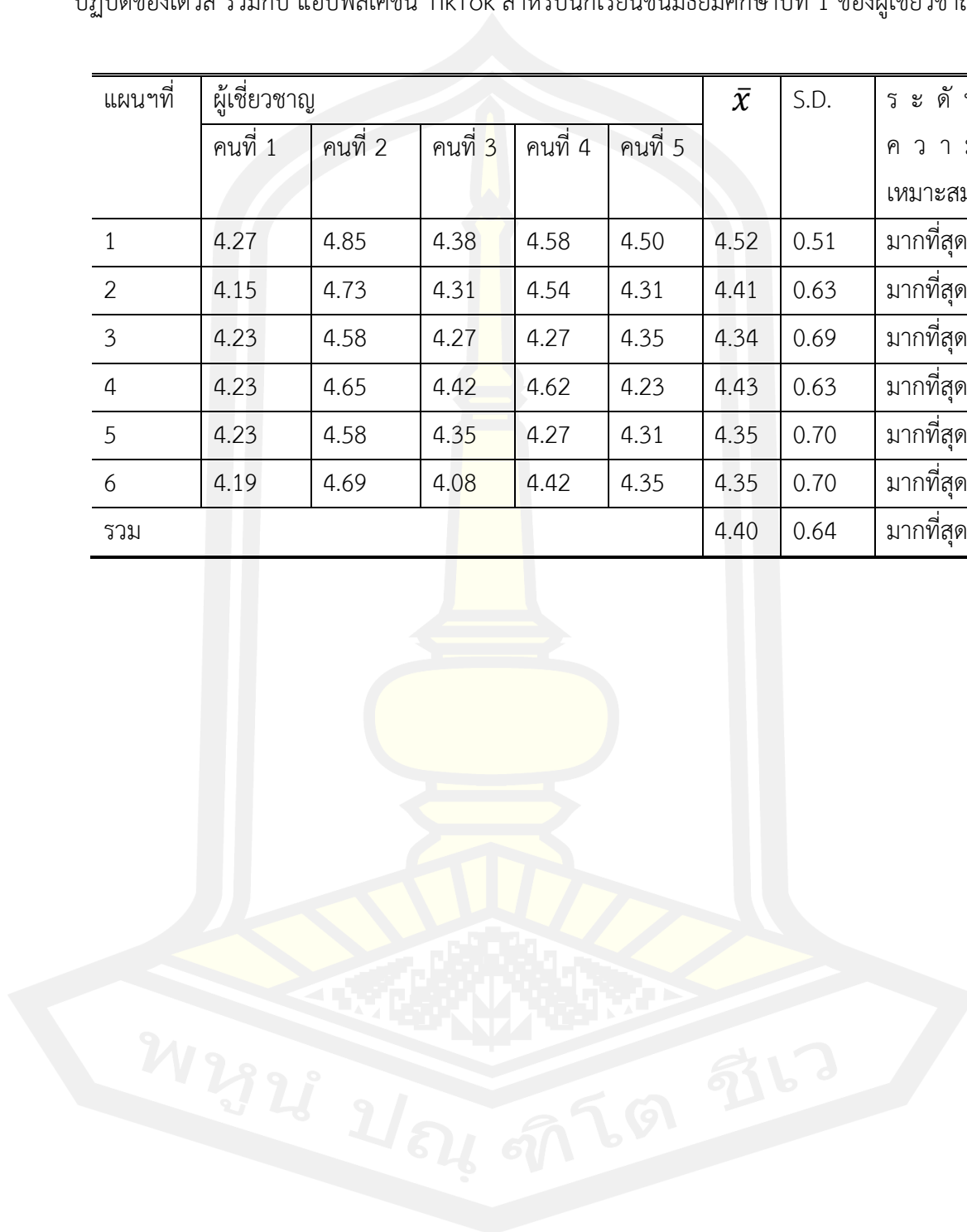
- ☐ 80- 100 ระดับความพึงพอใจมากที่สุด ☐ 70-79 ระดับความพึงพอใจมาก
☐ 60 -69 ระดับความพึงพอใจปานกลาง ☐ 50-59 ระดับความพึงพอใจน้อย
☐ น้อยกว่า 50 ระดับความพึงพอใจน้อยที่สุด

ตารางที่ 20 ตารางสรุปผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส ร่วมกับ แอปพลิเคชัน TikTok สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของผู้เชี่ยวชาญ

แผนฯที่	ผู้เชี่ยวชาญ					$\bar{x}$	S.D.	ร ะ ด บ ค ว า ม เหมาะสม
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
1	4.27	4.85	4.38	4.58	4.50	4.52	0.51	มากที่สุด
2	4.15	4.73	4.31	4.54	4.31	4.41	0.63	มากที่สุด
3	4.23	4.58	4.27	4.27	4.35	4.34	0.69	มากที่สุด
4	4.23	4.65	4.42	4.62	4.23	4.43	0.63	มากที่สุด
5	4.23	4.58	4.35	4.27	4.31	4.35	0.70	มากที่สุด
6	4.19	4.69	4.08	4.42	4.35	4.35	0.70	มากที่สุด
รวม						4.40	0.64	มากที่สุด

ตารางที่ 21 ตารางผลการหาดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบประเมินทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส ร่วมกับ แอปพลิเคชัน TikTok สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ข้อที่	คะแนนการประเมินของผู้เชี่ยวชาญคนที่					IOC	ความหมาย
	1	2	3	4	5		
1.1	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
1.2	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
1.3	+1	+1	+1	0	+1	0.8	ใช้ได้
2.1	1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
2.2	+1	0	+1	+1	+1	0.8	ใช้ได้
2.3	1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
3.1	+1	+1	+1	+1	+1	0.8	ใช้ได้
3.2	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
3.3	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
4.1	+1	+1	0	+1	+1	0.8	ใช้ได้
4.2	1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
4.3	0	+1	+1	+1	+1	0.8	ใช้ได้
5.1	1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
5.2	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
5.3	+1	+1	+1	0	+1	0.8	ใช้ได้
6.1	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
6.2	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
6.3	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้

ตารางที่ 22 ตารางผลการหาดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบประเมินความพึงพอใจ ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ เรื่อง รำวงมาตรฐาน โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส ร่วมกับ แอปพลิเคชัน TikTok สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ข้อที่	คะแนนการประเมินของผู้เชี่ยวชาญคนที่					IOC	ความหมาย
	1	2	3	4	5		
1	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
4	1	+1	+1	+1	+0	0.8	ใช้ได้
5	0	+1	+1	+1	+1	0.8	ใช้ได้
6	+1	+1	0	+1	+1	1	ใช้ได้
7	0	+1	+1	+1	+1	0.8	ใช้ได้
8	0	+1	+1	+1	+1	0.8	ใช้ได้
9	+1	+1	+1	0	+1	1	ใช้ได้
10	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
11	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
12	0	+1	+1	+1	+1	0.8	ใช้ได้
13	0	+1	+1	+1	+1	0.8	ใช้ได้
14	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
15	+	+1	+1	10	+1	0.8	ใช้ได้

ตารางที่ 23 ตารางแสดงคะแนนการวัดทักษะปฏิบัติระหว่างเรียน (E₁)

จำนวน นักเรียน	ทักษะ ย่อย1 (12)	ทักษะ ย่อย2 (12)	ทักษะ ย่อย3 (12)	ทักษะ ย่อย4 (12)	ทักษะ ย่อย5 (12)	ทักษะ ย่อย6 (12)	ทักษะ ย่อย7 (12)	ทักษะ ย่อย8 (12)	ทักษะ ย่อย9 (12)	ทักษะ ย่อย10 (12)	รวม 120
1	9	9	9	9	11	11	9	10	19	9	96
2	10	9	10	10	10	11	10	9	11	11	101
3	10	10	9	10	10	9	11	9	9	11	98
4	10	9	9	9	9	9	10	11	9	9	94
5	11	10	10	9	10	11	10	10	11	10	102
6	10	9	10	10	11	10	9	10	11	10	100
7	10	10	11	10	9	10	10	11	12	11	104
8	10	11	9	10	11	9	9	11	9	10	99
9	10	8	11	11	10	9	10	9	10	11	99
10	8	11	8	9	11	10	11	10	11	10	99
11	10	11	9	10	9	10	11	9	9	10	98
12	10	10	10	9	11	11	9	11	10	11	102
13	10	10	9	10	10	11	8	11	8	10	97
14	8	9	11	9	10	9	9	10	8	9	92
15	10	9	11	9	9	11	9	11	9	9	97
16	9	11	9	11	10	9	11	10	10	10	100
17	10	10	11	10	9	9	10	11	11	11	102
18	10	10	11	10	11	10	10	10	11	9	102
19	11	9	9	11	9	10	11	9	10	9	98
20	10	9	10	11	11	10	9	11	10	10	101
21	9	11	10	10	10	11	10	11	10	9	101
22	10	10	10	11	11	9	10	10	11	11	103
23	10	11	11	9	11	10	9	11	9	11	102
24	9	10	11	11	10	11	11	9	10	9	101
25	11	10	11	11	10	10	11	10	11	11	106
26	9	11	11	10	11	9	10	9	11	9	100
27	11	11	10	11	11	11	11	9	9	11	105

(ต่อ) ตารางที่ 23

จำนวน นักเรียน	ทักษะ ย่อย1 (12)	ทักษะ ย่อย2 (12)	ทักษะ ย่อย3 (12)	ทักษะ ย่อย4 (12)	ทักษะ ย่อย5 (12)	ทักษะ ย่อย6 (12)	ทักษะ ย่อย7 (12)	ทักษะ ย่อย8 (12)	ทักษะ ย่อย9 (12)	ทักษะ ย่อย10 (12)	รวม 120
28	11	11	11	10	11	9	10	11	9	9	102
29	10	8	10	10	8	10	10	9	10	9	94
30	8	10	9	11	10	11	11	9	11	9	99
31	10	8	8	10	10	8	10	11	10	9	94
32	10	9	11	11	10	10	11	11	11	8	102
33	10	9	8	10	11	8	11	10	11	8	96
34	11	9	11	11	10	11	8	11	11	8	101
35	10	10	11	10	10	11	10	10	11	9	102

ตารางที่ 24 ตารางคะแนนแบบประเมินทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ ระหว่างเรียน (E_1) ของนักเรียน ชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 1

เลขที่	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้	ค่าเฉลี่ย	S.D.	P
1	120	96	9.60	0.84	80
2	120	101	10.10	0.74	84
3	120	98	9.80	0.79	82
4	120	94	9.40	0.70	78
5	120	102	10.20	0.63	85
6	120	100	10.00	0.67	83
7	120	104	10.40	0.84	87
8	120	99	9.90	0.88	83
9	120	99	9.90	0.99	83
10	120	99	9.90	1.20	83
11	120	98	9.80	0.79	82
12	120	102	10.20	0.79	85
13	120	97	9.70	1.06	81

(ต่อ) ตารางที่ 24

เลขที่	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้	ค่าเฉลี่ย	S.D.	P
14	120	92	9.20	0.92	77
15	120	97	9.70	0.95	81
16	120	100	10.00	0.82	83
17	120	102	10.20	0.79	85
18	120	102	10.20	0.63	85
19	120	98	9.80	0.92	82
20	120	101	10.10	0.74	84
21	120	101	10.10	0.74	84
22	120	103	10.30	0.67	86
23	120	102	10.20	0.92	85
24	120	101	10.10	0.88	84
25	120	106	10.60	0.52	88
26	120	100	10.00	0.94	83
27	120	105	10.50	0.85	88
28	120	102	10.20	0.92	85
29	120	94	9.40	0.84	78
30	120	99	9.90	1.10	83
31	120	94	9.40	1.07	78
32	120	102	10.20	1.03	85
33	120	96	9.60	1.26	80
34	120	101	10.10	1.29	84
35	120	102	10.20	0.63	85
รวม	4200	3489	9.97	0.87	83

ตารางที่ 25 ตารางแสดงคะแนนการวัดทักษะปฏิบัติหลังเรียน ทักษะใหญ่ (E₂)

จำนวน นักเรียน	เพลงที่ 1				เพลงที่ 2				เพลงที่ 3				รวม
	ความ ถูกต้อง ของท่า รำ (3)	ท่ารำ สัมพันธ์ กับ จังหวะ (3)	ลีลา อ่อน ช้อย สวยงาม (3)	ความ พร้อม เพียง (3)	ความ ถูกต้อง ของท่า รำ (3)	ท่ารำ สัมพันธ์ กับ จังหวะ (3)	ลีลา อ่อน ช้อย สวยงาม (3)	ความ พร้อม เพียง (3)	ความ ถูกต้อง ของท่า รำ (3)	ท่ารำ สัมพันธ์ กับ จังหวะ (3)	ลีลา อ่อน ช้อย สวยงาม (3)	ความ พร้อม เพียง (3)	
1	3	2	2	3	2	2	2	3	3	3	2	3	30
2	3	3	2	3	3	3	3	2	2	2	2	3	31
3	3	2	2	3	2	3	2	3	3	3	2	3	31
4	3	2	2	3	3	2	2	2	3	2	2	3	29
5	3	3	2	3	2	2	2	3	3	3	2	3	31
6	3	3	2	3	3	2	2	2	3	3	2	2	30
7	3	3	2	3	3	2	2	3	3	3	2	3	32
8	3	3	2	2	3	2	2	3	3	2	2	3	30
9	3	3	2	3	2	2	2	3	2	2	3	3	30
10	3	2	2	3	2	3	3	2	2	3	2	3	30
11	3	2	2	3	3	3	2	2	3	3	2	2	30
12	3	3	2	3	3	2	3	3	2	2	2	3	31
13	3	2	3	2	3	2	2	3	2	3	2	3	30
14	3	3	2	2	2	3	2	2	3	3	2	2	29
15	3	3	2	2	3	2	2	3	3	2	2	3	30
16	3	2	2	2	3	2	3	2	3	3	2	3	30
17	3	3	3	2	3	3	3	2	2	2	2	3	31
18	3	2	2	3	3	3	2	3	3	3	2	3	32
19	3	3	2	2	2	2	3	2	3	3	2	3	30
20	3	3	2	2	3	2	3	2	3	2	2	3	30
21	3	3	2	2	3	3	2	3	3	3	2	2	31
22	3	3	3	2	3	2	2	3	2	2	3	3	31
23	3	3	2	3	3	2	3	2	3	3	2	2	31
24	3	2	3	2	3	3	2	3	2	2	2	3	30
25	3	3	2	3	3	2	3	2	2	3	3	3	32

(ต่อ) ตารางที่ 25

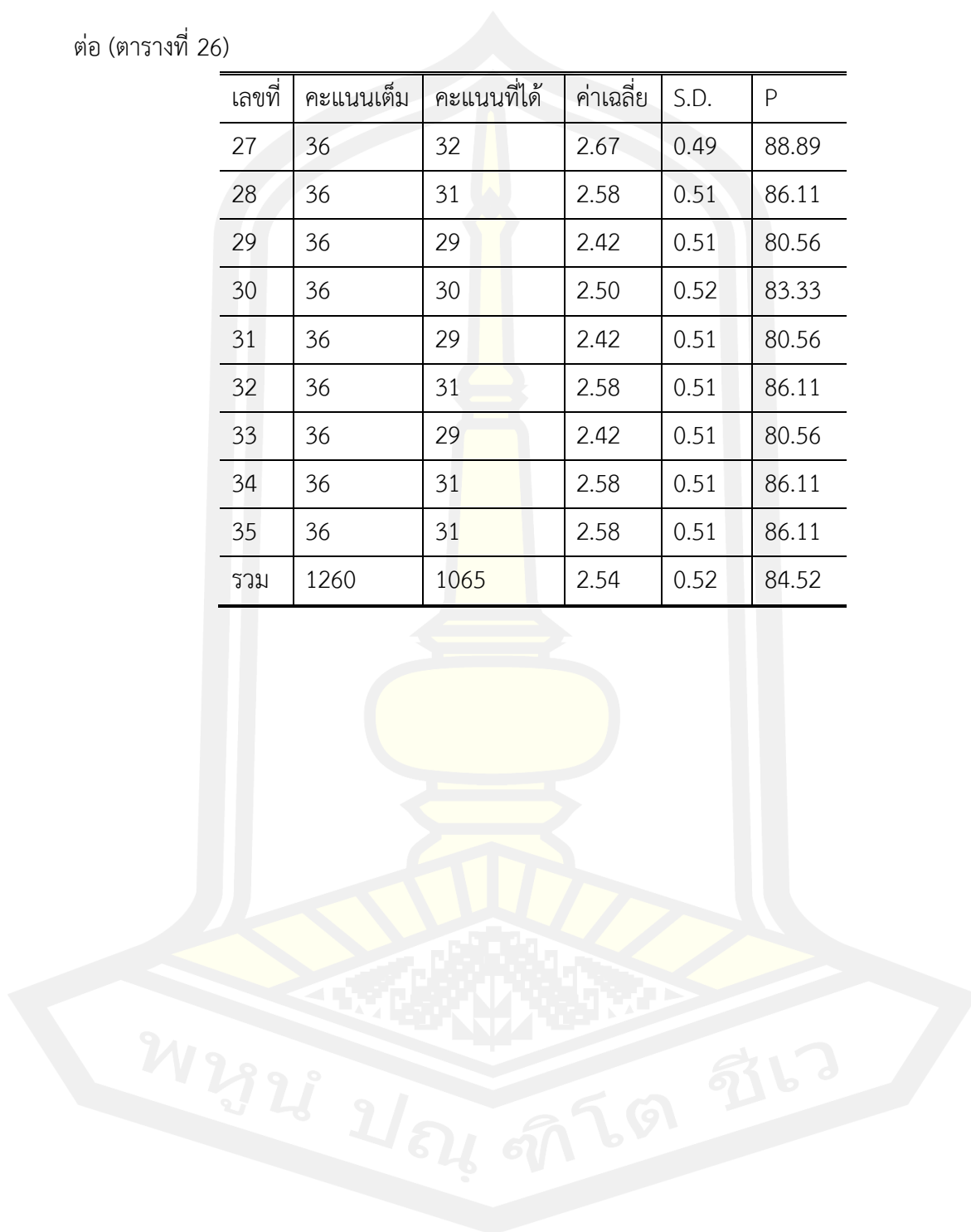
จำนวน นักเรียน	เพลงที่ 1				เพลงที่ 2				เพลงที่ 3				รวม
	ความ ถูกต้อง ของท่า รำ (3)	ท่ารำ สัมพันธ์ กับ จังหวะ (3)	ลีลา อ่อน ช้อย สวยงาม (3)	ความ พร้อม เพียง (3)	ความ ถูกต้อง ของท่า รำ (3)	ท่ารำ สัมพันธ์ กับ จังหวะ (3)	ลีลา อ่อน ช้อย สวยงาม (3)	ความ พร้อม เพียง (3)	ความ ถูกต้อง ของท่า รำ (3)	ท่ารำ สัมพันธ์ กับ จังหวะ (3)	ลีลา อ่อน ช้อย สวยงาม (3)	ความ พร้อม เพียง (3)	
26	2	3	2	2	3	2	3	3	3	2	2	3	30
27	3	2	3	3	3	3	2	2	3	3	3	2	32
28	3	3	2	3	3	3	2	2	2	2	3	3	31
29	3	2	2	2	2	3	2	3	2	3	2	3	29
30	3	3	3	2	2	2	3	2	2	3	2	3	30
31	3	3	2	3	2	2	2	3	2	2	2	3	29
32	2	3	3	2	3	2	3	3	2	3	2	3	31
33	3	2	2	2	3	2	2	3	3	2	2	3	29
34	3	3	2	2	3	2	3	3	3	2	2	3	31
35	3	2	2	2	3	2	3	3	3	3	2	3	31

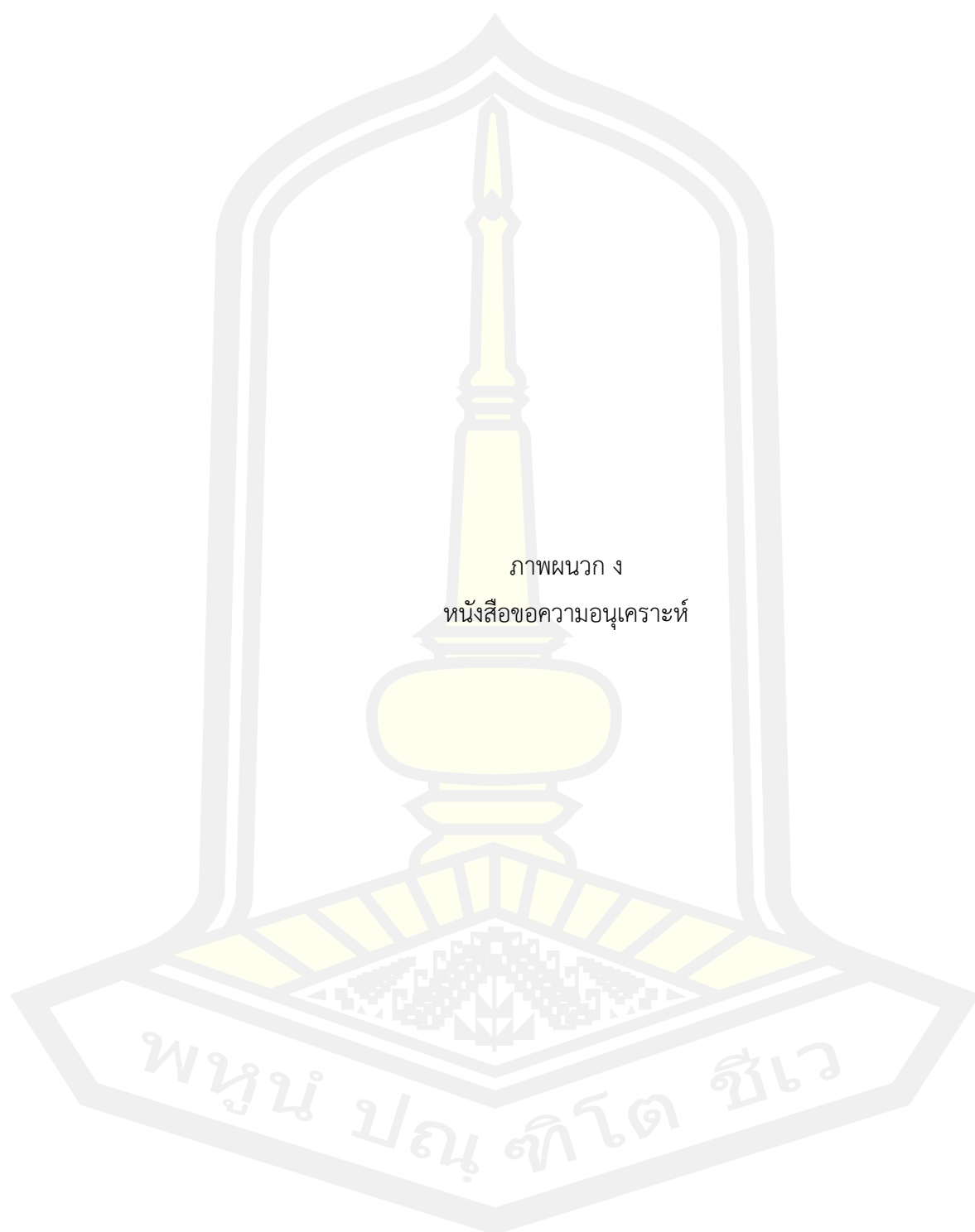
ตารางที่ 26 ตารางคะแนนแบบประเมินทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์หลังเรียน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

เลขที่	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้	ค่าเฉลี่ย	S.D.	P
1	36	30	2.50	0.52	83.33
2	36	31	2.58	0.51	86.11
3	36	31	2.58	0.51	86.11
4	36	29	2.42	0.51	80.56
5	36	31	2.58	0.51	86.11
6	36	30	2.50	0.52	83.33
7	36	32	2.67	0.49	88.89
8	36	30	2.50	0.52	83.33
9	36	30	2.50	0.52	83.33
10	36	30	2.50	0.52	83.33
11	36	30	2.50	0.52	83.33
12	36	31	2.58	0.51	86.11
13	36	30	2.50	0.52	83.33
14	36	29	2.42	0.51	80.56
15	36	30	2.50	0.52	83.33
16	36	30	2.50	0.52	83.33
17	36	31	2.58	0.51	86.11
18	36	32	2.67	0.49	88.89
19	36	30	2.50	0.52	83.33
20	36	30	2.50	0.52	83.33
21	36	31	2.58	0.51	86.11
22	36	31	2.58	0.51	86.11
23	36	31	2.58	0.51	86.11
24	36	30	2.50	0.52	83.33
25	36	32	2.67	0.49	88.89
26	36	30	2.50	0.52	83.33

ต่อ (ตารางที่ 26)

เลขที่	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้	ค่าเฉลี่ย	S.D.	P
27	36	32	2.67	0.49	88.89
28	36	31	2.58	0.51	86.11
29	36	29	2.42	0.51	80.56
30	36	30	2.50	0.52	83.33
31	36	29	2.42	0.51	80.56
32	36	31	2.58	0.51	86.11
33	36	29	2.42	0.51	80.56
34	36	31	2.58	0.51	86.11
35	36	31	2.58	0.51	86.11
รวม	1260	1065	2.54	0.52	84.52

ที่ อว 0605.5(2)/ว2900

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

22 ธันวาคม 2564

เรื่อง ขออนุญาตเผยแพร่เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการจัดทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียนสารคามพิทยาคม

ด้วย นางสาวศศิณา นิยมสุข นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ เรื่องราวมาตรฐาน โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส ร่วมกับ แอปพลิเคชัน TikTok สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) หลักสูตรและการสอน โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จูติวรดา พลเยี่ยม เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จึงใคร่ขออนุญาตจากท่านได้อนุญาตให้ นางสาวศศิณา นิยมสุข เก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โนมยา)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

ที่ อว 0605.5(2)/ว2899

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

22 ธันวาคม 2564

เรื่อง ขออนุญาตเคราะหืทดลองใช้เครื่องมือเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียนสารคามพิทยาคม

ด้วย นางสาวศศิณา นิยมสุข นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ เรื่องราวมาตรฐาน โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส ร่วมกับ แอปพลิเคชัน TikTok สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) หลักสูตรและการสอน โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จิตติรดา พลเยี่ยม เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จึงใคร่ขออนุญาตเคราะหืจากท่านโปรดอนุญาตให้ นางสาวศศิณา นิยมสุข ทำการทดลองใช้เครื่องมือเพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์,โทรสาร 0-4371-3174

เบอร์โทรนิสิต 0973380665

ที่ อว 0605.5(2)/22898

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

22 ธันวาคม 2564

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน นางฉัตรวิ พัสดุรินนท์

ด้วย นางสาวศศิณา นิยมสุข นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ เรื่องราวมาตรฐาน โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส ร่วมกับ แอปพลิเคชัน TikTok สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) หลักสูตรและการสอน โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จูติวรดา พลเยี่ยม เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิตินจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174

เบอร์โทรนิสิต 0973380665

ที่ อว 0605.5(2)/ว2898

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

22 ธันวาคม 2564

เรื่อง ขออนุมัติเป็นผู้ใช้ข่ายตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน นายมนต์ชัย ฤทธิรงค์

ด้วย นางสาวศศิณา นิยมสุข นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ เรื่องราวมาตรฐาน โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส ร่วมกับ แอปพลิเคชัน TikTok สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) หลักสูตรและการสอน โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จิตติวรดา พลเยี่ยม เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขออนุมัติจากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0973380665

ที่ อว 0605.5(2)/ว2898

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

22 ธันวาคม 2564

เรื่อง ขออนุญาตครูเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน นางสาวนิต ทักโยธา

ด้วย นางสาวศศิมา นิยมสุข นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ เรื่องราวมาตรฐาน โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส ร่วมกับ แอปพลิเคชัน TikTok สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) หลักสูตรและการสอน โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จูติวรดา พลเยี่ยม เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขออนุญาตจากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174

เบอร์โทรนิสิต 0973380665

ที่ อว 0605.5(2)/ว2898

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

22 ธันวาคม 2564

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน นางสาวชตาษา อ้วนพรมมา

ด้วย นางสาวศศิณา นิยมสุข นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ เรื่องร่างมาตรฐาน โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส ร่วมกับ แอปพลิเคชัน TikTok สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) หลักสูตรและการสอน โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จิตติวรดา พลเยี่ยม เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โนมยา)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0973380665

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โทร 6216
ที่ อว 0605.5(2)/ว2898 วันที่ 22 ธันวาคม 2564

เรื่อง ขออนุญาตเคราะห้เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รัตติยา โกมินทรชาติ

ด้วย นางสาวศศิณา นิยมสุข นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ เรื่องราวมาตรฐาน โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส ร่วมกับ แอปพลิเคชัน TikTok สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) หลักสูตรและการสอน โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จูติวรดา พลเยี่ยม เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขออนุญาตเคราะห้จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

พหุบัน ปณ จิตโต ชีเว

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ	นางสาวศศิณา นิยมสุข
วันเกิด	16 กุมภาพันธ์ 2541
สถานที่เกิด	จังหวัดมหาสารคาม
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 18/13 บ้านสำโรง ตำบลสำโรง อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม 44170
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2552 ประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนชุมชนบ้านสำโรง อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม พ.ศ. 2555 มัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนนาเชือกพิทยาสรรค์ อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม พ.ศ. 2558 มัธยมศึกษาปีที่ 6 3 โรงเรียนนาเชือกพิทยาสรรค์ อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม พ.ศ. 2562 ปริญญาศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต (ศป.บ.) สาขาศิลปะการแสดง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พ.ศ. 2564 ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

พูน ปณ จิต ชีวะ